Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	sammendragne og oversatte, med Bemærkninger, af Adam Oehlenschläger.
Titel | Title:	Eventyr af forskiellige Digtere
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Gyldendal, 1816
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

57, - 24, - 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 008197

+Rex

Kgl. Bibliotek København

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Eventyr

af

forskiellige Digtere;

sammendragne og oversatte,

med Bemærkninger,

af

Adam Oehlenschläger.

Første Deel.

Kiøbenhavn 1816.

Trykt paa den Gyldendalske Boghandlings Forlag
hos C. Græbe.

57,-24,-8°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fortale.

Jeg meddeler her mine Læsere endeel oversatte Eventyr, hvis Originaler meget adspredte, og, paa Faae nær, meget vidtløftigere, findes i større Værker. Da jeg nu har beflittet mig paa at udsøge nogle af de Bedste, haaber jeg, Samlingen i flere Henseender vil være velkommen.

Mine Tanker om ethvert af disse Eventyr, har jeg sagt i Indholdsregisteret; men dette ræsonnerte Catalog ønsker jeg, man ikke vil læse, før man har læst Fortællingerne. Derimod finder jeg en Fortale nødvendig, med Hensyn til den eventyrlige Digtarts Forklaring i Almindelighed. Mange Læsere elske slige Forestillinger, uden endnu at have tydeliggiort sig deres Forhold til Forstanden og Virkeligheden. Dem ville nogle æsthetiske Betragtninger ikke være uvelkomne.

Ethvert Menneske, hvis Hierte er aabent for det Skiønne, henrykkes af den overnaturlige Poesie, længe før han er istand til at forkla-

re sig denne Nydelse. Først naar han kommer i Strid med den kolde Sophist, ængster Utydeligheden ham. Hin forvirrer ham ved sine Skingrunde, for det Urimelige i slige Opfindelser; og han maa finde sig i, at de udskiældes for Overtroe eller Barnestræger.

De ere ingen af Delene. Enhver menneskelig Evne har sin særdeles Virkning, som ikke frembringes uden ved den. Forstanden forstaaer. Den sammensætter sine Begreber; disse findes ikke udenfor i Naturen, men kun i Tanken; de ere altsaa kun Midler til at erkiende Gienstandene med uden for os.

Phantasien forestiller sig ikke Objekterne, for at indsee deres Aarsager og Bestanddele, men for at føle deres Sammensætning og Væsen. Her virker ikke Mennesket paa Gienstanden ved Abstractionen; Gienstanden virker ved Synets eller Hørelsens ædle Sandser paa ham. Ligesom nu Forstanden kan sammensætte sine Begreber, saa kan Indbildningskraften sammensætte sine Forestillinger. Disse sammensatte Forestillinger ere da, ligesom Begreberne, kun til i den menneskelige Hierne; men de bidrage, ligesom hine, til at bringe det enkelte Menneske i Forbindelse med den hele Natur.

Fornuften samler de adspredte Tanker til Hovedtanker, (Ideer) for at faae en Overskuelig-

hed der letter Erkiendelsesevnen, med Hensyn til Sandheden. Phantasien sammendrager de smaa adspredte Billeder til store fuldendte Billeder (Idealer) forsaaledes at hæve til en Overskuelighed, der letter Indbildningskraften, og rører paa en stærkere Maade vor Skionhedsfølelse.

Skionhed bestaaer i Gienstandenes og Handlingernes fuldkomne Skikkelse eller Yttring, at de vise sig saaledes som de efter deres Natur bør, uden Forvirring, Umodenhed eller Halvhed. Vi kalde alt det skiønt, som er fuldkomment i sit Slags.

Det er kun Phantasien som formaaer at fatte Skionhed. Naar dens Forestilling rører og begeistrer os, kalde vi det Hiertets Følelser. I det øiebliklige Liv henriver oftest Skionheden og dens Modsætning Hæsligheden lidenskabeligt til Kiærlighed eller Afskye. Det ere disse vigtige menneskelige Lidenskaber, som kun Digtekunsten formaaer at luttre, ved at forbinde Billederne deraf med Fornuften, ved at giøre den personlige Hæftighed til en roligere Betragtning; saa at vi vel føle det Lidenskabelige, men uden at miste Aandens Frihed og Fornuftens Brug.

Skionhed (med Hensyn til Skikkelsen) viser sig enten i en Forbindelse af Aand og Legem, eller som blot Form i Naturen, et Udtryk af den Eviges Aand og Væsen, der virker paa Vort.

Alt hvad der er skiønt, virker altsaa ved Forbindelse af det Aandelige med det Sandselige.

Ogsaa den skiønne **Handling** bestaaer i en Forbindelse af den moralske Villie, og den physiske Evne.

Det Skiønne i den menneskelige Natur naar Villien forbinder sig med. Handlingen kalde vi **Godt**; det modsatte **Slet** eller Ondt. Villien og Bevæggrunden giver Mennesket tilkiende ved Tanken, og Tanken ved Ordet.

De dannende Kunster udtrykke Tanken ved Legemet; Poesien gaaer den modsatte Vei, og udtrykker det Legemlige ved Tanken.

Da nu Tankens Middel er Ordet, og da de menneskelige Lidenskaber, Handlinger og Charakterer yttre sig ved Ord, indsee vi let, at slige Skildringer maae blive Digterens Hovedsag, siden hans Værktøi netop er Ordet. Han kan ikke male som Maleren, ikke lade sit Sprog klinge som Musikeren; ved at fordybe sig altfor meget i abstrakte Ideer vilde det enkelte Billed, der er nødvendigt for at røre Phantasien og Følelsen, forsvinde. Men ved at tegne menneskelige Handlinger og Lidenskaber kan han bringe sin Kunst i Forbindelse med Malerkunsten, Musiken og Philosophien, og derved endnu frembringe **middelbare** Virkninger.

Men er nu Menneskets Aand den fornemste Gienstand for Digteren saavel som for Mennesket selv,

og er den især det, som hans Kunst bedst formaaer at fremstille; saa see vi, at jo mere han er istand til at menneskeliggiøre sig det Ikkemenneskelige, desmere udvider han Gienstanden for sin Kunst. Og da Mennesket selv er Naturens Skiønneste, saa forskiønner og forædler han ogsaa hine Forestillinger ved at menneskeliggiøre dem.

Herved opstaaer de allegoriske, mythologiske Forestillinger. Det er ved dem, vi menneskeliggiøre os Naturen, for saameget stærkere at føle dens Skiønheder, i det vi sammenligne dens Charakteer og Virkninger, med Charakteren og Virkningerne i vor egen Aand.

I de meest forskiellige Naturer findes Ligheder. Det er dem der bringe Eenhed og Sammenhæng i Mangfoldigheden. Ved at opdage disse opstaaer Lignelsen, som henrykker ved det Frændskab hvori vi føle det Bekiendte staaer til det Fremmede. Det er kiære Ansigtstræk i de meest forskiellige Physiognomier, som vidne om, at Alt er af samme Skabers Haand og af een Familie.

Man sammenligner sielden det Aandelige med det Aandelige; det vilde ingen Sammenligning være; men det Aandelige med Naturen. Eller omvendt. Saaledes Pigens Kinder med Roser; Vredens Heftighed med Stormen, Sorgen med Mørket, Haabet med Morgenrøden o. s. v.

Har man først Lignelsen, saa falder man let paa at fremstille den uden sin Forklaring. Det Skiønne undgaaer Vidtløftighed og unødvendig Hielp. Har Lignelsen selv talt poetisk tydeligt, behøver den ingen philosophisk Fortolkning. Saaledes opstaaer Fabelen; Begyndelsen til al Mythologie.

Disse mythologiske Forestillinger bringe os ikke blot til at føle Naturen mere levende, men de give ogsaa Anledning til at skildre utallige Menneskeforhold skiønnere, end det ellers vilde være muligt.

Thi al Handling og Lidenskab af Mennesket forudsætter et Forhold til en Anden, end sig selv. Men nu er denne Anden ofte i Virkeligheden ingen enkelt Person. Hvormeget bestemmes Mennesket ikke ved Tilfælde, Omstændigheder, Samvittighedens Paamindelse, Eftertanke, Begeistring, Ahnelser, Drømme, Indbildninger? Istedet for nu at sætte ham i et monotont, monologisk og philosophisk Forhold til disse, giøres den døde Omgivning ved de mythologiske Forestillinger levende poetisk; Reflexionen bliver Samtale, Gemytsbevægelsen, Handling, — Tilstanden eller Omstændighederne personificeres som Aander, som Alfer, der sige os alt hvad Fornuften eller Frygten eller Modet kunde sige, men kun mere levende, mere skiønt, mere individuelt. Saaledes faaer da

Digteren Leilighed til at skildre Mennesket fra flere Sider, og i originalere og frapantere Situationer, end det vilde være poetisk muligt paa den blot naturlige Maade. Det er det Overnaturlige selv, som giver Midler i Hænde, til ret træffende at skildre den sande Natur.

For at disse Forestillinger skulle være skionne, maae de illudere, det vil sige: vorde sandsynlige. De maae ikke modstride Fornuftens Ideer. Fornuften selv maa billige deres Tilværelse i Forestillingen, og tilstaae dem, at de ikke savnede Viisdom i Planen, hvis man var istand til at udføre dem i Virkeligheden. Men Naturens Indskrænkning kan ikke være nogen Grund til at forkaste Phantasiens Rigdom. Og da Phantasien selv er en Naturevne, saa kunne vi ogsaa sige, at disse Forestillinger have Realitet, nemlig i Menneskets Forestillingsevne. Finde vi dem ikke andensteds, saa skulle de efter Skaberens Viisdom h aller ikke være der. Men finde vi dem i Phantasien, saa skulle de efter Skaberens Viisdom være der, siden han har givet os dem. Vi bør altsaa forædle, dyrke og uddanne vor Phantasie som enhver anden Sieleevne. At underkue dens naturlige Tilbøielighed, der skiænker os alle ædlere Glæder i Livet, vilde være den høieste Daarlighed, ja et partielt Selvmord.

Langtfra, som Sværmeren, at opløse den kraftige Forening af Aand og Legem hvoraf Livet bestaaer, for i Egoismens Luftmaskiner at svingle og dreie sig om i ubestemte, kolde Taager — sammendrage Digterne meget mere Taagerne til betydningsfulde Skikkelser; give Aanderne Legem, og Legemerne atter Aand; saa at hele Naturen bliver Kiød af vort Kiød, og Siæl som sympathiserer med vor Siæl.

Den Illusion som opstaaer herved er ligesaa langt fra skadelig Overtro, som Tragødiens Virkninger, Frygt og Medlidenhed, ere det, fra Selvlivets Sorger og Smerter; og som Comødiens, Latter og Spot over Daarligheder, ere det, fra den Ergrelse og Kiedsommelighed de foraarsage os i det daglige Liv. Vi ere os de vilkaarlige Forestillinger bevidst, men dette forhindrer ikke de skiønne Virkninger deraf.

Jo længer visse mythologiske Forestillinger have beskiæftiget Digterne, og jo flere Autoriteter Historien nævner, der have agtet disse Forestillinger, jo mere agtes de af den store Hob. Den græske Mythologie har længe havt Borgerret i Poesien; endelig lykkedes det ogsaa den Nordiske. Hvorfor da ikke Middelalderens Folketro og Eventyr, der indeholde langt rigere Stof, end den nordiske Mythologie, og som staae os langt nærmere, end den græske? Men just fordi de staae os nærmere, og virker stær-

kere paa vor Følelse, just derfor skulle vi ikke bruge dem? — En egen Grund! — Det var ligesom man vilde sige til en Billedhugger: Tag ikke den Steen til dit Værk, thi det er den bequemmeste. — Men det forleder til Overtro, til Tro paa Spøgerie! I denne Anledning være det mig tilladt at udskrive nogle Tanker af Lessing:

„Vi troe ikke mere paa Spøgelser — siger han — altsaa? Altsaa er det aldeles ikke tilladt at bringe Spøgelser og Aabenbaringer paa Skuepladsen? Følgelig er denne det Skrækkeliges og Pathetiskes Kilde udtørret for os? Nei, dette Tab var for stort for Poesien. Og har man ikke Exempler paa at Geniet, trods vor Philosophie, har vidst at frygteliggiøre Ideer, der ellers forekom den kolde Fornuft latterlige? Forudsætningen maa vel altsaa være falsk. „Vi troe ikke paa Spøgelser meer!" Hvem siger det? Eller rettere talt, hvad vil det sige? Vil det sige saameget som: Vi ere endelig ved vore Indsigter komne saa vidt, at vi kunne bevise Umuligheden deraf? Visse uomstødelige Sandheder, som modstride Troen paa Spøgelser, ere blevne saa almindelig bekiendte, ere nu saa indlysende selv for menig Mand, at alt hvad strider derimod maa forekomme ham latterligt og smagløst? Det kan det ikke sige. Vi troe ikke meer paa Spøgelser, kan altsaa

kun sige saameget: I denne Sag, om hvilken der omtrent lader sig sige ligesaa meget for, som imod, som ikke er afgiort og aldrig kan vorde afgiort, har den nærværende herskende Tænkemaade givet Grundene, som erklære sig derimod, Fortrinnet. Nogle Faae have denne Tænkemaade; Mange synes at have den; disse skraale og give Tonen. Den store Hob tier og forholder sig ligegyldig; tænker snart saa, snart saa; hører ved høi lys Dag med Fornøielse paa, at man spotter Spøgelserne, og gyser om Natten, naar man fortæller dem derom. — Men ikke at troe Spøgelser paa denne Maade, kan aldeles ingen Grund være for den dramatiske Digter til at holde sig fra deres Brug. Sædekornet til at troe derpaa, ligger i os alle. Det kommer kun an paa hans Kunst, at faae dette Sædekorn til at spire. Staaer det i hans Magt, saa kan vi i det almindelige Liv troe hvad vi ville, paa Skuepladsen maae vi troe hvad han vil."

Saalænge altsaa Grændsen mellem det Virkelige og Indbildte ikke er trukket paa det bestemteste, saalænge har ogsaa Digteren Ret til at bevæge sig i disse Regioner, uden Frygt for at vises tilbage til blot Allegorie; naar han virker Begeistring, og naar denne Begeistring forbinder sig med vore ædleste Følelser.

Hvad det nu angaaer, at det kunde være skadeligt at bringe Overtro igien blant menig

Mand, saa svarer jeg derpaa: Ikke al Overtro er skadelig. Det er kun den, som modstrider Religionens og Sædelærens Lærdomme. Den Overtro, som bidrager til at bestyrke disse er endogsaa gavnlig. Thi hvis menig Mand ikke indseer det Vilkaarlige i den moralske Allegorie, saa føler han maaskee saa meget stærkere den moralske Virkning. Hvad skadelig Overtro skulde det for Exempel udbrede, at fremstille en Fabel om en Forbryderske, der ikke fandt Ro i sin Grav, før en ung Pige af hendes Slægt, ved huld Uskyldighed forsonede hendes Synd, og rørte den evige Retfærdighed til Barmhiertighed?

Gid menig Mand havde mange slige Ideer. At bringe ham til at frygte det Onde er vist ingen skadelig Frygt; at bestyrke ham i sine Forestillinger om den evige Retfærd, om Uskyldighedens himmelske Virkning og Forsoningen, er vist ingen skadelig Forestilling.

Men jeg gientager: I alt hvad Digteren skildrer, være sig allegoriskt eller ei, maa det menneskelige Hierte og Menneskets Charakter spille Hovedrollen. Og det, vil man see, skeer i disse Oversættelser saavel som i mine egne Eventyr. Thi uden dette bliver enhver saadan Digtning koldt Fantasterie, en Feberdrøm uden Sammenhæng, og fortiener virkelig den foragtelige Benævnelse: Giøgleværk. Om den end er nok saa overstrøget med Versifikationens Firnis, nok saa

udstafferet med Vitingenes forgyldte Ramme — Billedet bliver dog mat, og vidner om en Fusker. Det er ikke Kiolen i Poesien der giør Manden; og en godhiertig prosaisk Fortælling har tidt mere Værd, end opskruede soulstige Sange, hvor blot Elegans er Hovedsagen.

Forbinde sig derimod slige Digtninger i Troskab og Enfold med Naturen, saa see vi tydeligt at de besidde een Skionhed, een Rigdom meer, end det blot naturlige Digt; nemlig Phantasiens Selvskabning: Fabelen, der existerer kun der, og altsaa saameget mere maa agtes der. Thi det vilde være ligesaa daarligt, at forkaste Phantasiens Frembringelser i et Digt, fordi de kun blomstre i Digterens Hierne, som det vilde være at forkaste Tokaiervinen, fordi der kun er et eeneste lille Viinbierg, der frembringer dens herlige Drue.

Indhold.

Den stumme Kiærlighed.

Af Musæus. Hans „Volksmärchen ansees med Rette i Tydskland for noget af det Bedste, Literaturen ejer i dette Slags. Musæus forbinder en frugtbar Indbildningskraft med et sieldent elskværdigt Lune, med sund Philosophie; og man erkiender i alle hans Eventyr den modne Humorist med det varmeste Hierte. Kun kunde han vel beskyldes for nogen Vidtløftighed og for en Slags studentikos Spas, der imellem forstyrrer Eventyrets naive Tone. Dengang Musæus skrev sine Folkesagn var endnu slige Digtningers Værd og Betydning ikke paaskiønnet. Man holdt dog altid det Overnaturlige meer eller mindre for Urimelighed; af de Franske og af Wieland var man vant til at see slige Emner behandlede med comisk Ironie; som et blot Vehikel for Vittighed eller Satire. Derfra skriver sig vel endnu dette Ved-

kommende i Musæus's Fortællinger. Men denne varme mandige Digter var een af de Første som følte at de ædle Folkesagn fortiente Høiagtelse, og at deres Billeder gave de skiønneste Motiver for Begeistring og Følelse, og ikke blot for lunkent Plaisanterie. Han har selv bedst vist, hvad der kunde virkes dermed. Det Overnaturlige brugte han med Oeconomie; han er meget original; og med sit muntre Lune, der breder sig over det Tragiskhemmelighedsfulde, som Solskinnet over en gammel mosbegroet Gravsteen, hæver han ofte Siælen og rører Hiertet. Hvor yndigt er ikke den stille Kiærlighed her skildret mellem de Elskende? Frands's Overgang fra Lapserie til Orden og Dygtighed, i det hans Hierte forbedres af en ædel Lidenskab. De første rolige Skildringer afbrydes med god Effekt af de tvende morsomme Eventyr paa Reisen. Overgangen fra det Sædvanlige til det Forunderlige skeer naturligt uden at forstyrre Tonen og Eenheden af det Hele. Episoden om Barberen vækker Medlidenhed og Gysen uagtet sit lystige Foredrag. Og hvor skiøn er ikke Scenen paa Weserbroen? Kunde den ængstlige Forventning, den urolige Svæven mellem Haab og Frygt, skiønnere allegoriseres? Charaktererne ere alle tegnede med Mesterhaand: Frands i sin Overgang fra Gadestryger til elskværdig Yngling; den sædelige blide Meta, Birgitte som Moder og Svigermoder;

Ridder Brokhorsts brutale Godmodighed, det tragicomiske Barbeerspøgelse, og den herlige gamle Invalid.

I Originalen er denne Fortælling dobbelt saa stor. Jeg har bortskaaret det Eneste der ikke var efter min Smag: det Vidtløftige og det Plaisante; og overlader til Sammenligneren at bedømme, om Fortællingen har tabt eller vundet derved.

Den blonde Ekbert. Pag. 58.

Af Ludvig Tieck. Denne genialske Digter har udmærket sig i sine Værker paa to Maader: ved at satirisere over det Upoetiske i sin Tidsalder, og ved med kraftig Haand at fremdrage Middelalderens Poesie af Mørket. Han besidder Vittighed og Phantasie i høi Grad, og har i sær i sin Sternbalds Wanderungen ogsaa viist, at han ikke mangler dyb Følelse. Det Eneste man vel med Billighed kan bebreide ham er en vis Eensidighed. For det meeste seer han kun det Gode i den forbigangne, og det Slette i den nærværende Tid, hvilket undertiden giver hans Skildringer en Skiævhed, som svækker deres Skiønheder. Ofte driver ogsaa den altfor store Kiækhed, hvormed han spotter alle Vedtægter, ham til at forvilde sig. Han er bedst i sine dramatiske Satirer og i sine Eventyr. I sine al-

vorlige Skuespil, saa meget Skiønt de end indeholde, blander han vel meget Tilfældigt og Vidtløftigt, og den Forkiærlighed han har for den catholske Religion og for det spanske Drama, bringer ham undertiden til at være mystisk istedet for naturlig, og lyrisk istedetfor dramatisk. Hans Stiil i Eventyret er meget skiøn. Her lægger han for det meeste Vind paa at giøre stærk Effekt med det Rædselsfulde, og det lykkes ham. Det Diævelske spiller derfor gierne Hovedrollen, og hvad der er det Værste, seirer næsten altid. Dog kommer dette ikke af personligt Hypocondrie; Digteren yttrer sig meget mere sund og naiv; men af et Hang til at lege med de barokkeste Forestillinger. Dette er ogsaa Tilfældet i dette Eventyr, hvoraf han aldeles er Opfinder, og med hvis Udfald man ikke kan være tilfreds. Derimod viser Foredraget, Naturskildringerne, Berthas stille Ophold hos Hexen i Hytten, og det Besynderlige i Situationen, den sande originale Digter.

Rübezahl og Gieldsbrevet. Pag. 88 og 106.

Ogsaa af Musæus. Han har skrevet fem Legender om Rübezahl, hvoraf jeg her har uddraget de to, som forekom mig smukkest, og forbundet dem med Indledningen. Man lærer i den Første at kiende Biergaanden fra den barokfrygtelige, i den Sidste fra den elskværdigere Side. Hvad der er sagt i An-

ledning af den stumme Kiærlighed, gielder ogsaa her. Fablerne ere interessante og Charaktererne fortreffeligt udførte, saavel den frygtelige Rübezahls, som den ærlige Veits. En mere skiøn og rørende Skildring end den, hvor han med sin Kone og sine smaae pyntede Børn kiører ud i Skoven, for at betale sin Gield, gives der neppe. Dette huldе Billed opløser Dissonanzen af den foregaaende Henrettelsesscene i mild Harmonie.

Enebærtræet, og Fiskeren og hans Kone. Pag. 118 og 132.

Disse to Fortællinger ere virkelige Folkeeventyr, skrevne paa Plattydsk af den afdøde Maler Runge i Hamburg, og findes i Haus- und Kindermärchen, udgivne af Brødrene Grimm. Skiøndt det danske Sprog nærmer sig mere det Plattydske i Udtalen end det Høitydske, har det dog ikke været muligt i Oversættelsen at give disse Fortællinger saa aldeles naiv en Colorit, som de eje i Originalen. Selv det skrevne Plattydske staaer tilbage for den mundtlige Meddelelse. Jeg har hørt disse Eventyr af Runges egen Mund, foredraget med al mulig Følelse og Begeistring. Den der kun seer en barnagtig Phantasie i disse Sagn, uden Smag, er at beklage. Dersom vi med Rette beundre det Poetiske i den græske Oldtid, som, endnu uden Kunst, blot ledet af en stærk, sund Følelse sang det Høieste, paa

en nationalrørende Maade, saa maae vi ogsaa beundre disse Fortællinger, hvori de stærkeste Motiver der bevæge Menneskene, de vildeste Lidenskaber og blideste Følelser ere iklædte Barnlighedens Dragt. Den Frugtsommeliges phantastiske Grublen og Ahnelser, faderlig, søsterlig Kiærlighed, stedmoderligt Had, Uskyldighedens Seier og Lastens Fortvivlelse, ere i Enebærtræet herligt skildrede. Vi ahne strax at en overnaturlig Magt vil redde den stakkels lille Dreng; og skiøndt Faderens Maaltid bringer os til at gyse, saa ligger der selv i dette Træk en høi dristig Idee, frembragt af inderlig Følelse, som den lunkne Ængstelighed, der kun bygger sin Smag paa udenadlærte Floskler, vist vil korse sig over, men som den naturlige sunde Læser ikke blot undskylder, men beundrer. Det er Kiød af Faderens Kiød og Blod af hans Blod, der i Mellemrummet af Fortryllelsestiden gaaer til Den igien, hvorfra det kom. Faderen ahner denne Forbindelse, det glæder ham — trøster ham for Savnet, og vækker Haab om en bedre Fremtid. Høist rørende er den lille Piges Forhold til hendes Broder. Hendes bedste Stads, hendes Silketørklæde tager hun af sin Kommode og helliger hans Been. Derpaa stiger Drengens udødelige Siæl som en Fugl af Flammen, under Moderens kiære Træ, hvor hun, med ham under Hiertet, tilbragte saa mangen eenlig Time. Meget skiønt ledes vi ved den barokke

Munterhed i Scenen med Guldsmeden, Skomageren og Møllersvendene, fra at tænke paa Katastrophen, indtil den selv pludselig viser sig. Den ærbare Middelalderens Borger begaves med en smuk Guldkiæde, saaledes som vi ofte see ærværdige Øvrighedspersoner malede af en Holbein, eller en Cranach. Den lille Pige faaer det, smaae Piger allerhelst ville have: et Par nye røde Skoe. Det gyselige Slag giengieldes paa Stedmoderen — og Ulykken og Afskummets afskyelige Tilværelse er nu, som om det havde været en Drøm, og Familien sætter sig rolig tilbords. Dette Eventyr er ligesaa pathetisk som romantisk, ligesaa rørende som naivt, og er vist noget af det Bedste, som Folkepoesie har frembragt til nogen Tid og i noget Land. Fiskeren og hans Kone fremstiller ikke en saa henrivende Forbindelse af det Græsselige med det Ydigtrørende, men det har, uagtet sin burleske Tone, noget mere Grandiost. Ja man kunde vel sige, at det Burleske deri var Virkningen af et stolt Lune hos Forfatteren, der ligesom dermed vilde vise, at den kolde umættelige Ærgierrigheds og den godmodige eftergivende Svagheds Forhold til hinanden, der frembringer Jordens største Ulykker, ikke trænge til nogen prægtig Indklædning, for at vise sig i sit rette Lys. Hertil kommer endnu, at hin lumpne Ærgierrighed, der grunder sig paa Gudsbespottelse og

kold Egoisme, og ikke et Haar bedre end Pengegierrigheden, kan skildres med al den Foragt, som dens Usselhed fortiener. Overgangen fra den grændselose Forfængelighed til Ugudeligheden er aldeles grundet paa Jagttagelse af Naturen, og giør her en stor Virkning. Den hele skiønne Fabel fremstiller et tro Billed af den ephemeriske Rolle, som enhver umættelig Ærgierrig spiller i Historien, og som dog altid letsindigen glemmes, fra den ene Tidsalder til den anden.

Om den staalne Tøskilling. P. 141.

Denne lille Fabel er ligesaa original og rørende, som kort. Den findes ogsaa i Grimms Haus- und Kindermärchen; en Samling der indeholder, foruden disse anførte, adskillige gode Fabler, mellem meget af mindre Værd, der kun fortiener poesiehistorisk Opmærksomhed.

Undine. Pag. 143.

Af Friedrik de la Motte Fouqué, og efter Alles Dom denne genialske Digters bedste Eventyr. Hvilken yndig Skabning er ikke Undine? Hvor rørende er den Idee at en ung skiøn Havfrue, ved menneskelig Omgang og Kiærlighed, faaer en Siæl. Alt i Naturen lever og bevæger sig, men vi tillægge kun det en Siæl, der formaaer fornuftigt og tydeligt at yttre sig for os. Hvo har ikke tit følt sig rørt, ved at betragte den ærlige følsomme Pudel i

hans brune Øine, naar han kiærligt stirrede paa sin Herre? Og naar han nu døde af Troskab paa Husbondens Grav, opstod da ikke den Tanke lettelig, at menneskelig Omgang og Kiærlighed havde oppustet den lille aandelige Funke i den dyriske Natur, til en større Flamme? Og beskiæmmer denne Troskab ikke tidt Menneskets? — En saadan skiøn Digtning vækker utallige Forestillinger. Saaledes giver den huldе Undine os ogsaa et Billed af den uskyldige Pige, der skiøndt opdaget i en hovmodig Familie og fordærvet Kreds, ledet af sin dunkle Følelse for Naturen og det Gode, søger et simplere, blidere Selskab, og modnes der til Fuldkommenhed. Ligesom der ofte i en god Slægt findes et Udskud, saaledes frembringes der ofte, ved god Pleie, en ædel Frugt af et slet Træ. Og dette er Undine. Hvilket Billed først af det yndige vilde Barn, siden af den trofaste, kiærlige Qvinde. I hvilken skiøn Modsætning staaer hun med den rene Charakteer, som hun har erhvervet ved sin Villie til det Gode, til den kolde forfængelige Bertalda. Og naar hun, som et Redskab i Skiæbnens Haand, grusomt maa straffe sin Elskede med Døden, skeer det saa sødt og herligt, at vi misunde den Ulykkelige sin Død, og føle den meest rørende Medlidenhed med hans Morderske. Det er ikke hvad der skeer i Verden, men hvordan det skeer, der give Handlingerne deres Cha-

rakteer og Værd. I Exempler at vise de store Modsætninger hvori ofte Motivet staaer til Handlingen, kan kun Digteren; og hvor herligt har Fouqué ikke giort dette her? Opholdet paa Landtungen, Giøgleriet i Skoven, Modsætningen af Vandets Aander og Jordens Alfer, Reisen paa Donaustrømmen, Springvandets Standsning og Løsladelse paa Borgen, og endelig Dødsscenerne, ere digtede med sandt Genie, og vidne om ligesaa skabende en Indbildningskraft, som Charaktererne vidne om Kundskab til det menneskelige Hierte. Det Eneste jeg har troet at finde i denne Fortælling, som kunde taale Forandring, er nogen Vidtløftighed. Denne Oversættelse er forkortet til meer end det Halve af Originalen, og jeg troer ikke man vil kunne bevise at den derved har tabt noget Ejendommeligt. Dens sentimentale sværmerske Tone giver en smuk Modsætning til det muntre Lunefulde, som findes hos Musæus; ligesom en melankolsk dunkel Cypres, ved Siden af en frodig vild Rosenbusk i sin bedste Flor.

Det stille Folk. Pag. 210.

Findes i „Neue Volksmärchen der Deutschen" hvis Forfatter eller — som man siger — Forfatterinde, er mig ubekiendt. Hvis et Fruentimmer har skrevet disse Fortællinger giver det dem vist nok en Mærkværdighed mere, thi de yttre hyppige Bevis

paa sandt Digtergenie. Tonen hos Musæus er her lykkelig beholdt; det er ikke Affektation, det er Aands Lighed og Slægtskab, der vedligeholder denne Tone. Man finder ikke i disse Eventyr saameget Plaisanterie, som hos Musæus, de have uagtet det sunde Lune noget mere Alvorligt, selv noget mere Ærbødigt for det Forunderlige, derimod er Coloriten ikke nær saa kraftig og stærk; de indeholde langt flere Vidtløftigheder, og forbinde ofte forvirret og tvungent forskiellige Folkesagn. For at forbinde den skiønne Begyndelse af denne Fortælling med sin Slutning, uden at meddele den vidtløftige Midte, der er langt større end hele Eventyret her i Oversættelsen, var jeg nødt til at giøre nogle Smaaforandringer, og at give Begivenheden en anden Retning mod Slutningen. Selv i Slutningen har jeg forandret noget, med Hensyn til Personernes Skiæbne; alt hvad derimod angaaer det stille Folk selv, er beholdt. Det forekom mig at giøre en bedre Virkning, hvis denne Fortælling fik et lykkeligt, end et ulykkeligt Udfald. I Originalen dør Helene, og overleves af den slette Moder; her skeer det omvendt. — Hvad nu dette Eventyr selv angaaer, saaledes som det er udtaget og renset for alle Uvedkommenheder, da maae det udentvivl tillægges megen Værd. Hvilken skiøn Allegorie af de huuslige Penater, der hævne sig, naar vi forlade deres Al-

terarne. Menneſket er vel ſkabt til at bevæge ſig fra eet Sted til et andet; men ſkeer det altfor ſtærkt, og kiæmper han altfor voldſomt mod det rodfæſtende vegetabile Princip i ſin Natur, ſaa hævner det ſig. Dyret ſom man bringer i et aldeles fremmed Klima, taaler det ikke, men døer; Menneſket giør det mindre, men dog ofte meget meer, end man lægger Mærke til. Italien var i Middelalderen Tydſklands Grav; ikke blot ved Braddøden i Krigen; men ved Straadøden af den forandrede Levemaade. Men holder ogſaa Legemet det ud, Siælen faaer ved en ſaadan Forandring for det meeſte et Knæk. Man bliver, ſom Tydſken kalder det, hverken Fiſk eller Kiød; hverken nordlig eller ſydlig. Man giver Slip paa hvad man havde, uden at faae hvad man attraaer. Jeg taler naturligviis ikke her om enkelte Undtagelſer. Saaledes fødes der undertiden ſydlige Naturer i Norden, og omvendt. Saaledes kan ogſaa Embedsførelſe eller ſand Kunſtnerbeſkiæftigelſe lidt efter lidt omclimatiſere de fremmede Naturer. Det er iſær paa den forſængelige ørkesløſe Flakken det hæver ſig, ſom her paa Fru Beate von Meerfeld. Den forſkiellige Colorit af Italien og Tydſkland er med faae Træk i denne Fortælling vel ſkildret. Den Jagttagelſe: at Leſterie der bilder ſig ind at være Skiønhedsfølelſe, foragter og overſeer enfoldig Uſkyld, er meget vel

indklædt. Hvo var opdraget i en gammel Bygning, med Fortidens Mindesmærker, og følte ikke en hellig Ærefrygt for dens Hvælvinger og Kroge; fandt det ikke frækt og syndigt at udslette disse Erindringer af kaad Nysgjerrighed? At den Aand, der stille svæver over vort Hiem, bidrager til at danne Menneskets Hierte, skiænker ham Fred og Roe, naar han overlader sig til den, og hævner sig paa Sindet med ængstelig Uro, naar det altfor flygtigt og vildt overlader sig til fremmede Indtryk, er vist. Det gaaer Mennesket i det fremmede Land, som Pebersvenden, han er uden Familie. Han har det morsomt i sin Ungdom paa sin Alderdoms Bekostning; han maa lade sine Øine tiltrykke af fremmed Haand, ingen barnlig Taare flyder ved hans Grav, og han lever ikke efter Døden i sin Slægt. Af denne forsmaaede huuslige Genius, der frygteligt hævner sig i al sin Stilhed, giver da dette Eventyr et skiønt og rørende Billed.

Galgemanden. Pag. 246.

Denne originale Fortælling er ogsaa af Fouqué. Mythen om at forskrive eller overgive sig til Diævelen er meget betydningsfuld i Middelalderens Fabeldigtning; og det er ubegribeligt hvorledes man har kunnet kalde en saa moralsk og philosophisk Allegorie, barbarisk, ja vel endogsaa dum. Dens Be-

tydning er iøinefaldende, Menneſket bedøver ſig ſelv for en Tid, og begaaer Misgierninger for at nyde jordiſke Lyſter; ved Enden af Maalet, paa Gravens Bredde vaagner den ſlumrende Samvittighed, angriber ham, ſom et fælt Uhyre med de frygteligſte Kløer, ſønderſlider hans elendige Hierte, ſom ikke følte, knuſer det usle Hoved, ſom ikke tænkte, og ſtyrter Synderen i Tilintetgiørelſens Afgrund. — De fleſte Fabler i den græſke Mythologie have Hentydning til Naturens Virkninger, der menneſkeliggiøres. Herved opſtaaer de ſkiønneſte Former for Billedhuggerkunſt og Malerie. Diſſe Kunſter have iſær uddannet hine Ideer; og derved faaer de græſke Billeder en ſandſelig Ynde for Synet, ſom Middelalderens Fabler ikke kunne ſammenligne ſig med. Men i Poeſien, hvis Hovedſag er at udtrykke Lidenſkaber og Handlinger, ſpille de græſke Guder en underordnet Rolle. Den ſtørſte Digter, ſelv en Homer, kan dog kun male ſkiønne Former middelbart ved Ord. De Guder, ſom perſonificere enkelte Lidenſkaber Ares (Krigslyſten) Aphrodite (Kiærligheden) Hermes (det bevægelige meddelende Princip) ere derfor mere ſkikkede til at tage Deel i de menneſkelige Handlinger, end de blotte Naturguder, der ſidde gravitetiſk ſtille paa Olymp, ſom Tilſkuere. Nu have græſke Digtere ved ſmukke Opfindelſer vel vidſt at give diſſe Allegorier Liv og Bevægelighed; men det er ſkeet

ved at forlade Allegorien; ved at betragte Guderne som andre Personer, ved at opfinde Hændelser, der kun staae i en fiern Forbindelse med hine Væsners mythiske Betydning. Herved vinder da vistnok Digtekunsten; men vi see det er kun skeet ved at fierne sig fra Mythologien. Middelalderens Fabellære, der forbinder sig med Bibelen, er i og for sig selv mere poetisk. Dens Forestillinger individualisere ikke blot Naturen og Handlingernes Aarsager i Sielen, men endogsaa Virkningerne: Troen paa Udødelighed, Fristelserne, den gode og onde Samvittighed. Dette kommer deraf, at skiøndt den græske Mythologie er et større Kunstværk, end Middelalderens Folketroe i sin Raahed, saa hviler dog denne paa en bedre Grund, nemlig paa Christendommen, der har mere Hensyn til de menneskelige Handlingers end til Naturens Skiønheder. Den er derfor mere passende for Poesien, i hvis Magt det staaer umiddelbart at skildre Handling og Lidenskab, men kun middelbart at male sandselig Skiønhed, hvilket er for den plastiske Kunst. Det Moralsk skiønne og Moralsk hæslige, vil sige: det Gode og det Onde, er da fornemmelig Gienstandene for Poesiens Kunst; altsaa maa den Fabellære, der især personificerer disse Virkninger ogsaa være det. Det kommer da kun an paa at udvikle dem med Smag, og forbinde dem med genialsk Opfindelse, for at de med fuld Ret skulle træde op i Poesiens sande Rige; og det

er skeet saavel i denne, som i de foregaaende Fortællinger. Man seer da tydeligt at det er en stor Feil, en Smagløshed, der kom af Mangel paa Dømmekraft og Følelse, naar man i slige Digtninge forlanger det Psychiskskiønne opofret for den sandseligskiønne Form. Hvad der skal vække Rædsel og Afsky, maa ikke være malet med tillokkende Farver. Det Skiønne bestaaer her just i den Rædsel og Afsky de vække for det Onde. Deres Idealisation opnaaes altsaa ikke ved at de overfirnisses med en forgiængelig Æggehvide, men i den Kraft og Betydning, der ligger i deres Tegninger. Derfor maae de tre Hexer, der dandse paa Heden i Makbeth være rynkede og afskyelige; det vilde være høist uskiønt hvis de vare skiønne; thi de ere et Billed af Heltens hæslige Lidenskaber: Forfængeligheden, Utaknemmeligheden og Lumskheden. Den saakaldte galante Smag, der bilder sig ind at være gratiøs, fordi den glindser med det Udvortes, er da ikke andet end taabeligt Bladguld, der i Enfoldighed bryster sig, fordi det glimrer meer, end Poesiens ægte skyggeblandte Farver. Det er som om et broget Paaskelam i Nürnbergerboden vilde bræge stolt, over at det var deiligere end et Billed af Rembrandt, eller et Landskab af Ruisdahl. I Fortællingen om Galgemanden har Fouque ikke givet os et Exempel af den ryggesløse Misdæder, der gaaer til Grunde uden Redning; men af den svage Synder, der saalænge mindes af Samvittigheden, indtil den redder

ham. Ideen om at Faren stiger, ligesom Galgemanden bliver bedre Kiøb, er ypperlig. Alt som den Gierrige faaer flere Penge og har Alting lettere, nærmer han sig meer og meer sit Endeligt; og i det Øieblik han har alt hvad der koster Penge for intet, ophører ogsaa Nydelsen — og Graven sluger ham. Det muntre Lune hvormed det Tragiske blander sig i denne Fortælling, giver den en egen Colorit. Dog er det Lunefulde det Herskende, og vi see forud i Fortællerens skiælmske Mine, at der vil skee Barmhiertighed med Stymperen. Uagtet vi snart mærke at Richard bestandig skal have sin Galgemand tilbage, har Digteren dog med megen Kunst vidst at overraske os hver Gang, ved den egne Maade, det skeer paa. Og Knuden løses kiekt og tilfredsstillende, saa vanskelig Opgaven er. Den allerede Fordømte narrer Satan for en Siæl; men for at vi ikke skal have Medlidenhed med ham er der sørget: Han giør det ikke for at redde Richard, men for at faae flere Haandpenge af sin diævelske Hverver.

Velents Saga. Pag. 287.

For dog at ende denne Deel med et fædrelandsk Eventyr, tilføiede jeg dette, der vidtløftigere har været aftrykt i det Skandinaviske Selskabs Skrifter. Jeg troede det vilde more Læserne, at see det samme Emne som min Vaulunder behandlet af en gammel islandsk

Sagaskriver. Fortællingerne ligne kun hinanden for saavidt, som det ældgamle Sagn har givet Anledning til begge. Da jeg digtede Vaulunde kiendte jeg ikke dette Eventyr, der er en Episode i Vilkinasaga, men kun Vaulundarqvida i Edda. Dette er ogsaa yderst forskiellig fra mit. Af Allegorien, der spiller Hovedrollen i Vaulundurs Eventyr, om de tre Ædelstene, findes naturligviis intet her, da det er min Opfindelse. Dette Eventyrs fornemste Fortieneste er udentvivl dets Tone og Foredrag, som giver os et Billed af Omgangslivet og Tænkemaaden i den nordiske Oldtid, og dens Agtelse for Smeddekunsten, som en nødvendig Betingelse for Krigen. Velents Seillads i Træbullen og den Maade han klover Amilias paa, som et Æble, der hænger sammen efter at det er overskaaret, vidner om poetisk Fantasie; mere stærkt kunde ikke et Trylleſværds Tyndhed og Skarphed udtrykkes. Over Grumheden er intet Slør kastet, den fremstilles med Misbilligelse fra Forfatterens Side, i sit gyselige Lys, som den i de hedenske Tider ofte viste sig. Forresten udtrykker det Hele Kraft og Naivetet.

Den stumme Kiærlighed.

Der var engang en riig Kiøbmand, ved Navn Melchior af Bremen, der altid strøg sig om Skiægget med et haanligt Smiil, naar der blev prædiket om den rige Mand i Evangeliet, fordi han, i Sammenligning med sig selv, ikke agtede hin for meer end en Kræmmer. Han havde saamange Penge, at han lod Gulvet i sin Spisesal indlægge med lutter blanke Dalere. Endskiøndt nu denne Hoffærdighed meget blev regnet ham til Last af hans Fiender, som et Praleri, saa var det dog mere skeet af List, end af Bram; thi den kloge Bremer mærkede nok, at hans Misundere og Dadlere vilde ved deres Anmærkninger og Dadel udbrede Rygtet om hans Rigdom, og derved forstærke hans Credit; hvilket ogsaa var Tilfældet.

Melchior af Bremen døde engang pludselig, efter at have drukket for hurtig i et Polsegilde; uden at faae Tid til at beskikke sit Huus, og efterlod al sin Formue til en Søn, i den blomstrende Ungdoms Alder, der just var bleven gammel nok, for at være myndig over sin Arv. Frands var en herlig Dreng, og havde af Naturen de bedste Anlæg. Hans Legem var regelmæssig bygt, dertil sundt og kraftigt; hans Aand var munter og jovialsk; som om røget Oxekiød og gammel Franskviin havde havt Indflydelse paa hans Frembringelse. Paa hans Kinder blomstrede Sundhed, og ud af de brune Øine skinnede Tilfredshed og lystigt Ungdomsmod. Han lignede en marvfuld Plante, der kun behøver Vand, og en maver Jordbund, for at trives; men som i al for feed Grund skyder vilde Skud, uden Frugt og Nydelse. Det faderlige Efterladenskab blev, som saa ofte er Tilfældet, Sønnens Fordærv. Neppe havde han havt Fornøielsen at være Eier af en stor Formue, og at kunne rutte med den efter eget Tykke; før han søgte at skaffe sig den af Halsen, som en trykkende Byrde; spillede den rige Mand i Evangeliet i bogstavelig Forstand, og levede hver Dag herlig og i Glæde.

Der forløbe nogle Aar, inden den daarlige Ødeland mærkede Ebben i sin Pung; men pludselig standsede dette Velleynets Kilde, og de Tønder

Guld, han havde arvet efter sin Fader, vare udtappede til Bærmen. Frands forlangte een Dag en stor Sum, men Kassereren var ei istand til at honorere sin Herres Ordre, og lod den gaae tilbage med Protest. Nu bleve Mæglere, Aagerkarle og Vexelerere satte i Bevægelse. Imod høie Renter fløde i kort Tid atter store Summer i de ledige Kasser. Gulvet med Dalerne giorde ved denne Leilighed stor Virkning. Det hialp for en Tid; men hemmelig udbredte sig det Rygte i Byen, at Sølvgulvet i Spisesalen var brudt op i største Stilhed, og at der i dets Sted var lagt Fliser. Sagen blev strax undersøgt af Creditorerne, og havde sin Rigtighed. Skiøndt man nu ikke kunde nægte, at det brogede Mamormosaik tog sig uligе bedre ud i en Spisesal, end de glatslidte Dalere, saa agtede Creditorerne dog Eiermandens Smag saa lidet, at de ufortøvet fordrede deres Penge; og da de ikke fik dem, solgte de det hele Huus med Tilbehør: Pakhuse, Have, Marker, og Møbler.

Frands var, medens alt dette varede, tilmode som en beruset Dranker, der just vaagner af sin Ruus, og ikke ret kan giøre sig Rede for, hvad der er hændet ham. Han levede paa forulykkede Forsøderes Viis; skammede sig ei, og græmmede sig ei. Til Lykke havde han bierget nogle Reliquier af gamle

Familiestykker fra Skibbrudet, der endnu en tidlang kunde sikkre ham for trykkende Mangel.

Han flyttede nu hen i en afsides Gade, i hvilken Solen aldrig skinnede hele Aaret igiennem, undtagen de længste Dage, naar den hævede sig lidet over det høie Tag. Her havde han alt hvad han behøvede i sine nærværende Omstændigheder. Værtens tarvelige Kiskken fritog ham for Hunger, Ovnen beskiærmede for Kulde, Taget for Regn, de fire Vægge for Vind; kun for den piinlige Kiedsommelighed vidste han hverken Raad eller Tilflugt. Snyltegiæsterne vare forsvundne med hans Velstand; af sine forrige Venner havhan ingen mere. Frands vidste ikke at more sig med andet, end med at stemme sin Luth, klimpre paa den, og med at see ud af Vinduet, hvordan Veiret var; hvilket det indskrænkede Rum ikke engang tillod ham at bemærke. Men snart fik hans Jagttagelseslyst en anden Næring, som paa eengang udfyldte den ledige Plads, i hans Hoved og Hierte.

I den snevre Gade, lige overfor hans Vindue, levede en ærbar Matrone, der, i Haab om bedre Tider, nærede sig ved den lange Traad, som hun og en overmaade deilig Datter spandt af Tenen. De trak den daglig saa langt, at de let med den havde kunnet omringe hele Staden Bremen, med Vold og Forstæder. De tvende Spinderske vare egentlig ikke fødte til Rokken; de vare af gode Folk, og

levede tilforn i Velstand. Den skiønne Metas Fader havde havt et Skib paa Søen, som han selv aarlig fragtede og foer tilAntwerpen med; men en stærk Storm begrov Skibet paa Havets Dyb med Mand og Muus og en riig Ladning. Da var Meta endnu i sine Børneaar. Moderen, en forstandig stille Kone, bar sin Huusbonds og sin Formues Tab med viis Standhaftighed; afslog af ædel Stolthed, uagtet sin Armod, al Understøttelse; og nærede sig af sine Hænders Flid. Da hendes Datter voxte til opdrog hun hende til den samme Beskiæftigelse; Saaledes kom de saa vidt, at de uagtet deres trange Kaar kunde lægge nogle Penge op, som hun siden anvendte til en lille Hørhandel.

Imidlertid mente den vakkre Kone dog ikke altid at blive i denne Tilstand; hun haabede igien at komme i en behagelig Forfatning, og i sit Livs Høst endnu at nyde en venlig Efterslet. Dette Haab grundede hun ikke paa tomme Drømme. Hun saae sin Datter blomstre som en Foraarsrose; dertil var hun dydig og sædelig, og begavet med saa megen Aand og Hierte, at hun var Moderens Øiesteen, denne sparede tit Brødet fra sin egen Mund, for at give hende en anstændig Opdragelse. Moder Birgitte satte sit Haab til en velhavende Svigerson, der skulde føre hende fra det snevre Strædes baby-

loniske Fangenskab, i Overflødighedens Land, hvort der flyder Melk og Honning.

Een Dag, da Nabo Frands saae ud af Vinduet efter Veiret, blev han den deilige Meta vaer, som kom fra Kirken med sin Moder, hvor hun aldrig forsomte daglig at høre Messen. I sin Lykkes Tid havde den letsindige Udhaler ingen Øine havt for det smukke Kiøn; de finere Følelser slumrede endnu i hans Bryst, og alle hans Livsaander vare ligesom omtaagede af den evige Forlystelsesruus. Nu havde Overgivenhedens uophørlige Storm lagt sig, og under det store Havblik, virkede det mindste Vindpust paa Siælens speilklare Flade. Han blev fortryllet ved Synet af den yndigste qvindlige Skikkelse, som nogensinde var foresvævet ham. Nu fortrød han førstegang ret af Hiertet sin ubesindige Ødselhed. Han forestilte sig, hvor lykkelig han kunde giort den elskværdige Meta med sin Formue. Men hans Bopæl i det snevre Stræde blev ham nu kiærere end Raadhuset paa det fornemste Torv, og han kom den hele Dag ikke fra Vinduet, for at faae Leilighed til at see den deilige Pige; og naar han saae hende, følte han sig betaget af den sødeste Henrykkelse.

Til Ulykke mærkede den aarvaagne Moder ham snart. Hun mærkede snart hvad han førte i sit Skiold; og da en udsvævende Ødeland kun stod i slet Credit hos hende, saa opbragte denne daglige Gaben hende

saa meget, at hun bedækkede Vinduerne med en Slørsky. Naar Meta gik i Messe hængte hun hende et Regnklæde over Ansigtet, og skyndte sig at komme med hende omkring Hiørnet af Gaden.

Frands stod just ikke i Ry for at eie den fortrinligste Skarpsindighed, men Kiærlighed vækker alle Siælekræfterne. Han leiede det største Speil, han kunde overkomme, og hang det saaledes op i sin Stue, at han i det kunde see, alt hvad der foregik i Gienboeskens Værelse. Da man flere Dage i Rad intet mærkede til Lureren, saa aabnede sig lidt efter lidt Gardinerne igien, og det store Speil modtog undertiden den herlige Piges Billede, og gav det, til stor Glæde for sin Ejermand, trolig tilbage. Jo mere Kiærligheden slog Rod i hans Hierte, jo stærkere blev det Ønske hos ham at aabenbare den skiønne Meta sin Lidenskab, og at udforske hendes Sindelag. I den Tid gaves der ikke saamegen Leilighed for unge Folk til at see og tale med hinanden som nu. Imidlertid gik dog Tingene deres sædvanlige Gang. Barnedaab, Bryllupsgilder og Liigbegiængelser gave, fornemmelig i Rigsstæderne Leilighed nok til Elskovshandler. Men en fattig Stymper blev aldrig bedet til Fadder, eller til Bryllup. Den Gienvei, at vinde sin Skiønne ved hendes Kammerpige var ogsaa spærret, thi hun havde ingen.

Alt hvad han endnu kunde, var i følsomme Timer at gribe sit Instrument, og ikke blot at lade det blive ved Stemningen, men at udlokke rørende Toner deraf; og snart forvandlede Kiærligheden den musikalske Fusker til en behagelig Virtuos. Alt i Gaden blev snart lutter Øre, naar han slog sine Strænge. Mødrene tyssede paa deres Børn, Fædrene holdt Øje med de larmende Drenge i Døren, og han havde den Fornøielse at opdage i Speilet, hvorledes Meta aabnede Vinduet med sine Alabaster Hænder, naar han præluderede. Var hun tilstæde, saa klang hans Phantasie i en livlig Allegro; var hun borte, saa væltede et tungsindigt Andante sig over de sukkende Strænge.

Meta var ingen tungnem Lærling, og hun forstod snart det udtryksfulde Sprog. Hun giorde Forsøg, og mærkede hvorledes hun var Herre over Luthspillerens Toner. Hendes qvindlige Forfængelighed fandt sig smigret derved; det begyndte at røre hendes Hierte, og hun fik isinde at give et symbolisk Giensvar. Hun yttrede Lyst til at have Urtepotter i Vinduet, og Moderen vilde ikke nægte hende denne uskyldige Fornøielse.

Nu havde Meta altid en Aarsag til at opholde sig der, for at pleie sine Blomster, vande dem, beskiærme dem for Vinden, binde dem op, og bemærke deres Vext. Med usigelig Henrykkelse ud-

lagde den lykkelige Elsker dette til sin Fordeel. Og med Rette. Meta tog ham i Forsvar, naar Moderen ved Bordet talde om ham og kaldte ham en Spradebasse og en Ødeland; dog med Forsigtighed, som om det kun var for at underholde Samtalen. Imidlertid havde Frands den største Godhed for Moderen, og tænke paa hvorledes han uagtet sine maadelige Kaar kunde hielpe hendes. Rigtig nok gialdt dette meest Datteren. Han havde hørt at Meta gierne vilde have en ny Kiole, men det var der ikke Raad til. Over Hørhandelen havde han ogsaa hørt Moderen klage, at der paa de sidste Tider intet var at vinde ved den, fordi Hørren var saa dyr. Nu solgte Frands et Par af sin Moders Ørenringe, som han endnu havde, gik til en gammel Kone, og fik hende til at bringe Metas Moder nogle Lispund Hør, for godt Kiøb. Dette hialp. Handelen blev atter fordeelagtig; og alle Helgenes Dag gik Meta i Kirke med en deilig ny Kiole, som satte hendes Skiønhed i et endnu stærkere Lys. Men snart opdagede en Hændelse denne Hemmelighed. Birgitte trakterede engang den gamle Kone til Taksigelse for den fordeelagtige Handel hun havde skaffet hende, med en sød Risengrød og en Vægl Spanskviin. Nu gav det ene Ord det andet, og det varede ikke længe, før den qvindelige Tausheds skrøbelige Seigl blev brudt. Meta blegnede og for-

skrækkedes ligesaa meget over denne Opdagelse, som hun vilde glædet sig over den, hvis Moderen ikke havde været tilstæde. Kiolen blev uagtet alle den ynddige Piges Taarer sendt til Marskandiseren, og de derfor indløste Penge, tilligemed hvad der var vundet ved Hørhandelen sendt med Posten, som en gammel Gield, med Udskrift: Til Hr. Frands Melchiorson i Bremen. Frands fattede endnu ingen Mistanke, men ansaae det for et Tilgodehavende fra hans Faders Tid, som Himlen havde forundt ham, i hans slette Omstændigheder.

Men snart forandredes hans Udsigter aldeles. Speilet viiste ham intet; Gardinerne vare igien trukne for. I Førstningen troede han, at de maaskee havde stor Vask; — men kort derpaa opdagede han til sin Skræk, at Værelserne lige over for var øde og tomme, og den kiære Gienboeske flyttet. Ved at lægge det ene sammen med det andet indsaae nu Frands at Moder Birgitte maatte være kommen efter hans Hemmelighed. Det blev ham ikke vanskeligt at udspeide hendes ny Bopæl; men han var dog for beskeden til at forfølge dem, og nøiedes med at møde Meta paa Gaden, i Boderne, og i Kirken.

Meta var i den Alder, hvor Moder Natur og Moder Birgitte bestandig modsagde hinanden med deres gode Lærdom og Underviisning. Dette bragte hende til at holde Ligevægten; hun beholdt sin Sædelighed

og Dyd, men hendes Hierte blev dog aabent for ethvert ømt Indtryk. Da nu Frands var den første Yngling, som havde vakt disse slumrende Følelser, saa følte hun en vis Tilbøielighed for ham, som enhver anden Pige vilde kaldet Kiærlighed. Derfor gik hende Afskeden fra det snevre Stræde meget nær, derfor stod der tit en Taare i hendes skiønne Øie; derfor takkede hun den speidende Frands saa venligt paa Gaden, naar han hilste hende, og blev rød til op over Ørerne. Begge de Elskende havde endnu aldrig talt et Ord sammen, men de forstode hinanden saa fuldkommen, som om de havde havt den fortroligste Samtale, og svore hinanden hemmelig i Hiertet evig Troskab!

Lige over for Birgittes ny Bopæl, boede en velhavende Brygger, som Spottefuglene, fordi han stod sig meget godt, kaldte Humlekongen. Han var en ung flink Enkemand, og Sørgeaaret var just til Ende, saa at han, uden at overtræde Velanstændigheden, kunde tænke paa en ny Medhielp i sit Værtskab. Han havde lovet den hellige Christoffer et Alterlys, saa langt som en Humlestang, og saa tykt som en Arm, naar han vilde skaffe ham en god Ægtefælle igien. Neppe havde han seet den ranke Meta, før han drømte, at den hellige Christoffer saae ind ad Sovekammervinduet, i andet Stokværk, og manede ham om at opfylde sit Løvte. Næste Morgen pyntede han sig som en Raadsherre og gik paa Frieri. Han havde intet

musikalsk Talent, og i Kiærlighedens hemmelige Symbolik var han en Idiot, men han havde en stor Bryggergaard, en stor Sum Penge paa Rente, et Skib paa Veserstrømmen, og et Hollænderie uden for Byen. Med alle disse Anbefalinger havde han endogsaa uden den hellige Christoffers Bistand kunnet vente sig et lykkeligt Udfald, især hos en Brud uden Medgift. Han slog strax paa den rette Streng, efter god gammel Skik, sagde han Moderen sin christelige Hensigt; og for et Syns Skyld forlangte den glade Moder otte Dages Tid til at betænke sig i. Neppe havde han vendt hende Ryggen, saa blev Teen og Tot, Garnvinde og Hegler, uden Hensyn til deres lange troe Tieneste, kastet paa Pulterkammeret. Meta faldt i Forundring, da hun kom fra Kirken, og fandt alting saa forandret. Men Moder Birgitte tog meget feil i sin Formodning om hvad Virkning dette Tilbud vilde giøre paa hendes Datter. Den skiønne Meta rødmede ikke som en Rose, men blegnede som en Lilie, og sank afmægtig i Moderens Arme. Meta var ei at overtale. Striden mellem Moder og Datter varede i nogle Dage; Terminen til at give bestemt Svar nærmede sig. Det gigantiske Voxlys bemalt med mange skiønne Blomster brændte allerede for den hellige Christoffer; men han havde intet udrettet. Hemmelig Kummer nagede Metas Hierte, hun havde paalagt sig en streng Faste og i tre Dage hverken nydt Vaadt eller Tørt. Om

Natten havde hun ingen Søvn i sine Øine. Saa meget som det kostede Moderen, maatte hun derfor tilsidst give efter for sit elskede Barn, hvis hun ikke vilde miste hende. Da Frieren kom fik han mod al Formodning et — vel meget artigt — men bestemt Afslag, der smagte ham ligesom Malurtviin med Sukker. Imidlertid fandt han sig snart deri, som om det havde været en Handel med Malt der var mislykket.

Rokken blev nu taget ud af Pulterkammeret igien, og alting gik sin sædvanlige Gang; og Meta blomstrede atter. Moderen derimod tog sig det meget nær; især den Dag da Humlekongen holdt sit Bryllup med en anden smuk Pige. Da Bryllupstoget begyndte til Kirken, og Stadsmusikanterne trommede og blæste paa Skalmeie, sukkede hun, som den Dag, da Hiobsposten om hendes Mands Skibbrud var bragt hende for Øre. Meta derimod saae Brudepragten med største Ligegyldighed. Selv de herlige Smykker, Ædelstenene i Myrtekrandsen, og de ni Rader Perler om Brudens Hals, rørte hende ikke.

Om Aftenen efter at Moderen længe havde talt om den forsmaaede og bortstødte Lykke, blev hun saaledes ved: Barn! Din Planet spaaer Dig intet godt. Du er født i April. Lad os see hvad der staaer i Calenderen: „En Pige født i denne Maa-

ned faaer et huldsaligt og venligt Ansigt og rankt Liv men en letsindig Tænkemaade; kan godt lide Mandfolk; maa tage sin Jomfrukrands i Agt, og ikke forspilde sin Lykke, naar der kommer en venlig Frier." — Ak Moder, sagde Meta; bryd Jer ikke om hvad Planeten siger; mit Hierte siger mig, at jeg skal elske og ære den, som jeg faaer til Mand, og finder jeg ikke ham, eller søger han ikke mig, saa vil jeg med freidigt Mod nære mig ved mine Hænders Arbeid, og staae Eder bi og pleie Eder i Eders Alderdom.

Frands var ude af sig selv af Glæde, da han hørte at Meta havde givet Humlekongen Kurven; og han begyndte at haabe. Nu blev hans ungdommelige Ubesindighed ham et Knivsting i hans Hierte; men Kiærligheden lod ikke sit Værk ufuldendt; den frembragte en helbredende Giæring i hans Siæl, og der opstod Begiærlighed hos ham, efter at anvende sine Kræfter og sin Driftighed, for atter at hæve sig af sit Intet. Han besluttede nu at giøre en Reise til de Steder, hvor hans Fader havde havt gammel Gield, for at prøve om han i det mindste ikke kunde sanke enkelte Ax der i sin Pose, hvor Høsten var mislykket. Med hvad han fik ind, vilde han begynde en lille Handel. Hans Indbilening viste ham allerede Skibe i Søen, befragtet med hans Eiendom. Det sidste gyldne Æg i hans Arve-Rede,

hans Faders Timeæg *) solgte han og kiøbte sig derfor en Rideheſt, der ſkulde føre ham ud i den vide Verden under Navn af Bremer-Kiøbmand.

Alt hvad der nu ſtod tilbage var at meddele Meta Aarſagen til ſin Bortreiſe, at hun ikke ſkulde holde ham for en Troløs; og den opfinderiſke Kiærlighed gav ham det lykkelige Indfald, at lade det ſkee offentlig fra Prædikeſtolen, i det han beſtilte ſig en Forbøn for en ung Reiſende om et lykkeligt Udfald i hans Forretninger; hvilken ſkulde vare ſaa længe, til han tillige kunde betale for Takſigelſen.

Da han mødte Meta ſidſtegang havde han klædt ſig i ſin Reiſedragt, og hilſte hende betydningsfuldt, og med mindre Forſigtighed end han pleiede; hvilket da tildrog hende adſkillige Gloſer af hendes Moder. Fra den Tid af blev Frands ikke mere ſeet i Bremen; og de ſkiønneſte Øine i hans Fødeby ſøgte ham ofte forgiæves. Tit hørte Meta Forbønnen oplæſe; i Begyndelſen agtede hun i ſin inderlige Bedrøvelſe ikke derpaa; men da hendes Sind var bleven noget roligere, lagde hun det ene ſammen med det andet; hun forſtod ſin Elſker, og undlod ikke, hver Gang Bønnen læſtes, ret inderligt at anbefale den unge Reiſende til ſin Skytsengel. Med diſſe gode Ønſker fortſatte Frands

*) De ældſte Lommeuhre kaldtes Timeæg, efter den Æg-Form, man gav dem.

sin Reise til Brabant, for i Antwerpen at inddrive nogle betydelige Summer. Paa en Tid, da enhver Grundherre, hos hvem man ikke havde løst Leidebrev, troede sig berettiget til at plyndre den Reisende og kaste ham i sit Fangetaarn, var en Reise fra Bremen til Antwerpen farligere, end nu fra Bremen til Kamschatka. Imidlertid lykkedes det dog den eensomme Rytter, uden at der mødte ham meer end et eeneste Eventyr.

Dybt i det øde Westphalen reed han en heed Dag til det mørknedes uden at naae et Herberg. Imod Aften trak det op til Torden, og en heftig Pladsregn giennemvædede ham til Skiorten. Dette var meget ubehageligt for den forkiælede Frands, som fra sin tidligste Ungdom havde været vant til alle Bequemmeligheder. Til sin Trøst opdagede han, da Uveiret var gaaet over, et Lys noget borte; og snart ravede han hen til en ringe Bondehytte, som kun saae ud til lidet Godt. Huset lignede meer en Stald end en Menneskebolig; og den uvenlige Vært nægtede ham Vand og Ild, liig Een der var erklæret i Rigets Band; thi hin var just i Begreb med at vælte sig hen paa Straaet til sine Oxer, og han var for doven til atter, for den Fremmedes Skyld, at gisre Ild paa Skorstenen. Frands blev utaalmodig, men det anfægtede Bonden kun lidet; han blæste med største Koldsindighed sit Lys ud, uden at tage mere Hensyn til

den Fremmede; thi han var aldeles uvidende i Gjæstfrihedens Love. Men da Vandringsmanden ved Døren ikke ophørte at forurolige ham med sine Anmodninger og Klager, saa søgte han tilsidst at blive ham qvit, paa en skikkelig Maade, og sagde: Landsmand! naarenstid I vil have god Levemaade, saa finder I ikke her, hvad I søger. Men riid hist hen paa venstre Haand, gjennem Krattet; der bag ved ligger den strænge og mandhaftige Ridder Eberhard Brokhorst's Borg. Han herbergerer enhver Landstryger, ligesom Hospitaliterne en Pillegrim til den hellige Grav. Kun har han den Galskab i Hovedet, der plager ham imellem, at han aldrig lader nogen fare, uden at prygle ham dygtig af først. Dersom I derfor ikke bryder Jer om at faae en banket Trøie, saa kan I aldrig finde bedre Mand end han.

Frands betænkte sig noget, og var raadvild, hvad han skulde gjøre; endelig besluttede han at prøve dette Eventyr. Kan der ikke være mig det samme, tænkte han, om jeg faaer Ryggen brun og blaa paa noget elendigt Straahalm, eller hos Ridder Brokhorst? Denne Bevægelse vil maaskee endogsaa forekomme Feberen, jeg har faaet i Kroppen, og som udentvivl vil ryste mig dygtigt, hvis jeg beholder de vaade Klæder paa. — Han gav sin Hest

Sporerne, og kom snart til Slotsporten, der var i gammel gothisk Stiil, bankede temmelig lydeligt paa Jerngitteret, og et ligesaa lydeligt: hvem der? tonede ham imøde.

Den gamle Borgs Eiermand havde i sin Ungdom tient i Keiserens Hær, som dygtig Stridsmand, under den vakkre Georg af Fronsberg, og ført et Banner mod Venetianerne. Siden den Tid havde han levet i Rolighed paa sine Godser, hvor han for at afbøde forrige Synder, udøvede mange Velgjerninger; bespiste de Hungrige, lædkede de Tørstige, gav Pillegrimmene Ly, og pryglede dem ud af Huset som han havde herberget. Thi han var en raa vild Krigsmand, der ikke kunde vænne sig fra det martialske Væsen, skiønt han mange Aar havde levet i Fred og Rolighed. Den Nykomne, der havde belavet sig paa, for god Beværtnings Skyld, at underkaste sig Husets Skik, ventede ikke længe, før Hængelaasene og Slaaerne raslede ved Porten. De hvinende Portfløie aabnede sig, som om de med deres Jammerskriz vilde advare den indtrædende Fremmede, eller sukke af Medlidenhed over ham. Den ene kolde Gysen løb ned af Ryggen efter den anden paa den bange Rytter, da han reed ind ad Porten; imidlertid blev han vel modtaget; nogle Tienere ilede hid at hielpe ham af Sadlen, beskiæftigede sig med at snøre Vadsækken af, trække Gangeren i Stal-

den, og føre Rytteren ind til deres Herre i et vel oplyst Værelse.

Den kæmpestore Mands krigerske Udseende, da han kom sin Giæst imøde, forbunden med et eftertrykkeligt Haandtag, havde nær bragt Frands til at skrige i vilden Sky; især da Ridderen tillige bød ham velkommen, med en Stemme, som om Frands havde været døv. Forresten var det en Mand i sine bedste Aar, fuld af Ild og Kraft. Alt dette satte den frygtsomme Vandrer i saadan Tilstand, at han skiælvede over sit hele Legeme. Hvad fattes Jer, Ungersvend? spurgte Ridderen med en Tordenstemme; hvorfor ryster I som et Espeløv, og blegner, som om Døden just ville tage fat paa Jer? — Frands tog Mod til sig; og da han tænkte at hans Skuldre dog nu engang maatte betale Gildet, saa gik hans Coujoneri over til en Slags fortvivlet Fripostighed. Herre, svarede han, ligefrem, I seer at Pladsregnen har giennemblødt mig saa stærkt, som om jeg var svømmet over Veseren. Giør Anstalter til at jeg kan skifte Tørt paa, og for at have noget at begynde med, lad en varm Kande velkrydret Gammeløl bære frem, som kan fordrive min Febergysen, saa vil jeg være vel tilfreds. Vel! giensvarede Ridderen, forlang hvad I behøver, og vær her, som I var hiemme.

Frands lod sig opvarte som en Bassa, og da han vidste hvad der ventede ham, saa vilde han ogsaa fortiene det. Han drillede og giorde Nar af Tieneren som opvartede ham; det kommer alt paa een Regning, tænkte han. Den Trøie er for en Istervom! bring mig Een, som passer mig. Den Tøffel brænder som Ild paa min Liigtorn, slaae den over Læsten! Den Krave er saa stiv som et Bræt, og snører mig som en Strikke, skaf mig een som er blødere, uden Stivelse.

Værten yttrede saa liden Misfornøielse over alle disse bremensiske Frimodigheder, at han meget mere drev Tienerne til hurtig at udrette hvad der var befalet dem; og kaldte dem Æsler, som ikke forstod at varte en Giæst rigtig op. Da Bordet var dækket, satte Giæsten og Værten sig, og lode dem det varme Øl smage godt. Kort derpaa spurgte denne, om hin intet ønskede til Eftermad! Han svarede: Lad bringe herop hvad I har, at vi kan see, om Eders Kiøkken er vel forsynet eller ikke. Strax kom Kokken og besatte Bordet med et Maaltid, som ingen Greve skulde skammet sig ved. Frands tog for sig af Retterne, og ventede ikke til han blev spurgt. Da han var mæt, sagde han: Jeg seer at Eders Kiøkken er upaaklageligt, dersom det staaer sig ligesaa godt med Kielderen, saa maa jeg rose Eders Huusholdning. Ridderen vinkede ad Kiel-

dersvenden; denne fyldte strax Velkomstbægeret med den sædvanlige Bordviin, og kredensede for sin Herre, der udtømte det tilbunds paa Giæstens Velgaaende.

Derpaa giorde Giæsten Junkeren ærlig Fyldest, hvilken sagde: Kiære, hvad siger I om Vinen? Jeg siger, svarede Frands, at den er slet, dersom den er det bedste Nummer, I har i Eders Kielder, og at den er god, hvis den er det sletteste. I er en Kiender, mærker jeg, sagde Ridderen; Svend, gaa hen, tap os af Moderfadet. Viinskiænken bragte et Kruus til at smage paa, og da Frands havde forsøgt det, sagde han: Det er ægte Rhinskviin, ved den ville vi lade det beroe.

Ridderen befoel man skulde bringe en stor Hankekrukke op, og giorde sig lystig med sin Giæst, begyndte at tale om sine Krigstog, hvordan han var gaaet mod Venetianerne, havde giennembrudt deres Voguborg, og slagtet de velske Skarer som Faar. Under denne Fortælling kom han i saadan Iver, at han sablede Bægere og Kander ned, svang Forskiærkniven som en Landse, og rykkede sin Spisekammerat saa nær ind paa Livet, at denne begyndte at frygte for Næse og Øren.

Det var alt sildigt ud paa Natten, alligevel var Ridderen endnu ganske aarvaagen; han syntes ret at være i sit Element, naar han talde om Krigstoget mod Venetianerne. Det Livlige i hans For-

tælling tog til med hvert Bæger han drak, og Frands frygtede at dette vilde blive Indledningen til det Nederlag, hvor han nu selv skulde spille den vigtigste Rolle. For at erfare om han maatte tilbringe Natten her, eller uden for Slottet, forlangte han et fuldt Bæger endnu til Godnat! Nu meente han vilde man først nøde ham til at tømme Kanden, og naar han ikke giorde Fyldest, bruge dette som et Paaskud til at mishandle ham og jage ham bort. Imod Formodning blev hans Ønske strax opfyldt. Ridderen afbrød pludselig sin Fortælling, og sagde: Alting har sin Tid, i Morgen meer. Tilgiv Herr Ridder, sagde Frands; i Morgen naar Soel staaer op, er jeg alt over Bierg og Dal; jeg har en lang Vei til Brabant, og kan ikke opholde mig her. Tillad mig derfor at sige Eder nu Farvel; at ikke min Afsked skal forstyrre Eders Morgenroe. Gior som I lyster, vedblev Ridderen; men reise bort skal I ikke, før jeg er af Dynerne; jeg maa dog byde Eder en Bid Brød og en Snaps Danziger til Frokost, følge Eder til Porten, og tage Afsked med Eder efter gammel Skik.

Frands behøvede ingen Fortolkning af disse Ord. Saa gierne han havde skiænket Husets Herre denne Høflighed, saa lidet lod hin til at ville vige, fra det eengang indførte Ritual. Han befalede Tienerne at klæde den Fremmede af, og følge ham tilsengs.

Frands befandt sig meget vel, og paa velstoppede Bolstre nød han en saa kostelig Roe, at han før Søvnen overvældede ham, tilstod sig selv, en saa herlig Beværtning kunde vel være nogle taalelige Stokkeprygl værd. Snart fyldte fortryllende Drømme hans Phantasie. Den deilige Meta stod for ham, vandrede med ham i en Rosenhauge; og han vilde drømt saaledes til den lyse Middag, hvis ikke Ridderens stærke Stemme, og Klirret af hans Sporer havde vakt Frands. Hiin holdt allerede ved Dagens Frembrud Kiøkken- og Kielderrevision; befalede at man skulde tilberede en god Frokost, at enhver Tiener skulde være paa sin Post, og færdig at klæde den Fremmede paa, naar han vaagnede.

Det kostede den lykkelige Drømmer megen Overvindelse at rive sig løs fra den sikkre giæstfrie Seng. Han væltede sig fra den ene til den anden Side; dog, den strænge Junkers skingrende Stemme beklemte hans Hierte, og eengang maatte han jo dog bide i det sure Æble. Altsaa reiste han sig fra Bolsterne, og i samme Øieblik var en heel Snees Hænder i Bevægelse, for at tiene ham. Ridderen bragte ham ind i Spisesalen, til et lille veldækket Bord; men da det nu var saa nær Afskeden, havde den Reisende ingen Madlyst. Værten opmuntrede ham: Hvorfor tager I ikke noget paa Eders Tallerken? Nyd noget for den slemme Taage! Herr Ridder, sagde

Frands, min Mave er endnu fuld af Eders Aftensmad; men mine Lommer ere tomme; dem vil jeg derfor fylde for den tilkommende Hungers Skyld. Han røddede nu ganske artigt op, og belæssede sig med det Lækkerste og Bedste, af alt hvad transportabelt var, saa at hans Lommer struttede ud igien. Da han saae at hans Ganger var vel striglet og sadlet, drak han et Glas Danziger til Valet, i den Mening at det vilde være Løsenet for Værten, til at tage ham ved Vingebenet, og udøve sin Gaardsret.

Men til hans Forundring trykte denne hans Haand ligesaa trofast, som ved Modtagelsen, ønskte ham Lykke paa Reisen, og Fløidsrene gik op. Han forsømte nu ikke at give sin Hest Sporerne, og Hop hop var han ude af Porten, uden at der krumtes et Haar paa hans Hoved.

Nu faldt der ham en tung Steen fra Hiertet, da han befandt sig i fuldkommen Frihed, og mærkede at han var kommen derfra med heelt Skind. Han kunde ikke vide hvorfor Værten havde krediteret ham Regningen, som efter hans Overslag ikke endda maatte beløbe sig til saa lidet, og nu skiænkede han den giæstfrie Mand, hvis senestærke Haand og Arm han havde frygtet, sin hele Kierlighed. Men desuden følte han endnu en stor Længsel efter at vide Aarsagen til det falske Rygte. Derfor vendte han flux med sin Hest og travede tilbage. Ridderen stod endnu i

Porten, med sine Tienere og giorde Anmærkninger over Gangerens Herkomst, og Bygning, og om dens haarde Trav, som et Bidrag til Hesteviidenskaben, hvilken var hans Yndlingsstudium. Han meente den Fremmede havde glemt noget af sine Reisesager, og kastede allerede et vredt Øie paa Tienerne, over deres formeente Skiødesløshed. Hvad fattes Jer, Ungersvend? raabte ham den Kommende imøde, siden I vender om, da I dog vilde videre drage? Ak endnu et Ord strænge Herr Ridder, svarede Rytteren. Et ondt Rygte, som skiænder Eders gode Navn, siger, at I kun pleier enhver Fremmed godt, som besøger Eder, for ved Skilsmissen at lade ham føle Eders stærke Næver. Dette Sagn har jeg troet, og intet sparet, for at giøre mig betalt i Forveien; jeg tænkte ved mig selv: Junkeren vil intet skiænke dig, saa skal du heller intet skiænke ham. Nu lader I mig fare med Fred, uden Brøst og Antastelse; det undrer mig! Kiære, siig mig derfor, er hint Rygte aldeles uden Grund? eller kan jeg kalde den dumme Sladder reent ud en Løgn? Ridderen svarede: Rygtet har aldeles ikke løiet Eder noget for. Der gaaer aldrig Røg af en Brand, uden der er Ild deri; jeg skal sige Eder, hvorledes Sagen hænger sammen. Jeg huser enhver Fremmed, som banker paa min Port, og deler min Bid Brød med ham, af christelig Barmhiertighed. Nu

er jeg en ligefrem tydsk Mand, af gammel Dugt og Sæd; taler reent ud fra Leveren, og forlanger at ogsaa min Giæst skal være hiertelig og tillidsfuld; nyde med mig hvad jeg har, og sige reent ud hvad han behøver. Men see om de gisre? Der er nu et Slags Folk, som gisr mig Fortræd med alle mulige Fagter, drille mig, og gisre Nar af mig, med at neie og bukke sig, sætte deres Ord paa Skruer, holde lange Taler uden Salt og Kierne; troe at smigre mig med søde Ord, og tee sig under Maaltidet ligesom Qvindfolk ved Barnedaabsgilder. Siger jeg: Spiis! Saa nippe de med lange Reverenzer, et Been af Tallerkenen, som jeg ikke vilde byde min Hund. Siger jeg: Drik engang! Saa væde de knap Læberne med det fulde Bæger, som om de forsmaaede Guds Gaver; lade dem længe nøde til enhver Ting; det er Under at de ikke lade dem nøde til at gaae til Stols. Naar nu det piinagtige Pak gisr mig det for broget, og jeg tilsidst ikke veed hvad jeg skal tage mig for med dem; saa bliver jeg endelig vred, og bruger min Gaardsret; tager Tossen i Haartotten, vasker hans Ryg, og kaster ham paa Dør. See det er Skik og Brug hos mig; og saaledes behandler jeg hver Giæst, som gisr mig Overlast. — Men en Mand af Eders Slags, er mig stedse velkommen; I siger reent ud hvad I mener, efter Bremernes Maade. See I kun ganske rolig

ind til mig igien, naar Eders Vei falder her forbi. Og dermed Gud befalet!

Frands travede nu modigt til Antwerpen, og ønskede sig overalt saa god en Modtagelse, som hos Ridder Eberhard Brokhorst. Men desværre — skiøndt hans Creditorer efter deres Bankerotter alle vare blevne rige Folk, vilde dog ingen vide noget af den gamle Gield. Enten havde de affunden dem med Een pro Cent, eller der stod intet derom i deres infallible Bøger, eller de havde Regning igien. Inden tre Dage sad Frands i Slutteriet, hvor han skulde blive til al hans Faders Gield var betalt. Frands var bragt til Fortvivlelse. — Han saae sig Haabet berøvet nogentid at besidde sin elskede Meta, og besluttede at hungre sig selv ihiel. Dog vandt Naturen atter Seier over hans Forsæt. I Grunden var det heller ikke de haardhiertede Antwerpers Mening at presse Penge af ham; de vilde kun ingen betale; og efter tre Maaneders Forløb blev han igien sat paa fri Fod, med den Betingelse, at han inden firogtyve Timer skulde forlade Antwerpens Grund, og aldrig vove sig did oftere. — Modløs og tankefuld gik han ud af Porten. Han hilste ingen Vandrer, spurgte efter intet Herberge, endelig vaagnede han og fandt sig paa Veien til sit Hiem. Han stod stille, og overveiede sin Skiæbne. Han forestilte sig alt at være kommen tilbage til sin Fødeby, fattig som han

var, forfulgt af Gadedrengene. Hans Beslutning var taget; som Matros vilde han reise til den nye Verden, erhverve sig Rigdomme der, og vende tilbage til sin længselsfulde Meta.

Saaledes var han vandret til den nederlandske Grændse, og kom ved Solens Nedgang til en lille Kiøbsted kaldet Rummelsberg, som siden i Trediveaarskrigen reent er bleven ødelagt. En Karavane tydske Vognmænd havde allerede aldeles optaget Pladsen, saa at Værten, der ikke giorde sig store og neppe gode Tanker om hans bedrøvelige Miner, viiste ham til næste By. Uagtet hans Træthed maatte han atter tage Bylten paa Nakken, og slæbe sig videre.

I det han fortvivlet gik bort, og mumlede nogle Forbandelser mellem Tænderne, over Vertens Haardhiertighed, syntes denne at føle nogen Medlidenhed med den Fremmedes Tilstand, og raabte i Døren: Hør engang, Ungersvend, hvad jeg vilde sige Eder: hvis I ønsker at blive her, saa kan jeg maaskee dog skaffe Jer Plads. Her oppe i Slottet er der ledige Værelser nok, hvis det ikke bliver Eder for eensomt der, og jeg har Nøglerne. Frands modtog Tilbudet med Glæde, roste det som en Barmhiertigheds Gierning, bad kun om et Tag over Hovedet, og om lidt Aftensmad, hvad enten det saa var i et Slot, eller i en Bondehytte. Men Værten var en forslagen Skielm; det kreperede ham at Frands havde

mumlet Skieldsord imod ham, og derfor vilde han lade en Plageaand hævne sig, som drev sit Spil paa det gamle Slot, og som alt for mange Aar siden havde fordrevet Indvaanerne derfra.

Slottet laae nær ved Byen paa en brat Klippe, ligeoverfor Værtshuset, saa at dette kun skiltes fra hin ved Landeveien, og ved en lille Forellebæk. Formedelst sin skiønne Beliggenhed blev det endnu altid holdt i skikkelig Stand; var ogsaa forsynet med alskens Huusgeraad, og tiente Eiermanden til Jagtslot. Denne holdt ofte sit Middagstaffel der, men saasnart Stiernerne funklede paa Himlen, drog han bort med sit Følge, for at undgaae Spøgelsets Fornærmelser; thi ved høi lys Dag lod det sig ikke mærke med noget. Saa ubehageligt som det nu var Eieren at hans Slot, saameget gik ham tilspilde, ved det natlige Utyske, saa fordeelagtigt var igien Spøgelset ham, med Hensyn til Sikkerheden for Tyve. Greven havde aldrig kunnet finde en trofastere og aarvaagnere Vægter paa sit Slot, end Nattespøgelset, som holdt de forvovneste Røverbander i Ærefrygt. Derfor vidste han intet bedre Sted at giemme sine Kostbarheder paa, end paa det gamle Biergslot.

Solen var gaaet ned; den mørke Nat brød frem, da Frands med en Lygte i sin Haand stod for Slotsporten, ledsaget af Værten, der bragte Løs

netsmidler i en Kurv, tilligemed en Flaske Viin, hvilken, som han sagde, ikke skulde komme med paa Regning. Ogsaa havde han taget et Par Lysestager og to Voxlys med. Thi i hele Slottet var hverken Lys eller Stager, fordi man aldrig blev der længe end til Tusmørket kom. Underveis betragtede Frands den knagende, tungtbelæssede Kurv og Voxlysene, som han ikke meente at behøve, men som han dog tænkte han skulde betale. Hvad skal jeg med al den Overflødighed, sagde han, som til et Giæstebud? Lyset i Løgten er mig nok, for at kunne see, til jeg strækker mig paa mit Leie. Jeg vil ikke dølge Jer, sagde Værten, at der har udbredt sig et Rygte om at det spøger paa Slottet. Men det skal I ikke bryde Jer om. Vi ere Eder nær nok, om der skulde hændes Eder noget Unaturligt; jeg skal strax være ved Haanden med mine Folk og yde Jer Bistand. Nede i mit Huus bliver der ikke roligt den hele Nat. Jeg har nu boet her i tredive Aar, og kan ikke sige, at jeg har mærket noget. Naar det undertiden larmer her om Natten, saa er det Kattene og Maarene, som drive deres Væsen paa Kornloftet. Af Forsigtighed har jeg forsynet Jer med Lys; thi Natten er ingen Mands Ven, og Kierterne ere indviede, saa at Spøgelserne paa Slottet, om der ogsaa ere nogle, vist ville blive borte. Efterat han med

disse Ord havde aabnet Døren, rakte han Vandreren Kurven med Levnetsmidlerne, og ønskte ham God Nat.

Frands traadte uden Frygt og Bævelse i Forgaarden, og holdt Spøgelsehistorien for dum Snak, eller en misforstaaet Tradition. Han tænkte paa hvor godt det var gaaet ham hos Ridder Brokhorst, tvertimod den almindelige Mening, og haabede at det her skulde gaae ligesaa.

Efter Vertens Anviisning steeg han op ad en Steenvindetrappe, og kom til en lukt Dør, som han aabnede med Nøglen. Et langt mørkt Galleri, hvor hans Trin gienlødе, bragte ham til en stor Sal, og igiennem denne kom han til en Mængde Værelser, som vare rigeligt forsynede med alt, hvad der hørte til Pragt og Bequemmelighed. Han udvalgte sig det til sit Sovekammer, som forekom ham venligst, hvor han fandt en velbolstret Seng, og fra hvilket han kunde see lige ned i Værtshuset, og høre hvert lydeligt Ord, der blev talet. Han tændte sine Voxlys, dækkede sit Bord, og spiiste med saamegen Mageligheд og Velsmag som en Høvding fra Otaheiti. Den tykbugede Flaske lod ham heller ingen Tørst lide. Saalænge Tænderne vare i fuldt Arbeide, havde han ikke Tid til at tænke paa det foregivne Spøgerie paa Slottet; naar der ogsaa undertiden rørte sig noget langt borte, og Frygten tilhviskede ham: Hør bare! Hør bare! Nu kommer

Spøgelset! — saa svarede Behiertetheden igien: Det er Katte og Maarer, som bides og rives. Men i Fordøielsesqvarteret efter Maaltidet, da den siette Sands, Hunger- og Tørstfornemmelsen, ikke meer beskiæftigede Siælen, vendte dennes Opmærksomhed sig, blant de de fem øvrige, kun til Høreisen, og da hviskede Frygten altid Lureren tre bange Tanker i Øret, inden Modet svarede eengang.

Han lukkede sin Dør, skiød Slaaen for, og tog sin Tilflugt til det murede Sæde i det hvælvede Vindue. Han aabnede dette, saa for at adsprede sig paa den stiernefulde Himmel, skuede i den koparrede Maane, og talte efter hvor tit Stiernerne susde deres egne Lys. Paa Landeveien neden under ham, var det øde; og uagtet den natlige Munterhed, man havde lovet ham i Værtshuset, bleve Dørene lukte, Lysene slukte, og det var saa stille derinde, som i en Grav. Derimod stødte Vægtereni Hornet og lod sit: Hou Vægter! tone over hele Byen; sang ogsaa til Trøst for den bange Astronom, der endnu altid vedervægede sit Øie paa Stiernerne, en skingrende Aftenpsalme lige under Vinduet; saa at Frands let havde kunnet indlade sig i Samtale med ham; hvilket han ogsaa havde giort, for Selskabs Skyld, hvis han havde kunnet formode, at Vægteren vilde holdet Stand.

I en folkerig Stad, omringet af en talrig Familie, hvor det støier som i en Biekube, kan det være

en ganske behagelig Beskiæftigelse for Tænkeren, at philosophere over Eensomheden; at forestille sig denne som den menneskelige Aands yndigste Selskabssøster, at bemærke alle dens gode Sider, og smægte efter dens Nydelse. — Men, hvor den har hiemme, paa Øen Juan Fernandez, hvor en eensom Eremit, der undgik Skibbruddet, lever hele Aar med den; eller dybt i Skoven, en gyselig Nat; eller i et ubeboet gammelt Slot, hvor øde Mure og Hvælvinger opvække Gysen, og intet aander Liv uden den sørgelige Ugle, i det forfaldne Taarn; — der er den i Sandhed ikke det behageligste Selskab; især for den, som hvert Øieblik venter et Spøgelse. Da var det let muligt, at en Samtale ud af Vinduet med Vægteren blev en bedre Tidsfordriv, end Læsningen af det fortræffeligste Skrift over Eensomheden.

Midnatten kaldes den Time, i hvilken den aandelige Verden vinder Liv og Driftighed, medens den legemlige ligger begravet i dyb Slummer. Denne ønskede nu Frands at sove bort. Han giorde adskillige forgiæves Forsøg, men sprang op med en pludselig Skræk. Klokken slog tolv. Frands lyttede, hørte Vægteren raabe, og vilde just lægge sig paa det andet Øre, da det forekom ham, som om han hørte en Dør knage op, og strax derefter gik den i med et dæmpet Slag. Frands vidste ikke hvad han skulde tænke. Snart kom

det nærmere, altid nærmere, med stærke mandige Skridt. Snart raslede det hist, snart her, som en Fange med tunge Lænker, eller som om Portneren gik omkring paa Slottet med et Knippe Nøgler. Den frygtsomme Frands vidste ikke hvad han skulde foretage, og trak Dynen over Hovedet. Nu aabnede den ene Dør sig efter den anden med græsselig Støi, indtil det kom til Sovkammeret. Det dreiede Laasen rask omkring, prøvede mange Nøgler, til det fandt den rette; dog holdt Skuddet endnu fast indtil et haardt Slag, liig et Tordenskrald, slog Sømmene ud og Skuddet gik løst. Da traadte en lang maver Mand ind, med et sort Skiæg, i gammel Dragt, med et mørkt Ansigt; Øjenbrynene trak sig alvorligt sammen i Panden. Over hans venstre Skulder hang en Skarlagens Kaabe, paa Hovedet bar han en spidspullet Hat. Med tunge Skridt gik han tregange frem og tilbage paa Gulvet, betragtede de hellige Voxlys og snød dem, at de kunde brænde klarere. Derpaa lod han sin Kaabe falde, snørede en Taske op, som han bar derunder, tog et Barbeertøi frem, og strøg flux en blank Rageknif paa den brede Rem, han havde hængende ved sit Belte.

Frands svedte Angstens Sveed under Dynen, befalede sig i den hellige Jomfrues Vold, og eftertænkte ængstlig hvad dette Manøvre monne betyde? om det skulde gielde Halsen eller Skiægget? Til hans Trøst,

gjød Spøgelset Vand af en Sølvflaske i et Sølvbækken, og slog Sæben til Skum med sin blege Knokkelhaand; satte en Stol tilrette, og vinkede med alvorlig Mine den ængstlige Lurer frem af sit Baghold.

Dette betydningsfulde Vink tillod ingen Indvending. Dynerne begyndte at bevæge sig, Frands tog Mod til sig, sprang ud af Sengen og satte sig paa den betegnede Stol. Derpaa bandt Barbeerspøgelset sin skiælvende Kunde Haandklædet om, greb derpaa Kam og Sax, og afskar ham Haar og Skiæg. Derpaa sæbede han ham ind efter Kunstens Regler, først Skiægget, saa Øienbrynene, endelig Tindingerne, Issen og Baghovedet; og ragede ham saa glat og skaldet fra Adamsæblet til Nakkegruben, som et Dødningehoved. Da han var færdig med dette Arbeide, vaskede han ham Hovedet, tørte ham det reenligt og pent af, giorde ham en Reverenz, snørede til for sin Taske, hyllede sig i sin Skarlagens Kappe, og lavede sig til at gaae bort. De indviede Voxlys brændte fortræffelig klart, under den hele Handling, og ved deres Skin saae Frands i Speilet, at Skiægskraberen havde forvandlet ham til en chinesisk Pagode. Hiertelig beklagede han Tabet af de skiønne brune Lokker, imidlertid kom han dog til sig selv igien, da han mærkede, at med dette Offer var alting afgiort, og at Aanden ingen videre Magt havde over ham.

Rødkappen gik saa stiltiende til Døren, som han var kommen, uden Hilsen eller Farvel, og lod ganske til at være Modsætningen af sine snaksomme Ordensbrødre. Men neppe var han gaaet tre Skridt, før han stod stille, saae med en bedrøvet Mine paa sin Kunde, og strøg sig med den flade Haand over sit sorte Skiæg. Dette gientog han endnu engang, og trediegang, just ligesom han vilde gaae ud af Døren. Frands faldt derved paa den Formodning, at Spøgelset ønskede noget; og ved en hurtig Tankeforbindelse giættede han, at det maaskee vilde have den samme Tieneste af ham, som det havde ydet ham. Og det traf ind paa et Haar.

Da Spøgelset, uagtet sin sørgelige Mine, mere syntes oplagt til Skiæmt end til Alvor, og havde blot drevet Giæk med sin Giæst, ikke mishandlet ham, saa var al Frygt ogsaa næsten forsvundet hos denne. Altsaa vovede han Forsøget, og vinkede ad Spøgelset, at det skulde sætte sig paa den Stol, som han nylig havde forladt. Strax adlød Spøgelset, afkastede sin røde Kappe, lagde Barbeertøiet paa Bordet, og satte sig paa Stolen i den sædvanlige Stilling, som naar Een vil have Skiægget af. Frands iagttog nøiagtig den samme Fremgangsmaade, som Aanden havde brugt med ham; afstudsede ham Skiægget med Saxen, skar ham Haarene af, sæbede ham hele Hovedet ind; og Spøgelset sad saa stille som

en Hueblok. Den keithaandede Svend forstod ikke ret at styre Ragekniven, havde endnu aldrig havt een i sin Haand, og ragede Skiægget tvertimod Strøget; hvorved Spøgelset giorde ligesaa fælsomme Grimasser, som Erasmus's Abekat, da den vilde efterligne sin Herre og tage Skiægget af. Derved blev den uduelige Fuker ikke vel tilmode, og han tænkte flere Gange paa den gyldne Regel: Skomager bliv ved din Læst; dog hialp han sig ud af Sagen saa godt, han kunde, og ragede Giengangeren saa skaldet, som han var selv.

Hidindtil havde Handlingen mellem Spøgelset og Vandreren været pantomimisk, nu blev den dramatisk. „Fremmede, sagde hiint, med venlig Røst, hav Tak for den Tieneste, du har beviist mig. Du har nu befriet mig fra det lange Fængsel, som holdt mig trehundrede Aar indsluttet i disse Mure, og til hvilket min henfarne Aand saa længe var fordømt for sine Synders Skyld; indtil en Dødelig viiste mig Giengieldelsens Net, og udøvede det mod mig, som jeg i mit Liv udøvede mod Andre.

Viid, her boede fordum en fræk Ildgiernings-mand, som drev Spot baade med Gud og sin Næste. Grev Hartmann var hans Navn; han var intet Menneskes Ven; agtede ingen Lov, ingen Overherre, udøvede idel Skalkhed og Overmod, og skiændede Giæsterettens Hellighed. Den Reisende, som

gik ind under hans Tag, den Trængende, som bad ham om en Skiærv, lod han aldrig fare, uden først at mishandle dem. Jeg var hans Slotsbarbeer og hans Livtiener, og giorde hvad der behagede ham. Mangen from Pillegrim, som gik forbi, lokkede jeg venlig ind i Slottet, tilberedte ham et Bad, og naar han haabede ret at vedergvæge sig, ragede jeg ham glat og skaldet, og viiste ham Døren med Haanlatter. Da saae Grev Hartmann ud af Vinduet, og havde sin Glæde deraf, naar Gadedrengene, de Ugleunger, forsamlede sig udenfor Byen, for at haane den Beskiæmmede, og raabe: Skaldepande! Skaldepande! over ham, ligesom hin frække Pogesværm over Profeten. Det glædede den Skadefro, og han loe saa stærkt derover af en diævelsk Glæde, at han maatte holde paa sin tykke Bug, og Taarerne stode ham i Øinene.

Engang kom der en from Mand fra fierne Lande. Denne Bodfærdige bar et tungt Kors paa sin Skulder, og havde af Andagt ladet sig bore fem Naglegab, i Hænderne, Fødderne og Siden. Paa hans Hoved stod en Krands af Haar, som en Tornekrone. Han dvælede her, bad om Vand til at toe sine Fødder, og om en Skive Brød. Flux bragte jeg ham i Badet, for at opvarte ham paa min Viis; agtede ikke den hellige Hovedskal, men ragede ham Kronen reent af Hovedet. Da udstødte den fromme

Pillegrim en haard Forbandelse over mig. „Forhærdede! viid, at efter Døden er Himlen, Helvede, og Skiærsildens Malmporte lukkede for din arme Siæl. Den skal som Plageaand saalænge spøge i disse Mure, indtil en Vandringsmand uopfordret udøver Giengieldelsens Ret imod Dig.

Fra det Øjeblik af blev jeg syg; Marven udtæredes af mine Been, og jeg svandt hen som en Skygge. Min Aand forlod det udtærede Legem, og blev ved at svæve paa dette Sted, saaledes som den hellige Mand havde spaaet. Forgiæves ventede jeg Forløsning af disse pinlige Lænker, der endnu bandt mig til Jorden; thi viid, naar Siælen skilles fra Legemet, da længes den efter sin Ro, og denne svare Længsel forvandler Aarene til Aarhundreder for den. Til min egen Qval har jeg saaledes fortsat det sørgelige Haandværk, jeg drev i Livet. Ak! snart giorde min Støien dette Huus øde. Kun sielden kom en Pillegrim for at tilbringe Natten her. Skiøndt jeg giorde ved dem alle, som ved dig, saa ville dog ingen forstaae mig, og vise mig den samme Tieneste, for at forløse min Aand af sit Slaveri. Fra nu af vil intet Spøgelse mere vise sig paa dette Slot. Jeg gaaer hen til min længst forønskede Hvile. Nu, unge Fremmede, hav endnu engang Tak, fordi du forløste mig. Var jeg Bevogter af skiulte Skatte, de vare alle dine! Dog, Riigdom var i Livet aldrig min Lod, heller ikke ligger der nogen

Skat begravet i dette Slot. Men hør et godt Raad! Tøv her, til Haar og Skiæg atter dække din Tinding og Hage; drag da hiem til din Fødebye! og vent der paa Veserbroen, i Efteraars Jevndøgnet, efter en Ven, som vil møde dig. Han siger dig hvad du har at virke, for at vorde lykkelig paa Jorden. Naar da Held og Velsignelse vælder ud af dit gyldne Fyldehorn, tænk da paa mig! og lad, saa ofte denne Aarsdag vender tilbage, synge tre Messer for min arme Siæls Rolighed. Nu farvel! Vi skilles ad! —

Med disse Ord forsvandt Spøgelset, efter at det ved sin vidtløftige Tale havde bevilst sin forrige Tilværelse som Hofbarbeer paa Slottet Rummelsburg; og lod sin Befrier staae tilbage, fuld af Forundring over det sælsomme Eventyr. Denne stirrede længe uden Bevægelse, som i Tvivl, om hvad der var skeet ikke var en tom Drøm? Men det skaldede Hoved overbeviiste ham snart om Sandheden. Hun lagde sig nu til Hvile, og sov efter de udstandne Besværligheder til henimod Middag. Den skielmske Vert havde allerede fra den aarle Morgen af, luret paa det Øieblik, da den Fremmede vilde lade sig see med sit Skaldehoved, for at modtage ham med en hemmelig Glæde og en paataget Forundring. Men, da det varede ham for længe, og allerede Middagen nærmede sig, blev han heed om Ørene, og begyndte at frygte for, at Spøgelset ikke havde faret lempeligt med den Fremmede, men qvalt

ham, eller sat ham i en saa overordentlig Forskrækkelse, saa han var død deraf. At drive sin Hævn saavidt, var ikke Vertens Hensigt. Han kaldte paa sine Tienestefolk, løb hen til Borgen med Karl og Pige, og kom til det Kammer, hvor han Aftenen tilforn havde seet Lys. Her fandt han en fremmed Nøgle i Døren; men denne var indvendig lukket i med en Slaa; thi efter Aandens Forsvinden havde Frands atter giort Laasen istand, og lukket i for sig. Med ængstelig Hæftighed bankede Verten, saa at de hellige Syvsovere selv maatte være vækkede op af denne Larm. Frands vaagnede, og troede i sin første Bestyrtelse, at Spøgelset igien stod uden for Døren, og havde tiltænkt ham endnu et Besøg. Men da han hørte Vertens Stemme, der ikke vilde andet, end at Giæsten skulde give et Livstegn, saa stod han op, og aabnede Døren.

Med paataget Forfærdelse sagde Verten, i det han slog Hænderne sammen: Ved Gud og alle Helgene, Rødkappen har været her, og har raget Eder til en Skaldepande! Nu seer man dog, det gamle Sagn der gaaer, ingen Løgn er. Men sig mig engang, hvorledes seer Spøgelset ud? hvad har det talt, og hvad har det bedrevet? — Frands, som nu fuldkommen forstod sig paa Spørgeren, svarede: Spøgelset lignede en Mand i en rød Kappe; hvad han har bedrevet, seer I; og hvad han sagde vil jeg vel lægge paa Hierte: Fremmede! sagde han, tro aldrig nogen Vært, som

har en Skielm bag Øret! Hvad der skulde hændes dig, vidste han meget vel. Fred være med dig! jeg forlader nu dette mit gamle Opholdsted, thi min Tid er omme. Herefter vil jeg ikke spøge mere her, som en Gienganger; som en stille Mare vil jeg kun ride Kromanden; knibe ham, bide ham, trykke ham, hvis han ikke udsoner sin Synd, og giver dig Huusleie og frie Fortæring, til de brune Lokker paa dit Hoved atter kruse sig.

Værten skiælvede ved disse Ord, slog et stort Kors for sig, og lovede ved den hellige Jomfru vor Lykkeridder fri Tæring, saalænge han vilde blive hos ham. Han bragte ham over i sit Huus, og pleiede ham paa det bedste; og der feilede ikke meget i, at den Fremmede havde faaet Ord for at være en Aandebesværger, siden Giengangeren fra dette Øieblik af ikke mere lod sig see. Frands tilbragte ofte Natten ovre i den gamle Borg; og en Vovhals der paa Stedet, havde engang det Mod, at gisre ham Selskab, uden at blive raget til Skaldepande! Da Godsejeren hørte, at Rødkappen ikke spøgte mere paa Rummelsborgen, blev han meget glad, og gav Befaling til at pleie den Fremmede vel, der efter hans Formening havde manet Spøgelset bort.

Paa den Tid, da Viindruerne rødmede, og den sig nærmende Høst purpurfarvede Æblernes Kinder, kruste sig ogsaa de brune Lokker igien. Vandreren

vexlede sin Vadsæk. Hans Hu og Sind var henvendt til Veserbroen, for at opsøge den Ven, som efter den natlige Barbeers Løvte skulde gisre hans Lykke. Da han skiltes fra Værten, trak denne en Hest med Sadel og Tilbehør ud af Stalden; den var en Foræring fra Godseieren, til Tak fordi Frands havde gjort Slottet beboeligt igien. Ogsaa lod hin ham give en anstændig Tærepenge, og saaledes kom han flink og vel tilfreds tilbage til sin Fødeby, som han nu havde forladt i et Aar.

Han opsøgte sin gamle Bopæl i det snævre Stræde, hvor han opholdt sig ganske stille og indskrænket, og udfrittede kun under Haanden, hvordan den skisnne Meta levede, og om hun endnu var ugivt? Paa dette Spørgsmaal fik han et tilfredsstillende Svar, og nøiedes for det første med det; thi han vovede ikke, før hans Skiæbne var afgiort, at see hende, eller lade hende sin Hiemkomst vide.

Med brændende Længsel ventede han nu Jevndøgnet. Hans Utaalmodighed forlængte ham imidlertid Dagene til Aar. Endelig var det paa Tiden; Natten i Forveien kunde han af Forventning ikke lukke et Øje i. Blodet bankede og kogte ham i Aarerne, som paa Slottet Rummelsburg, da han ventede Spøgelset. For ei at gaae Glip af den ubekiendte Ven, stod han alt op før Dag, og begav sig i Dagbrækningen til Veserbroen, som end-

nu var tom for Mennesker. Han gik flere Gange frem og tilbage med den glade Ahnelses Følelser, der indbefatter den egentlige Nydelse af al jordisk Lykksalighed; thi ikke de opnaaede Ønsker, men det sikkre Haab om at see dem opfyldte, skiænker den menneskelige Siæl det fuldeste Maal af den høieste, inderligste Glæde. Nysgierrigheden giorde ved denne Leilighed tusinde Spørgsmaal til Forstanden: Hvem kan den Ven være, som skal møde mig paa Weserbroen? Mon det er Een af mine gamle Bekiendtere, som jeg ikke har seet siden mit Uheld? Hvorledes vil han kunne bane mig Vei til Lykken? Og vil denne Vei blive kort eller lang, bequem eller byrdefuld? Paa alt dette vidste Forstanden, uagtet al Grublen og Pønsen, intet at svare.

Efter en Times Forløb begyndte det at blive levende paa Broen, der blev redet, kiørt og gaaet over den; og meget Kiøbmandsgods baaret frem og tilbage. Den sædvanlige Dagvagt af Tiggere og Krøblinger besatte lidt efter lidt dette til deres Haandværk saa passende Sted, for at sætte de Forbigaaendes Medlidenhed i Bevægelse. Den første af det lurvede Laug, der forlangte en Almisse af den jovialske Spadseregiænger, hvis Øie straalte med muntert Haab, var en afskediget Krigsmand, der var forsynet med det militaire Weretegn, et Træbeen. Dette havde han faaet fordum da han fæg-

tede for Fædrelandet, til Løn for sin Tapperhed; tilligemed den Tilladelse at tigge hvor han vilde. Nu studerte han som Physiognomist Menneskekundskab paa Veserbroen, med saameget Held, at han sielden giorde en Bøn forgiæves. Heller ikke denne Gang tog hans Forskersie feil, thi Frands kastede ham i sin Hiertens Glæde en Nixort i Hatten.

I de første Morgentimer, hvor kun den arbeidsomme Haandværker er driftig, men den fornemme Borger endnu hviler paa de bløde Duun, ventede Frands egentlig ikke endnu den belovede Ven; han søgte ham ikke i den laveste Folkeklasse, og lagde derfor kun lidet Mærke til de Forbigaaende. Men i Rettergangstimen, da Bremens Embedsmænd i stadselige Klæder kiørte til Raadhuset, og i Børstiden var han lutter Øie og Øre. Han stirrede paa de Fremmede naar de endnu vare langt borte, og naar en velklædt Mænd gik over Broen, kom hans Blod strax i Bevægelse, og han meente i ham at see sin Lykkes Skaber. Imidlertid forgik den ene Time efter den anden; Solen steeg høit; snart giorde Middagstimen en Stilstand i Forretningerne, Tummelen ophørte, og den ventede Ven dvælede endnu bestandig. Nu gik Frands atter allene op og ned ad Broen, og havde intet andet Selskab, end Tiggerne, der nøde deres kolde Kiøkken, uden at forlade deres Plads. Ogsaa han fandt det betænkeligt at giøre

dette; og da han ikke var forsynet med Levnetsmidler, kiøbte han sig noget Brød og Frugt, og holdt sit Middagsmaaltid gaaende.

Den hele Klub, som sad til Bords paa Veserbroens Rækværk, begyndte nu at bemærke den unge Mand, som fra om Morgenen tidlig af, til om Middagen havde passet paa ham, uden at tale med Nogen, eller udrette Noget. De holdt ham for en Ledliggiænger, og endskiøndt de alle havde seet Prøver paa hans Gavmildhed, undgik han dog ikke deres Gloser. De kaldte ham til Spot Brofogden! Men Physiognomisten med Træbenet mærkede, at hans Mine ikke var saa munter som i Morgengryet. Han lod til at eftertænke en Sag nøie, havde trykket Hatten dybt ned i Øinene; hans Bevægelse var langsom og betænkelig, og han gnavede meget længe paa et Kiærnehuus, uden at mærke det selv. Af denne Bemærkning haabede Physiognomisten at drage Fordeel, derfor satte han sit naturlige Been og sit Træbeen i Bevægelse, begav sig hen til den anden Ende af Broen, og lurede paa Grubleren, for at lade som han var en ny Tigger, og saaledes endnu engang at forsøge Frands's Ædelmodighed. Dette Forsøg lykkedes fuldkommen. Den dybsindige Grandsker lagde ikke Mærke til Bedleren, greb mekanisk i sin Lomme, og kastede ham en Fiirskilling i Hatten, for at blive ham qvit.

Om Eftermiddagen viste der sig igien tusind forskiellige Ansigter. Nu blev den Ventende kied af sin ubekiendte Vens Dvælen, imidlertid spændte Haabet dog endnu altid hans Opmærksomhed. Han ilede enhver Kommende imøde og haabede at han venskabelig skulde omfavne ham; men Enhver gik koldsindig sin Vei; de Fleste bemærkede ham slet ikke, og kun Faae besvarede hans Hilsen med at nikke paa Hovedet. — Solen nærmede sig alt sin Nedgang, Skyggerne bleve længere, Farten og Gangen over Broen tog af, og Tiggercompagniet trak sig lidt efter lidt hiem paa deres Lofter. En dyb Tungsindighed overfaldt den Haabløse, da han saae sig skuffet i sin Forventning, og den skiønne Udsigt, han om Morgenen havde havt for Øje, saa ganske var forsvunden. Han sank hen i en Slags modløs Fortvivlelse, og var nær ved at springe ned i Floden fra Broen. Men Forestillingen om Meta holdt ham tilbage; og lod ham opsætte det saalænge, til han havde seet hende engang endnu. Han besluttede at møde hende næste Dag, naar hun gik i Messen, for sidste Gang at beruse sig med Synet af hendes deilige Ansigt, og derpaa flux for evig kiøle sin hede Lue i den kolde Veserstrøm.

Just som han var rede til at forlade Broen, mødte han den aftakkede Soldat med Træbenet. Denne havde til sin Tidsfordriv giort sig megen Betænkning om, hvad den unge Mands Hensigt kunde være,

siden han fra om Morgenen tidlig af, til sildig om Aftenen, havde bevogtet Broen. Han havde for den Sags Skyld opholdt sig længer end sædvanligt, for at vente paa Frands; men da det varede ham for længe, drev Nysgierrigheden ham til at vende sig til ham selv, og at spørge ham derom. Tillad mig uden Fortrydelse et Spørgsmaal, kiære Herre! sagde han. Frands, som ikke var oplagt til at tale meget, der saa inderlig havde ønsket at tiltales af en Fremmed, og som nu blev det af en Krøblings Mund, svarede noget mut: Nu, hvad vil I? Tael, gamle Graaskiæg! Vi to, blev den Anden ved, vare de Første her paa Broen, og nu ere vi de Sidste. Hvad mig og mine Cumpaner angaaer, os driver Armoden herhen, at tigge. Men I er dog virkelig ikke af vort Laug, og har desuagtet tilbragt hele Dagen her. Kiære, siig mig, hvis det ingen Hemmelighed er: hvilken Aarsag bringer Jer hid? Eller: hvilken Steen har I paa Eders Hierte, som I vil afvælte her? — Hvad kan det hielpe, sagde Frands forstemt, om du veed hvor Skoen trykker mig, Gubbe? Mit Hiertes Anliggende vil kun røre dig lidet. — Herre! jeg vil Eder vel, fordi I to Gange har opladt mig Eders runde Haand, og givet mig Almisse; derfor lønne Gud Jer! Men Eders Ansigt er i Aften ikke saa muntert som i Morges, og det giør mig ondt. — Ei nu, svarede hin, dersom det er dig af Vigtighed at vide, hvilket Ærinde

der plager og holder mig her, saa vild at jeg søger og venter efter en Ven, som havde sat mig Stevne. Med Forlov at tale saa frit — sagde Træbenet — Eders Ven, hvem det saa er, er en Skurk, som holder Eder saaledes for Nar. Giorde han det ved mig, saa skulde han tilforladelig smage min Krykke, hvor jeg saa traf ham. Kunde han ikke komme, saa skulde han sendt Eder Bud, og ikke spillet Bas med Jer, som en Dreng. — Imidlertid har jeg ingen Ret til at harmes over hans Udeblivelse, vedblev Frands; han har intet lovet mig; thi det var kun en Drøm, der bragte mig hid. — Det er en anden Sag, sagde Træbenet, troer I paa Drømme, saa er det intet Under, at Haabet slaaer Eder feil. Jeg har drømt meget galt Tøierie i mit Liv, men jeg har aldrig været saa daarlig at agte derpaa. Havde jeg alle de Skatte, der er lovet mig i Drømme, saa kunde jeg kiøbe hele den Stad Bremen, hvis den blev solgt. Men jeg har aldrig sat Lid til Drømme; eller rørt Haand eller Fod, for at prøve deres Ægthed eller Uægthed. Jeg vidste vel, at det ikke lønnede Umagen. Ha jeg maa lee Jer ud i Eders Øine, at I, for en tom Drøms Skyld, bortødsler een af Eders skiønne Levedage, som I kunde tilbragt i et muntert Lag. — Udfaldet viser, at Du har Ret, min Gubbe! og at Drømme for det meste bedrage.

Men, forsvarede Frands sig — jeg drømte saa levende, saa omstændeligt for meer end tre Maaneder siden, at jeg just paa denne Dag og paa denne Tid skulde treffe en Ven, der havde Ting af største Vigtighed at sige mig; saa at det vel lønnede Umagen at forsøge, om Drømmen traf ind eller ei. — O, vedblev Træbenet, ingen drømmer mere levende end jeg. Dog, een Drøm glemmer jeg aldrig i mit Liv: jeg husker ikke hvor mange Aar det er siden, jeg drømte, at min Skytsengel stod for min Seng i en Ynglings Skikkelse, med guldgule Haar og med to sølvfarvede Vinger paa Ryggen, og sagde: Berthold, læg vel Mærke til min Tale, at ei et Ord gaaer dig af glemme. Der er dig en Skat beskiæret, som du skal have, for at gisre dig tilgode paa dine gamle Dage. I Morgen Aften, naar Sol gaaer ned, tag da Hakken og Spaden paa din Skulder, og gak ud af Mattenburg, over Tieberen, paa høire Haand, til Balgebroen ved Johannesklosteret, lige til den store Roland. Tag saa din Vei over Domgaarden, giennem Kiskkenkurven, til du kommer til en Have udenfor Byen, der kiendes derpaa, at der gaaer fire Steentrapper ned til den fra Gaden. Vent der afsides og hemmeligt, til Maanen lyser for dig med sin Segl. Præs dig da med Manddomskraft mod den letforvarede Dør, der kun vil gisre dig svag Modstand. Gak da trøstig ind i

Haugen, og vend dig imod Vindrueværkværket, som beskygger Buegangen. Bag samme paa venstre Haand kneiser et høit Æbletræ over det lavere Krat. Træd hen for Stammen af dette Træ, med Ansigtet lige mod Maanen, stir tre Alen langt fra dig ned paa Jorden, saa vil du opdage to Musroſenbuske. Hug ind der! og grav tre Fod dybt, til du finder en Steenplade. Under den ligger Skatten begravet i et Jerntrug, fuldt af Guld og Penge. Omendskiøndt det vel er tungt og umageligt, saa tag dig dog det Arbeide paa; thi det lønner Umagen, naar du søger Nøglen, som ligger skiult under Truget.

Fuld af Forundring over det som han hørte, stirrede Frands paa Drømmeren, og havde ikke været istand til at skiule sin Forundring, hvis ikke Tusmørket var kommen ham til Hielp. Han gienkiendte nemlig sin salig Faders egen Hauge, efter Beskrivelsen. Et lille Paradis, som den ødsle Søn i sin uordentlige Tid havde solgt for Røverkiøb.

Nu blev Træbenet ham paa eengang høist vigtig, da han mærkede, at hin just var den Ven, som Spøgelset paa Rummelsburg havde lovet ham. Gierne havde han omfavnet ham, og i sin første Henrykkelse kaldet ham Ven og Fader; dog holdt han sig fra, ikke at udlade sig videre, over den meddelte Efterretning. Derfor sagde han: det kalder jeg en

omstændelig Drøm! Derpaa tog Frands den sidste hele Penge han havde i sin Pung; med de Ord: Der gamle Fader! tag denne Gave af mig, og drik dig en Flaske Viin i Aften. Din Tale har opmuntret mig. — Den stakkels Gubbe havde længe ikke høstet saameget ind, som i Dag, han velsignede sin Velgiører, og humpede hen til et Værtshuus, for at giøre sig tilgode. Frands ilede fuld af Haab hen til sin gamle Bolig i det snevre Stræde. Den anden Dag skaffede han sig alt hvad der udfordredes til Skattegraveriet og giemre det bag en Hække. Med inderlig Længsel ventede han nu Maanen, og da den strakte sine Sølvhorn frem af Busken, ilede han til Arbeide, og fandt lykkelig Skatten, uden at nogen sort Hund forskrækkede ham, eller nogen blaa Jordflamme lyste for ham.

Fader Melchior, der af viis Forsigtighed her havde nedgravet denne Nødskilling, vilde udentvivl giort sin Søn deelagtig i Hemmeligheden, dersom ikke hiint ulykkelige Tilfælde pludselig havde berøvet ham Livet. Den ny Crœsus vidste ikke at hielpe sig paa bedste Maade, end ved at betroe sin Skat til et huult Træ, der stod bag Haugen paa Marken. Den udgravede Kasse grov han atter ned ved Rosenhækken, og jevnede Jorden, saa ingen kunde mærke noget. I en Tid af tre Dage var Skatten lykkelig indbragt fra de hule Stamme, til den snevre

Bolig; og nu troede Frands at kunne aflægge sit stræng Incognito med Ære. Han iførte sig smukke Klæder, lod Forbønnen i Kirken afsige, og forlangte derimod en christelig Taksigelse for en Reisende, ved Hiemkomsten til hans Fødeby, efter lykkelig tilendebragte Forretninger. Han skiulte sig i en Krog i Kirken, hvor han ubemærket kunde betragte den skiønne Meta, vendte ikke et Øje fra hende, og drak Henrykkelsen af det Aasyn, hvis Forestilling havde holdt ham fra at gjøre Springet ned af Weserbroen. Da det kom til Taksigelsen, straalte glad Deeltagelse fra alle hendes Miner, og de jomfruelige Kinder glødede med Glæde. Det sædvanlige Møde paa Hiemveien var saa talende, at selv tredie Mand, som havde givet Agt derpaa, maatte have forstaaet det.

Frands lod sig nu see paa Børsen igien, og drev sin Handel i det Store. Han leiede et rummeligt Huus, lige over for Roland paa Torvet. Snyltegiæsterne indfandt sig atter meget venlige; han afspiste deres falske Artighed med kolde Høflighedeer, og lod dem gaae med tomme Maver, hvilket var det bedste Middel til at blive dem qvit. Nu talede man om intet meer i Byen, end om den rige Frands. Men alt som hans Lykkes Rygte udbredte sig, svandt den skiønne Metas Sindsro og Tilfredshed. Den fæle hæslige Skinsyge omflagrede hendes natlige Leie. Lad det søde Haab forsvinde, sukkede hun ved sig

selv, at ville holde paa et saa ubestandigt Hierte. Han elskede dig og var tro i sin Armod. Nu i sin Velstand har han atter glemt dig. Mange smukke Piger ønske sig nu hans Haand; med en fornem Brud vil Raadsherreværdigheden ikke slaae ham Feil. Moderen søgte at trøste hende: Vær din Mok, som føder dig! Hvad spørger du om Gods og Guld naar du er vel tilfreds? og dermed lod hun Hiulet snurre.

Den skiønne Drøm var nu forsvundet; Frands lod intet høre fra sig, og nu udbredte sig ovenikiøbet det Rygte, at han lod sit Huus paa det herligste istandsætte, for at modtage en Brud fra Antwerpen, som alt var paa Reisen hid. Denne Hiobspost bragte den elskværdige Pige reent ud af sin Fatning. I et saadant sørgeligt Øieblik sad hun engang med sin Moder, da det bankede sagte paa Døren. Moder Birgitte saae i Veiret: Der stod Frieren! og hvem var det andet end Mester Frands fra det snevre Stræde? Han var meget smagfuldt klædt, og de brune Lokker flagrede ham om Skulderne. Meta reiste sig beklemt fra sin Stoel, taug og glødede som en Purpurrose. Men Frands kunde nu tale! Han udlagde det ømme Adagio, som han fordum havde forespillet hende paa sin Luth, og forklarede sin stumme Kierlighed med tydelige Ord. Hans Nærværelse var ham Forsvar nok. Det var for at modtage den skiønne Meta, at Huset var indrettet. Den

omstændelige Moder havde vel Betænkeligheder, men de vare snart hævede. Han bad saa sødt, han trykkede sin Elskedes Haand saa inderligt, og det afgivrende Ord lød med saa usigelig Ynde fra hendes Læber, at Frands ikke kunne holde sig fra at trykke et brændende Kys paa dem.

Hans første Gang fra den Elskede var til Veserbroen til sin Ven Træbenet, der forgiæves i lang Tid havde ventet ham. Saasnart han saae ham, kiendte han ham igien, uagtet den rige Klædedragt, og ilede ham imøde. Ven! raabte Frands, efter at have hilset ham, kunde du vel gaae ud med mig, i et Ærinde til Nystad? Ja gierne, sagde Gubben; men bi bare til Graakiortelen er gaaet her forbi; thi han bliver ingen Dag borte. — Hvad for en Graakiortel? — Graakiortelen bringer mig daglig en Nixort hver Aftenstund; jeg veed ikke fra hvem. Det duer heller ikke at gruble over alting. Undertiden falder det mig ind, om det ikke skulde være Diævelen selv, som vil kiøbe min Siæl for Penge? Dog lad ham være den han er! Jeg har ingen Pact indgaaet med ham, saa kan han ikke heller giøre mig noget. — Følg du mig kun, sagde Frands! Nixorten vil ikke udeblive.

Med disse Ord førte han ham langsomt Gade op, Gade ned, til en afsides Egn af Staden ved Volden, blev staaende ved et lille nybygget Huus, og bankede paa. Da der var lukket op, sagde han:

Ven, du har giort mig en glad Aften i mit Liv; det er billigt at jeg giør dig en glad Livets Aften. Dette Huus med alt Tilbehør, og Haugen som det staaer ved, er din Eiendom. Kiøkken og Kielder ere forsynede; en Opvarter er her, som vil gaae dig tilhaande, og Rixorten vil du desuden hver Middag finde under din Tallerken. Jeg vil ikke skiule for dig, at Graakiortelen var min Tiener, som jeg sendte at række dig en ærlig Almisse, medens jeg lod din Bolig istandsætte. Om du vil, saa kan du holde mig for din gode Engel, siden dog din Skytshelgen intet kunde giøre dig tilpas.

Han førte derpaa den gamle Mand ind i Huset, hvor Bordet stod dækket, og alt var tilberedt for hans Pleie. Den graa Gubbe var saa overrasket af sin Lykke, at han ikke kunde fatte den. Det var ham ubegribeligt, hvorledes en Riig kunde forbarme sig saaledes over en Fattig; og der feilte ikke meget i, at han havde holdt den hele Begivenhed for Blindværk. En Strøm af taknemmelige Taarer flød ned af Oldingens Kinder; og hans Velgiører nøiedes dermed. Uden at give ham Tid til at fatte sig af sin Bestyrtelse, og takke med Ord — forsvandt han for Patriarkens Øine, som Englene pleie, og overlod det til ham selv, at forklare sig Sagen, som han kunde.

Den følgende Morgen var det i den yndige Bruds Kammer, som paa et Marked. Frands sendte hende Kiøbmænd, Juvelerere, Kniplingskræmmere, Skrædere, Skomagere og Syejomfruer; deels skulde de byde hende deres Varer, deels deres Tieneste. Hun tilbragte hele Dagen med at udsøge sig Stoffer, Kniplinger, og andre Nødvendigheder, til Bryllupstadsen; og med at lade sig tage Maal af til nye Klæder. Hendes nydelige Fod, den deilige runde Arm og den smekkre Midie, blev maalt saa tit, og med saamegen Omhyggelighed, som om en Billedhugger havde taget Model af hende til en Kierligheds-Gudinde. Brudgommen skyndte sig imidlertid at bringe alting i Rigtighed; og inden tre Uger, førte han sin Brud for Alteret, med en Høitidelighed og Pragt, som aldeles fordunklede Humlekongens forrige Bryllupstads. Moder Birgitte havde den Glæde, at pryde den dydige Metas Haar med Brudekrandsen; og opnaaede den Lykke, at tilbringe sit Livs Høst i behagelig Velstand, som Belønning for en rosværdig Egenskab, hun besad. Hun blev nemlig den taaleligste Svigermoder, der nogentid er seet.

Den blonde Ekbert.

I Egnen ved Harz boede en Ridder, som man sædvanlig pleiede at kalde den blonde Ekbert. Han var omtrent fyrgetyve Aar gammel, liden af Vext, og korte lysegule Haar laae glat og tykt omkring hans blege indfaldne Ansigt. Han levede meget roligt og eenligt, og var aldrig indviklet i sine Naboers Feider; man saae ham kun sielden udenfor Ringmurene af hans liden Borg. Hans Hustru holdt ligesaameget af Eensomheden som han, og begge lode ret til at elske hinanden af Hiertet; kun bedrøvede det dem, at Himlen ikke velsignede deres Ægteskab med Børn.

Sielden havde Ekbert Giæster, og naar han havde dem, blev intet forandret i Levemaaden for deres Skyld. Tarveligheden boede der, og Sparsomheden selv syntes at ordne alt. Ekbert var da munter og oprømt; kun naar man var ene med ham, mærkede man en vis Tilbageholdenhed, en stille hemmelighedsfuld Tungsind.

Ingen kom saa ofte paa Borgen som Philip Walter, en Mand som Ekbert havde meget kiær, fordi han omtrent fandt samme Tænkemaade hos ham, som hos sig selv. Hin boede egentlig i Franken, men opholdt sig ofte over et halv Aars Tid af Gangen,

i Nærheden af Ekberts Borg, samlede Urter og Stene og beskieftigede sig med at bringe dem i Orden. Han levede af en liden Formue og var derfor uafhængig. Ekbert ledsagede ham ofte paa hans eensomme Vandringer, og med hvert Aar voxte der et inderligere Venskab mellem dem.

Der gives Øieblik i hvilke det ængster Mennesket at have den Hemmelighed for sin Ven, som han hidindtil med megen Omhyggelighed har søgt at dølge; Sielen føler da en uimodstigelig Drift til at meddele sig, at aabne sit Inderste for Vennen, paa det han end mere kan vorde Ven. I slige Øieblik aabne de blide Hierter sig for hinanden, og undertiden skeer det vel da ogsaa, at den Ene tilbageskrækkes for den Anden.

Det var alt hen i Høst da Ekbert en taaget Aften sad med sin Ven og sin Hustru Bertha ved Ilden om en Kamin. Luen kastede et lyst Skin hen giennem Værelset, og glimtede paa Loftmaleriet; Natten kigede mørk ind ad Vinduerne, og Træerne udenfor skiælvede med vaad Kulde. Walter klagede over den lange Hiemvei, og Ekbert forslog ham at blive, tilbringe den halve Deel af Natten, og sove i et af Husets Værelser til næste Morgen. Walther modtog Tilbudet, og nu indbragtes Aftensmaaltidet og Vinen. Der blev kastet Brænde paa Kaminilden,

og Vennernes Samtale blev alt mere og mere lystig og oprømt.

Da der var taget af Bordet og Svendene vare gangne ud, tog Ekbert Walthers Haand og sagde: Min Ven! I skulde dog engang lade min Hustru fortælle Eder sin Ungdoms-Historie, som er sælsom nok. — Gierne, sagde Walther, og man satte sig atter om Kaminen.

Det var just Midnat, Maanen saae afvexlende ned giennem de forbidrivende Skyer. „I maae tilgive mig, begyndte Bertha, men min Husbond siger, I tænker saa ædelt, at det vilde være Uret at skiule Eder noget. Kun maa I ikke holde min Fortælling for et Eventyr, saa besynderlig den ogsaa er.

Jeg er født i en Landsby, min Fader var en fattig Hyrde. Huusholdningen hos mine Forældre var ikke med det bedste. Tit vidste de ikke hvor de skulde tage Brødet fra. Men hvad der var mig en meget større Jammer: min Fader og Moder kom ofte i Uenighed over deres Fattigdom, og ved slige Leiligheder giorde den Ene den Anden bittre Bebreidelser. Forresten hørte jeg bestandig om mig, at jeg var et enfoldigt dumt Barn, der ikke duede til nogenting; og jeg var virkelig ogsaa meget klodset og ubehændig. Jeg lod alting falde, hvad jeg havde at holde paa, jeg lærte hverken at sye eller spinde; jeg kunde ikke giøre mindste Gavn, kun paa

mine Forældres Nød forstod jeg mig overmaade vel. Ofte sad jeg da i en Krog og giorde mig Foreſtillinger om, hvordan jeg vilde hielpe dem, naar jeg pludſelig blev riig, hvorledes jeg vilde overøſe dem med Guld og Sølv, og fryde mig over deres Forundring. Jeg saae da Aander aabenbare sig, som viiſte mig underjordiſke Skatte, eller gave mig ſmaae Skifferſtykker, der siden forvandlede sig til Ædelſtene; kort sagt de forunderligſte Phantaſier beſkieftigede mig da; og naar jeg nu maatte ſtaae op for at hielpe med noget, eller for at bære, saa viiſte jeg mig altid endnu mere ubehændig, fordi mit Hoved ſvimlede ved alle de ſælſomme Foreſtillinger.

Min Fader var altid meget forbittret over at jeg var en saa aldeles unyttig Byrde for Huſet. Han behandlede mig derfor ofte meget gruſomt, og ſielden hørte jeg et venligt Ord af ham. Saaledes var jeg bleven omtrent otte Aar, og der giordes nu alvorlige Anſtalter til at jeg ſkulde lære noget. Min Fader troede at det kun var Egenſind eller Dovenſkab af mig, for at hendrive mine Dage i Ledigggang; nok, han overvældede mig med uſigelige Trudſler. Da diſſe intet forſloge, tugtede han mig paa det gruſomſte og forſikkrede, at denne Straf ſkulde gjentages, da jeg dog kun var en unyttig Skabning.

Hele Natten igiennem græd jeg bitterlig. Jeg følte mig saa overordentlig forladt; jeg havde en

saa stor Medlidenhed med mig selv, at jeg ønskede mig Døden. Jeg frygtede Dagens Frembrud; jeg vidste aldeles ikke hvad jeg skulde tage mig for; jeg ønskede mig al muelig Behændighed, og kunde slet ikke begribe, hvorfor jeg var enfoldigere end de øvrige Børn af mit Bekiendtskab. Jeg var nær ved at fortvivle.

Da det gryede ad Dag stod jeg op og aabnede, fast uden at vide det, Døren til vor lille Hytte. Jeg stod paa den vide Mark; kort derefter var jeg i en Skov over hvilken Dagen fast endnu ikke var oprunden. Jeg løb i eet fort fremad, uden at see mig tilbage; jeg følte ingen Træthed, thi jeg troede bestandig at min Fader endnu vilde komme, hente mig ind, og blive endnu grummere mod mig for min Flugts Skyld.

Da jeg atter traadde ud af Skoven stod Solen allerede temmelig høit. Nu saae jeg noget Mørkt for mig, hvorover laa en tyk Taage. Snart maatte jeg stige over Bakker, snart gaae ad en Vei der vandt sig imellem Fieldene; og nu faldt det mig ind at jeg formodentlig befandt mig paa Nabobiergene, og jeg begyndte at frygte min Eensomhed. I Dalen havde jeg endnu ingen Bierge seet, og det blotte Ord Bierg, naar jeg hørte tale derom, havde altid klinget yderst frygteligt i mit barnlige Øre. Jeg havde ikke Hierte til at vende om igien; men

min Angst drev mig bestandig fremad. Ofte saae jeg mig forskrækket tilbage, naar Vinden foer hen over mig giennem Træerne, eller et fiernt Brændehug tonede langt hen giennem den stille Morgen. Da endelig Kulbrændere og Biergmænd mødte mig, og jeg hørte en fremmed Udtale, var jeg af Forfærdelse nær falden i Afmagt.

I maae tilgive mig min Vidtløftighed! Saa ofte jeg taler om denne Tildragelse, bliver jeg snaksom mod min Villie, og Ekbert, det eneste Menneske jeg har fortalt den til, har forført mig med sin Opmærksomhed.

Jeg kom igiennem adskillige Byer og tiggede, fordi jeg følte Hunger og Tørst. Jeg hialp mig saa temmelig vel frem med mine Svar, naar jeg blev spurgt. — Saaledes var jeg omtrent gaaet i flere Dage, da jeg befandt mig paa en lille Fodsti, som alt fiernede mig meer og mere fra den store Landevei. Klipperne rundt omkring finge nu et andet, meget mere fælsomt Udseende. Der var Fielde, som laae pakkede oven paa hinanden og som lode til at ville styrte ned ved det første Vindstød. Jeg havde bestandig sovet i Skoven om Natten, eller i afsides liggende Hyrdehytter, thi det var den skiønneste Aarstid; men her traf jeg slet ingen menneskelig Bolig, og havde heller intet Haab om at treffe nogen i dette Vilderede. Klipperne bleve alt mere og mere

frygtelige. Jeg maatte ofte gaae tæt forbi de bratteste Afgrunde, og endelig holdt Veien aldeles op under mine Fødder. Jeg var ganske trøstesløs, jeg græd og skreg, og i Biergdalene lød min Stemme tilbage, paa en forfærdelig Maade. Nu vældede Natten ud, og jeg opsøgte mig et Musleie, for at hvile. Jeg kunde ikke sove; jeg hørte hele Natten igiennem de forunderligste Toner. Snart holdt jeg det for vilde Dyr, snart for Stormen der klagede igiennem Klipperne, snart for fremmede Fugle. Jeg bad, og slumrede først ind hen ad Morgenstunden.

Jeg vaagnede da Dagen skinnede mig i Ansigtet. Foran mig var en steil Klippe. Jeg klavrede op, i det Haab derfra at finde en Udgang af dette Vilderede, og maaskee at blive Huse eller Mennesker vaer. Men da jeg nu stod der, var alting saaledes som det var nærmest omkring mig, saavidt mine Øine kunde række. Alting var overtrukken med en sludfuld Taage; Dagen var graa og mørk, og intet Træ, ingen Eng, selv ingen Busk kunde mit Øie rpdage; enkelt Krat undtagen, som eensomt og kummerligt var skudt frem mellem nogle Klipperidser. Det er ubeskriveligt hvilken Længsel jeg fik efter at see kun et eeneste Menneske, havde det endog været det meest fremmede, havde jeg endogsaa maattet frygte mig for ham. Tillige følte jeg en piinlig Hunger; jeg satte mig ned og besluttede at døe. Men nogen

Tid derefter fik dog Lysten til at leve overhaand. Jeg sprang op og vandrede grædende og klagende fort, den hele Dag. Tilsidst var jeg mig neppe mere selv bevidst; jeg var træt og udmattet, jeg ønskede ikke længer at leve og frygtede dog for Døden.

Imod Aften lod Egnen rundtomkring til at blive noget eenligere; mine Tanker, mine Ønsker levede op paa ny, Lysten til Livet vaagnede i alle mine Aarer. Nu troede jeg at høre en Mølle suse noget borte. Jeg fordobblede mine Skridt, og hvor vel, hvor let blev jeg tilmode, da jeg virkelig naaede Grændsen af de øde Klipper. — Skove og Enge omringet af fierne behagelige Bierge laae atter for mig. Det kom mig for, som om jeg var traadt ind fra Helvede i Paradis. Ensomheden, min Hielpeløshed syntes mig nu slet ikke frygtelig længer.

Istedet for den Mølle jeg havde ventet, traf jeg et Vandfald, der rigtignok meget formindskede min Glæde. Jeg drak Vand af den hule Haand, da det pludselig kom mig for, som om jeg noget borte fra hørte Een hoste. Aldrig er jeg bleven saa behagelig overrasket, som i dette Øieblik; jeg gik efter Lyden, og blev en gammel Kone vaer, dybt i Skoven, som lod til at hvile sig. Hun var næsten ganske sort klædt; en sort Hætte bedækte hendes Ho-

ved og en stor Deel af Ansigtet, og i sin Haand holdt hun en Krykkestok.

Jeg nærmede mig hende og bad om hendes Hielp; hun lod mig sætte mig ned ved Siden af sig, og gav mig Brød og lidt Viin. Medens jeg spiste sang hun med skingrende Stemme en aandelig Vise. Da den var endt, sagde hun, jeg skulde følge hende.

Jeg blev meget glad over dette Forlangende, saa underlig end den gamle Kones Stemme og Væsen forekom mig. Hun gik temmelig rask til med sin Krykke, og ved hvert Skridt fordreiede hun sit Ansigt, hvoraf jeg i Førstningen maatte lee. De vilde Fielde havde vi allerede længe lagt tilbage, vi gik over en behagelig Eng, og derpaa giennem en temmelig tyk Skov. Da vi kom ud af den, gik Solen just ned; og jeg kan aldrig glemme Synet, og Følelsen af denne Aften. Alt var oplivet af det blideste Guld, det huldeste Purpur. Trætoppene hævede sig i Aftenrøden, og over Markerne laae et fortryllende Skiær. Skoven og Træernes Blade vare stille; den klare Himmel saae ud som et aabent Paradis, og Bondebyernes Bedeklokker klang forunderlig vemodigt hen over Egnen. Mit unge Hierte fik for førstegang nu en Ahnelse om Verden og dens Begivenheder. Jeg forglemte mig og min Ledsager-

inde, min Siæl og mine Øine sværmede kun mellem de gyldne Skyer.

Nu stege vi op paa en Høi, som var bevoxet af Birketræer, og ovenfra saae man ned i en yndig Dal, fuld af Birker; midt imellem Træerne laae en Hytte. En munter Gjøen lød os imøde, og snart sprang en veer lille Hund opad den Gamle og logrede; derpaa kom den til mig, besaae mig fra alle Kanter, og vendte derpaa med venlige Lader tilbage til den Gamle.

Da vi ginge ned fra Høien hørte jeg en sælsom Sang, der syntes at komme fra Hytten ligesom af en Fugl; den var saaledes:

Skovensomhed!
Jeg intet veed
Ved Bækkens Bred,
I grønne Beed,
Saa sødt som dig
Skovensomhed!

Disse faae Ord bleve bestandig gientagne; naar jeg skal beskrive det, saa var det som naar Valdhorn og Skalmeie lyder i hinanden.

Min Nysgierrighed var overordentlig spændt; uden at vente paa den Gamles Befaling treen jeg midt ind i Hytten. Tusmørket var allerede begyndt; alt der var rødbet meget ordentlig op; nogle Bø-

ger stode paa en Hylde, synderligtdannede Kar paa et Bord; i et lille forgyldt Buur hang en Fugl i Vinduet; og det var virkelig den, som sang Ordene. — Den gamle Kone hivede og hostede. Hun kunde lang Tid ikke faae sin Aande igien. Snart klappede hun den lille Hund, snart talde hun med Fuglen, der svarede hende med sine sædvanlige Ord; forresten teede hun sig, som om jeg slet ikke var tilstæde. I det jeg saaledes betragtede hende, overfaldt mig mangen kold Gysen; thi hendes Ansigt var i en bestandig krampeagtig Bevægelse, i det hun endnu ovenikisbet, som af Alderdom, rystede paa Hovedet; saa man slet ikke kunde see hvorledes hun egentlig saae ud.

Da hun havde udpustet, tændte hun Lys, dækkede et ganske lille Bord og bar Aftensmaden ind. Nu saae hun sig om efter mig og lod mig tage een af de flettede Rørstole. Saaledes sad jeg nu lige over for hende, og Lyset stod imellem os. Hun foldede sine udtærede Hænder og læste høit tilbords, medens hun bestandig giorde sine Ansigtsfordreielser, saa at jeg var nær ved at briste i Latter; men jeg tog mig dog vel i agt, af Frygt for at giøre hende vred.

Efter Aftensmaaltidet læste hun igien, og derpaa bragte hun mig i et lille Kammer, hvor min Seng stod. Jeg vaagede ikke længe; jeg var halv bedrøvet; men om Natten vaagnede jeg adskillige

Gange af min Slummer; og da hørte jeg den Gamle hoste og snakke med Hunden, og deri blandte Fuglen sin Røst. Denne lod til at synge i Drømme, og altid var det kun enkelte afbrudte Ord af dens Vise. Dette blandte sig saa forunderligt med Birketræernes Susen lige uden for Vinduerne, og med Sangen af en ikke langt fraværende Nattergal, saa at jeg endnu altid ikke selv vidste ret, om jeg var vaagen; det forekom mig meget mere som en anden endnu langt besynderligere Drøm.

Om Morgenen vakte den Gamle mig, og viiste mig strax derefter til mit Arbeid. Jeg maatte nemlig spinde, og jeg lærte det nu ogsaa snart; dernæst maatte jeg passe Hunden og Fuglen. Jeg lærte snart at finde mig i denne Levemaade og giorde mig bekiendt med alle Gienstande, rundt omkring. Nu forekom det mig, som om det altsammen maatte saa være; jeg tænkte slet ikke mere paa at den Gamle havde noget sælsomt ved sig, at Hytten laae noget eventyrligt, og at Fuglen besad noget overordentligt. Dens Skiønhed tildrog sig rigtignok altid min Opmærksomhed; thi dens Fiær glimrede med alle muelige Farver; og det skiønneste Lyseblaa og det meest brændende Rødt vexlede med hinanden; og naar den sang, brystede den sig stolt, saa at dens Fiær derved reiste sig endnu prægtigere.

Den gamle Kone gik ofte ud, og kom først hiem om Aftenen; jeg gik hende da imøde med Hunden, og hun kaldte mig Barn og Datter. Jeg fik hende tilsidst ret inderlig kiær; som man da kan vænne sig til alt, især i Barndommen. I Aftentimerne lærte hun mig at læse; jeg begreb det snart, og det blev mig siden i min Eensomhed en Kilde til utallige Fornøielser; thi hun havde nogle gamle skrevne Bøger, som indeholdt heel sælsomme Historier.

Erindringen om min daværende Levemaade forekommer mig endnu indtil den Dag i Dag forunderlig. Besøgt var jeg af intet menneskeligt Selskab; kun hiemme i en saa lille Familiekreds; thi Hunden og Fuglen giorde det samme Indtryk paa mig, som ellers frembringes ved Omgang med de fortroligste Venner. Jeg har aldrig igien været istand til at erindre mig Hundens underlige Navn, saa tidt jeg endogsaa i de Dage kaldte paa den.

I fire Aar havde jeg saaledes levet med den Gamle, og jeg kunde omtrent være tolv Aar, da hun endelig betroede mig meer, og aabenbarede mig en Hemmelighed. Fuglen lagde nemlig hver Dag et Æg, i hvilket var en Perle eller en Ædelsteen. Jeg havde allerede længe mærket at hun altid havde meget at tumle med Buret; men jeg havde aldrig bekymret mig videre derom. Nu paalagde hun mig at tage disse Æg i hendes Fraværelse og giemme

dem vel, i de synderligtdannede Kar. Hun gav mig de nødvendige Fødevare og blev nu længere borte: hele Uger, Maaneder. Min Rok snurrede, Hunden gisede, den forunderlige Fugl sang; og imidlertid var alting saa stille rundt om i Egnen, at jeg i al den Tid ikke mindes en Storm eller et Tordenveir. Intet Menneske forvildede sig derhen; intet Vildt kom vor Bolig nær. Jeg var tilfreds, sang og arbeidede den ene Dag tilende efter den anden. — Man var maaskee ret lykkeligt, dersom man saa ubemærkt og roligt kunde henleve sine Dage til Graven.

Af den Smule jeg læste, dannede jeg mig ganske besynderlige Forestillinger om Verden og Menneskene; alting var taget af mig og af mit Selskab. Naar Talen var om lunefulde Folk, saa kunde jeg ikke forestille mig dem anderledes end den lille Spids; prægtige Damer saae altid ud ligesom Fuglen; og gamle Koner, som min underlige Gamle. — Jeg havde ogsaa læst noget om Kierlighed, og legede nu i min Phantasie morsomme Historier med mig selv. Jeg tænkte mig den skiønneste Ridder, man vilde see; jeg udsmykte ham med alle Fortræffeligheder uden at vide hvordan han ogsaa nu egentlig saae ud; men jeg kunde ret have Medlidenhed med mig selv, naar han ikke elskede mig igien. Da holdt jeg lange rørende Taler i mine egne Tanker; undertiden holdt jeg dem vel endogsaa høit,

for at vinde hans Hierte. — I smiler? Vi ere alle nu langt over de Aar!

Det var mig kiæreſt, naar jeg var allene, thi da var jeg ſelv Fruen i Huſet, Hunden elſkede mig, og giorde alt, hvad jeg vilde; Fuglen ſvarede mig med ſin Sang paa alle mine Spørgsmaal, mit Hiul ſnurrede beſtandig muntert omkring, og ſaaledes følte jeg længe ſlet ingen Lyſt til Forandring. Naar den Gamle kom hiem fra ſine lange Vandringer, roſte hun altid min Paapaſſenhed; hun ſagde at hendes Huusholdning blev ført meget ordentligere, ſiden jeg var kommen der; hun glædede ſig over min Vext og mit ſunde Udſeende; kort hun behandlede mig aldeles ſom en Datter.

Du er et ſkikkeligt Barn! ſagde hun eengang til mig, med ſkingrende Stemme; hvis du bliver ſaaledes ved, vil det altid gaae dig vel. Men aldrig gaaer det Den godt, ſom udſkeier fra den rette Vei! Straffen kommer engang, om det ogſaa varer nok ſaa længe. — Da hun ſagde det, agtede jeg juſt ikke meget derpaa, thi jeg var meget levende i alle mine Bevægelſer; men om Natten faldt det mig ind igien, og jeg kunde ikke begribe, hvad hun vilde ſige med det. Jeg overlagde alle Ord nøie. Jeg havde vel læſt om Rigdomme, og nu faldt det mig ind, at hendes Perler og Ædelſtene maatte være noget koſtbart. Denne Tanke blev mig ſnart tydeligere. Men hvad kunde hun mene med

den rette Vei? Aldeles kunde jeg endnu ikke ret fatte hendes Ord.

Jeg var nu fiorten Aar gammel, og det er en Ulykke for Menneſket, at det blot faaer ſin Forſtand, for at miſte ſin Siæls Uſkyldighed. Jeg begreb nemlig vel, at det blot kom an paa mig, i den Gamles Fraværelſe, at tage Fuglen og Klenodierne, og med den igien opſøge den Verden ſom jeg havde forladt. Paa denne Maade blev det mig maaſkee ogſaa muligt, at finde den overordentlig ſkiønne Ridder, ſom altid ſvævede for min Indbildning.

I Førſtningen var denne Tanke hverken meer eller mindre end en Tanke; men naar jeg ſad ſaaledes ved min Rok, kom den altid, mod min Villie tilbage, og jeg tabte mig ſaa aldeles i den, at jeg altid ſaae mig pyntet mellem Riddere og Fyrſter. Havde jeg ſiddet ſaaledes, kunde det ordentlig bedrøve mig, naar jeg atter vaagnede, og befandt mig i den lille ſnevre Bolig. Naar jeg kun paſſede mit Arbeide bekymrede den Gamle ſig ikke videre om mig.

Engang gik min Vertinde bort igien, og ſagde at hun dennegang blev længer borte, end ſædvanlig, jeg maatte for alting paſſe vel paa Huſet og ikke lade mig falde Tiden lang. Jeg ſagde hende Farvel med en vis Engſtelighed, thi det forekom mig, ſom om jeg aldrig ſkulde ſee hende mere. Jeg ſtirrede længe efter hende, og vidſte ikke ſelv, hvorfor jeg var ſaa

Sang, og jeg erindrede mig derved ret levende, det skisnne, forladte Opholdsted. Da det menneskelige Væsen glemmer let, saa forekom det mig ogsaa nu, som om min forrige Reise i Barndommen ikke havde været saa bedrøvelig, som den nærværende. Jeg ønskte mig atter tilbage i den samme Tilstand.

Nogle Ædelstene havde jeg solgt, og kom nu igien efter mange Dages Vandring ind i en By. Alt ved Indtrædelseen blev jeg besynderlig tilmode. Jeg blev forskrækket, og vidste ei hvorover; men snart forstod jeg det; thi det var min Fødeby. O hvor overrasket blev jeg ikke; hvor mange Glædestaarer randt mig ned ad Kinderne med saamange kiære Erindringer. Meget var forandret; der var bygget nye Huse; andre som der dengang havde staaet, vare nu i en brøstfældig Tilstand. Der havde været Ildebrand; alting var meget mindre, meget mere sammentrængt, end jeg havde ventet. Uendelig glædede det mig at skulle see mine Forældre igien, efter saa mange Aars Forløb. Jeg fandt det lidet Hiul, den velbekiendte Tærskel; Klinken paa Døren var endnu ganske saaledes som fordum. Det kom mig for, som om jeg endnu igaar havde lukket den op. Mit Hierte bankede voldsomt; jeg aabnede Døren hastig; — men vildfremmede Ansigter sadde rundt omkring i Stuen og stirrede paa mig. Jeg spurgte efter Hyrden Martin? og man sagde mig: han og hans Kone havde allerede

været død tre Aar. — Jeg traadte hurtig tilbage, og gik høit grædende ud af Byen igien.

Jeg havde tænkt mig det saa skiønt, hvorledes jeg vilde overraske dem med min Rigdom. Ved det forunderligste Tilfælde var det nu gaaet i Opfyldelse, hvad jeg i Barndommen kun havde drømt — og nu var alting forgieves! De kunde ikke mere glæde sig med mig; og det, hvortil jeg i Livet havde sat mit kiæreste Haab, var nu for evig tabt.

I en behagelig Stad leiede jeg mig et lidet Huus med en Have, og tog en Opvarterske i min Tieneste. Verden kom mig ikke saa underfuld for, som jeg havde tænkt; men jeg glemte min Gamle, og mit forrige Opholdssted noget mere; og saaledes levede jeg i det Hele taget, ret tilfreds.

Fuglen havde allerede længe ikke sunget meer, jeg blev derfor en Nat ikke lidet forskrækket, da den pludselig atter begyndte, og det med en forandret Vise. Den sang:

Skoveensomhed!
Din Herlighed
Ei fryder meer.
Ak hun indseer
Engang sin Synd!
Min Røst forkynd
Din Længsels Meed;
Skoveensomhed!

Jeg lukkede ikke mine Øine hele Natten. Alt randt mig igien i Tankerne; og meer end nogensinde følte jeg, at jeg havde begaaet ondt. Da jeg stod op, var Fuglens Blik mig uudstaaeligt; den saae altid hen efter mig, og dens Nærværelse ængstede mig. Den holdt nu slet ikke mere op med sin Vise, og her sang den høiere og mere lydeligt end den før var vant. Jo meer jeg betragtede den, jo ængstligere giorde den mig. Jeg aabnede endelig Buret, stak Haanden ind, og tog den om Halsen; behiertet klemte jeg Fingrene sammen; den saae bønligt paa mig; jeg slap, men den var allerede død. Jeg begrov den i min Have.

Nu begyndte jeg at blive bange for min Opvarterske; jeg tænkte tilbage paa mig selv, og forestilte mig, hvorledes hun ogsaa med Tiden maaskee vilde berøve mig min Rigdom, ja endogsaa myrde mig.

Allerede længe havde jeg kiendt en ung Ridder, som behagede mig overordentligt; jeg gav ham min Haand — og hermed, Herr Walther, er min Fortælling til Ende.

I skulde seet hende dengang — sagde Ekbert hastig — hendes Ungdom, hendes Uskyld, hendes Skiønhed, og hvilken ubeskrivelig Ynde den eensomme Opdragelse havde givet hende. Hun forekom mig som et Under og jeg elskede hende usigeligt. Jeg havde ingen Formue; men hendes Kiærlighed har sat mig i

denne Velstand; vi droge herhen, og vor Forening har aldrig fortrudt os.

Men medens jeg har sladdret saalænge, vedblev Bertha, er det allerede blevet mørk Nat — vi ville gaae til Hvile.

Hun stod op, for at gaae til sit Værelse, Walther ønskte hende med et Haandtryk god Nat og sagde: Ædle Frue! jeg takker Eder! Jeg kan ret forestille mig Eder, med den sælsomme Fugl, og hvorledes I forede den lille Strohmi! — Uden at svare gik hun ind.

Ogsaa Walther gik hen at sove; kun Ekbert gik urolig frem og tilbage i Salen. Er Mennesket ikke en Daare? sagde han endelig; jeg er den første Aarsag i at min Kone har fortalt sit Levnetsløb; og nu fortryder denne Fortrolighed mig! — Vil han ikke misbruge den? Vil han ei meddele Andre den? Vil han ikke; — thi det ligger i Menneskets Natur, — faae en fristende Lyst til vore Ædelstene, og saaledes lægge sine Planer og forestille sig?

Det faldt ham ind, at Walther ikke havde taget saa hiertelig Afsked med ham, som det efter en saadan Fortrolighed vel havde sømmet sig. Naar Hiertet først eengang har fattet Mistanke, saa finder det Grunde dertil i enhver Smaating. Snart forekastede Ekbert sig sin ædle Mistanke mod sin Ven, og kunde dog

ikke give slip paa den. Han tilbragte hele Natten med disse Forestillinger, og sov kun lidet.

Bertha var syg, og kunde ikke komme til Frokosten. Walther lod ikke til at bryde sig meget derom, og forlod ogsaa Ridderen temmelig ligegyldig. Ekbert kunde ikke begribe hans Opførsel, han besøgte sin Hustru, hun laae i Feberhede, og forsikkrede at Fortællingen i Nat maatte have spændt hende paa denne Maade.

Fra den Tid af besøgte Walther kun sielden sin Vens Borg, og naar han ogsaa kom, gik han, efter at have talt nogle ubetydelige Ord, bort igien. Ekbert følte sig i høieste Maade piint ved dette Væsen; han lod sig vel ikke mærke dermed for Bertha og Walther, men Enhver blev dog let hans indvortes Uroelighed vaer.

Med Berthas Sygdom saae det hver Dag betænkeligere ud. Lægen trak paa Skuldrene; Rødmen var forsvundet af hendes Kinder, og hendes Øine glødede daglig meer. En Morgen lod hun hendes Mand kalde for sin Seng; Pigerne maatte gaae ud.

Kiære Husbond — begyndte hun — jeg maa opdage dig noget, som næsten har berøvet mig min Forstand, der forstyrrer min Sundhed, saa stor en Ubetydelighed, det end synes at være. — Du veed,

at jeg aldrig, naar jeg fortalte dig mit Levnetsløb, uagtet al anvendt Umage, kunde komme paa den lille Hunds Navn, med hvilken jeg omgikkes saa længe. Hin Aften sagde Walther pludselig til mig, da han tog Afskeed: Jeg kan ret forestille mig, hvordan I forede den lille Strohmi! — Er dette Tilfælde? Har han giættet Navnet, eller har han nævnt det med Forsæt? Og i hvad Forbindelse staaer da dette Menneske med min Skiæbne? — Undertiden tykkes det mig, som om jeg kun indbildte mig denne Hændelse; men den er desværre alt for sand. En forfærdelig Gysen overfaldt mig, da et fremmed Menneske saaledes kom min Hukommelse til Hielp. Hvad siger du Ekbert?

Ekbert saae paa sin Kone med et lidende Hierte, han taug og grundede; derpaa sagde han hende nogle trøstelige Ord, og forlod hende. I et afsides Værelse gik Ekbert med en ubeskrivelig Uroe frem og tilbage. Walther havde i mange Aar været hans eneste Omgang; og dog var dette Menneske nu den Eneste i Verden, hvis Tilværelse var ham til Byrde. Det forekom ham, som om han vilde blive let om Hiertet igien og munter, naar kun dette eneste Menneske var ryddet af Veien. Han tog sin Bue for at adsprede sig, og gik paa Jagt.

Det var en skudfuld stormende Vinterdag; dyb Snee laae paa Biergene og nedbøiede Træernes Grene.

Han streifede omkring; Sveden stod ham paa Panden; han fandt intet Vildt, og dette formerede hans onde Lune. Pludselig saae han Een bevæge sig noget derfra. Det var Walther, som samlede Mus af Træerne. Uden at vide, hvad han gjorde, sigtede han. Walther saae sig om og truede med en stum Mine, men i det samme fløi Pilen hen, og Walther styrtede ned.

Ekbert følte sig let og beroliget, og dog jog en Gysen ham tilbage til sin Borg; han havde en lang Vei at vandre; thi han havde forvildet sig dybt i Skoven — Da han kom hiem var Bertha død, hun havde i sine sidste Øieblik talet meget om Walther og den Gamle.

Ekbert levede nu en tidlang i den største Eensomhed; han havde saa altid været noget tungsindig, fordi hans Kones sælsomme Hændelser havde uroliget ham; han frygtede bestandig et ulykkeligt Udfald; nu var han aldeles tilintetgjort. Hans Vens Mord stod ham uophørlig for Øine, han gjorde sig selv evige Bebreidelser.

For at adsprede sig begav han sig undertiden til den nærmeste store Stad, hvor han besøgte Selskaber og Fester. Han ønskte at faae en Ven, som kunde udfylde Tomheden i hans Siæl; men naar han saa atter tænkte tilbage paa Walther, saa gjorde Navnet Ven ham angst og bange; han var overbeviist om, at det nødvendigt vilde gaae ham ilde med alle sine

Venner. Han havde saalænge levet med Bertha i en uforstyrret Fred, Walthers Venskab udgiorde i saa mange Aar hans Lykke; og nu vare begge saa pludselig bortrevne, at hans Liv mangengang mere forekom ham som et Eventyr, end som et virkeligt Levnetsløb.

En Ridder Rudolf von Wolfsberg nærmede sig den stille bedrøvede Ekbert, og syntes at føle en sand Tilbøielighed for ham. Ekbert fandt sig overrasket paa en besynderlig Maade. Han kom saameget snarere Ridderens Venskab imøde, fordi han aldeles ikke havde formodet det. Begge vare nu ofte sammen; den Fremmede viiste Ekbert alle mulige Forekommenheder; den Ene reed næsten aldrig ud, uden den Anden; i alle Selskaber satte de hinanden Stævne; kort de syntes at være uadskillelige.

Ekbert var altid kun glad i nogle faae Øieblik; thi han følte tydeligt at kun Rudolf elskede ham af en Feiltagelse, fordi han ikke kiendte ham; og han følte atter Trang til at aabne sit Hierte for hin, paa det han kunde vorde forsikret om hvorvidt denne var hans Ven. Men saa holdt atter Betænkelighederne og Frygten for at blive foragtet, ham tilbage. I mangt et Øieblik var han saa overbeviist om sin Uværdighed, at han troede, intet Menneske kunde skiænke ham sin Agtelse, som kiendte ham nøi-

ere. Men han kunde ikke modstaae sig selv. Paa en eensom Spadseregang skriftede han alt for sin Ven og spurgte ham, om han kunde have en Morder kiær? Rudolf var rørt, og søgte at trøste ham. Ekbert fulgte ham med lettere Hierte til Staden.

Men han syntes at være fordømt til, just i Fortroligheds Øjeblik, at fatte Mistanke; thi neppe vare de traadte ind i Salen, før han ved Skinnet af Lysene ikke var tilfreds med sin Vens Miner. Han troede at mærke et lumsk Smiil; det var ham paafaldende, at den Anden kun talde saa lidet med ham; at han indlod sig saa meget med de Tilstedeværende, og slet ikke lod til at bryde sig om ham. I Selskabet var en gammel Ridder, der altid havde viist sig som Ekberts Modstander, og ofte spurgt om Ekberts Rigdom og om hans Hustru paa en egen Maade. Til denne gik Rudolf nu, og begge talde en Tid lang hemmeligt sammen, medens de alt imellem saae hen paa Ekbert. Denne fandt nu sin Mistanke grundet, han troede sig forraadt, og en skrækkelig Harme bemestrede sig ham. Mens han endnu altid stirrede derhen, saae han pludselig Walthers Hoved, alle hans Ansigtstræk, den hele ham saa vel bekiendte Skikkelse. Han saae endnu altid hen, og overbeviste sig om, at ingen uden Walther talde med Oldingen. Hans Forfærdelse var ubeskrivelig. Ude af sig selv forlod han Huset, forlod strax Sta-

den, skiøndt det var Nat, og vendte, efter mange Vildfarelser, tilbage til sin Borg.

Som en urolig Aand ilede han nu fra Værelse til Værelse. Ingen Tanke holdt han ved, de gyseligste Forestillinger fortrængtes af endnu gyseligere, og der kom ingen Søvn i hans Øine. Ofte troede han at han var vanvittig, og at det kun altsammen var Indbildning. Saa erindrede han sig atter Walthers Træk, og alt blev ham bestandig meer og meer en Gaade. Han besluttede at giøre en Reise, for at bringe sine Livsaander i Orden igien; Tanken om Venskab, Ønsket efter Omgang havde han nu for evig opgivet.

Han drog bort, uden at foreskrive sig en bestemt Vei, ja han betragtede de Enge kun saare lidet, som han giennemilede. Da han nogle Dages Tid havde travet afsted paa sin Ganger, mærkede han snart, da han stod mellem en Mængde Fieldkløfter, at han var faret vild. Han fandt ingen Udvei; endelig traf han en gammel Bonde, der viste ham Vei, forbi et Vandfald. Han vilde til Taksigelse give ham nogle Penge, men Bonden vilde ikke tage derimod. — Hvad gielder det, sagde Ekbert til sig selv, jeg kunde atter indbilde mig, at dette ingen anden var, end Walther! — I det samme saae han tilbage; og — det var ingen anden end Walther! Ekbert sporede sin Hest og satte i fuld Fiirspring overEng, giennem Skov, indtil den styrtede

mat under ham. Uden at ændse det fortsatte han sin Reise tilfods.

Drømmende steeg han op ad en Høi; det forekom ham, som han modtoges af en munter Gisen; Birketræer hvidslede rundt omkring, og han hørte med forunderlige Toner følgende Sang synges:

Skoveensomhed!
Jeg intet veed
Ved Bækkens Bred
I grønne Bed
Saa sødt som dig,
Skoveensomhed!

Nu var det forbi med Ekberts Bevidsthed og hans Forstand. Han kunde ikke opløse denne Gaade: om han nu drømte, eller om han eengang havde drømt om en Kone der heed Bertha? Det Forunderligste blandte sig med det Sædvanligste; Verden, som omgav ham rundt omkring, var forhexet, og han ei istand til en Tanke, til en Erindring.

En krum nedbøiet gammel Kone sneg sig hostende op ad Høien ved en Krykke. — Bringer du min Fugl? Mine Perler? Min Hund? raabte hun ham imøde. See Synden straffer sig selv. Ingen uden jeg var din Ven Walther, din Rudolf —

Gud i Himlen, sagde Ekbert, i det han stirrede stille hen for sig — i hvilken græsselig Eensomhed har jeg da tilbragt mit Liv. —

Og Bertha var din Syster! —

Ekbert faldt til Jorden —

Hvorfor forlod hun mig saa lumsk? Ellers have de alting faaet et godt og lykkeligt Udfald. Hun var en Ridders Datter, som han havde ladet opdrage hos en Hyrde; din Faders Datter!

Hvorfor har denne skrækkelige Tanke altid ahnet mig, raabte Ekbert.

Fordi du i din tidlige Ungdom har hørt din Fader fortælle, at han ikke turde lade denne Datter opdrage hos sig, for sin Kones Skyld, thi han havde hende med et andet Fruentimmer. —

Ekbert laae afsindig i de sidste Krampetræk; dæmpet og forvirret hørte han den Gamle tale, Hunden gise, og Fuglen gientage sin Vise.

Rübezahl.

Paa det schlesiske Riesengebirge, hersker den berygtede Biergaand Rübezahl; lunefuld og mild, stolt og foranderlig; i Dag den varmeste Ven, i Morgen fremmed og kold, ofte grusom, undertiden godmodig, ædel og følsom, men i bestandig Modsigelse med sig selv; naragtig og viis; ofte blød og haard i eet Øieblik, som et Væg, der falder i kogende Vand; skalkagtig og sanddru, sturrig og bøielig; ligesom Stemningen, Lunet, og den indvortes Drift lader ham tage enhver Ting ved det første Øiekast.

Fra Arilds Tid, inden endnu Japhets Efterkommere vare trængte saa langt op imod Nord, at de giorde disse Egne beboelige, buldrede Rübezahl allerede her i de vilde Bierge; hidsede Bisrne og Uroxer mod hinanden, eller forskrækkede med gyselig Larm det bange Vildt, og styrtede det ned fra de steile Klipper i den dybe Dal. Kied af denne Jagt, drog han atter giennem skiulte Huler ned i Underverdnens Strækninger, og forblev der Aarhundreder, indtil den Lyst atter kom ham paa, at slikke Soelskin, og at nyde Synet af den udvortes Skabning. Hvor forundret blev han, da han efter sin Tilbagekomst oversaae Egnene fra den bekiendte Fieldtinde, og fandt dem saa forandrede. De mørke uigiennemtrængelige Skove vare udhuggede, og

forvandlede til frugtbart Agerland, hvor den gyldne Sæd modnedes. Mellem de blomstrende Frugttræers Planteskoler hævede sig venlige Landsbyers Straatage, fra hvis Skorstene den fredelige Arnes Rog steeg i Luften. Hist og her stod et eensomt Vaertaarn paa Skrinten af et Bierg, til Landets Forsvar og Værn; i de blomsterfulde Enge græssede Faar og Horngvæg; og fra de grønne Lunde tonede velklingende Skalmeier.

Sagens Nyhed og Ynde fornsiede ved første Øjekast den forundrede Besidder saameget, at han ikke fortørnedes paa de selvraadige Plantere, som dreve deres Væsen her, uden hans Tilladelse; og han følte slet ingen Lyst til at forstyrre dem i deres Arbeide. Tvertimod lod han dem rolig blive i Besiddelsen af deres selvtagne Eiendom, saaledes som en godmodig Huusfader skaaner den selskabelige Svales, ja selv den næsvise Stærs Rede under sit Tag. Ja, han fik endogsaa Lyst til at giøre Bekiendtskab med Menneskene, denne Mellemting af Aand og Dyr, at udforske deres Art og Natur, og at have Omgang med dem. Han paatog sig en flirskaaren Avlskarls Skikkelse, og tog Tieneste hos den første, den bedste Landmand. Alt hvad han foretog sig trivedes vel, og Avlskarlen Rips var bekiendt for at være den bedste Arbeider i Byen. Men hans Huusbond var en Ødeland og en Svirebroder, der bortødslede den troe Karls Erhverv, og gav ham kun Skam til Takke. Derfor skildtes han fra

ham og tog til hans Naboe, som lod ham vogte sin Faarehiord. Den passede han flittig, drev den paa Hederne og paa de steile Bierge, hvor der voxte sunde Urter. Hiorden trivedes ligeledes under hans Hænder og formeerte sig; intet Faar styrtede ned fra Fieldet og brak Halsen, og Ulven søndersleed heller intet. Men hans Husbond var en gierrig Nittengryn, der ikke lønnede sin tro Karl, som han burde; thi han stial selv den bedste Vædder af Hiorden, og afknappede derfor Hyrdens Løn. Derfor løb han fra hin, og tiente Dommeren som Svend. Han blev en Svøbe for alle Tyve, og arbeidede med Iver for Retfærdigheden. Men Dommeren var en uredelig Mand; overtraadte Billigheden, dømte efter Gunst og Gave, og spottede Lovene. Da Rips nu ikke vilde være Uretfærdighedens Værktøi, opsagde han Dommeren sin Tieneste, og blev kastet i Hundehullet, udaf hvilket han dog slap, paa Spøgelsernes sædvanlige Vei: giennem Nøglehullet.

Denne første Menneskekundskab kunde umulig indgive ham Menneskekierlighed. Med Fortrydelse vendte han tilbage til sin Klippetinde, oversaae derfra de smilende Egne, hvilke menneskelig Industri havde forskiønnet; og undrede sig over, at Moder Natur havde ødslet sine Gaver paa en saadan Ødemark. Elendige Orme! raabte han, i det han efter et tankefuldt Øieblik hævede sit Hoved, og saae ud fra Biergene paa Kirkernes og Klosternes Taarne i Stæ-

der og Byer, I have spottet mig med Ænker og Lumskhed, nu skal I bøde derfor. Jeg skal drille og plage Jer, saa I skal komme til at gyse for Herren af Bierget.

Neppe havde han sagt disse Ord, før han hørte Menneskestemmer noget borte. Tre Ungkarle vandrede giennem Bierget, og den Kiækkeste iblandt dem raabte: Rübezahl Utyske! Rübezahl Uhyre! kom frem, og gior os noget, om du kan. Som en Stormvind raste han giennem Granskoven, og var alt i Begreb med at gribe den stakkels Tosse i Struben, der havde haanet ham, da han i det samme betænkte, at en saa eftertrykkelig Hævn kunde give Anledning til et Ry, der vilde bortskræmme alle Vandringsmænd fra Bierget, og betage ham Leiligheden til at drive sit Spil med dem, derfor lod han hin gaae sin Gang med sine Kamerater, i det Forsæt, ikke at lade hans Raadhed gaae ustraffet hen.

Usynlig fulgte han hen til Vertshuset, for ei at gaae Glip af ham, nu gik han tilbage, og tænkte paa Hævn. Hændelsesvis møder han paa Veien en riig Israelit, som vilde til Hirschberg, da faldt det ham ind, at bruge denne til Værktøi for sin Hævn. Han nærmede sig ham altsaa i Skikkelse af hin letfærdige Svend, som havde narret ham, og talede venligt med ham; førte ham uformærkt afsides fra Landeveien, og da de kom i Krattet, greb

han Jøden morderisk i Skiægget, pryglede ham dygtigt, kastede ham til Jorden, kneblede ham, og tog Pungen fra ham, hvori han havde meget Guld og mange Smykker. Efterat han endnu til Valet havde givet ham mange Nævepust og mange Fodtrin, gik han bort, og lod den stakkels pryglede Jøde, som mistvivlede om sit Liv, ligge halvdød i Busken.

Da Israelitten havde fattet sig af sin Skræk, og der atter var Liv i ham, begyndte han at jamre sig og raabe høit om Hielp, thi han frygtede for at forsmægte paa det øde græsselige Sted. Da traadte en smuk ærbar Mand for ham, der efter Ansees var en Borger fra een af de omliggende Stæder, og spurgte ham, hvorfor han tog saaledes paa Vei; og da han fandt hans Mund spærret, løste han ham Baandene af Hænder og Fødder, og giorde alt det ved ham, som den barmhiertige Samaritan i Evangeliet giorde ved den Mand, der var falden iblant Morderne. Siden vedervægede han ham med en herlig Slurk Kordialvand, bragte ham igien paa Landeveien, og ledte ham venligt, som Engelen den unge Tobias, lige til Hirschberg. Der gav han ham en Tærepenning ved Døren, og skiltes fra ham. Hvor forbausedes Jøden, da han ved Indtrædelsen i Kroen saae sin Røver sidde ved Skiænkebordet, saa fri og rolig munter, som et Menneske kan være, der er sig ingen Brøde bevidst. Han

sad ved en Pægl Vin, gantedes og skiæmtede med andre lystige Svirebrødre; ved Siden af ham laae den samme Vadsæk, i hvilken han havde skiult den røvede Pung. Den bestyrtede Jøde vidste ikke om han skulde troe sine egne Øine, sneg sig hen i en Krog og gik i Raad med sig selv, om hvordan han atter skulde komme til sin Ejendom. Det forekom ham umuligt at have taget feil af Personen; han skyndte sig uformærkt ud af Døren, gik til Dommeren, og anklagede sin Tyv. Rettens Folk bevæbnede sig med Stang og Spyd, omringede Værtshuset, greb den uskyldige Forbryder, og førte ham for Skranken. „Hvem er du?" Spurgte den første Dommer. Han svarede frimodig og uforfærdet: Jeg er en ærlig Skrædersvend af mit Haandværk, hedder Bendix, kommer fra Liebenau og staaer i Arbeide hos min Mester.

Har du morderisk overfaldet denne Jøde i Skoven, mishandlet ham, bundet ham og frataget ham hans Pung?

Jeg har aldrig i mit Liv før seet denne Jøde, har heller aldrig hverken slaaet eller bundet ham, eller røvet ham sin Pung. Jeg er en ærlig Haandværksmand og ingen Stratenrøver.

Hvormed kan du bevise din Ærlighed?

Med mit Skudsmaal og min gode Samvittighed.

Viis mig dit Skudsmaal!

Bendix aabnede tillidsfuld sin Vadsæk, thi han vidste vel at han ikke gjemte andet deri, end sin erhvervede Ejendom. Men da han tømte den, da klang det som Penge mellem det udstyrtende Tøi. Rettens Betiente grebe hurtig til, splittede Bylten fra hinanden — og droge den tunge Pung frem, hvilken Jøden fordrede tilbage som sin Ejendom. Den arme Djævel stod der, som rørt af et Slag, var nær ved at falde om af Skræk, blev bleg om Næsen, Læberne bævede, Knæene vaklede, han blev stum og talde ikke et Ord. Dommerens Pande formørkedes, og en truende Mine spaaede et haardt Udfald.

Den ængstede Bendix kunde intet klækkeligt sige til sin Undskyldning. Han beraabte sig paa sin Uskyldighed, men han prækede for døve Øren; man holdt ham for en haardnakket Skjælm, som vilde lyve sig fra Galgen, Mestermanden, den frygtelige Sandhedsforsker, blev kaldet, for at formaae ham ved sine Staalgrunde, til at gjøre Gud og Øvrigheden den Ære at bekiende sin Dødskyld. Nu forlod Standhaftigheden den stakkels Karl; han skjælvede for de Qvaler, som ventede ham. Da Bødelen var i Begreb med at skrue ham Tommelfingerne, indsaae han, at denne Operation vilde gjøre ham udygtig til i Fremtiden med Ære at føre Naalen; og før

han vilde blive en Krøbling sin Levetid, og udstaae denne Marter, før vilde han døe. Han tilstod altsaa alt. Nu blev der giort ham kort Proces, han blev dømt til at hænges, og for at spare Omkostningerne, blev Henrettelsen bestemt strax til den følgende Dag.

Alle Tilskuerne, der vare hidlokkede for at være Vidner til det pinlige Forhør, fandt den velvise Magistrats Dom ret og billig; men Ingen tilraabte Dommeren mere Bifald end den barmhiertige Samaritan, der ogsaa havde trængt sig ind i Domhuset, og ikke kunde blive kied af at rose de Hirschbergske Herrers Retfærdighedskiærlighed. Og ingen havde sandelig ogsaa mere Deel i Sagen end denne Menneskeven, som med usynlig Haand havde skiult Jødens Pung i Skræderens Taske, og som var ingen uden Rübezahl selv. Alt i Morgengryet lurede han paa Retterstedet i Ravneskikkelse paa Liigtoget, der skulle did ledsage Offeret for hans Hævn. Og han følte allerede den med sin Skikkelse forbundne Lyst, til at udhugge den Ankomnes Øine. Men dengang ventede han forgiæves. En from Ordensbroder fandt i den enfoldige Bendix en saa raa og uvidende Klods, at det blev ham umuligt i saa kort en Tid som der var tilstaaet ham, at skiære ham ud til et Helgenbillede; han bad derfor Kriminalretten om tre Dages Opsættelse, hvilken de med

Nød og Neppe og først efter at være truet med Kirkens Band, forundte ham. Da Rübezahl hørte det, fløi han hen til Bierget, for at oppebie Executionen.

I dette Mellemrum giennemstrøg han efter Sædvane Skovene, og opdagede paa denne Vandring en ung Pige der havde taget Sæde under et skygge-fuldt Træ. Hendes Hoved sank tungsindigt ned mod hendes Barm, og hun understøttede det med en svanehvid Arm. Hendes Klædning var ikke kostbar, men reenlig og borgerlig. Alt imellem bortviskede hun en nedrullende Taare af sine Kinder, og stønnende Suk stege op fra det fulde Bryst. Dette rørte Biergaanden saa stærkt, at han giorde den første Undtagelse fra sit Forsæt at drille og pine alle Adamsbørn, der droge giennem Biergene; han følte Medlidenhed og ønskede at trøste den Skiønne. Altsaa forvandlede han sig til en ærværdig Borger, nærmede sig venlig den unge Pige, og sagde: Pige hvi sørger du her i Ørken? Dølg mig ikke din Kummer, maaskee jeg kan hielpe dig.

Pigen, gandske hensunken i Bedrøvelse, foer sammen, da hun hørte denne Stemme, og hævede hendes mod Jorden nedbøiede Hoved. Ja hvilke smægtende blaae Øine skuede da paa ham! Deres mildt brudte Lys vilde været istand til at smelte et Staalhierte. To lyse Taarer glindsede deri, som Diaman-

ker, og det huldе jomfruelige Aasyn udtrykte den bange Smertesfølelse, hvorved det nydelige Nonne-Ansigts Deilighed end mere forhøiedes. Da hun saae den velagte Mand staae for sig, aabnede hun sin Purpurmund, og sagde; Hvad rører Eder min Skiæbne, gode Mand! da den dog ikke staaer til at lindre. Jeg er en ulykkelig Forbryderske! Jeg har myrdet den, som mit Hierte elsker, og vil nu bøde for min Synd med Jammer og Taarer, indtil Døden knuser mit Hierte.

Den ærbare Mand studsede. Du en Morderske? spurgte han. Med dette himmelske Ansigt forener du Helved i din Barm? Umueligt. Vel ere Menneskene istand til alle Ænker, al Ondskab, det veed jeg — dog, her er det mig en Gaade. Den vil jeg løse Eder, sagde den bedrøvede Jomfru, hvis I ønsker at vide den. — Tael, sagde han.

Hun: Jeg havde en Ven fra Ungdommen af, en dydig Enkes, min Naboeskes Søn, som udkaarede mig til sin Brud, da jeg blev større. Han var saa venlig og god, trofast og sanddru, elskede saa bestandigt og saa inderligt; han stial mit Hierte, og jeg gav ham for evig min Tro og Love. Ak! den gode Drengs Hierte har jeg Ogle forgiftet; jeg har faaet ham til at glemme sin fromme Moders Lærdomme, og forført ham til en Misgierning, hvorved han har forbrudt sit Liv.

Du? raabte Spøgelset hæftig. Ja, Herre, sagde hun. Jeg er hans Morder; jeg har fristet ham til at begaae et Roverie, og til at plyndre en Skielm af en Jøde; derfor har Herrerne i Hirschberg grebet ham, holdet Dom over ham; — og — o Gud — i Morgen bliver han henrettet.

Og det er din Skyld? spurgte Rübezahl forundret. — Ja Herre! jeg har det unge Blod paa min Samvittighed. — Hvorledes det? — Han tog sin Vandringstav for at gaae over Bierget, og da han til Afskeed hang om min Hals, sagde han: bliv mig tro Allerkiæresten min! Naar Æbletræet blomstrer tredie Gang, og Svalen bærer til Rede, vender jeg tilbage, for at hente dig til min unge Viv. Og det lovede jeg ham, med en høi Eed. Nu blomstrede Æbletræet tredie Gang og Svalen byggede, da kom Bendix igien, mindte mig om mit Løvte, og vilde føre mig til Trolovelse. Men jeg drillede og forhaanede ham, og sagde: Din Kone kan jeg ikke blive! Min Seng er for smal for to, og du har hverken at bide eller at brænde. Skaf dig først blanke Dalere, saa vil vi tales videre ved. Den arme Dreng blev ganske bedrøvet over denne Tale. Ak Klara, sukkede han dybt: Din Hu staaer til Guld og Penge. Lagde du ikke din Haand i denne Haand, da du svor mig Troskab? Og hvad havde jeg meer end denne Haand, for at ernære dig? Nu har vel en riig Beiler vundet dit

Hierte. — Mit Hierte forſmaaer dig ikke, Bendix, ſagde jeg; kun min Haand nægter jeg dig nu. Drag ud! Erhverv dig Gods og Penge, og har du dem, ſaa kom igien; ſaa vil jeg gierne give dig mit Ja! Velan, raabte han, fortvivlet, du vil ſaa have det; jeg vil gaae ud i Verden! vil løbe, rende, tigge, ſtiæle, beſkuppe, ſnyde! og du ſkal ikke ſee mig igien, før jeg har det elendige Mammon, uden hvilket jeg ikke kan beſidde dig. — Da forlod hans gode Engel ham, og han giorde hvad Uret var, og hvad ſikkert hans egen Siæl bar Afſky for.

Den velagte Mand ryſtede paa Hovedet under denne Tale, og raabte efter en kort Taushed med en eftertænkelig Mine: Forunderligt! Derpaa vendte han ſig til Pigen og ſagde: Men hvorfor fylder du nu den tomme Skov med dine Jammerſkrig, der dog hverken nytte dig eller din Beiler.

Kiære Herre, ſvarede hun, jeg var paa Veien til Hirſchberg, da var mit Hierte færdig at briſte af Bedrøvelſe; derfor tøvede jeg under dette Træ. — Og hvad vil du i Hirſchberg? — Jeg vil kaſte mig for Dommernes Fødder, jeg vil fylde Byen med mit Klageſkrig, og Stadens Døttre ſkulle græde med mig, paa det at Herrerne maae forbarme ſig, ſkiænke det uſkyldige Blod Livet; og hvis det ikke lykkes mig, at be-

frie min Beiler fra den skiændige Død, saa vil jeg dø med ham.

Over denne Tale blev Aanden saa bevæget, at han fra dette Øjeblik af ganske forglemte sin Hævn, og besluttede at skiænke den Trøstesløse sin Beiler igien. Aftør dine Taarer, sagde han deeltagende, og lad din Kummer forsvinde. Inden Solen gaaer til Hvile, skal din Beiler være frank og fri. Vær i Morgen vaagen ved det første Hanegal, og lyt, naar der bankes med en Finger paa dit Kammervindue; thi det er Bendix, som staaer der. Tag dig i Agt for at gjøre ham forstyrret igien med dit stive Sind. — Du maa ogsaa vide, at han ikke har begaaet dette Skielmstykke, som han er anklaget for; og du er heller ikke Skyld deri, thi han har ikke ladet sig opirre til nogen slet Handling af din Egensind.

Pigen saae ham, forundret over denne Tale, stivt i Ansigtet, og da hun ikke deri opdagede Skalkagtighedens eller Bedrageriets Rynke, saa fik hun Tillid; hendes morke Pande klarede sig op, og hun sagde med glad Tvivlen: Kiære Herre! hvis I ikke spotter mig, og det er som I siger, saa maa I være en Spaamand, eller min Beilers gode Engel, siden I veed alt dette.

Hans gode Engel, sagde Rübezahl truffet — nei det er jeg sandelig ikke; men jeg kan blive det; og

du skal see Beviis derpaa. Vær ved godt Mod, og drag rolig hiem.

Den fromme Pater, som arbeidede paa at omvende Bendix, forlod ham just, temmelig utilfreds med hans maadelige Fremskridt. I det samme Øieblik fik Rübezahl et Indfald, som ret var efter hans Sind. Han sneeg sig bag Munken i Klosteret, stial en Ordensdragt af Klædeskabet, og begav sig i Graabroderens Kiortel tilbage til Fængselet igien, hvilket Fangevogteren ærbødigt aabnede ham.

Din Siæls Frelse, sagde han til Fangen, driver mig atter hid, skiønt jeg neppe havde forladt dig. Siig mig, min Søn! hvad har du endnu paa Hiertet, og paa din Samvittighed, at jeg kan trøste dig? — Ærværdige Fader! svarede Bendix, min Samvittighed nager mig ikke; men den Skiærsild som I har truet mig med, ængster mig. Von Rübezahl havde meget forvirrede og ufuldstændige Begreb om de forskiellige Kirkers Læresætninger, derfor var det Spørgsmaal „Hvad vil du sige med det?" meget tilgiveligt. Ak, svarede Bendix, at vade i Skiærsilden til op over Knæerne, ha, det holder jeg ikke ud. Din Nar, sagde Rübezahl, saa bliv derfra, hvis Badet er dig for hedt. — Bendix vidste ikke hvad han skulde tænke om dette Svar, og saae Munken stivt i Ansigtet. Denne, som mærkede at han havde forløbet sig, dreiede af, og sagde: Meer om det en anden

Gang. Tænker du ogsaa endnu paa Klara? Elsker du hende som din Brud? Hvis du har noget at sige hende, før din Henfart, saa betroe mig det kun. Nu begyndte Bendix at hulke og græde, og var ei istand til at frembringe et Ord. Denne hiertebrækkende Adfærd jamrede den medlidende Munk saameget, at han besluttede at gisre en Ende paa Legen. Stakkels Bendix, sagde han, giv dig tilfreds; vær trøstig og uforsagt; du skal ikke døe. Jeg veed at du er uskyldig, og har Magt til at redde dig. Han tog en Nøgle frem af sin Lomme, lad os see, blev han ved, om den passer. Forsøget lykkedes; den Løsladte stod frank og fri, og Lænkerne faldt ham fra Hænder og Fødder. Derpaa byttede den godhiertige Munk Klæder med ham, og sagde: Far i Mag, som en from Klosterbroder giennem Vægter-Skaren ud af din Fængseledør og giennem Gaderne; stands ikke, men iil til din Kiæreste i Liebenau, og bank sagte med Fingeren paa Vinduet; hun venter dig med ængstelig Længsel. Derpaa gav han den bestyrtede Bendix, der ikke vilde troe sine egne Sandser, et Brød med og en Spegepølse til Fortæring paa Veien. Med vaklende Skridt treen Bendix over Dørtærskelen, hans ærværdige Dragt banede ham ubehindret Vei til sin Kiæreste.

Efter at Glædens og Kiærlighedens første stumme Henrykkelse var forbi, fortalte Bendix hende vidt-

lystig alt; men Tungen klæbede sig til Ganen af Tørst og Mathed. Klara hentede ham en Drik frisk Vand, nu følte han Hunger, tænkte paa sin Pølse og drog den ud af Lommen. Han forundrede sig over at den var tungere end en Hesteskoe, og rev den fra hinanden. — Da faldt lutter Guldstykker ud deraf. Klara blev ikke lidet forskrækket og meente det var endnu en Levning af Jsderovet. Men Bendix forsikkrede helligt og dyrt, at den fromme Ordensbroder havde givet ham denne Skat, og formodentlig til Udstyr. Derpaa velsignede de begge med taknemmelige Hierter den ædelmodige Velgiører, forlode deres Fødeby, og droge til Prag, hvor Mester Bendix levede lykkeligt i mange Aar med Klara sin Hustru, og mange haabefulde Børn. Galgeskrækken havde rodfæstet sig saa dybt hos ham, at han aldrig skilte sine Kunder ved Noget; og reent imod Haandværkets Skik, kastede han ikke den mindste Lap i sin egen Skuffe.

Hvor forfærdedes den rette Munk næste Morgen, da han traadte i Fængslet og mærkede at Synderen havde udsvedt alle hans Lærdomme. Ikke engang sit Credo kunde han mere. Hin troede sikkert at Fanden havde sit Spil, og at han vilde berøve Himlen den gienvundne Siæl; han begyndte derfor af alle Kræfter at exorcisere. Men Diævelen var ei at drive ud paa nogen Maade.

Den givne Frist var tilende; og Retten holdt for at det nu var paa Tide at dræbe Legemet i hvordan det saa gik med Siælen. Uden at tilstaae længer Opsættelse, blev Staven brudt; og hvorvel Rübezahl blev ført ud som en forhærdet Synder, saa underkastede han sig dog villig alle Henrettelsens Formaliteter. Da han blev stødt fra Stigen, sprælledе han ret af Hiertenslyst i Snoren, og drev saa slemt sit Spil, at Bødelen blev angst og bange derved; thi der opstod en pludselig Murren i Folket; og nogle meente, man skulde stene Mesterманden, fordi han ikke havde giort den stakkels Synder Pinen kort. Men da Mængden havde fordeelt sig, og siden enkelte Mennesker vandrede forbi Retterstedet, og af Kaadhed traadte hen for at betragte Liget, begik Spottefuglen igien sit Spil for fra, og forskrækkede Tilskuerne med de frygteligste Grimasser. Dette gav Anledning til et Rygte der løb om i Byen henimod Aften, at den Hængte ikke kunde døe, men dandsede endnu i Luften henne paa Retterstedet; hvilket bevægede Magistraten at sende en Deputation næste Dags Morgen ganske tidlig. Da de nu komme did, fandt de kun en Straaviisk hængende i Galgen, bedækket med gamle Pialter; saaledes som man pleier at stille den op i Haverne, for at jage den slikmundede Spurre fra Ærterne.

Herover forundrede Raadet sig saare, lod i al Stilhed Straamanden tage ned, og foregav, Vinden havde om Natten blæst den lette Skræder ned fra Galgen over Grændserne.

Gieldsbrevet.

En Bonde i Amtet Reichenberg havde en haard Nabo, som skilte ham ved alt hvad han eiede, og efter at Justitien havde bemægtiget sig hans sidste Ko, beholdt han intet andet tilbage, end en af Græmmelse udtæret Kone, og et halvt Dusin Børn, af hvilke han gierne havde forpagtet Hælvten til Retten, for at faae sit sidste Stykke Qvæg igien. Vel havde han endnu et Par dygtige sunde Arme, men de forsloge ikke til at føde ham og Hans. Det skar ham i Hiertet, naar de unge Ravne skrege om Brød, og han intet havde hvormed han kunde stille deres skrigende Hunger. Med hundrede Daler, sagde han til den kummerfulde Viv, vare vi hiulpne; du har rige Fættere paa hin Side Bierget; jeg vil gaae hen og klage min Nød for dem; maaskee forbarmer sig dog Een over os, og laaner os paa Rente hvad vi behøve.

Den nedtrykte Qvinde billigede, skiønt kun med et svagt Haab, dette Forslag, fordi hun intet bedre vidste. Men Manden giordede tidligt sine Lænder, og i det han forlod sin Kone og sine Børn, trøstede han dem og sagde: Græder ikke! Mit Hierte siger mig, at jeg vil finde en Velgiører. Derpaa puttede han en haard Brødskorpe i Lommen, til Tæ-

ring paa Veien, og gik derfra. Træt og mat af Dagens Hede og den lange Vei, naaede han endelig henimod Aften til Byen, hvor de rige Fættere boede. Men ingen vilde kiendes ved ham, ingen vilde huse ham. Med bittre Taarer klagede han dem sin Nød; de haardhiertede Knægte brøde sig intet derom, krænkede den stakkels Mand med Forekastelser og Forhaanelser. Skaf dig noget saa har du noget, sagde den Ene. Som man reder, saa ligger man, sagde den Anden. Tilsidst viiste de ham endogsaa Døren.

Da han nu atter gik tilbage over Bierget, følte han sig saa overvældet af Græmmelse og Bekymring, at han var nær ved at fortvivle. To Dages Arbeidsløn tabt, tænkte han ved sig selv, mat og krafteløs af Hunger og Nag, uden Trøst, uden Haab! Naar du nu vender tilbage, og de sex stakkels Orme smægte dig imøde; hæve deres Hænder og forlange Vedergvægelse af dig, og du maa byde dem Steen istedet for Brød? Faderhierte! Faderhierte! hvordan bærer du det? brist arme Hierte, heller end at føle denne Jammer. Herpaa kastede han sig under en Slaaentorn, for at overlade sig til sine bedrøvelige Tanker. I den høieste Fortvivlelse faldt den trøsteløse Veit paa det Indfald, at vende sig til Biergets Aand, i sit Anliggende. Han havde hørt mange eventyrlige Historier om hin, hvorledes han tit drillede og mishandlede de Reisende, og giorde dem megen Brøst og Skade, men dog imel-

lem ogsaa Godt. Det var ham ikke ubekjendt, at Spøgelset ei lod sig kalde ustraffet ved sit Øgenavn; imidlertid kiendte han ingen anden Maade at faae Adgang til ham paa, han vovede altsaa sin Trøie, og raabte: Rübezahl! Rübezahl!

Paa dette Skrig blev strax en Skikkelse tilsyne, lig en sortgrimet Kulbrænder med et rævesødt Skiæg, der naaede ham lige ned til Beltet; med ildfulde, stirrende Øine, og med en lang Stang i Haanden, forbrændt i den ene Ende. Denne hævede han i Harme, for at ihielslaae den frække Spotter. — Med Forlov, Herr Rübezahl, sagde Veit ganske uforfærdet, tilgiv om jeg ikke titulerer Jer ret; hør mig først, og giør siden hvad I vil. — Denne dristige Tale, og Mandens kummerfulde Mine, som hverken vidnede om Trods eller Næsviished, formildede noget Spøgelsets Vrede. Orm, sagde han, hvad bringer dig til at forurolige mig? Veed du vel at du maa bøde med din Hals for denne Frækhed? — Hør, sagde Veit, Nøden driver mig til Eder, jeg har en Bøn, som I let kan opfylde. I skal laane mig hundrede Daler. Jeg tilbagebetaler Jer dem med lovlige Renter om tre Aar, saa sandt jeg er ærlig. — Daare, sagde Spøgelset, er jeg en Aagerkarl eller en Jøde, som laaner paa Rente? Gaae hen til dine Menneskebrødre, og borg der saameget du vil, men lad mig være i Ro. — Ak! svarede Veit, med Menneskebroderskabet er det

forbi. Hvor det gielder Dit og Mit kiendes intet Broderskab. — Herpaa fortalte han ham vidtløftigt sin Historie og skildrede ham sin t ykkende Tilstand saa rørende, at Spøgelset ikke kunde nænne at afslaae hans Begiæring. Om ogsaa den stakkels Diævel havde vakt mindre Medlidenhed, saa forekom dog den Idee Aanden, at udlaane ham en Kapital, saa ny og besynderlig, at han for Mandens gode Tillids Skyld, strax var villig, at opfylde hans Begiæring. — Kom! følg med mig, sagde han; og førte ham derpaa giennem Skoven i en afsides Dal, til et brat Field, hvis Fod en tyk Buskbedækkede.

Efterat Veit med Møie havde arbeidet sig giennem Krattet, for at følge sin Ledsager, kom de til Indgangen af en mørk Hule. Det huede ikke den gode Veit meget vel, at han saaledes maatte famle i Mørket; der løb ham mangen kold Gysen ned af Ryggen, og Haarene reiste sig paa hans Hoved. Rübezahl har allerede bedraget mange, tænkte han, hvem veed om han ikke vil styrte mig i en Afgrund fra Fieldet. I det samme hørte han en frygtelig Brusen, som af et Vandfald, der styrter i dybe Kløfter. Jo længer han gik, jo mere voxte hans Frygt og Gruelse. Dog, snart saae han til sin Trøst en blaa lille Flamme hoppe foran sig, noget henne. Bierghvælvingen udvidede sig til en rummelig Sal; Flammerne brændte lyst, og svævede som en hængende

Lampe i Midten af Klippehallen. Paa Steengulvet derinde blev han et Kobber Bryggerkar vaer, fyldt til Randen med lutter blanke Dalere. Da Veit saae denne Skat, forsvandt al hans Frygt, og Hiertet hoppede i ham af Glæde. Tag, sagde Spøgelset, hvad du behøver, det være Lidet eller Meget, men giv mig kun et Bevis for Pengene, hvis du forstaaer at skrive. Skyldneren forsikkrede det, og tiltalte sig samvittighedsfuld de hundrede Daler, hverken meer eller mindre. Spøgelset lod slet ikke til at give Agt paa Tællingen, vendte ham Ryggen, og søgte imidlertid efter sit Skrivertøi. Veit skrev Beviset saa fyndigt som det var ham muligt; Aanden gjemte det i et Jernskrin, og sagde til Valet: Drag bort, min Ven, og benyt dine Penge med arbeidsom Haand. Glem ei at du er min Skyldner; og læg Mærke til denne Dal, og til Fieldkløftens Indgang. Saasnart det tredie Aar er forbi, betaler du mig min Kapital med Renterne. Jeg er en streng Tilgodehaver, kommer du ikke selv, saa melder jeg mig med Eftertryk. Den ærlige Veit lovede bestemt Betaling til rette Tid, gav ham sit oprigtige Haandtryk derpaa, dog uden Eed; satte ikke sin Siæl og Salighed i Pant, som slette Betalere pleie, og skiltes med et taknemmeligt Hierte fra sin Creditor i Klippehulen, til hvilken han let fandt Udgangen.

Glad og styrket vandrede han nu til sit Hiem, og traadte i den elendige Hytte, just som Solen gik ned. Saasnart de udtærede Børn saae ham raabte de alle paa engang: Brød, Fader! En Bid Brød! Du har længe ladet os vansmægte. Den stakkels Kone sad i en Krog og græd og ventede kun lidet Godt. Men Manden rakte hende venligt sin Haand, og lod hende tænde Ild paa Skorstenen; thi han bragte Gryn og Lindser med i sin Tversæk fra Reichenberg. Og nu maatte Husmoderen kaage saa stiv en Grød at Skeen kunde staae deri. Siden fortalte han hende at de rige Fættere havde forbarmet sig, og lod hende have den forfængelige Glæde, at rose sig af sine rige godgiørende Paarørende. Men veed du hvad de ogsaa sagde? vedblev Manden. Skaf dig noget, saa har du noget! Som man reder, saa ligger man. Derfor ville vi ogsaa nu smedde mens Jernet er varmt, for at tilbagebetale vor Gield til rette Tid.

Derpaa kiøbte han en Ager og en Eng; saa atter Een, og endnu Een, til det blev en heel Selveiergaard. Der var en Velsignelse ved Rübezahls Penge, som om der havde været en Hækkedaler derimellem. I den tredie Sommer havde han endnu forpagtet en Gaard; kort, han var en Mand hvem alting lykkedes.

Betalingstiden var nær, og Veit saae sig ved sin Flid istand til at betale sin Gield uden Anstrængelse.

Han lagde Pengene tilrette. Paa den bestemte Dag var han tidlig oppe; vækkede sin Kone og alle sine Børn, lod dem vaskes og redes; de fik deres Søndagsklæder paa, de nye Skoe, og de Skarlagens Livstykker og Brystduge, som de endnu aldrig havde baaret. Han selv tog sin Kistekiole frem, og raabte ud af Vinduet: Hans! Spænd for! — Hvad har du isinde, Mand? spurgte Konen; det er i Dag hverken Helligdag, eller Kirkedag, hvad giør dig saa fornøiet, at du tilkjænker os en glad Dag, og hvor gielder Reisen hen? Han svarede: Jeg vil besøge de rige Fættere paa hin Side Bierget med Eder, og betale min Gield; thi den er forfalden i Dag. Det syntes Konen godt om; hun pyntede sig og Børnene alt hvad hun kunde, for at de rige Fættere skulde faae gode Tanker om hendes Udkomme og ikke skamme sig ved hende. Hun bandt sig en Snor af krumbidte Dukater omkring Halsen. Veit snørede den tunge Pengepung i, puttede den i Lommen; og da alt var færdigt satte han sig paa Vognen med Kone og Børn. Han pidskede paa de fire Hingster, og de travede modigt over Fælleden, henimod Riesenbierget.

Ved en steil Huulvei lod Veit Vognen holde, steeg af, lod de Andre giøre ligesaa. Derpaa sagde han til sin Karl: Hans far i Mag op ad Bierget til; ved de tre Lindetræer skal du vente os; og om vi ogsaa tøve noget, saa lad det ikke anfegte dig.

Lad Hestene puste og lad dem græsse imidlertid. Jeg veed en Fodsti her, det er en Omvei, men den er lystig at gaae. Derpaa vendte han med Kone og Børn ind ad Skoven til, i det høie Græs giennem det tætte Krat, og grundede alt imellem; saa at Konen tænkte, hendes Mand havde forvildet sig, bad ham derfor at vende tilbage, og følge Landeveien. Men da stod Veit pludselig stille, forsamlede sine sex Børn omkring sig, og talede saaledes: Du tænker, gode Kone, at vi skulle drage til din Slægt, men det er ikke min Hensigt. Dine rige Fættere ere Gniere og Skurke, som drillede, haanede og spottede mig, da jeg søgte Hielp hos dem, og viiste mig Døren med Foragt. — Her boer den rige Fætter, som vi skylde vor Velstand, og som paa mit blotte Ord har laant os de Penge, der bekom os saa vel. I Dag er Tiden der, og jeg skal tilbagebetale Hovedsummen med Renterne. Veed I nu hvem der er vor Tilgodehaver? Herren af Bierget, kaldet Rübezahl. — Konen forfærdedes saare over denne Tale, slog et stort Kors for sig, og Børnene skiælvede og viiste lutter Tegn til Skræk og Angst, fordi de frygtede for at Faderen skulde bringe dem til Rübezahl. De havde hørt meget tale om ham i Spindestuen, at han var en græsselig Kæmpe og Menneskeæder. Men Veit fortalte dem sit

hele Eventyr, hvorledes Aanden paa hans Raab havde aabenbaret sig som en Kulbrænder; og hvad der var hændet i Hulen; roste hans Godhædighed med saa taknemmeligt et Hierte, og saa inderlig Følelse, at de varme Taarer trillede ham ned over de venlige rødbrune Kinder. Venter mig her, blev han ved, nu gaaer jeg ind i Hulen, for at opfylde mit Løfte. Frygter ikke; jeg kommer snart igien, og hvis jeg kan formaae Herren af Bierget dertil, saa bringer jeg ham ud til Jer. Værer ikke bange for venligt at trykke Eders Velgiørers Haand, om den ogsaa er sort og sodet; han giør Jer ingen Fortræd, og glæder sig vist over sin gode Handling, og over vor Taksigelse. Værer kun ved frisk Mod, han vil forære Jer forgyldte Æbler og Pebernødder.

Med disse Ord rev han sig, uagtet deres Graad og Klage, løs fra dem, skiøndt de holdt ham ved Kiolelskiøderne, giennembrød Hækken, og kom til den velbekiendte Klippe. Han fandt alle Kiendetegnene igien af Stedet, hvilke han havde præget sig vel ind i Hukommelsen. Den gamle troskede Eeg, ved hvis Rod Kløften havde aabnet sig, stod endnu, som den havde staaet for tre Aar siden; men af en Hule var der ikke mindste Spor. Veit forsøgte paa utallige Maader at skaffe sig en Indgang til Bierget; han tog en Steen, bankede paa Klippevæggen, og meente, den vilde aabne sig. Han drog dets

tunge Pengepose frem, lod de haarde Dalere klinge, og raabte saa høit som han kunde: Biergets Aand! tag hvad der er dit! Men Aanden lod sig hverken høre eller see. Altsaa maatte den ærlige Skyldner finde sig i at gaae tilbage med sin Pose. Saasnart Konen og Børnene saae ham igien, iilte de ham glad imøde; men han var mismodig, og meget bekymret, fordi han ikke kunde aflægge sin Betaling til Tid og Sted, satte sig med sin Familie paa Græsset og overlagde, hvad der var ved at gisre. Da fik han atter det gamle forvovne Indfald: Jeg vil, sagde han, igien kalde Aanden ved sit Øgenavn, hvis han ogsaa tager det ilde op, maa han gierne banke mig brunn og blaa; i det mindste hører han mig dog vist. Derpaa skreg han af fuld Hals: Rübezahl! Rübezahl! Den forskrækkede Kone bad ham at tie, og vilde holde Munden til paa ham; men han lod sig ikke forhindre deri, og skreg alt værre og værre. Pludselig klyngede den yngste Dreng sig angst til Moderen og raabte: Ak! den sorte Mand! Trøstig spurgte Veit: hvor? — Der lurer han bag Træet! Og alle Børnene krøbe sammen i en Hob, bævede af Frygt og skrege gudsjammerligt. Faderen saae derhen og blev intet vaer. Det var en Feiltagelse, kun en tom Skygge. Kort, Rübezahl lod sig ikke see, og al Kalden var forgiæves.

Familiekaravanen begav sig nu paa Hiemveien, og Fader Veit gik ganske forstemt og nedslaaet med nedslagne Øine hen ad Landeveien. Da hørtes der paa eengang en mild Susen i Træernes Blade fra Skoven; de ranke Birke bøiede deres Toppe, Espernes bevægelige Løv zittrede; den raslende Lyd kom nærmere og Vinden rystede Steenegens vidtudstrakte Grene, drev tørt Løv og Græsstraa foran sig, og dreiede smaa Støvkredse i Hvirvler paa Veien; ved dette smukke Skuespil glemte Børnene Rübezahl; det morede dem, og de grebe efter Bladene, hvormed Hvirvelvinden legede. Imellem det tørre Løv viftede ogsaa et Blad Papir hen ad Veien, efter hvilket den lille Spøgelsefeer giorde Jagt. Men naar han greb derefter, hævede Vinden det i Veiret, og førte det videre, saa han ikke kunde faae fat derpaa. Derfor kastede han sin Hat efter det, hvilken endelig bedækkede det. Da det nu var et smukt hvidt Ark Papir, og den sparsomme Fader pleiede at benytte enhver Smaating i sin Huusholdning, saa bragte Drengen ham det Fundne, for at faae en lille Roes. Da Faderen opslog det sammenrullede Papir, fandt han at det var Gieldsbrevet, som han havde udstædet til Biergaanden, i hvilket var giort en Rift fra oven af ned, og neden under stod skrevet: „Til Takke betalt!“

Da Veit saae det, blev han rørt i sit inderste Hierte, og han raabte med glad Henrykkelse: Glæd dig, kiære Kone! og I Børn alle tilhobe! Glæder Eder! Han har seet os, har hørt vor Taksigelse, vor gode Velgiører; han har usynlig omsvævet os, veed at Veit er en ærlig Mand. Jeg er qvit og fri fra min Forpligtelse. Lader os nu med glade Hierter drage hiem. Forældre og Børn græd endnu mange Glædes og Taksigelsestaarer, og satte sig paa Vognen igien. Konen vilde paa Veien besøge de rige gierrige Fættere for at hævne sin Mand, ved at lade dem mærke den Velstand de nu vare i. Men de fandt ingen der. Den Ene var død, den Anden var forarmet, den Tredie var løbet bort, og deres Plads blev ikke funden mere i Menigheden. Veit tilbragte Natten med sin Familie hos den giæstfrie Vært, der fortalte ham og hans Kone alting vidtløftigt; kiørte næste Dag tilbage igien til sin Gaard, og blev saalænge han levede en ærlig og velhavende Mand.

Enebærtræet.

Det er længe siden, vist over totusind Aar, da var der en riig Mand, han havde en deilig from Hustru, og de havde hinanden begge meget kiær, men de fik ingen Børn, og vilde dog gierne havt nogle; og Konen bad saa ofte derom Dag og Nat, men de fik ingen og fik ingen. Foran deres Huus var en Gaard, der stod et Enebærtræe. Under det stod Konen engang om Vinteren, og skrællede sig et Æble; og da hun nu saaledes skrællede Æblet, da skar hun sig i Fingeren, og Blodet faldt i Snee. Ak! sagde Konen og sukkede ret saa dybt, og stirrede ned paa Blodet, og blev saa sær veemodig: Havde jeg mig dog et Barn, saa rødt som Blod, og saa hvidt som Snee! — Og da hun havde sagt det, saa blev hun ret glad tilmode, og det kom hende for, som om det skulde gaae i Opfyldelse. Da gik hun ind i Huset; og der forløb en Maaned, og Sneen tøede, og to Maaneder, da var det grønt, og tre Maaneder, da kom Blomsterne frem af Jorden, og fire Maaneder, da sprang Knupperne ud paa Træerne og Grenene voxte i hinanden; da sang Fuglene, saa det lød igiennem Skoven, og Blomsterne faldt af Træerne; da var den femte Maaned forbi, og hun stod under Enebærtræet. Det havde

saa god en Lugt; da sprang hende Hiertet i Livet af Glæde, og hun faldt paa sine Knæe, og kunde ikke holde sig derfra. Og da den siette Maaned var forbi, da bleve Frugterne tykke og stærke, da blev hun heel stille; og den syvende Maaned, da greb hun efter Enebærrene, og aad dem graadigt; da blev hun bedrøvet og syg. Nu gik den ottende Maaned hen, og hun kaldte paa sin Mand, og græd og sagde: Naar jeg døer, saa begrav mig under Enebærtræet. Og hun blev trøstig og glædte sig. Da den niende Maaned var forbi, da fødte hun et Barn, saa rødt som Blod og saa hvidt som Snee; og da hun saae det, da døde hun af Glæde.

See da begrov hendes Mand hende under Enebærtræet, og han græd saare. Der forgik en Tid, da sagtnedes Graaden, og da han havde grædt noget endnu, saa holdt han op, og da der endnu var gaaet nogen Tid, saa tog han sig en Kone igien.

Med den sidste Kone fik han en Datter; men med den første Kone havde han en liden Søn, saa rød som Blod og saa hvid som Snee. Naar nu Konen saae paa sin Datter, saa havde hun hende saa kiær; men kastede hun Øinene paa den lille Dreng, da stak det hende i Hiertet, og hun tænkte da altid paa, hvordan hun skulde tilvende sin Datter al Formuen; og den Onde gav hende ind, at hun blev den lille Dreng ganske fiendsk, og

stødte ham fra een Krog hen i en anden, og puf-fede og kneeb ham, saa det stakkels Barn altid var i Angst; naar han derfor kom fra Skolen, saa hav-de han ikke en rolig Time.

Engang var Konen gaaet op paa Portkamme-ret, da kom den lille Datter ogsaa derop, og sagde: Moder, giv mig et Æble! — Ja mit Barn, sagde Konen, og tog hende et deiligt Æble ud af Kisten. Men Kisten havde et stort tungt Laag med en skarp Jernlaas. — Moder, sagde den lille Pige, skal Broder ikke ogsaa have Eet? Det fortrød Ko-nen; dog sagde hun: Jo, naar han kommer af Skolen. Og da hun blev ham vaer fra Vinduet, at han kom, saa var det ret, som om den Onde var faret i hende, og hun greb til, og tog Æblet igien fra Datteren og sagde: Du skal ikke have, førend Broder ogsaa har faaet. Dermed kastede hun Æblet i Kisten igien, og lukkede den i. Da nu den lille Dreng kom ind ad Døren, da indgav hen-de den Onde det, at hun sagde venligt til ham: Vil du have et Æble min Søn? og med det sam-me saae hun saa vildt paa ham. Moder sagde den lille Dreng, hvad du seer græsselig ud, ja giv mig et Æble. Da følte hun sig drevet, at hun sagde til ham: kom med mig, sagde hun, og lukkede Laa-get op — tag dig selv et Æble ud. Og da den lille Dreng bukkede sig ned, saa reed den Onde hen-

de — Brask — slog hun Laaget til, saa at Hovedet fløi af, og faldt ned mellem de røde Æbler. Da giennemfoer der hende en Gysen, og hun tænkte: Kunde jeg lægge det fra mig. Da gik hun ind i Stuen og tog et hvidt Klæde ud af den underste Skuffe i hendes Dragkiste, og satte Hovedet paa Halsen igien, og bandt Halskluden om, saa at man intet kunde see; og satte ham paa en Stol ved Døren, og gav ham Æblet i Haanden.

Da kom Malene til sin Moder i Kiøkkenet; hun stod ved Ilden, og havde en Potte med kogende Vand foran sig, det rørte hun bestandig om. Moder, sagde Malene, Broer sidder i Døren, og seer ganske hvid ud, og har et Æble i Haanden. Jeg har bedet ham, han skulde give mig Æblet, men han svarede mig ikke, da blev jeg ganske forskrækket. Gaa hen igien, sagde Moderen, og hvis han ikke vil svare dig, saa giv ham Et paa Øret. „Da gik Malene hen og sagde: Broder! giv mig det Æble! Men han taug stille; da gav hun ham et Ørfigen, saa Hovedet faldt af. Derover blev hun meget forskrækket, og begyndte at græde og skraale, og løb til sin Moder og sagde: Ak Moder, jeg har slaaet min Broder Hovedet af; og græd og græd, og vilde ikke give sig tilfreds. — „Malene, sagde Moderen, hvad har du giort! Men tie kun stille, at ingen Siæl mærker det; det kan

dog nu ikke giøres om; vi vil kaage ham i Suurt. Da tog Moderen den lille Dreng, og hakkede ham i Stykker, kom ham i en Potte, og kogte ham i Suurt; og Malene stod ved Siden af, og græd og græd, og Taarene faldt alle i Potten, saa det slet ikke behøvede Salt. Nu kom Faderen hiem, og satte sig til Bords, og sagde: Hvor er da min Søn? Da satte Moderen et stort stort Fad ind med Sortsuurt paa Bordet, og Malene græd, og kunde ikke bare sig; da sagde Faderen igien: Hvor er da min Søn? — Ak, sagde Moderen, han er gaaet ud paa Landet, til sin Bedstefader, og vil blive derude nogentid. Hvad skal han da der? Og har ikke engang sagt mig Farvel! — „Aa han vilde gierne derud, og bad mig, om han ikke maatte være der en ser Ugers Tid. Han er jo velkommen! Ak sagde Manden, jeg er ret bedrøvet derover, det er dog ikke Ret af ham, han skulde dog sagt mig Farvel. Nu begyndte han at spise, og sagde: Malene hvi græder du? Broder kommer nok igien. „Ak Kone, blev han ved, hvad smager den Mad mig godt; giv mig meer! Og jo meer han spiiste, jo meer vilde han have; og sagde: Giv mig meer! Du faaer ikke noget med. Det forekommer mig, som om det allene skulde hore mig til.“ Og han spiste, og spiste. Og Knoklerne kastede han under Bordet, til han havde fortæret det altsammen. — Men Malene gik

hen til sin Commode, og tog af den underste Skuffe sit bedste Silketørklæde, og skrabede alle Knoklerne og Benene sammen under Bordet, og bandt dem i Silketørklædet, og bar dem ud af Døren, og græd sine modige Taarer. Da lagde hun dem under Enebærtræet i det grønne Græs; og da hun havde lagt dem derhen, saa blev hun paa eengang saa let om Hiertet, og græd ikke meer. Da begyndte Enebærtræet at bevæge sig, og Grenene bredte sig vidt fra hinanden, og saa trak de dem atter tæt sammen, som naar Een ret glæder sig, og klapper i Hænderne. Med det samme lægdes der saadan en Taage om Træet; og midt i Taagen, der brændte det som Ild; og ud af Ilden fløi der en deilig Fugl; den sang saa herligt, og fløi høit i Luften; og da den var borte, da stod Enebærtræet der, som det altid havde staaet; og Tørklædet med Knoklerne var borte. Men Malene var glad og fro, ret som om hendes Broder endnu var levende; og hun gik lystig ind i Huset igien og satte sig tilbords.

Men Fuglen fløi bort, og satte sig paa en Guldsmeds Huus, og begyndte at synge

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Syster Malene
Tog alle mine Bene,

Og bandt dem i en Silkeklud,
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl!

Guldsmedden sad i sit Værksted og giorde en Guldkiæde; da hørte han Fuglen, som sad paa Taget og sang; og det tyktes ham saa skiønt. Da stod han op, og da han sprang over Rendestenen tabte han sin ene Tøffel; men han gik midt ud paa Gaden med een Tøffel paa og een Sok; sit Skiodskind havde han for, og i Haanden havde han Guldkiæden, og i den anden sin Tang. Og Solen skinnede klart paa Gaden; da stillede han sig hen, og betragtede Fuglen ret nøie; Fugl, sagde han, hvad du synger smukt; syng mig det Stykke for, endnu engang! — Nei, sagde Fuglen, to Gange synger jeg ikke for intet; giv mig Guldkiæden, saa vil jeg synge dig det engang endnu. Der, sagde Guldsmedden, har du Guldkiæden, syng saa endnu engang. Da kom Fuglen og tog Guldkiæden, og holdt den fast i sin høire Klo, og satte sig for Guldsmedden og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød.
Min Syster Malene
Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud,
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl!

Da fløi Fuglen hen paa Taget til en Skomager, og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Syster Malene
Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud!
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl!

Det hørte Skomageren, og løb hen i sin Dør i bare Skiorteærmer, og saae op paa sit Tag, og maatte holde Haanden for Øinene, at Solen ikke skulde blænde ham. „Fugl, sagde han, hvor synger du smukt. Da raabte han ind ad Døren: Kone kom lidt ud! Der er en Fugl! See den Fugl engang, den synger herligt. Da kaldte han paa sin Datter og sine Børn, paa Svendene, paa Pige og Dreng; og de kom alle ud paa Gaden, og betragtede Fuglen, hvor skiøn han var; og han havde deilige røde og grønne Fiær; og om Halsen var det som lutter Guld; og Øinene funklede ham i Hovedet, som Stierner. Fugl, sagde Skomageren, syng mig det Stykke endnu engang! — Nei, sagde Fuglen, to Gange synger jeg ikke for intet, du maa forære mig noget. Kone, sagde Skomageren, gaa op i Værkstedet, paa den nederste Hylde staaer et Par røde Skoe; bring dem herud. Konen gik ind

og hentede Skoene. Der, Fugl! sagde Manden; syng mig nu Stykket engang endnu. Da kom Fuglen og tog Skoene i den venstre Klo, og fløi op paa Taget og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Syster Malene
Tog alle mine Bene;
Og bandt dem i en Silkeklud;
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Og da den havde sunget, saa fløi den bort. Kiæden havde den i den høire og Skoene i den venstre Klo; og den fløi langt bort til en Mølle; og Møllen gik: Klippe Klappe — Klippe Klappe — Klippe Klappe! Og i Møllen sadde tyve Møllersvende og huggede paa en Steen; og de huggede: Hik hak! Hik hak! Hik hak. — Og Møllen gik: Klippe klappe — Klippe klappe — Klippe klappe. — Da satte Fuglen sig paa et Lindetræ, som stod ved Møllen og sang.

„Moer voldte min Død.“

Da holdt den Ene op.

„Min Fader mig nød“

Da holdt endnu To op, og hørte efter,

„Min Syster Malene“

Da holdt atter Fire op.

„Tog alle mine Bene,

„Og bandt dem i en Silkeklud"

Nu huggede der kun Otte igien.

„Og lagde dem —

Nu var det kun Syv.

„Under Træet ud."

Nu kun en Eneste,

Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Og nu holdt den Sidste ogsaa op, og havde hørt det Sidste. Fugl, sagde han, hvad synger du smukt. Lad mig ogsaa høre det! Syng mig det endnu engang. „Nei sagde Fuglen, to Gange synger jeg ikke for intet; giv mig den Mollesteen, saa skal jeg synge det engang endnu. Ja sagde han, hvis den allene hørte mig til, saa skulle den være din. Ja, sagde de Andre, naar han synger endnu engang, saa skal den tilhøre ham. Da fløi Fuglen ned; og Møllersvendene kom alle hen og væltede Stenen ned med store Kobeen: Hu uh up! hu u hjup! — Da stak Fuglen Halsen giennem Hullet, og tog den paa som en Krave, og fløi igien op paa Træet og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Syster Malene
Tog alle mine Bene

Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud,
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Og da han havde giort det, spredte han Vingerne fra hinanden, og i den høire Klo havde han Kiæden, og i den venstre Skoene, og om Halsen Mollestenen; og fløi langt, langt, til han igien kom til sin Faders Huus.

I Stuen sad Faderen, Moderen og Malene tilbords, og Faderen sagde: Ak hvor jeg er let om Hiertet; jeg føler mig ret saa vel tilmode. Nei, sagde Moderen, jeg er saa beklemt, som om der var Torden i Luften. Men Malene sad og græd, og græd. Da kom Fuglen flyvende — og da han havde sat sig paa Taget — ak, sagde Faderen, jeg er ret saa fornøiet, og Solen skinner saa smukt i Dag; det forekommer mig ret, som om jeg skulde see en gammel Bekiendt igien. — Nei, sagde Konen, jeg er tvertimod saa angst, Tænderne klappe mig i Munden, og det er som om jeg havde Ild i alle Aarerne. Og hun rev sit Livstykke op og ned. Men Malene sad i en Krog og græd, og holdt sin Tallerken for Øinene, og hun græd Tallerkenen ganske vaad; da satte Fuglen sig paa Enebærtræet og sang:

Moer voldte min Død.

Da holdt Moderen Hrene til, og kneb Hinene i, og vilde hverken see eller høre; men det bruste hende i Hrene som den allerstærkeste Storm, og hendes Hine brændte hende i Hovedet, og funklede som Lyn.

„Min Fader mig nød"

Ak, Moder, sagde Manden, der er en skiøn Fugl, den synger saa herligt, Solen skinner saa varm, og det lugter som lutter Ambra.

„Min Syster Malene —"

Da skiulte Malene sit Hoved i sit Skiød, og græd i eet væk! Men Manden sagde: Jeg gaaer ud, jeg maa dog see den Fugl i Nærheden. Ak gaae ikke ud, sagde Konen; det forekommer mig som om hele Huset rystede og stod i Flammer. Men Manden gik ud og saae paa Fuglen.

„Tog alle mine Bene,
Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud.

Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl. Med det samme lod Fuglen Guldkiæden falde, og den faldt just Manden om Halsen, saadan ret her ned, at den passede, som den var giort til ham. Da gik han ind og sagde: See engang hvad det er en prægtig Fugl, den har foræret mig en deilig Guldkiæde, og er selv saa smuk. Men Konen var

saa angst at hun styrtede langs hen i Stuen, og Huen faldt hende af Hovedet. Da sang Fuglen igien:

„Moer voldte min Død."

Ak! gid jeg laae tusind Favne under Jord, heller end jeg skulde høre sligt!

„Min Fader mig nød."

Da blegnede Konen som et Liig.

„Min Syster Malene —"

Ak sagde Malene, jeg vil dog gaae ud og see om Fuglen ikke ogsaa giver mig noget. Da gik hun ud.

„Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud —"

Med det samme kastede den Skoene ned.

„Og lagde den under Træet ud.
Kvivit, Kvivit! da blev jeg saa deilig en Fugl."

Da blev hun saa glad og fro, da tog hun de nye røde Skoe paa, og dandsede og sprang ind. Ak sagde hun, jeg var saa nedslaaet da jeg gik ud, og nu er jeg saa let om Hiertet. Det kalder jeg en sød Fugl, som giver mig et Par røde Skoe. Nei, sagde Konen og sprang op; og Haarene reiste sig paa hendes Hoved som brændende Flammer — for mig er det, som om Verden skulde forgaae, jeg vil ogsaa ud, og have Luft. Og da hun traen ud af Døren — Brask — lod Fuglen Møllestenen falde paa hendes Hoved, saa hun gik reent i Smadder.

Faderen og Malene hørte det, og kom ud; da steeg der en Røg og en brændende Lue op fra det samme Sted; og da det var forbi — da stod den lille Broder der, og tog sin Fader og Malene ved Haanden; og de vare alle saa fornøiede, og gik ind og satte sig tilbords og spiste. —

Fiskeren og hans Kone.

Der var engang en Fisker og hans Kone, og de boede sammen i en Muddergrøft, tæt ved Søen, og Fiskeren gik hver Dag hen og anglede, og der forgik lang Tid. Nu sad han engang ved Havet med sin Mede, og stirrede ned i det blanke Vand og saae bestandig efter sin Mede. Da sank den dybt ned, og da han trak den op, da havde han en stor Flynder paa Krogen. Flynderen sagde til ham: „Jeg beder dig, lad mig leve! Jeg er ingen rigtig Flynder, jeg er en forhexet Prinds! Sæt mig i Vandet igien og lad mig svømme." — Nu sagde Manden, du behøver ikke at spilde saamange Ord. En Flynder som kan snakke, havde jeg saa vel alligevel ladet svømme igien. Da satte han den atter ned i Vandet, og Flynderen stak tilbunds, og lod en lang Strime Blod efter sig.

Manden derimod gik hiem til sin Kone i Muddergrøften, og fortalte hende, han havde fanget en Flynder, som havde sagt ham at han var en forhexet Prinds, hvorfor han atter havde ladet den svømme. „Har du da ikke ønsket dig noget? sagde Konen Nei, sagde Manden, hvad skulde jeg vel ønske mig? Ak, sagde Konen, det er dog ilde altid at boe i denne Grøft, med en Smule Tang over Hovedet,

det stinker her med saa meget Mudder. Gaae dog hen engang og ønsk os en lille Hytte." Det var ikke Manden med, imidlertid gik han dog hen til Søen; og da han kom derhen da var Søen ganske guul og grøn, da stod han stille ved Vandet og sagde:

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der,
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Da kom Flynderen svømmende og sagde: Naa hvad vil hun da? Ak, sagde Manden, jeg havde dog fanget dig, og nu mener min Kone at jeg dog skulde have ønsket mig noget. Hun vil ikke boe i Tanggrøften, hun vilde gierne have sig en Hytte." Gaae kun hiem, sagde Flynderen, den staaer der alt.

Da gik Manden hiem, og hans Kone stod i Hyttedøren, og sagde til ham: Kom ind engang; seer du vel, det er meget bedre. Og der var en Stue, og et Kammer og et Kiøkken, og bag ved en lille Have med alleslags Kiøkkensager og en Gaard, der var Høns og Ænder. „Ak, sagde Manden, nu ville vi leve ret fornøiet. Ja, sagde Konen, vi vil prøve paa det.

Saaledes gik der en otte ni Dage hen, da sagde Konen: Mand! Hytten bliver mig for snever,

Haven og Gaarden ere saa smaae; jeg vil boe i et stort Marmorslot, gaae hen til Flyndren, og lad ham skaffe mig et Slot. Ak, Kone, sagde Manden; Flyndren har først givet os en Hytte, jeg gider ikke nu overløbet ham igjen; Flyndren kunde tage det fortrydeligt op. — Ei hvad sagde Konen; Det kan han meget godt! Det er en smal Sag for ham. Det gjør han gjerne. Gaae du kun! Da gik Manden hen med et tungt Hjerte; men da han kom til Søen da var Vandet ganske violet og graat og mørkeblaat; dog var det endnu stille; da blev han staaende og sagde:

No ro til Fiskeskjær!
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? sagde Flyndren. Ak svarede Manden gandske bedrøvet, hun vil boe i et Marmorslot! — Gaae du hjem i hun staaer deri, sagde Flynderen.

Da gik Manden hjem, og hans Kone mødte ham i et stort Pallads. See mig Mand, sagde hun, hvad det er smukt? Dermed gik de ind sammen. Der var saa mange Tienere og Væggen skinnede saa blank og i Stuen stode forgyldte Stole og Borde; og bag Slottet var en Have og en Skov, vel en halv Miil lang; deri var Hjorte og Daadyr og

Harer; og i Gaarden var der Kostald og Hestestald. Ak sagde Manden! nu ville vi ogsaa blive paa det skiønne Slot, og slaae os til Ro. Det vil vi betænke os paa, sagde Konen; det vil vi sove paa! Dermed gik de i Seng.

Næste Morgen vaagnede Konen; det var alt Dag, og hun stødte Manden i Siden med Albuen og sagde: Mand staae op, vi maa være Konger over hele Landet. Ak Kone, sagde Manden, hvad skal vi med at være Konger? Jeg gidder ikke været Konge! Naa saa vil jeg være Konge! „Ak Kone, sagde Manden, hvor kan du være Konge? Det gjør Flyndren ikke! Mand, sagde Konen, „Gaae strax hen! jeg vil være Konge!" — Da gik Manden, og var ganske bedrøvet over at hans Kone vilde være Konge. Og da han kom til Søen, saa var den ganske sortegraa, og Vandet gjærede saadan opnede fra Grunden. Da stod han stille og sagde

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil, som hendes Husbond vil."

Naa hvad vil hun da? sagde Flyndren. Ak sagde Manden, min Kone vil være Konge! Gaae kun hiem, hun er det alt; sagde Flyndren.

Da gik Manden hiem; og da han kom til Palladset, da var der saamange Soldater og Pauker

og Trompeter; og hans Kone sad paa en høi Trone af Guld og Diamanter, og havde en stor Guldkrone paa; og paa begge Sider af hende stode sex Jomfruer, den Ene et Hoved mindre end den Anden. — „Ak, sagde Manden, er du nu Konge.“ Ja, sagde hun, jeg er Konge. Og da han saaledes havde betragtet hende nogentid, sagde han: Ak Kone! hvor det klæder dig smukt at være Konge; nu vil vi heller ikke ønske meer.“ — Nei, Mand sagde hun, det varer mig for længe, det kan jeg umulig holde ud; er jeg Konge, saa maa jeg ogsaa være Keiser. Ak, Kone, sagde Manden! Hvad vil du da være Keiser for? Mand, sagde hun, hen med dig til Flyndren, jeg vil være Keiser. Ak Kone, sagde Manden, Keisere kan han ikke giøre, det gidder jeg ikke bede Flynderen om. Jeg er Konge, sagde Konen, og du er min Mand! Gaae strax, siger jeg. — Da gik Manden afsted, og alt som han gik, tænkte han: det gaaer aldrig godt. Keiser er for uforskammet. Flynderen bliver tilsidst kied deraf. Imidlertid var han kommen til Søen. Vandet var ganske sort og tykt, og der gik en Kastevind hen over det, saa at det krusede sig; da sang han:

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? spurgte Flynderen. Ak sagde han, min Kone vil være Keiser. — Gaae kun hiem, sagde Flynderen, hun er det alt.

Da vendte Manden tilbage, og da han kom hiem, da sad hans Kone paa en grumme høi Trone, som var af et eneste Stykke Guld; og havde en stor Krone paa, den var vist to Alen høi; og til begge Sider stod Drabanter, altid een et Hoved mindre end den Anden, fra den allerhøieste Kæmpe til den allerlaveste Dværg, der ikke var længer end min lille Finger. Omkring hende stod utallige Fyrster og Grever; da gik Manden frem for hende og sagde: Kone, er du nu Keiser? Ja, sagde hun, jeg er Keiser. Ak Kone, sagde Manden, og fæstede Øinene saadan ret paa hende; hvad lader det godt at du er bleven Keiser! Mand sagde Konen, hvad staaer du der og gaber efter, er jeg Keiser, saa vil jeg ogsaa være Pave. Ak, Kone, sagde Manden, hvad vil du være Pave for? Pave er kun Een i Christenheden. Mand, sagde Konen, jeg vil være Pave, og det endnu i Dag. — Nei Kone, sagde Manden, til Pave kan han ikke giøre; det gaaer aldrig godt. — Jh Snak, Mand! Giør han Keisere, saa giør han ogsaa Paver. Gaae flux hen! — Da gik Manden hen, og han var ganske flau, Knæene og Læggene dinglede paa ham, og ude blæste Vinden, og Vandet var som om det kogte, Skibene

skiød i Havsnød, og dandsede og gyngede paa Bølgerne; dog var der endnu en Smule blegt at see midt paa Himlen, men neden rundt omkring, der trak det ret rødt op, som til et stærk Tordenveir. Da gik han ganske forsagt hen og sagde:

Ro ro til Fiskeskiær,
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil, som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? sagde Flynderen. Ak, sagde Manden, min Kone vil være Pave. Gaae kun hiem, sagde Flynderen, hun er det alt.

Da gik han bort: og da han kom hiem, sad hans Kone paa en Trone, den var to Mile høi og havde tre store Kroner paa, og omkring hende, der var saa mange af Geistligheden; og ved Siden af hende, der stod to Rader Lys, det største saa tykt og høit, som det allerstørste Taarn, indtil den allermindste Kiøkkenpraas. Kone, sagde Manden, og saae ret vist paa hende, est du nu Pave? Ja, sagde hun; jeg er Pave. Ak Kone, sagde Manden, hvor lader det smukt, at du er Pave. Giv dig kun nu tilfreds; nu du er Pave kan du ikke blive mere. Det vil jeg betænke mig paa, sagde Konen, dermed gik de i Seng. Men hun var ei tilfreds, og Begiærligheden lod hende ikke sove; hun tænkte bestandig paa hvad hun endnu vilde være.

Nu gik Solen op! Ha, tænkte hun, da hun saae den skinne ind ad Vinduet; kan jeg ikke ogsaa lade Solen gaae op? Da blev hun ret hidsig, og stødte Manden i Siden, og sagde: Mand, gaae hen til Flynderen! jeg vil være som den gode Gud! Manden laae endnu i sin søde Søvn: og blev saa forskrækket at han faldt ud af Sengen. Ak Kone, sagde han, gaae i dig selv, og vær Pave! — Nu raabte Konen, i det hun rev sit Livstykke op og ned, jeg er ikke rolig, og kan ikke udholde det, naar jeg seer Solen og Maanen gaae op, at jeg ikke ogsaa skulde kunne lade dem gaae op. Jeg vil være som den gode Gud. Ak, Kone, sagde Manden; det kan Flynderen ikke! Keisere og Paver kan han giøre, men det kan han ikke. Mand sagde hun, og saae ret gyselig ud, jeg vil være som den gode Gud; gaae strax hen til Flynderen.

Det foer Manden giennem alle Lemmer, saa han bævede af Angst; men ude blæste Stormen saa stærkt, at alle Træer og Klipper vaklede, og Himlen var ganske sort; og det tordnede og lynede. Da saae man i Søen, saa sorte høie Bølger, som Bierge, og de havde alle hvide Kroner af Skum ovenpaa; da sagde han:

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der

Ei min Hustru Ilsebil
Vil, som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? sagde Flynderen. Ak, sagde han, hun vil være ligesom den gode Gud. „Gaae kun hiem! hun sidder allerede i Muddergrøften igien!" — Der sidder hun endnu den Dag i Dag!

Om den stiaalne Toskilling.

Der sad engang en Fader tilbords med sin Kone og sine Børn; og en god Ven besøgte ham om Middagen ved Bordet. Som de sadde saaledes, og Klokken slog tolv, da saae den Fremmede Døren gaae op, og der kom et sneehvidt blegt lille Barn ind. Det saae sig ikke om, talede heller intet, men begav sig ganske taust ind i næste Værelse. Kort derefter kom det tilbage, og gik ligesaa stiltiende bort igien. Næste, og følgende Dag kom det samme Barn atter; da spurgte den fremmede Mand Faderen, hvem der tilhørte det smukke Barn; som hver Middag gik ind i Kammeret? Faderen svarede, han vidste intet deraf, han havde intet seet. Næste Dag, da Klokken slog tolv, og det igien traadte ind, viiste den Fremmede Faderen det; men han saae intet; og Moderen og de øvrige Børn ligesaa lidet. Den Fremmede stod op, gik til Døren, aabnede den noget, og kigede ind. Da saae han det blege Barn sidde paa Gulvet, og meget travelt at grave og kradse med Fingrene i en Sprække mellem Bræderne; men da det saae den Fremmede, forsvandt det. Derpaa fortalte han, hvad han havde seet, og beskrev Barnet nøie. Da kiendte Moderen det, og sagde: Ak, det er mit elskte

Barn, som er død for fire Uger siden." Da brøde de Brøderne op og fandt en Toskilling. Den havde Barnet engang skullet give en fattig Mand, men det havde tænkt: Derfor kan du kiøbe dig en Tvebak, du kan beholde Toskillingen og skiule den i Brøderidsen. Og nu havde det ingen Ro i Graven, men maatte komme hver Middag og lede efter Toskillingen. De gave derpaa Pengene til en fattig Mand, og fra den Tid af lod Barnet sig ikke mere see.

Undine.

Første Kapitel.

Hvordan Ridderen kom til Fiskeren.

Det er vist mange hundrede Aar siden, da sad der en Aften en Fisker ved sin Hyttedør og flikkede Næt. Hytten stod paa en Landtunge der gik ud i Søen, og det saae ud som om Land og Søe af Kiærlighed til hinanden omfavnedes med Blomster og Træer, Siv og Bølger. Fiskeren levede meget eensomt; thi bag den lille Halvøe var en tyk mørk Skov hvorom Rygtet gik at det spøgede, skiøndt Fiskeren intet mærkede dertil naar han gik med Fisk til Nabostaden. Eengang, som han sad, blev han forskrækket ved at see en lang hvid Mand komme ud af Skoven, der nikkede med Hovedet; men ved nærmere Betragtning mærkede han, at det var den Bæk, som gjød sig fra Skoven i Søen. I det samme reed en smuk Ridder ham imøde ud af Træernes Skygge. Skarlagenskindet hang ham ned over den violblaa guldbaldyrede Kiortel, fra Hatten veiede røde og violblaae Fiær, og et skiønt Sværd hang ved hans Side. Den hvide Hingst var af yndigere Bygning end sædvanlig og travede let hen over Græsset. Fiskeren hilste ham, og da Ridderen spurgte om

Natteherberg, sagde han: For Eders Hest veed jeg ingen bedre Stald, end denne Eng, og intet bedre Foder, end Græsset, som voxer derpaa; for Eder selv staaer min lille Hytte til Tieneste, hvis I ikke vil forsmaae.

Ved Indtrædelsen i Hytten fandt Ridderen ved en sparsom Ild, Fiskerens Hustru sidde i den lille eenlige Stue i en stor Lænestol. Hun hilste ham venligt, men satte sig igien. Manden giorde Undskyldninger, men Konen sagde: Hvad er det for Omstændigheder du giør Mand! Vor Giæst er vist et Christenmenneske, og veed nok at unge Folk ikke forjage de gamle af Lænestolen. Derhenne staaer en smuk Rørstol. Sæt Jer paa den! Men tag Jer vare, thi det ene Been er skrøbeligt.

Nu indlode de sig i en fortrolig Samtale, og Ridderen fortalte dem, at han havde en Borg ved Donaukilderne og at hans Navn var Huldebrand von Ringstetten. Midt under Samtalen havde Ridderen mærket en Pladsken ved det underste Vindue, som om Nogen sprøitede Vand derimod, hvoraf noget løb ind i Stuen, giennem den slet forvarede Ramme. „Undine, raabte den gamle Fisker fortrædelig: kan du dog aldrig lade de Narrestreger være? Og nu er der oven ikiøbet en fremmed Herre hos os i Hytten. — Det er vor Pleiedatter Undine, blev han ved, som ikke kan ryste Barnet af Aermet endnu skiønt hun er atten Aar.

Men det er ellers en god Tøs. Du kan vel sagtens sige det, sagde Konen; men jeg som har hende bestandig om mig, maa lide meer af hendes Daarligheder. Nu nu, sagde Fiskeren, du maa taale Undine, og jeg maa taale min Sø. Den river mig ogsaa mangt et Næt itu, og jeg holder dog af den alligevel; saaledes gaaer det dig ogsaa med det smukke Barn. Ond kan jeg ikke sige, hun er, sagde den gamle Kone.

Da sløi Døren op, og en overmaade deilig Blondine sprang ind deraf og sagde: I har narret mig Fader; hvor er da Eders Giæst? I det samme blev hun den skiønne Yngling vaer; men istædet for at nedslaae sine Øine undseeligt, betragtede hun ham ret opmærksomt, nærmede sig ham, knælede ned, og sagde i det hun gav sig til at lege med en gylden Skuepenge, som han bar i en Kiæde paa Brystet: Ei du skiønne, du venlige Giæst, kommer du endelig engang? Hvorfor blev du saa længe borte? — Derpaa satte hun sig paa sin Skammel ved hans Fødder, og bad ham at fortælle sine Eventyr. Vist ikke Herr Ridder, sagde Fiskeren med et bebreidende Blik paa Undine, dertil er altid Tid; det er silde. Men Undine sprang nu op fra Skammelen, satte begge sine skiønne Arme i Siderne og raabte: Skal han ikke fortælle Fader? Skal han

ikke? Jo han skal, han skal, siger jeg! Med det samme stampede hun i Gulvet med den nydelige Fod, og Huldebrand blev næsten mere indtaget af hendes yndige Vrede, end før af hendes Venlighed. Men den gamle Fisker blev opbragt, og gav sig til at skiænde stærkt paa Undine, hvormed den gamle Kone hialp ham. Da sagde Undine: Hvis I vil kiævles, og ikke gisre hvad jeg vil have, saa sover allene i Eders gamle forrsgede Hytte. Og som en Piil var hun ude af Døren og løb langt ud i den mørke Nat.

Andet Capitel.

Hvorledes Undine var kommen til Fiskeren.

Ridderen foreslog forgiæves at søge efter hende. Det hielper ikke sagde Gubben. Det er ikke første Gang, hun har spillet os det Puds. Ridderen aabnede Døren, men det var bælmørkt derude og ingen lod sig høre. De gik ind og Fiskeren kunde ikke lade være ofte at kige ud af Vinduet og raabe: Undine! Lille Undine! jeg beder dig! Kom dog denne eneste sidste Gang igien. Nu gik Konen i Seng. Fiskeren bød Ridderen hendes Plads i Lænestolen; kastede Brænde paa Ilden, satte en Krukke Viin paa

Bordet, og da Ridderen bad ham at sige hvorledes Undine var kommen til ham; fortalte han følgende:

Det er nok nu en femten Aar siden, da gik jeg med en Fiskedræt til Staden. Min Kone blev hiemme, som sædvanligt, og det af gode Grunde: thi uagtet hendes Alder havde vor Herre beskiæret os et grumme deiligt Barn. Men da jeg kom tilbage fra Byen med vel forrettet Sag, ilede min Kone mig imøde, bleg og forgrædt og havde taget Sorgeklæder paa. — O gode Gud, raabte jeg, hvor er vort elskte Barn? Tael! Tael! — Hos ham, som du anraabte, kiære Mand, svarede hun; og vi ginge tausgrædende ind i Hytten med hinanden. — Jeg søgte efter det lille Liig, da erfarede jeg først hvorledes alting var tilgaaet. Min Kone havde siddet ved Strandbredden med Barnet; og da hun ret saa lyksalig havde leget med det, kom det den lille Pige paaeengang for, som om hun saae noget Deiligt i Vandet. Min Kone saae hende endnu smile, den lille Engel, og gribe ned med Haanden; men i samme Øieblik gleed hun i ende ved den raske Bevægelse ud af Armene, og faldt ned i det vaade Speil. Jeg har længe søgt efter den lille Døde. Det hialp intet, der var intet Spor at finde.

Om Aftenen, da vi stakkels barnløse Forældre sadde bedrøvede i Hytten, stirrede i Ilden, og kunde ikke tale for Taarer, da raslede det pludselig ved Døren. Den sprang op, og et overordentlig deiligt Pigebarn paa omtrent tre eller fire Aar, stod nydelig pyntet paa Dørtærskelen og smilte os imøde. Jeg vidste ikke hvad jeg skulde troe, men da saae jeg Vandet dryppe ned af de gyldne Haar og de nye Klæder, og mærkede vel at det smukke Barn havde lagt i Vandet, og behøvede Hielp. Kone, sagde jeg, ingen har reddet os vort Barn, men vi ville dog redde andres, det vil trøste os. Vi klædte den Lille af, bragte hende i Seng, og gav hende en varm Drik; imidlertid talde hun ikke et Ord, men stirrede i et væk paa os, med de store søblaae Himmelsine.

Næste Morgen mærkede vi vel at hun ingen Skade havde lidt. Men hvad hun fortalte var saa usammenhængende, at jeg i alle disse femten Aar ikke har kunnet blive klog paa hendes Herkomst. Saa siger hun ogsaa undertiden saadanne sælsomme Ting, at man skulde troe hun var falden ned fra Maanen. Da er Talen om Guldslotte, Chrystaltage, og vor Herre veed hvad! Hvad hun tydeligst har fortalt, er at hun havde været ude at seile en Lystfart med sin Moder paa en klar Sø, at hun

var faldet af Baaden i Vandet, og var først kommet til sig selv igien her under Træerne.

Nu fik vi strax i Sinde at tage hende i Barns Sted. Men der mødte en ny Omstændighed: Vi vidste ikke om hun var døbt eller ei. Vi raadslog længe, endelig tænkte vi, det er bedre at giøre det Gode to Gange, end om det slet ikke blev giort. Da vi nu ansaae hende for en Gudsgave, besluttede vi at kalde hende Dorothea. Hun derimod paastod at hun vilde hedde Undine, thi det havde hendes Forældre kaldet hende. Nu forekom det os vel, at være et hedensk Navn, der ikke stod i Almanakken, Præsten som skulde døbe hende, vilde heller ikke vide deraf; men gav dog tilsidst efter for hendes smigrende nydelige Væsen, og morsomme Trods. Under Daaben forholdt hun sig meget ærbar og stille, saa vild og gal hun ellers er. Thi deri har min Kone ret, vi have udstaaet ganske artigt med hende.

Tredie Capitel.

Hvorledes de fandt Undine.

Paa Ridderens Anmodning og efter Fiskerens egen Drift gingo de dog nu ud at søge igien efter hende. Vandet overskyllede Græs og Blomster. Stor-

men tudede. Den gamle Fisker kaldte. Pludselig kom det Ridderen for, som om den lange hvide Mand, han havde seet, da han reed giennem Trylleskoven, stod for ham igien, grinte og nikkede med Hovedet.

Huldebrand havde afhugget en stor Fyrregreen, og stod, styttende sig til den, i den hvirvlende Flod, mod hvilken han neppe kunde holde sig paa Benene; men han vadede dog trøstig frem. Da raabte der en behagelig Stemme: Tro ham ei, tro ham ei! Han er lumsk, Gubben, den gamle Strøm! Huldebrand kiendte den søde Lyd igien, og stod som fortryllet under Skyggen, der just havde sløret Maanen. Han var nær nær ved at blive svimmel, midt i Bølgernes Larm, som pilesnelt rullede ham forbi til høit op paa Lænderne. Da raabte det: See dig om! See dig dog om, du skiønne forvildede Yngling! Og nu blev han i det atter frembrydende Maaneskin Undine vaer, som smilende laae under nogle høitindslyngte Træers Grene, paa det bølgende Græs af en lille Ø, der er dannet ved Oversvømmelsen.

Med faae Skridt var Huldebrand giennem Floden; og stod paa Græstørven, der beskiærmedes af de tykke, ældgamle Bøgestammer. Undine havde reist sig noget overende, og slyngede nu i den grønne Løvtelt sine Arme omkring hans Nakke, og trak

ham ned til sig paa sit bløde Sæde. — Her skal du fortælle mig hvad der har bragt dig hid, min smukke Ven, sagde hun sagte hviskende; her forstyrres vi ei af de fortrædelige Gamle; og jeg tænker dette Bladtag kan vel erstatte deres maadelige Hytte. — Her er Himlen, sagde Huldebrand, i det han omfavnede den skionne Pige og kyssede hende med Hæftighed.

Imidlertid kom ogsaa den gamle Fader. Ei ei Herr Ridder, raabte han noget fortrydelig, kysser I mit Pleiebarn? — Undine vilde blive hos Ridderen og ikke vende tilbage til Hytten igien. Hun sang:

Bølgen giennem Dalen bryder,
Tager Blomsten med, sin Ven;
Frit sig ud i Havet skyder,
Kommer aldrig meer igien.

Den gamle Fisker græd bitterlig, men det rørte hende ikke meget. Hun kyssede og klappede hendes Elskede; endelig sagde han til hende: Undine! hvis den gamle Mands Jammer ikke smelter dit Hierte, saa smelter den mit. Lad os gaae tilbage til ham. Forundret slog hun de store blaae Øine op paa ham, og sagde ganske langsomt og dvælende: Naar du saa vil — godt! Jeg er fornøiet med hvad du vil. Derpaa bar Ridderen hende over det lille Stræde der var mellem Græsgen og Stranden med Hytten.

Fiskeren og hans gamle Kone kom Undine paa det Venligste imøde. De giorde hende ingen Forekastelser mere. Imidlertid var det bleven Morgen, Solen stod op, Fuglene qviddrede, Vandet sank og Græsset tørredes. Den gamle Moder bragte Frokosten under et Træ ved Hytten. Undine satte sig i Græsset ved Ridderens Fødder, og han begyndte saaledes at fortælle.

Fierde Capitel.

Om hvad der var hændet Ridderen i Skoven.

Det kan nu omtrent være otte Dage siden, da reed jeg ind i den fri Rigstad, som ligger paa hin Side Skoven. Kort derpaa havde man der en skiøn Turnering; der blev stukket til Ringen, og jeg skaanede hverken min Ganger eller min Landse. Da jeg nu engang hvilede mig ved Skranken, og tog min Hielm af, blev jeg et overmaade deiligt Fruentimmer vaer, der i kostbare Prydelser stod ved Rækværket og saae til. Jeg spurgte min Nabo, og fik at vide at den skiønne Jomfru heed Bertolda, og var en mægtig Hertugs Pleiedatter. Jeg saae at hun bemærkede mig; og hvad jeg ikke havde turneret for, saa skede

det nu. Om Aftenen ved Dandsen var ieg Bertoldas Ledsager, og det blev jeg saalænge Festdagene varede.

Her afbrød en følelig Smerte i hans venstre nedhængende Haand, Huldebrands Tale, og drog hans Blik til det smertende Sted. Undine havde sat sine Perletænder fast i hans Finger, og saae i det samme vred og misfornøiet ud. Men pludselig skuede hun ham venlig veemodig i Øinene, og hviskede sagte: Det er Eders egen Skyld! — Derpaa skiulte hun sit Ansigt, og Ridderen fortsatte sælsom forvirret sin Fortælling.

Det er en hovmodig underlig Pige, denne Bertolda. Næste Dag behagede hun mig alt heller ikke saameget som første, og tredie Dag endnu mindre. Men jeg blev hos hende, fordi hun var venligere mod mig, end mod de øvrige Riddere; og saa kom det sig da ogsaa saa, at jeg bad hende om een af hendes Handsker. Den faaer I, sagde hun, naar I, og det ganske allene, bringer mig Efterretning om den fortryllede Skov. — Jeg brød mig just ikke stort om hendes Handsker, men et Ord var et Ord, og en Mand var en Mand.

Jeg tænker hun havde Jer kiær; afbrød ham Undine.

Det saae ud dertil; svarede Huldebrand.

Nu, raabte Pigen leende, hun maa ret være dum. At jage den bort, som man har kiær,

og det i en forhexet Skov. Det skulde været mig, jeg havde kun brydt mig feil om Skoven og dens Hemmelighed.

Jeg begav mig næste Dag paa Veien, blev Ridderen ved, og den skisnne lysgrønne Morgenskov forjog al Frygt af mit Sind. For ikke at forvilde mig, saae jeg efter Solens Stilling, den var allerede steget betydeligt. I det jeg nu hævede mit Hoved, blev jeg en sort Tingest vaer i en høi Eeg. Jeg tænkte, det var en Biørn, og greb til min Klinge; da lød der en Menneskestemme hæslig og hæs ned til mig: Dersom jeg ikke nu gnavede Grenene af, hvad skulde jeg da have at stege dig ved til Midnat, Herr Næsviis?" Og med det samme grinte det, og raslede saadan med Grenene, at min Ganger blev sky, og foer afsted med mig, saa jeg ikke fik Tid til at see, hvad det egentlig var for et Diævelsbæst.

Det maae I ikke nævne, sagde Fiskeren og korsede sig, Konen giorde ligesaa og taug. Undine saae paa sin Yndling med klare Øine, og sagde: Det bedste ved Historien er, at de dog ikke fik ham stegt. Meer, du smukke Ungersvend!

Min Hest, blev Ridderen ved, vilde just afsted i en Afgrund, da kom det mig pludselig for, som om en lang hvid Mand kastede sig tvers over Veien; derved blev Hesten bange og stod. Jeg fik den igien i min Magt, og nu opdagede jeg, at min Redningsmand

ikke var et hvidt Menneske, men en sølvklar Bæk, som styrtede sig ved Siden af mig, fra en Høi, hvorved den havde standset Hesten i sit Løb.

Tak, kiære Bæk! raabte Undine, og klappede i Hænderne. Men den gamle Fisker rystede paa Hovedet og saae tankefuld ned til Jorden.

Jeg var neppe kommen ret i Sadelen igien, sagde Huldebrand, før en underlig Mandsling stod ved min Side, skiæv og hæslig over al Maade, ganske brungaul og med en Næse, der ikke var meget mindre, end hele den øvrige Karl. Dertil grinte han ret med en dum Høflighed ud af den brede Flab, og gjorde tusinde Buk og Skrab med Foden. Da det nu mishagede mig, takkede jeg ham kort og godt og gav min Hest Sporene; thi Solen var allerede dalet fra sin Middagshøide henimod Vesten. Da stod den lille Dværg pludselig ved et hurtigt Spring igjen lige for min Hest. Varsko, sagde jeg, den render dig overende. Ei, raabte Mandslingen, og loe endnu uendeligt dummere, giv mig dog først en Drikkeskilling! thi det var mig, som holdt Eders Hest før. Uden mig laae I med Eders Ganger i Steenkløften dernede! Uh! — Gjør kun ingen flere Optøjer sagde jeg, og tag disse Penge, skiøndt du lyver; thi den gode Bæk hist har reddet mig; ikke du, du høist elendige Kræ! Og med det samme lod jeg et Guldstykke fal-

de i hans underlige Hue, som han havde taget af, ligesom en Tigger. Jeg travede afsted; men med ubegribelig Hurtighed var han efter mig. Jeg galloperte, han galloperte med, saa suurt som det end lod til at være ham, og saa underlige og næsten til Krampetræk udsvævende Grimasser han gjorde, i det han holdt Guldstykket høit i Haanden og sang: Falsk Mynt! Falsk Mynt! Falske Penge! Jeg holdt inde og sagde: Hvad betyde disse Skrig? Tag endnu der eet, to, tre Guldstykker, og lad mig fare med Fred. Da begyndte han igjen med sine hæslige Komplimenter og hvæsede: Ikke just Guld! Guld skal det just ikke være, min naadige Junker! Af det Narrerie har jeg selv altformeget; vil I bare see:

Da forekom det mig paa eengang, som om jeg kunde see gjennem den grønne faste Grund, som giennem grønt Glas, og som om den flade Jord var kugelrund; og derinde havde en Mængde Kobolder deres Spil med Guld og Sølv. De huggede hinanden Hovederne af med de ædle Metaller, og pustede hverandre for Morskabs Skyld Guldstøvet i Øinene. Min hæslige Ledsager stod halv derinde, halv oppe, lod række sig meget Guld af de Andre, viiste mig det, og kastede det derpaa med Klang atter ned i de umaadelige Kløfter. Derpaa viiste han atter Kobolderne dernede det Guld-

stykke jeg havde givet ham, og de vare færdige at lee sig ihjel og spottede mig. Endelig udstrakte de alle de spidse metalsmudsige Fingre efter mig, og vildere og vildere, og tættere og tættere, og galere og galere krøb Vrimmelen op efter mig. Da blev min Hest atter forskrækket ligesom første Gang; jeg gav den Sporerne, og veed ikke selv hvor vidt omkring jeg jog i Skoven i min Forvirring.

Da jeg nu endelig holdt stille igjen, var det aftenkisligt trindt omkring. Imellem Grenene saae jeg en hvid Fodsti lyse, hvilken jeg meente maatte bringe fra Skoven tilbage til Staden igjen. Jeg vilde begive mig derhen; men et ganske hvidt utydeligt Ansigt, med vexlende Træk, saae mig imøde mellem Bladene. Jeg vilde undvige det, men hvor jeg var, var det med. Opbragt vilde jeg tilsidst spore min Hest hen derimod, da sprudlede det hvide Skum hen paa mig og Hesten, saa at vi begge blendede maatte vende om igjen. Saaledes drev det os bestandig fort foran sig, i en bestemt Retning. Naar jeg saae mig tilbage mærkede jeg nok, at det hvide sprudlende Ansigt sad paa et ligesaa kæmpeagtigt Legeme. Mangengang syntes mig ogsaa det var et vandrende Springvand; men jeg kunde aldrig opdage alt med Vished. Endelig gav jeg efter for den hvide Mand, der nikkede med Hovedet, som han vilde sige: Retsaa! Retsaa! Og

saaledes er jeg endelig kommen ud af Skoven her til Hytten, hvor den hvide Mand forsvandt.

Da Ridderen havde endt sin Historie blev der talt om hans Bortreise. Men Undine loe, og sagde: Det er umueligt. Halvøen er ved Oversvømmelsen gjort til en Ø. Klippestykkerne og Træstammerne i Strømmen ville knuse dig; og paa Havet vover min Fader sig neppe med sit Fartøi. Det blev nu afgjort, at han skulde blive til Vandet sank. Da de gik ind i Hytten sagde Ridderen sagte til Pigen: Nu hvad siger Du Undine? er Du vred over at jeg bliver? Ak, sagde hun gnaven, lad mig være. Dersom jeg ikke havde bidt Eder i Fingeren, hvem veed hvad vi alt havde faaet at høre om Bertolda i Eders Historie.

Femte Capitel.

Hvorledes Ridderen levede paa Søekungen.

Huldebrand saae med inderlig Fornøielse hver en Dag Skovfloden voxe, stige over sine Bredder, og gjøre Strædet mellem det faste Land og Øen hvor Hytten stod større, saa at det blev hamreent umueligt for det første at forlade dem. Endeel af Dagen vandrede han omkring med en gam-

mel Flitsbue, som han havde fundet i en Krog af Hytten, og gjort i Stand. Traf han nu nogle Fugle, saa bragte han dem som en god Steeg i Kjøkkenet. Herover skjændte Undine altid paa ham, at han stjal Livet fra de nydelige lystige Dyr i det blaae Lufthav, ja hun græd undertiden ved Synet af det døde Fjæderkræ. Bragte han derimod intet, saa fik han atter Skjænd, fordi man for hans Efterladenheds Skyld altid maatte tage til Takke med Fisk og Krebs. Han fornøiede sig inderlig over hendes elskværdige Harme, fordi hun altid gjorde sit onde Lune godt igjen ved de huldeste Kjærtegn. Han vænte sig daglig mere til at betragte sig som Undines Brudgom; — han beroligede sig i sin Phantasie dermed, at hun vist ikke var en Fiskerdatter, men efter al Sandsynlighed af høi Byrd fra Udlandet, og han kunde aldrig lide naar Fiskerens gamle Hustru skjændte paa hende.

Endelig kom der dog en lille Forstyrrelse i deres daglige Glæde. Ridderen og Fiskeren pleiede hver Middag og hver Aften at gjøre dem tilgode med et godt Glas Viin; nu var hele den Forraad til Ende, som Fiskeren før Oversvømmelsen havde skaffet sig fra Staden. Een Dag, da det stormede dygtigt, og Vandet oversteeg sine sædvanlige Bredder, kom Undine ind i Hytten, klappede i Hænderne, og sagde: Hvad give I mig, hvis jeg skaf-

fer Eder Vin? Men jeg forlanger intet, naar I kun ville blive muntrere og faae bedre Indfald, end I har havt de sidste Dage. Med disse Ord bragte hun dem ud til Stranden, og de fandt virkelig i de høie Siv et Fad svømmende, som gav dem Haab om at det indeholdt den ædle Drik, som de ønskede. De væltede det hurtigt til Hytten, thi et stærkt Uveir trak atter op, og i Mørkningen kunde man mærke hvorledes Søens Vover skummende reiste deres hvide Hoveder, som om de saae sig om efter Regnen, der var i vente. Undine hjalp saa godt som hun kunde, og da Uveiret tog alt for stærkt til, raabte hun lystigt truende henimod Skyerne: Du! Du! Tag dig iagt, at du ikke gjør os vaade, vi har endnu langt hjem. Gubben forekastede hende den syndige Forvovenhed; men hun loe sagte, og de kom lykkelig i Havn med deres Fad, uden at der vederfores dem noget Ondt.

Da de nu havde fyldt Flaskerne, og sadde glade ved Vinen, da blev den gamle Fisker pludselig meget alvorlig og sagde: Gode Gud, vi glæde os, og de Stakler som eiede Vinen have maaskee maattet lade deres Liv. Ha, kunde jeg finde dem, sagde Huldebrand, ingen Fare skulde holde mig fra at redde dem i Livet. Men saameget kan jeg forsikre, at kommer jeg atter til et beboet Land, saa skal jeg opsøge deres Arvinger, og be-

tale dem denne Viin dobbelt, ja tredobbelt. Det glædede Gubben, og de tømte freidigt deres Bægere. Men Undine sagde til Huldebrand: Af dit Guld kan du give dem saameget som Du vil. Men hvad det angaaer om at løbe og søge efter dem, det var taabeligt sagt. Jeg græd mine Øine ud, hvis Du forlod mig. Du har ogsaa mere Lyst til at blive hos mig, og hos den gode Viin. — Det forstaaer sig, sagde Huldebrand smilende. Nu, sagde Undine, var det da ikke taabelig talt? Hver er sig dog selv nærmest. Hvad kommer andre Folk os ved? — Gud forlade Dig, Du vanartige Barn, sagde Fiskeren og hans Kone, du taler jo som om du var opdraget blant Tyrker og Hedninger. Ja nu er jeg dog eengang ikke anderledes, svarede Undine, hvem der saa har opdraget mig eller ei. Hvad hjelper al Eders Snak til? — Tie, raabte Fiskeren opbragt, og Undine, der uagtet sin Kjækhed var yderst let at forskrække, klyngede sig op til Huldebrand og spurgte ham sagte: Er Du ogsaa vred min smukke Ven? — Ridderen trykte hendes spæde Haand, og strøg hendes Lokker. Tale kunde han ei af Harme over de Gamles Hidsighed. Og saaledes sadde de Alle i stum og fortørnet Forlegenhed lige over for hinanden.

Siette Capitel.

Om en Trolovelse.

Da bankede det ganske sagte paa Hyttedøren, og alle foere sammen af Skræk, ved den uformodentlige Lyd. Det bankede atter og drog et dybt Suk. Ridderen vilde gribe til sit Sværd; den Gamle holdt ham derfra. Undine raabte kjækt ud af Døren: Hvis I troer at kunne have Eders frie Spas, I Jordaander, saa skal Kjølebrønd lære Eder det Modsatte. De Andre i Hytten forfærdedes ved denne Tale, men udenfor lød Svaret: Jeg er ingen Jordaand, skjønt vel en Aand, der endnu boer i et jordisk Legeme. Ville I hjelpe mig, og frygte I Gud derinde i Hytten, saa lukker mig op. Undine aabnede nu Døren, og strakte Lampen ud i den mørke Nat, saa at man blev en gammel Præst vaer, som gyste tilbage ved Synet af den skjønne Pige, der kom ud af den ringe Hytte. Han troede det var en Aabenbaring, og begyndte at bede: Alle gode Aander lover Herren den Gud! Jeg er intet Spøgelse, sagde Undine. Seer jeg da saa hæslig ud? Eders fromme Tale forskrækker mig ikke. Jeg kjender ogsaa Gud, og forstaaer at love ham; Hver naturligviis paa sin Maade, eftersom han har skabt os. Træd ind ærværdige Fader, I kommer til gode Folk.

Præsten traadte bukkende ind og saae sig frygtsom om, hans Mine var blid og ærværdig. Men Vandet dryppede ham af alle den sorte Kjortels Folder. Ridderen bød ham sin prægtige Kaabe, men han udbad sig Fiskerens gamle graa Overkjole. Fiskerens Kone nødte ham i sin Lænestol. I er gammel, sagde hun, udmattet, og dertil en geistlig Mand. Undine skjød ham sin Skammel under Fødderne, og viiste sig meget sædelig og behagelig. Huldebrand hvidskede hende i den Anledning en Spøg i Øret, men hun svarede meget alvorlig: Han tjener jo Den, der har skabt alt, og det er ikke at spøge med. Nu vedergvægede de Præsten med Mad og Drikke, og han fortalte at han igaar var gaaet fra sit Kloster, der laa langt borte paa hiin Side Landtungen, for at gaae til sin Bisp, og fortælle ham den Nød Klosteret var kommet i, ved Oversvømmelsen. Han havde ladet sig sætte over Strømmen af to Færgefolk; da var Veiret begyndt igjen; Bølgerne havde drevet og omhvirvlet Baaden; han var falden ud og havde kjæmpet mod Døden, indtil en Bølge, sagde han, kastede mig paa Eders Ø.

Ja, Ø, sagde Fiskeren; for kort Tid siden var det en Landtunge. Jeg takker Gud for min Redning, sagde Præsten, om jeg ogsaa aldrig skulde

see mit Hjem oftere. Hvad vil I sige med det, spurgte Fiskeren? Jeg er gammel, hvem veed naar denne Oversvømmelse faaer Ende. Eders Fiskerbaad er svag, og kan let kantre; og i deres Adspredelse kan jo Beboerne paa det faste Land let glemme Jer i Eders Alderdom. Den gamle Kone begyndte at korse sig og klage. Det bevare os Gud fra! raabte hun. Ei, sagde Fiskeren, dig kan det være det samme, Du har jo dog i saa mange Aar, ikke været paa hiin Side Skoven. Naar man dog veed at man kan komme bort, sukkede hun, men det er ængsteligt at vide sig saaledes fængslet til eet Sted.

Undine glødede som en Rose! Saa bliver du ogsaa hos os, sagde hun og klyngede sig op til Huldebrand. Den gamle Kone vilde atter gjøre hende Bebreidelser, da sagde Ridderen, for paa eengang at ende det fortrædelige Forhold: Her seer I et Brudepar for Eder, kjære Herre! og naar denne Pige, og de gode Fiskerfolk intet have derimod, saa skal I endnu i Aften vie os.

Efter adskillige Indvendinger fandt man sig deri, og Hustruen gik ud for at hente to indviede Voxlys, som hun længe havde gjemt. Ridderen vilde just rive to Ringe af sin gyldne Kjæde, for at trolove sig med Undine; da raabte hun: Ganske tiggefærdig have mine Forældre dog heller ikke sendt mig ud i den vide Verden. Dermed

foer hun ud af Døren, og kom tilbage med to kostbare Ringe, gav sin Brudgom den ene! og beholdt selv den Anden. Fiskerfolkene forundrede sig saare, thi de havde aldrig seet dem. Men Undine sagde: De vare syede ind i mine Klæder, da jeg kom til Eder, og det var mig forbudt at vise dem til Nogen, før min Brullupsaften. — Nu tændte Præsten de indviede Lys, satte dem paa Bordet, og lod Brudeparret trine lige over for. Derpaa forbandt han dem ved korte, høitidelige Ord. De gamle Ægtefolk velsignede det nye Par, og Bruden støttede sig sagteskjælvende til sin Ridder. Da sagde Præsten I ere dog nogle underlige Folk. Hvad vil det sige, at I ere de eneste Mennesker her paa Øen? Under Vielsen saae jeg en anseelig lang Mand, med en hvid Kappe, kige ind ad Vinduet. Han staaer vist endnu uden for Døren, hvis I vil nøde ham ind. — Gud bevares, sagde Værtinden, og foer sammen; den gamle Fisker rystede paa Hovedet, og Huldebrand sprang hen til Vinduet. Det kom ham ogsaa for, som han saae en hvid Strime, der dog strax tabte sig igjen i Mørket. Han forsikkrede Præsten at han havde taget feil, og man satte sig fortroligt med hverandre om Ærnens Lue.

Syvende Capitel.

Hvad der videre tildrog sig Bryllups-aftenen.

Undine som under hele Vielsen havde forholdt sig yderst ærbar og stille, begyndte nu igjen med sit vilde overgivne Væsen. Hun drillede Brudgom, Pleieforældre, ja selv den fromme Præst; og Hulde-brands venligtbebreidende Blik var ikke istand til for et Øieblik at tæmme hende. Da sagde Præsten: Min yndige unge Pige, man kan vel ikke see paa Eder uden Forlystelse, men tænk dog paa itide at stemme Eders Sjæl i Harmonie med Eders Brud-goms. Sjæl? sagde Undine leende, det klinger ret smukt, og kan vel ogsaa for de fleste Folk være en ret opbyggelig nyttig Regel. Men jeg beder Eder, naar man nu slet ingen Sjæl har, hvad skal man da stemme? og saaledes gaaer det mig. — Præ-sten taug, dybt fornærmet, men hun nærmede sig ham smigrende og sagde: Vredes dog ikke paa Den, som intet Ondt har gjort Eder. I maa dog ikke gjøre noget Kreatur Fortræd, af hvad Slags det end er. Vær kun taalmodig, saa skal jeg forkla-re Jer alting.

Man saae hende i Færd med at fortælle, men pludselig holdt hun inde, som om hun havde betænkt sig, og udgiød en riig Strøm af Taarer.

Endelig sagde hun: Det maae være herligt men ogsaa gyseligt at have en Sjæl. O Gud min fromme Mand, var man ikke lykkelig, om man slet ingen havde? Alle i Hytten gyste. Men hun betragtede den Geistlige med en ængstelig Videbegjerlighed. Tungt maa Sjælen trykke, blev hun ved, siden endnu Ingen svarer mig. Og nu brød hun atter ud i en Strøm af Taarer, og skjulte sit Ansigt i sit Klædebon. Da traadte Præsten hen for hende, og besvor hende i den Helligstes Navn, at afkaste den skjønne Larve, hvis hun var af den Onde. Men hun sank paa Knæe, og gjentog alt det Fromme hun vidste, lovede Gud, og forsikrede at hun meente det godt med den hele Verden. Da sagde endelig Præsten: Herr Brudgom! jeg lader Eder være allene med den, som jeg har viet Eder til. Saameget jeg kan udgrunde, er der intet Ondt ved hende, men vistnok saare meget Forunderligt. Jeg formaner Eder til Forsigtighed, Kjærlighed og Troskab. Dermed gik han ud; Fiskerfolkene fulgte ham, korsende sig.

Undine var sjunken paa sine Knæ; Ak sagde hun, i det hun afhyllede sit Ansigt og saae frygtsom op til Huldebrand, nu vil du vist ikke beholde mig; og jeg har dog intet Ondt gjort, jeg arme stakkels Barn. Dette sagde hun saa rørende at han trykte hende i sine Arme, og glemte alt det Gyselige og

Gaadefulde. Da smilte hun gjennem Taarer; det var som naar Morgensolen glindser paa smaae venlige Bække. Du kan ikke forlade mig, hviskede hun fortrolig og tillidsfuld, og klappede Ridderens Kinder med sine fine Hænder. Nu forsvandt enhver Frygt hos ham om at hun var en Fee, eller et ondt drillende Væsen af Aandeverdenen; og han sagde venlig: Søde lille Undine! sig mig bare hvad det var du talde om Jordaanderne, da Præsten bankede paa Døren, og om Kjølebrønd? Eventyr, Ammestuefortællinger! svarede hun leende med hele sin forrige Lystighed. Først gjorde jeg Eder bange, saa blev jeg det selv. See det er Enden paa Visen af den hele Bryllupsaften. — Nei det er det ikke! sagde den af Elskov beruste Ridder; slukkede Lysene, og ved Maanens Skin, som straalte venligt ind, bar han sin elskede Skjønne med tusinde Kys ind i Brudekammeret.

Ottende Capitel.

Dagen efter Brylluppet.

Næste Dags Morgen forlod Ridderen sin unge Brud, og traadte ind til Pleieforældrene og Præsten. Hans Glæde virkede paa dem, saa de ogsaa forglemte den Frygt og Tvivl Undines underlige Ad-

færd havde foraarsaget. Nu aabnede hun Døren. De vilde gaae hende imøde, men bleve forundret staaende, saa fremmed og dog saa velbekjendt forekom den unge Kone dem. Fromt knælte hun for Præsten og bad ham om Forladelse for sin taabelige Overgivenhed i Aftes; hun bad ham om sin Velsignelse. Derpaa reiste hun sig, kyste sine Plejeforældre og takkede dem, for alt det Gode, de havde beviist hende. Den hele Dag var hun stille, agtpaagivende, venlig; en lille Husmoder og dog tillige et blyfærdigt jomfrueligt Væsen. Hun satte Frokosten frem, lavede Middagsmaden, og taalte ikke at den gamle Moder gjorde sig ringeste Uleilighed. Præsten kunde ikke vende sine Øine fra hende. Herr Brudgom sagde han, Himlen har igaar ved mig Uværdige skjænket Eder en Skat; forvar den vel, som I bør, saa vil den befordre Eders timelige og evige Lyksalighed.

Henimod Aften hang Undine sig med ydmyg Ømhed ved Ridderens Arm og drog ham sagte ud af Døren, hvor Solen yndigt lyste over det friske Græs gjennem de ranke Stammer. Hun havde en Hemmelighed paa sit Hjerte, som hun ikke ret vidste, om hun turde meddele ham. Hvor forundredes Ridderen ved at finde Skovfloden rolig inden sine Bredder; intet af den forrige Oversvømmelse var tilsyne. Inden i Morgen er alting tørt og roligt

sagde den skjønne Kone, og Du kan reise hvorhen Du vil, uden Modstand. Ikke uden dig Undine, sagde den kjerlige Ridder. — Bær mig over paa hin lille Ø, som ligger der for os, vedblev hun. Jeg kunde lettelig selv smutte giennem Voverne, men i din Arm hviler jeg saa sødt, og forstøder Du mig, saa har jeg dog endnu engang hvilet deri. Huldebrand tog hende med bange Forundring i sine Arme, bragte hende over i det bløde Græs, og vilde sætte sig ved Siden af sin elskede Byrde, men hun sagde: Nei, derhen! lige over for mig! Jeg vil læse i dine Øine før dine Læber tale. Hør nu opmærksom hvad jeg siger dig.

Du maae da vide min inderligt Elskede! at der i Elementerne gives Væsener, der næsten see ud som I, men som sjelden lade sig see af Eder. I Ilden hvidsle og lege de underlige Salamandere; dybt i Jorden boe de vantrevne lumske Dværge. I Skoven ere Alfer som tilhøre Luften, og i Søerne, Strømmene og Bækkene leve Vandaandernes udbredte Slægt. I klingende Krystalhvælvinger, hvorigjennem Solen og Stjernerne lyse, boer man godt; høie Koraltræer med blaae og røde Frugter findes i Haverne; over sneehvidt Havsand og brogede Muslingeskaller vandrer man; og hvad Skjønt den gamle Verden besad, som den nærværende ikke fortjener at see, det overtrække Floderne med et hem-

meligt Sølvflor. Under dette kneise nu de ædle Mindesmærker høit og alvorligt, herligt forfrisket af det flydende Vand, som udklækker Musblomster og krandsende Sivbuske deraf. Men de som boe der, ere saare blide og lystelige at see, og for det meste smukkere end Menneskene. Mangen Fisker havde det Held at belure en smuk Havfrue, naar hun steeg op af Bølgerne og sang. Han fortalte da igjen Andre om hendes Skjønhed, og slige sælsomme Qvinder kaldes Undiner af Menneskene. Du selv seer her en Undine for dig, kjære Ven!

Skræk og Forbauselse betog Ridderen Mælet. Hun rystede betænkelig paa Hovedet, drog et dybt Suk og blev ved:

Vi vilde have det meget bedre end I andre Mennesker — thi Mennesker kaldes vi dog ogsaa, og ere det virkelig efter Dannelsen og Legemet — men der er en slem Omstændighed derved. Vi og vore Lige i de andre Elementer, tilintetgjøres og forgaae bestemt efter Døden, saa at intet Spor bliver tilbage af os igjen; og naar I andre engang opvaagne til et saligt Liv, ere vi der hvor Sand, Funke, Vind og Bølge vare. Derfor have vi heller ingen Sjæl. Elementet bevæger os, adlyder os ofte, saalænge vi leve, adspreder os stedse naar vi døe; og vi ere lystige uden al Grædmelse, saaledes som Nattergalerne og Guldfiskene ere

det, samt alle andre smukke Naturens Børn. Men Alt stræber til et høiere Maal, end hvor det staaer. Saaledes vilde ogsaa min Fader, der er en mægtig Havmandskonge i det Midlandske Hav, at hans Datter skulde blive deelagtig i en Sjæl. Men en Sjæl kan vore Lige kun faae ved Kiærlighedens inderlige Forening med Een af Eders Slægt. Nu er jeg besjælet! Dig takker jeg for min Sjæl! o du usigelig Elskede! Og dig vil jeg takke derfor, hvis du ikke gior hele mit følgende Liv ulykkeligt. Thi hvad skal der blive af mig, hvis Du undflyer mig, og forskyder mig? Men ved et Bedrag vilde jeg ikke beholde dig. Og vil Du forstøde mig, saa gior det nu, og gaae allene tilbage til Strandbredden. Jeg dukker mig da i denne Bæk, som er min Farbroder, og som her i Skoven fører sit sære Eremitliv, langt fra alle øvrige Venner. Men han er mægtig, og overgaaer mange store Strømme. Han bragte mig som et let lattermildt Barn til Fiskeren, og som en besjælet, elskende og lidende Hustru, vil han bringe mig tilbage til mine Forældre.

Hun vilde sagt endnu meer, men Huldebrand omfavnede hende med den inderligste Kiærlighedsfølelse, og bar hende til Strandbredden igjen. Her først svoer han under Kys og Taarer aldrig at forlade sin hulde Viv, og priste sig lykkeligere, end

den græske Billedhugger Pygmalion, for hvem Fru Venus havde givet den skjønne Steen Livet. I sød Fortrolighed vandrede Undine ved hans Arm tilbage til Hytten, og følte nu først ret hvorliden Aarsag hun havde at beklage sig over Savnet af hendes Faders herlige Krystalslotte.

Niende Capitel.

Hvorledes Ridderen førte sin unge Kone med sig.

For at skaane sine Pleieforældre, foreslog Undine at Bortreisen skulde skee jo før jo heller. Endnu, sagde hun, holde de min Stilhed og Fromhed for intet bedre end det før var, nemlig Søens Rolighed naar Luften er stille; og de vilde ligesaa godt more dem med et ungt Træ, eller en Blomst, som med mig. Lad mig ikke vise dem det nylig skiænkte, kjerlighedsfulde Hjerte, i det Øieblik, de skal miste det, for dette Liv. Og hvor kunde jeg skjule det, hvis vi bleve længer sammen?

De toge altsaa en hurtig Afskeed. Den gamle Præst tilbød sig at følge dem; der blev grædt heftigt paa begge Sider. Det var som om de gamle Folk anede, hvad de havde tabt i deres Pleiedatter

Det maatte have været smukt at see de tre Reisende drage gjennem Skoven, i den grønne Bladsal. Den skjønne Qvindeskikkelse paa den ædle smagfuldt pyntede Hest; paa hendes ene Side den ærværdige Præst, i sin sorte Ordensdragt; paa hendes anden Side den unge blomstrende Ridder i lyse brogede Klæder. Huldebrand og Undine talde uafladeligt til hinanden med kjærlige Blik og Miner og det var først ved at høre Præstens Samtale med en fierde Reisende at de bleve standsede i deres.

Han bar en hvid Kjortel; fast ligesom Præstens Ordensdragt; kun hang Kappen ham dybt ned i Ansigtet, og det Hele fløi i saa flagrende Folder omkring ham, at han hvert Øieblik havde nok at bestille, med at opsamle Fligerne og kaste dem over Arm og Skulder; hvilket dog ikke i mindste Maade hindrede ham i hans Gang. — Jeg boer her i mange Aar i denne Skov, min ærværdige Herre, hørte de unge Ægtefolk ham sige til Præsten, — uden at jeg derfor just kan kaldes en Eremit, i den Betydning I tager Ordet. Thi som sagt, af at gjøre Bod veed jeg saare lidet, og jeg troer heller ikke at behøve den. Kun af den Aarsag har jeg Skoven saa kjær, fordi det tager sig særdeles smukt ud, og fordi det morer mig, naar jeg skynder mig hen i mit flagrende hvide Klædebon, gjennem de mørke Skygger og Bladene, og naar da undertiden en

huld Solstraale uformodentlig blinker paa mig. — I er en høist sælsom Mand, svarede Præsten, og jeg gad nok kiende Jer nøiere. — Og hvem er I da, for at tale om andre Ting? spurgte den Fremmede. — Man kalder mig Pater Heilmann, sagde den Geistlige, og jeg kommer fra Klosteret Mariengruß, paa hin Side Søen. — See, see, sagde den Fremmede. Jeg hedder Kiølebrønd; og hvis det gik løs paa Komplimenter, saa kunde man ligesaa gjerne kalde mig Herr von Kiølebrønd, eller Frieherre von Kiølebrønd; thi fri er jeg, som en Fugl i Skoven, og lidt til. For Exempel, nu har jeg noget at tale med den unge Kone derhenne. — Og inden man vidste et Ord deraf, stod han paa den anden Side hos Undine, og rakte sig høit i Veiret, for at hvidske hende noget i Øret. — Men hun vendte sig forskrækket bort og sagde: Jeg har intet meer med Eder at gjøre. Haha! loe den Fremmede, hvilket uhyre fornemt Partie maae I have gjort, siden I ikke længere vil kiendes ved Eders egen Slægt. Kiender I da ikke meer Eders Morbroder Kjølebrønd, som troeligt bar Eder paa sin Ryg til dette Land? Jeg beder Eder, sagde Undine, forlad mig. Nu gyser jeg for Eder. Og skal min Mand lære at faae Afsky for mig, ved at see mig i saadant Venskab og Frændskab? — Glem ikke mit Barn, sagde Kjølebrønd, at

jeg er her som et Leide mod de spøgende Jordaander, der ellers vist vilde drive deres Spas med Eder. Den gamle Præst mærker jo intet. Han gaaer der som i Drømme, og lader slet ikke til at lægge Mærke til vor Samtale. — Vi bruge ikke Eders Hjelp mere, sagde Undine. Det Eneste, som foraarsager os Gysen her, er I. Da blev Kjølebrønd vred og gjorde et fælt Ansigt, saa at Undine blev ganske forskrækket og skreeg om Hjelp. Som et Lyn var Ridderen paa den Side, og svang sin skarpe Klinge mod Kjølebrønds Hoved. Men han hug i et Vandfald, som skummede ned ved Siden af ham fra en høi Klippe, og som i det samme overøjede dem med en Pladsken, der næsten klang som Latter, og aldeles gjennemblødte dem. Præsten sagde, som om han pludselig vaagnede: Det har jeg længe tænkt, vilde skee, siden Bækken der oppe fra Bjerget, falder saa nær ned, ved Siden af os. I Førstningen forekom det mig endogsaa, som om det var et Menneske der kunde tale. — I Huldebrands Øre raslede Vandfaldet ganske tydeligt disse Ord: Raske Ridder! Dygtige Ridder! jeg vredes ei, jeg kives ei! beskjærm kun stedse saa din skjønne Viv! Du Ridder god! Du muntre Ungdomsblod!

Efter at have gjort nogle faae Skridt, vare de atter i frie Mark. Rigsstaden laa straalen-

de for dem, og Aftensolen, som forgyldte Taarnene, tørrede venligt Pillegrimmenes gjennemblødte Klæder.

Tiende Capitel.

Hvad der tildrog sig i Staden.

Alle vare glade her, ved Ridderens lykkelige Tilbagekomst; kun huede det ikke Bertalda, at han bragte en saa deilig Kone med; thi hun havde virkelig holdt mere af ham end hun vilde lade nogen mærke. I hele Byen holdt man Undine for en Prindsesse, som Huldebrand i den fortryllede Skov havde befriet fra en ond Troldmand; og han lod dem blive i den Formodning.

Imidlertid besøgde Bertalda Undine daglig mere. Det kom hende for som hun havde kjendt og seet hende før i længstforsvundne Dage; og det gik Bertalda tildeels ligesaa, skjøndt hun troede at have Aarsag nok til at beklage sig over sin lykkelige Medbeilerske. Saaledes vare de da hinandens daglige Omgang, og da det nærmede sig til Reisen, blev der aftalt, at Bertalda skulde følge Undine til Borgen Ringstetten ved Donaukilderne, og forblive der nogentid hos hende; skjøndt det kostede meget, at overtale hendes Pleieforældre.

De talde just derom en skiøn Sommeraften, da de ved Stiernernes Skin spadserede sammen paa Rigstadens store med høie Træer omplantede Torv. Kun det store Springvand midt paa Pladsen afbrød undertiden deres Samtale, ved sin underlige Pladsken og Sprudlen. De vare alle Tre saa vel tilmode. Imellem Træskyggerne stial sig Lysenes Skin fra de nærmeste Huse; en stille Mumlen af legende Børn og spadserende Mennesker lød omkring dem; man var saa allene, og dog saa venlig muntert inde i den levende Verden. Da kom der en lang Mand midt fra Torvet som gik dem imøde, bukkede ærbødigt for Selskabet, og hviskede den unge Kone noget sagte i Øret. Utilfreds over at blive forstyrret og med Forstyrreren, gik hun nogle Skridt afsides med ham, og begge begyndte at hviske til hinanden, som det lod, i et fremmed Sprog. Huldebrand troede at kiende den sælsomme Mand, og stirrede saa stivt hen paa ham, saa at han hverken hørte eller besvarede den forbausede Bertaldas Spørgsmaal. Pludselig klappede Undine glad i Hænderne og lod den Fremmede staae, som skyndte sig bort med hurtige Skridt, i det han utilfreds rystede stærkt paa Hovedet, og steg ned i Brønden. Nu var Huldebrand vis i sin Sag; men Bertalda spurgte: hvad vilde Vandkigeren dig, kiære Undine? Den unge Kone smilte og svarede: I

Overmorgen paa din Navnedag skal du faae det at vide, du elskværdige Barn. Videre indlod hun sig ikke.

Var det Kiselbrønd? spurgte Huldebrand med en hemmmelig Gysen, da de vare ene. — Ja det var svarede Undine, og han vilde ogsaa love mig en heel Hoben taabeligt Tøi. Men imod sin Hensigt har han bragt et høist kiærkomment Budskab. Vil du vide det strax min elskede Husbond, saa siger din Undine dig det; men vil du gisre mig en Glæde, saa bier du, og deler Overraskelsen med de Andre.

Huldebrand fandt sig gierne i sin Hustrues Ønske. Ak, sagde Undine just som hun vilde til at sove ind: Hvor vil Vandkigerens Budskab glæde hende, den gode, kiære Bertalda.

Ellevte Kapitel.

Bertaldas Navnedag.

Selskabet sad til Bords; Bertalda smykket med Blomster og Ædelstene som en Vaargudinde, sine Pleieforældres Glæde; ved Siden af hende Huldebrand og Undine. Da det rigelige Maaltid var endt, og Kagen og Frugterne bragtes op, aabnedes

ogsaa Døren, efter god gammel Skik, paa det Hujets Folk kunde see til med, og glæde sig ved Herskabets Lystighed. Tienerne bare Viin og Bagværk omkring til Tilskuerne. Huldebrand og Bertalda ventede med Utaalmodighed paa den lovede Forklaring, og fæstede hyppigt Øinene paa Undine. Men den deilige Kone sad hele Tiden stille, og smilte rolig og inderlig glad hen for sig. Man kunde godt mærke at hun hvert Øieblik havde Lyst til at tale, men opsatte det, ligesom Børn ofte giemme deres kiæreste Lækkerbidskener tilsidst. Bertalda og Huldebrand deelte hendes Følelse med bange Haab. Da bad Nogle af Selskabet Undine om at synge en Vise. Glad greb hun denne Leilighed, lod sig strax bringe sin Luth, og sang følgende Ord:

De unge Straae i Dug sig bade,
Hvad ligger der i Græsset grønt?
Er det en Blomst med hvide Blade?
Ak nei, det er et Barn saa skiønt.

Med Morgenroserne det leger,
Hvor kom hun fra, den lille Mø?
Derfra, hvor Bølgen sig bevæger
Derude paa den mørke Sø.

De skiønne Blomster kan dig smykke,
Kan fryde dig med Sommerlyst,

Men ingen af dem kan dig trykke
Til trofast, moderlige Bryst.

Først nylig dig Alfader skabte
Og satte dig paa Livets Vei;
Dog ak, du alt det Bedste tabte,
Du stakkels Barn, og veed det ei.

En ædel Hertugs Ganger træder
Dig nær — han standser, seer din Sorg!
Til herlig Kunst, til rene Sæder
Opdrager han dig paa sin Borg.

Nu kneiser du i Purpurklæde
Som Skiønnest i din Fyrstes Land;
Dog o den allerstørste Glæde
Forlodst du paa den øde Strand!

Undine lod med et vemodigt Smil sin Luth synke; Bertaldas fyrstelige Plejeforældre havde Øinene fulde af Taarer. Saaledes var det, den Morgen jeg fandt dig, du arme fader- og moderløse Barn, sagde Hertugen dybt bevæget. Den skiønne Sangerinde har fuldkommen Ret! Det Bedste have vi dog ikke været istand til at give dig.

Men vi maae ogsaa høre, hvorledes det er gaaet hendes Forældre, sagde Undine; slog Strængene, og sang:

Stakkels Moder i sit Kammer
Pusler Dag og pusler Nat!
Søger steds, men til sin Jammer
Finder hun dog ei sin Skat.

Huset tomt! Forgiæves Klage!
Hvilken Qval som hendes stor?
Hun, som her i Lykkens Dage
Vugged et velsignet Noer.

Atter ude grønnes Bøgen,
Solens Ild har Blomster skabt.
Gode Moder! Lad din Søgen!
Finder ei, hvad du har tabt.

Naar den trætte Fader iler
Hiem med sine revne Garn
Vildt han giennem Taaren smiler,
Thi han møder ei sit Barn.

Tause, med fortvivlet Lytten
Og med sønderreven Bryst
Sidde de forladt i Hytten,
Uden Haab og uden Trøst.

For Guds Skyld hvem er mine Forældre, hvor ere de? raabte Bertalda ængstelig! Da vaklede den gamle Fisker frem af Mængden med sin Kone. Der! sagde Undine smilende. Og begge de to Gamle hang hsithulkende om den gienfundne Datters Hals, og takkede Gud. Men forfærdet og opbragt rev Bertalda sig løs fra deres Omfavnelse. Det var for meget for dette stolte Hierte. Hun havde giort Regning paa en ganske anden Herkomst; det kom hende for, som om hendes Medbeilerinde havde opfundet dette, for at ydmyge hende; hun udskiældte Undine, hun udskiældte de to Gamle, og de hæslige Ord: Bedragerske! leiet Pak! fløi fra hendes Læber. De gamle Folk stode bestyrtede og fortvivlede. Har du da en Siæl? Har du da virkelig en Siæl? raabte Undine. Elsker du ikke dine Forældre, glæder det ikke dit Hierte inderligt at have fundet dem? — Hun lyver — raabte Bertalda. Det er Bagvaskelse; jeg er ikke disse ringe Folks Barn. Mine fyrstelige Forældre, jeg beder Eder! bringer mig bort fra dette Selskab, fra denne Stad, hvor man kun stræber efter at forhaane mig.

Men den gamle ærlige Hertug blev fast staaende, og hans Gemalinde sagde: Vi maae bestemt vide hvordan det hænger sammen; Gud bevare os fra at sætte en Fod ud af Salen før. Da nærmede sig den gamle Fiskerkone, neiede dybt for Her-

tuginden og sagde: I løser mit Tungebaand, høie gudsfrygtige Frue! Jeg maa sige Eder, hvis denne slemme Frøken er min Datter, saa har hun et Mærke som en Viol mellem begge sine Skuldre, og ligesaadan een paa Bristen af hendes venstre Fod. Hvis hun kun vil gaae ud med af Salen. — Jeg blotter mig ikke for den Bondekvinde, sagde Bertalda stolt, og vendte hende Ryggen. — Men dog vel for mig? spurgte Hertuginden med stor Alvorlighed. I følger mig ind i Sideværelset, Jomfru! og den gode gamle Kone kommer med. — De Tre forsvandt, og alle de Øvrige bleve tilbage i taus Forventning. Efter en kort Tid komme Qvinderne tilbage, Bertalda var dødbleg, og Hertuginden sagde: Ret maa Ret forblive! Derfor erklærer jeg, at Bertalda er Fiskerens Datter. Med disse Ord forlod det fyrstelige Par Salen med deres Plejedatter og Fiskerfolkene, Gjæsterne skiltes ad og Undine sank grædende i Huldebrands Arme.

I de første Morgenstraaler, næste Dag, holdt et skiønt Kjøretøi uden Herbergets Port, der skulde tiene Huldebrand og hans skiønne Hustru til Reisevogn. Ligesom de vilde stige ind, stod en Fiskerpige dem i Veien. Vi bruge ikke dine Vare, sagde Huldebrand, vi reise bort. Da begyndte Fiskerpigen at græde bitterlig, og nu saae de tvende Ægtefolk først at det var Bertalda. Hun var ydmyg

og nedslaaet. Hertugen havde forskudt hende for hendes Ugudelighed Skyld mod sine Forældre; og hendes Fader vilde ikke vide af hende at sige, før hun blev bedre. Vov dig ud til os giennem den fortryllede Skov, havde han sagt; det skal være det første Beviis paa, at du bryder dig om os. Men kom som Fiskerpige, ei som Frøken. Nu stod hun der angst og skiælvende og sagde til Undine: Tilgiv ædle Frue, at jeg igaar har fornærmet Eder. Huldebrand rørtes til Medlidenhed over den ulykkelige Pige. De godmodige Ægtefolk besluttede for det første at tage hende med til Ringstetten, da de mærkede hendes Angst for Skoven, og Modbydelighed for Fiskerhytten. Efter nogle Dages Reise kom de lykkeligt til Borgen. Bertalda var Undines daglige Omgang; thi Huldebrand havde i Førstningen mange Forretninger. Nu opdagede den godmodige aabenhiertige Undine Bertalda sin hele Historie. Hun betragtede Undine med Ærefrygt, men en Gysen som hun ikke kunde betvinge, skilte hende fra det Øieblik af fra hendes Veninde; og samme Dags Aften kunde hun ikke forundre sig nok over, at Ridderen var saa inderlig forelsket i et Væsen, der efter den sidste Opdagelse, mere forekom hende som et Spøgelse, end som et Menneske.

Tolvte Kapitel.

Hvorban de levede paa Borgen Ringstetten.

Den som skriver denne Fortælling veed heel vel at man ret kunstmæssigt kunde udvikle, hvorledes Huldebrands Hierte lidt efter lidt vendte sig fra Undine til Bertalda; hvorledes denne daglig kom den unge Mand imøde med mere glødende Kiærlighed, hvorledes de begge begyndte at betragte den unge Hustru som et fremmed Væsen, for hvilket de havde mere Frygt end Medlidenhed, hvorledes Undine græd og hendes Taarer vakte Samvittighedsnag i Ridderens Hierte, uden dog at vække den forrige Kiærlighed; saa at han vel undertiden var venlig mod hende, men dreves dog snart igien fra hende med en kold Gysen, til Menneskebarnet Bertalda. Alt dette kunde man udføre vidtløftigt, veed Skriveren, maaskee burde man ogsaa. Men det vilde smerte hans Hierte altfor meget. Han har oplevet lignende Ting, og flyer selv i Erindringen deres Skygge. Vi ville altsaa ikke saare Følelsen pinligt med at udmale de enkelte Træk, men kun kortelig melde, at det nu engang var kommen saavidt, som sagt er. Den stakkels Undine var meget bedrøvet; de andre To vare heller ikke meget fornøiede; især troede Bertalda, naar der skeedte den ringeste Af-

vigelse fra det som hun ønskte, at føle det skinsyge Aag af den fornærmede Husfrue. Hun havde derfor ordentlig vænt sig til et bydende Væsen, som Undine med vemodig Eftergivenhed fandt sig i, og som for det meste paa det kraftigste understøttedes af den forblindede Huldebrand. Hvad endnu mere forstyrrede Borgselskabet, var allehaande sælsomme Spøgerier der mødte Huldebrand og Bertalda i Slottets hvælvede Gange, og om hvilke tilforn i Mandsminde intet var hørt. Den lange hvide Skikkelse, i hvilken Huldebrand kun altfor vel kiendte Farbroderen Kislebrønd, og Bertalda den giengangerske Vandkiger, treen ofte truende for begge, især for Bertalda; saa at hun alt af den Aarsag flere Gange var bleven syg, og ofte havde besluttet at forlade Borgen. Men deels var Huldebrand hende alt for kiær, og hun satte sin Tillid til sin Uskyldighed, da det aldrig endnu var kommet til nogen egentlig Erklæring mellem dem; deels vidste hun heller ikke hvor hun skulde tye hen. Den gamle Fisker havde faaet Budskab fra Herr von Ringstetten, at Bertalda var hos ham; herpaa havde han svaret med skiælvende og næsten ulæselig Haand: Jeg er en stakkels gammel Enkemand, thi min kiære trofaste Hustru er dødt fra mig. Men skiøndt jeg nu næsten bestandig maa sidde allene i Hytten, seer jeg dog heller at Bertalda er hist

end her. Kun at hun ikke giør min elskte Undine nogen Fortræd, thi da gav jeg hende min Forbandelse.

Een Dag var Huldebrand nylig redet ud, da Undine forsamlede sine Huusfolk, lod en stor Steen bringe hid, og befalede at man skulde bedække den herlige Brønd, som var midt i Slotsgaarden. Folkene indvendte at de saa maatte hente Vand langt nede i Dalen. Undine smilte vmodigt. Det giør mig ondt for Jer, kiære Børn, sagde hun; jeg vilde heller selv bære Vandkrukkerne herop; men Brønden maa eengang for alle spærres; ellers vilde der flyde en langt større Ubehagelighed af. Tienestefolkene vilde ikke være deres hulde Frue imod; man indvendte intet mere, men greb den uhyre Steen, der ligesom løftede sig af sig selv mellem deres Hænder, og svævede hen over Brønden. Da kom Bertalda løbende og sagde, de skulde lade være, kun af denne Brønd hentede man det Vaskevand, som var saa fordeelagtigt for hendes Hud. Men Undine sagde hende venligt imod, og blev ved sit Forsæt. — See engang, raabte Bertalda utilfreds og ængstelig, det stakkels skiønne Vand kruser og snoer sig, fordi det skal skilles fra Solen, og fra det glædelige Syn af Menneskeansigterne, til hvis Speil det er skabt. Og Vandet krummede sig virkelig og rørte sig i Brønden, som om det vilde forhindre Arbeidet. Men det hialp ikke, og inden kort

Tid laae Stenen over Aabningen. Undine støttede sig tankefuld til den, og skrev med sine skiønne Fingre paa Fladen med en indbidende Vædske, saa at man snart bev Tegn vaer, som aldrig før havde staaet der.

Bertalda modtog om Aftenen den hiemkomne Ridder med Taarer over Undines Opførsel. Han vilde skiænde, men Undine sagde: Min Herre og Husbond dømmer ingen af sine Tienere ulørt, mindre sin Ægtehustru. Rørt af hendes Huldsalighed tog han hende venligt ved Haanden og førte hende ind i sit Kammer, hvor hun sagde:

Du kiender min slemme Farbroder Kiølebrønd: han har ofte forskrækket dig og Bertalda her paa Borgen. Det kommer af at han er sjælelos, et blot elementarisk Speil af den ydre Verden, som ikke formaaer at gienstraale det Indre. Da seer han nu undertiden at du er misfornøiet med mig, at jeg er barnagtig nok til at græde derover; og at maaskee Bertalda i det samme leer tilfældigvis. Nu bilder han sig allehaande urimeligt Tøi ind, og blander sig i alting uden at man beder ham derom. Det hielper ikke at jeg skiænder og viser ham bort. Han troede mig ikke. Hans arme Hierte har ingen Ahnelse om hvor behageligt nær Kiærligheds Kummer og Kiærligheds Fryd ere hinanden. Bag Taarer fremtrænger Smilet, og

Smilet lokker atter Taarer af sit skiulte Giemme.

Hun saae taareblændt smilende op til Huldebrand, og den gamle Kiærlighed vaagnede med sin hele Kraft atter i hans Hierte. Det følte hun; hun trykte ham inderligere til sit Bryst, og vedblev med glade Taarer saaledes:

Da Rolighedsforstyreren ikke vilde lade sig vise bort med blotte Ord, maatte jeg vel spærre ham Veien, og den eneste Dør hvorigiennem han kan komme til os, er hin Brønd. Derfor væltede jeg Stenen over den og skrev Tegnene. Mennesker kunne vel uagtet disse let bortvælte den. Vil du derfor føie Bertalda, saa giør det. Men sandelig, hun veed ikke hvad hun beder om. Mod hende har især Kiølebrønd vendt sit Had. Og dersom Meget skeedte, hvad han har spaaet mig, og som dog vel kunde skee, uden at du meente det ondt. — ak min Elskede, saa var du jo selv heller ikke uden Fare.

Huldebrand følte dybt i sit Hjerte den ædle Kones Høimodighed. Han trykte hende i sin Arm og sagde: Stenen bliver liggende, og alt skal være saaledes som du vil have det, min hulde lille Undine! Da sagde hun inderligglad over de længe savnede Kiærtegn: Min allerbedste Ven! Maa jeg giøre dig en Bøn, da du dog i Aften er saa overordentlig mild og god imod mig? See, du ligner

Sommeren! Midt i sin bedste Herlighed sætter den sig flammende tordnende Kroner paa sit Hoved af skionne Uveir, hvormed den først ret er at ansee som en Konning og Jordens Gud. Saaledes skiænder du ogsaa undertiden, lyner med Øine, tordner med Tunge; og det klæder dig meget godt, skiondt jeg imellem er urimelig nok til at græde derover. Men vær aldrig saaledes imod mig, naar vi ere paa en Søe, eller hvor vi ere Vandet nær. See da vilde mine Frænder faae en Ret over mig. Uden Barmhiertighed vilde de rive mig bort fra dig i deres Vrede, fordi de meente, deres Slægt var fornærmet; og min Livstid maatte jeg da boe dernede i Krystalpalladserne, og turde aldrig komme meer op til dig; eller — sendte de mig op til dig, — o da var det endnu uendeligt værre. Nei, nei, min bedste Ven! lad det aldrig komme dertil, saa kiær din stakkels Undine er dig.

Alt dette lovede han venligt. Da kom Bertalda med en Flok Haandværksfolk og sagde: Nu? Er den hemmelige Samtale til Ende? og kan jeg faae Stenen bort? Men han forekastede hende hendes Uartighed og sagde: Stenen bliver liggende. Med sjensynlig Glæde gik Haandværksfolkene bort, men Bertalda ilede bleg paa sit Kammer.

Hun kom ikke tilbords. Man sendte efter hende; da bragte Tieneren Huldebrand følgende Brev:

„Jeg føler med Beskiæmmelse at jeg kun er en fattig Fiskerpige. I den usle Hytte vil jeg bøde for, at jeg nogle Øieblik glemte det. Lev vel med Eders skiønne Kone!"

Undine var inderlig bedrøvet. Hun bad Huldebrand ile efter den Flygtende. Ak, hun havde ikke behov at drive ham. Hans Tilbøielighed for Bertalda brød atter heftig frem. Han styrtede ud. En Smaadreng meldte, hun var flygtet til den mørke Skov. O kun ikke derhen, Huldebrand! raabte Undine. Men da hendes Raab var forgiæves, lød hun sin hvide Ganger sadle, og satte efter ham.

Uden at agte Spøgeriet i Skoven, som paa mange Maader mødte ham, ilte han efter Bertaldas Stemme; thi han hørte den. Han fandt hende ligge afmægtig paa Græsset. Jeg bøder for min Brøde, sagde hun, og maa forgaae her af Angst og Mathed. Huldebrand søgte at trøste hende; men kunde ikke tæmme sin ved Synerne rasende giorte Ganger. I denne store Nød hørte han en Vogn komme langsomt raslende hen ad den brolagte Vei. Han raabte om Hielp. En mandig Stemme svarede og bad ham have Taalmodighed; han skulde snart hielpes. Og nu lysnede alt to Skimler giennem Buskene; han saae deres Førers hvide Vognmandskittel, og det hvide Lærred, der dækte Varerne, han førte. Med et Ord bragte Kud-

sken Ridderens Hest til Rolighed. De bleve enige i at Kudsken skulde sætte Bertalda i Vognen, der lod til at være belæsset med det blødeste Bomuld, og at han skulde kiøre hende til Ringstetten. Ridderen vilde følge med til Hest. Men Kudsken bad ham sætte sig paa Vognen med, og bandt Hestene bagved.

Under den magelige Fart begyndte Huldebrand og Bertalda at fatte sig. uldebrand skiændte, Bertalda var ydmyg; af hendes Øine smilte ham om Kiærlighed imøde. Huldebrand forstod hende, han glødede og trykte hendes Haand til sine Læber. Da begyndte Kudsken pludselig at raabe: Fødderne i Veiret Skimler! Skynder Eder! Tænker paa hvem I ere! — Ridderen bukkede sig ud af Vognen og saae nu Hestene gaae midt i skummende Vand. De svømmede fort, og Vognens Hiul dreves og hvidslede som Møllehiul. Kudsken var formedelst den alt mere voxende Flod, steget op paa Bukken. Da raabte Huldebrand forfærdet: Det er Kiølebrønd. — Kunde vel være, svarede denne med høi Latter, i det han med fordreiet Ansigt saae tilbage i Vognen. Men Vognen var ikke Vogn, Skimlerne ikke Skimler meer. Alting gik op i Skum, alting flød hen i susende Bølger, og selv Kudsken svulmede frem til en uhyre Bove, rev den forgiæves arbeidende

Hest ned med sig i Floden, og steeg saa igien, og voxte det svømmende Par over Hovedet, liig et Vandtaarn, og vilde just til at begrave dem levende.

Da lød Undines søde Stemme giennem Larmen; da traadte Maanen frem bag Skyerne og hun blev tilsyne paa Høien. Hun skiendte og Vandene sank og taug. Og som en hvid Due saae man Undine styrte ned fra Bierget, gribe Ridderen og Bertalda, og bringe dem paa det Tørre. Med udsøgte Forfriskninger fordrev hun deres Afmagt og Skræk. Derpaa hialp hun Bertlada paa den hvide Ganger, og saaledes kom de da alle Tre tilbage til Borgen.

Trettende Capitel.

Reisen til Wien.

Efter denne Begivenhed henlevede de Vinteren stille og rolig paa deres Slot. Undine var venlig, Bertalda taknemmelig, Huldebrand tilfreds. Saaledes kom Vaaren og Sommeren igien. Da opvakte Trækfuglenes Flugt Reiselysten hos dem. Engang da de vandrede ved Donaukilderne fortalte Huldebrand om denne herlige Flods Udbredelse og Storhed, alt som den skiød sig videre frem. Det maatte være herligt, sagde Bertalda, at seile saaledes ned til Wien. I det samme afbrød hun sig ydmyg

selv, og taug rødmende. Just dette rørte Undine. Hvad hindrer os i den Reise? sagde hun. Huldebrand hviskede hende i Øret: Kiselbrønd! — Jeg er jo ogsaa med, sagde Undine smilende. — Med stor Munterhed og Glæde lavede de sig nu alle Tre til denne Reise. Ak, ingen anede dens sørgelige Udfald.

I de første Dage havde de den behageligste Fart. Alt blev skjønnere og bedre, som de flyde videre afsted paa den stolte Flod. Men pludselig begyndte den ubændige Kiselbrønd i en forresten brist fortryllende Egn at udøve sin Magt. Sagtens blev det kun ved Drillerie. Saasnart Undine skjendte ned i Bølgerne, blev det roligt; men neppe taug hun, før de skummede paa ny og Glæden var afbrudt. De forskrækkede Færgefolk hviskede hinanden i Øret, og betragtede Herskabet med Frygt. Ofte sagde Huldebrand sagte ved sig selv: Det kommer der af, naar ikke Lige søger Lige; naar Menneske og Havfrue slutter en usalig Pagt. — Undine mærkede vel hans Misfornøielse i hans Miner; dette saavel som den evige Anstrængelse af at holde Kiselbrønd i Ave, udmattede hende saameget, at hun henimod Aften, venligt vugget af den blidtglidende Baad, faldt i en dyb Søvn.

Neppe havde hun lukket Øinene, saa kom det Enhver i Fartøiet for, hvor han end saae hen, som om et ganske afskyeligt Menneskehoved lod sig tilsyne over Bølgerne. Ikke opløftet, som af en Svømmende; men lodret, som nedpælet i Vandfladen, uagtet det svømmede med og fulgte Fartøiet. Enhver vilde vise den Anden sit; saaledes opdagede de til deres Forfærdelse en uhyre Mængde af de gyseligste Skikkelser. Ved det Skrig der opstod herved vaagnede Undine, og i det samme forsvandt den hele fæle Skare. Huldebrand taug og faldt i dybe Tanker. Undine bøiede sig hen til ham og sagde venligt sagte: Var det ikke fornuftigere min Elskte, om vi opgave denne daarlige Reise, og vendte hiem til Borgen igien? Men Huldebrand mumlede: Altsaa, en Fange skal jeg være paa min egen Borg, og kun aande frit saalænge Brønden er lukket? O saa vilde jeg ønske at det fordømte Frændskab — Da lagde Undine bønligt sin skiønne Haand paa hans Læber. Han taug ogsaa, thi han erindrede sig hvad hun havde bedet ham om tilforn. Bertalda, som intet Sammenhængende vidste om Undines Herkomst og om Kiølebrønd, stirrede adspredt og tankefuld ned i Vandet. Uden at mærke det, havde hun løst en Guld Halskiæde af, som Huldebrand for nogle Dage siden havde kiøbt hende, holdt den ud over Baadens Rand og legede

med den paa Vandfladen. Da greb pludselig en stor Haand udaf Donaufloden, greb Halsbaandet, og forsvandt dermed. Bertalda skreg høit, og en Haanlatter lød under Strømmens Bølger. Nu holdt Huldebrand det ikke længer ud. Han sprang op, skældte ned i Vandet, forbandede Alle som vilde blande sig i hans Slægtskab og hans Levnet, være sig Havmand eller Havfrue, og udfordrede dem for sit blanke Sværd. Bertalda græd over sit tabte Smykke. Imidlertid holdt Undine sin Haand ned i Bølgerne, mumlede uafladelig nogle hemmelige Ord; og afbrød kun undertiden sin besynderlige Mumlen, i det hun sagde til sin Ægteherre: Min Hjertelskede! skiænd kun ikke paa mig. Skiæld Alting ud, hvad du vil, men kun mig ikke! Du veed jo!—Og virkelig afholdt hun hans af Vrede stammende Tunge fra ethvert Ord umiddelbart mod hende. Da trak hun et overordentlig skiønt Koralhalsbaand op med den vaade Haand, som hun havde holdt under Bølgerne, rakte det til Bertalda og sagde: Tag dette, du stakkels Barn, som en Skadeserstatning, for hvad der er bersvet dig. Men Ridderen sprang imellem dem, rev det skiønne Smykke af Undines Haand, slængte det ud i Floden, og raabte rasende: Saa staaer du da uafbrudt i Forbindelse med dem? Nu saa bliv hos dem i alle Hexers og Troldes Navn, og lad os Mennesker være med

Fred, du Troldqvinde, du! — Stirrende, men med taarefuldt Blik saae den stakkels Undine paa ham, i det hun endnu bestandigholdt Haanden udstrakt, med hvilken hun havde rakt Bertolda sin venlige Gave. Da begyndte hun at græde alt mere og mere bitterligt, ret som et fuldkommen uskyldigt, og grusomt fornærmet elskværdigt Barn. Endelig sagde hun ganske mat: Ak elskte Ven! Ak lev nu vel! Dig skal de ikke krænke! Kun bliv mig troe, at jeg kan beskiærme dig for dem. Men jeg maa bort! Maa forlade dette unge skiønne Liv. O vee! O vee! hvad har du foraarsaget? O vee, o vee! —

Og ud over Baadens Rand gleed hun og forsvandt. — Hun steg i Floden og forflød deri; man vidste ikke ret: sank hun, eller opløste hun sig i Bølgerne? Men snart var hun aldeles usynlig i Donauen; kun hviskede endnu de smaae Bølger hulkende omkring Baaden, og det lød fast som om de sagde: O vee! O vee! O vee! O bliv mig tro, o vee! —

Men Huldebrand laae grædende paa Bænken i Baaden, og den dybe Afmagt hyllede snart den Ulykkelige ind i sit mildere Slør.

Fiortende Capitel.

Ridderens Drøm.

Man maa sige, det er en Lykke for os, at vor Sorg ingen Varighed har. Ogsaa Herr von Ringstetten erfoer dette. Først sørgede han og græd, som den stakkelsvenlige Undine havde grædt. Bertalda græd med ham, og saaledes levede de stille med hinanden i nogentid, kun i Undines Erindring. Ofte stod hun i Drømme for Huldebrand, klappede ham kiærligt hans Kind, og vædede den med sine Taarer; saa han ikke vidste, naar han vaagnede, om det var ham eller Undine, der havde grædt dem. Men med Tiden blev Drømmen altid sieldnere, og de gamle Tilbøieligheder vaagnede paa ny. Een Dag kom Fiskeren pludselig og forlangte sin Datter tilbage, da det var uanstændigt, at hun blev hos den ugivte Ridder. Dette bestyrkede Huldebrand i sit Forsæt at ægte hende. Den gamle Fisker giorde Indvendinger: Hvem veed om min Undine ogsaa er død? sagde han. Det samme sagde den gamle Præst Heilmann, efter hvilken Huldebrand sendte Bud. Ogsaa for ham havde Undine viist sig i en Drøm og sagt: Ak ræd min Elsktes Liv, ved hans Siæl. — Det hialp altsammen intet. Den gamle Præst forlod dem bedrøvet rystende paa Hovedet. Huldebrand kaldte ham en Grillefænger;

og lod en Pater hente fra det nærmeste Kloster, som uden Modsigelse lovede at vie dem sammen.

Næste Dag i Morgendæmringen havde Huldebrand atter en Drøm. Det viftede over ham med Svanevinger, han følte sig grebet af dem, og foer langt over Land og Søe. „Svaneklang, Svanesang!" maatte han imidlertid bestandig sige til sig selv; det betyder da vel Døden? — Det forekom ham, som han svævede over det Midlandske Hav. Da saae han Undine sidde neden under Vandet, i et Krystalslot, grædende med Haand under Kind. For hende stod hendes Farbroder Kiselbrønd og skiændte paa hende. Men hun bragte ham til at tie med en høi Mine. Boer jeg ogsaa under Vandet igien, sagde hun, saa har jeg dog bragt min Siæl med herned. Du forstaaer ikke min Graad! Ogsaa den er salig. — Og dog, sagde Kiselbrønd, maa Du underkaste Dig vort Elements Love, og skille ham ved Livet, hvis han bliver utro, og giver sig igien. — Endnu er han Enkemand, sagde Undine; og har mig kiær. — Dog er han Brudgom, sagde Kiselbrønd leende, om et Par Dage holder han sit Bryllup; saa maa du op og bringe Døden til Manden med de to Koner. — Det kan jeg jo ikke, sagde Undine smilende, jeg har jo selv forseglet Brønden for os og vore Lige her neden fra. — Men naar han gaaer ud af sin Borg til et andet

Vand, sagde Kiselbrønd, eller naar han vælter Stenen fra Brønden igien; thi han glemmer vist snart den Frygt. — Just derfor sagde Undine, og smilte endnu bestandig giennem Taarer, svæver han i dette Øieblik i Drømme over det Midlandske Hav, seer herned og hører vor Samtale; jeg har med god Eftertanke just saaledes ordnet det. — Da saae Kiselbrønd vredeligt op i Veiret til Ridderen, stampede med Foden, og skiød sig med Lynets Fart giennem Bølgerne, hvor han i Harme opsvulmede til en Hvalfisk. Svanerne begyndte atter at vifte med Vingerne, at synge, og at flyve. Det forekom Ridderen, som om han svævede hen over Alper og Strømme til sin Borg Ringstetten, og vaagnede paa sit Leie.

I det samme traadte Kammersvenden ind, og fortalte, han havde seet Pater Heilman igaar Nat endnu nede i Skoven, hvor han havde bygget sig en Hytte af Grene. Paa det Spørgsmaal, hvad han gjorde her, thi forrette Vielsen vilde han jo ikke; havde han svaret: Der gaves endnu andre Forretninger for en Præst, end Barnedaab og Bryllup; man maatte berede sig paa Alt.

Ridderen gjorde sig allehaande underlige Forestillinger over disse Ord, samt over sin Drøm. Dog, hvad et Menneske eengang har faaet i sit Hoved er ikke saa let at bringe ud deraf igien.

han slog altsaa alle disse Varsler i Glemmebogen, og det blev ved det Gamle.

Femtende Capitel.

Hvorledes Ridder Huldebrand holdt sit Bryllup.

Hvem der havde seet Bryllupsfesten vilde sammenlignet den med en Hob blanke venlige Ting, overtrukne med et Sørgeflor. Det forekom alle Gjæsterne, som om Hovedpersonen manglede. Hver Gang Døren gik op, troede man at see Undine. Bruden var af alle den Letsindigste, og den munterste; skjønt det vel imellem kom hende underligt for, at hun skulde sidde ved Bordenden med den grønne Krands og de prægtige Klæder, medens Undines stive kolde Liig laae paa Dybet.

Selskabet skildtes ad og forlod Borgen. Huldebrand gik tankefuld ind i sit Kammer, medens Bertalda gik ind i sit, fulgt af alle sine Piger, for at klæde sig af. Hun vilde opmuntre sig, og talde med dem om den Stads hun vilde tage paa næste Morgen. Pigerne glædede sig over at der gaves denne Anledning, og stemte alle i, hvor herligt deres Herskerindes Skjønhed vilde tage sig ud i den valgte Dragt. Bertalda, som sad for Speilet og stirrede

deri, sukkede nu og sagde: Ak! seer I vel hvor Fregnerne begynder at komme der paa min Hals? — Det hialp ikke at Pigerne kaldte dem Skiønpletter, som forhøiede Hudens Hvidhed. — En Feil, sagde Bertalda, bliver det dog altid. Og hvor let var den hævet, blev hun ved, dersom desværre ikke Slotsbrønden var lukket, hvoraf man hentede det hudrensende Vand! — Ak, fattes der ikke andet end det, sagde en tienstfærdig Tærne leende og smuttede ud af Værelset. — Hun er dog vel ikke tosset? sagde Bertalda venlig forundret — hun vil dog vel ikke endnu i Aften lade Brønddstenen afvælte? — Da hørte man allerede at Mænd gik over Gaarden og kunde see fra Vinduet, hvorledes den tienstfærdige Tærne bragte dem lige hen mod Brønden, og hvorledes de bare Jernkobeen og andet Værktøi til at løfte med, paa deres Skuldre. — Jeg har sagtens intet derimod, sagde Bertalda smilende, dersom det kun ikke varer for længe. Og glad ved Følelsen om, at eet Ord af hendes Mund nu strax formaaede, hvad tilforn saalænge blev hende fornærmende nægtet, skuede hun ned paa Arbeidet i den maaneklare Borggaard.

Mændene hævede Stenen i Veiret med Anstrængelse; under Arbeidet sukkede vel Een og Anden ved den Tanke, at man her tilintetgiorde den elskte salig Frues Værk. Men det gik lettere, end de hav-

de tænkt. Det var som om en Kraft neden fra hialp til med. Det forekommer mig, sagde Een af Arbeiderne forundret, som om Brønden dernede var bleven til et Springvand. — Og meer og meer hævede Stenen sig, og næsten uden Nogens Hielp gled den langsomt med dæmpet Skrald hen paa den brolagte Slotsgaard. Men af Brøndens Aabning steeg en høitidelig hvid Vandstraale. De troede nu alle virkelig at det var et naturligt Vandspring, men ved nøiere Betragtning mærkede de, at det var en qvindlig Skabning, indhyllet i et hvidt Flor. Hun græd bitterlig, vreed sine Hænder ængsteligt over Hovedet, og skred med langsom alvorlig Gang hen imod Slotsbygningen. Huusfolkene fore tilbage af Skræk, og stode som forstenede; ligesaa Bruden oppe i Vinduet. Da Skikkelsen kom neden under Vinduet, saae den klynkende op i Veiret, og Bertalda troede at kiende Undines blege Ansigt. Men den Jamrende gik forbi med tunge Skridt, dvælende, som til Retterstedet. Medens Alle stode saa hvide som Billedstøtter, uden Bevægelse, begav den Vandrende sig ind i Borgen, steg op ad de tilbetraadte Trapper, svævede giennem de velbekiendte Haller, hele Veien taus og med Taarer. Ak hvor ganske anderledes var hun vandret om her i fordums Dage!

Ridderen havde ladet sine Tienere gaae bort. Halv afklædt stod han for et stort Speil; Vox-tierten brændte kun svagt ved Siden af ham. Da bankede der en Finger sagte, ganske sagte paa Døren. Saaledes havde Undine banket før for Spøg undertiden for at skuffe ham. — Det er altsammen kun Indbildning, sagde han til sig selv; jeg maa i Brudeseng. — „Det maa du; men i den Kolde! hørte han en taareqvalt Stemme sige, uden for Værelset. Og nu saae han i Speilet, hvorledes Døren gik op — langsomt, langsomt — og hvorledes den hvide Vandrerske traadte ind, og sagte lukkede Slaaen i efter sig. I sit gysende Hierte følte han nu, at det ikke kunde være anderledes. Han skiulte derfor sine Øine med Hænderne, og sagde: Giør mig ikke afsindig af Skræk i min sidste Dødstime. Hvis du skiuler et forfærdeligt Aasyn under Sløret, saa hæv det ikke; og henret mig, uden at jeg seer dig. — Ak, svarede Vandrersken, vil du da ikke see mig en eneste Gang endnu? Jeg er saa smuk som jeg var, da du friede til mig paa Søetungen. — O hvis det var saa, sukkede Huldebrand, og hvis jeg kunde døe i et Kys af dine Læber! — Det skal du, min Elskte, sagde hun. Og hendes Sløer gled tilbage, og himmelskskiønt smilte hendes forklarede Ansigt. Skiælvende af Kiærlighed, og for Døden bøiede Ridderen sig hende imøde. Hun kyssede ham

med et himmelsk Kys, men hun slap ham ei igien; hun trykkede ham fastere til sig, og græd som om hun vilde udgræde sin Siæl. Hendes Taarer trængte sig ind i Ridderens Øine, og gjød en sød Smerte i hans Bryst, indtil endelig Aandedrættet standsede, og han som et Liig sank ned fra den skiønne Arm, paa Bolstret af sit Leie.

Jeg har grædt ham ihiel! sagde hun til nogle Tienere, som hun mødte i det yderste Værelse; og trængte sig midt imellem de Forfærdedes Hob, ud i Gaarden, hvor hun steg ned i Brønden.

Sidste Capitel.

Hvorledes Ridder Huldebrand blev begravet.

Pater Heilmann kom paa Slottet saasnart Herr von Ringstettens Død var bleven bekiendt i Egnen. Ret saa! sagde han, nu begynder mit Embede, og jeg behøver ingen Hielp. Han vilde trøste Bertalda, som kun følte liden Frygt i sit letsindige, verdslige Hierte. Den gamle Fisker var vel meget bedrøvet, men fandt sig dog med Blidhed i sin Skiæb-

ne; og naar Bertalda udskiældte Undine for en Morderske og Troldqvinde, sagde den gamle Mand sagtmodig: Det kunde nu eengang ikke være anderledes. Jeg seer intet i denne Sag, uden Guds Villie, og der har vist Ingen taget sig Huldebrands Død nærmere, end Den som maatte dræbe ham, den stakkels forladte Undine. — Derimod hialp han at ordne Liigbegiængelsen saaledes som det tilkom den Døde. Ridderen skulde begraves i en Landsby, paa hvis Kirkegaard alle hans Forfædres Gravsteder stode. Skiold og Hielm bleve lagte paa hans Kistelaag, for at sænkes ned i Graven med ham, thi han var den Sidste af sin Stamme. Følget begyndte sit sørgelige Tog, og istemmede Liigpsalmerne i den klare milde Luft. Heilmann gik foran med et høit Crucifix, og den trøstesløse Bertalda fulgte, understøttet af sin gamle Fader. Da blev man pludselig en hvid Skikkelse vaer med et tæt langt Slør, der gik mellem de sortklædte Qvinder som fulgte Enken. Den hævede sine Hænder jammerligt, og vreed dem over Hovedet. De som gik ved Siden af, følte en hemmelig Gysen og undvege, saa at derved opstod en Uorden i Sørgeparrene. Nogle Riddersvende vare saa dristige at tiltale Skikkelsen, og at vise den bort af Liigfølget; men den smuttede hurtig ud af deres Hænder; og strax saae man den med langsomme

Skridt atter i Følget. Ved det nu Tærnerne bestandig undvege den Hvide, kom hun tilsidst lige bag ved Bertalda. Nu begyndte hun at gaae yderst langsomt, saa at Enken ikke blev hende vaer, og hun holdt sig bag denne meget ydmygt og sædeligt, til de komme til Kirkegaarden.

Her giorde Følget en Kreds omkring Graven. Da saae Bertalda den ubudne Ledsagerinde, og halv i Vrede halv forfærdet bød hun hende forlade Ridderens Hvilested. Men den Slørede rystede blidtnægtende sit Hoved, og hævede sine Hænder med en ydmyg Bøn til Bertalda, hvorved denne følte sig saa bevæget, at hun med Taarer maatte tænke paa den Dag Undine saa venligt havde villet forære hende Koralhalsbaandet paa Donaufloden. I det samme vinkede Pater Heilmann til Taushed, fordi man vilde bede over Liget, hvis Grav allerede fyldtes og høinede sig. Bertalda tang og knælte, og alle knælte, og Graverkarlene med; da de havde klappet Graven til. Men da man reiste sig igien — da var den hvide Fremmede forsvunden. Paa Stedet hvor hun havde knælet flød en Kilde ud af Græsset; den rislede og rislede fort, indtil den havde rundtomkrandset Ridderens Gravhøi; da gisd den sig videre og løb ud i en stille Dam ved Siden af Kirkegaarden.

Endnu i de sildigere Tider siger man, at Byens Indbyggere have viist Kilden, og havt den bestemte Mening, at det var den stakkels forskudte Undine, som paa denne Maade endnu bestandig holdt den elskede Huldebrand i sine venlige trofaste Arme.

Det stille Folk.

I det Aar, da Løven dræbte Ørnen, og den italienske Jord drak Uskyldighedens Blod, tilberedte sig Ridder Gerhard von Ravensburg, med endeel andre Riddere der havde ledsaget Kong Konrads Søn til Døden, uden at kunne frelse ham, at reise hiem til det tydske Fædreland. Forgjæves stræbte Karl af Anjou, der havde begaaet Mordet paa den fyrstelige Ungersvend, at holde dem hos sig ved Guld og Æresbeviis. De sanddrue tydske Riddere vendte ham og det morderske Neapel Ryggen, glade ved at forlade det troløse Land, ligesaa fattige som de havde betraadt det.

Kun Ridder Gerhard tog et Klenodie med sig, der var ham saameget mere dyrebart, da han ikke havde Tyrannens Gunst at takke derfor, men sit eget Valg. En tydsk Frøken, der hændelsesviis var kommen til Kong Karls Hof, vandt den tydske Ridders Hierte, og havde intet imod ved hans Haand at vende tilbage til de Egne, hvor hun først saae Lyset. Den platte Udtale i hendes Fædreland kaldte hende Bathe von Meerfeld, men de pæne Gallier og Italienere forvandlede det til Beatrix, og forbandt det med saa skionne Tilnavne, som nogensinde qvindlig Skionhed har aflokket mandlige Læber.

Beate var virkelig skiøn, rank som en Ceder; Ildblik i de store bydende Øine; elskelig Skiærts og kiælen Smiger paa de hvælvede Purpurlæber; og de runde bløde Arme vare dannede til Kiærlighedens Omfavnelse. Besynderligt at en saadan Gratie kunde forlade Karls glimrende Hof, for i det raa Tydskland at vogte Gerhards Arne; ogsaa talde Rygtet allehaande om den skiønne Beatrix heltemodige Beslutning; hun hvem Karl af Anjou ofte havde kaldet den Guddommelige.

Den Lykke som den deilige Frøken havde giort, var virkelig ikke meget glimrende. Gerhard var en vandrende Ridder, som de Fleste, der havde forbunden deres Skiæbne med den sidste Spires af den hohenstaufiske Stamme; og havde Døden ei kort derpaa givet ham det Ravensbergske Stamhuus i Arv, som hans Broder besad, saa vilde han ikke havt en Straaehytte at byde sin Elskede.

Nu besad han rigtig nok Folk og Land; men ilede dog ikke med at bringe sin Frue hiem. Maaskee frygtede han for den Sammenligning, som den nationaliserte Italienerinde skulde giøre mellem den forrige Glands og det nærværende Mørke. I de første Dage af deres Ægtestand søgte han at fornøie sin Hustru med tusinde Forandringer; tog ikke den lige Vei hiem fra Neapel til Germanien, men sværmede hist og

her omkring, uden at deeltage i den sædvanlige italienske Nidkiærhed, fordi han havde en deilig Elskerinde. Der var næsten intet Hof paa Veien, som han tog forbi; dog holdt han sig længst op hos Biskoppen af Münster. Her havde han næsten opnaaet sin Reises Maal; naar det var godt Veir kunde han der fra Vartaarnet af see Spirene paa sit Fædreneslot. Biskop Otto var hans Lehnsherre, hvad et Par Borge angik; ogsaa gik det prægtigt nok til hos ham endnu, for en geistlig Herre at være; men da det dog ikke var slet saa overflødigt der, som paa de sydligere Steder, tænkte Gerhard saaledes lidt efter lidt at vænne sin Hustru til den ravensbergske Tarvelighed.

Frue Beate mærkede ret godt Forskiellen, og da ufornøielige Siæle altid ahne deres Lykke der, hvor den ikke er, saa forekom hende Opholdet ved det geistlige Hof overordentligt længe, og hun bad sin Husbond Dag og Nat at fortsætte Reisen, saa hun dog snart engang kunde tænde Ild paa deres egen Arne, og blive en fuldkommen Fru von Ravensberg. Gerhard fandt sig smigret ved dette Ønske, og skyndte sig at tilfredsstille det.

Paa Sanct Gervasii Dag, da de haabede at være hiemme inden Aften, sad Ridder Gerhard i den rummelige Vogn, ved Siden af sin kiære Halvedeel, heel stille og mod i Hu, og kunde længe ikke svare hende paa, hvoraf hans Sorgmodighed reiste sig;

indtil endelig Tusmørket, Fortrolighedens Veninde, udbredte sig over Dalen og de ravensbergske Spire allerede hævede sig i den friere Taage; da oplod den Sørgmodige sin Mund og sagde:

I maa ikke undres over min hulde Frue, at der overfalder mig Skræk og Banghed, naar jeg tænker paa at jeg har uddraget Eder alle Italiens Herligheder, alle de Palladser, de paradisiske Udsigter, og nu skal føre Eder ind i en gammel Klipperende, hvis bedste Stads maae forekomme Eder fattig, hvis smukkeste Spadseregange ville indklemme Eder Hiertet.

Fru Beate svarede herpaa med en flygtig Latter, og med en Forsikkring, som allerede dengang var giængs mellem Forelskede og unge Ægtefolk: at Kiærlighed giorde Hytten til et Pallads, og den vildeste Ørk til et Eden.

Gerhard takkede sin Hustru med et Kys; men hans Øie blev mørkt, hans Pande skyggefuld, og den korte Vei de endnu havde, blev lagt tilbage uden at der taldes et Ord.

Nu var man der. Borgfogden, underrettet om Herskabets Ankomst havde ikke undladt at gaae dem imøde. — Tolv Fakler nærmede sig de Nykomne for at lyse dem op ad Vindetrappen; ogsaa lyste der Kiærteglands fra de runde, høihvælvede Vinduer i Spisesalen; og derinde ventede dem et Aftensmaaltid, der vel hverken var italiensk eller fransk, men dog efter

tydsk Maade vel nok tillavet, for at vederqvæge et Par trætte Reisende. — Man spiste godt; men Samtalen var mat; Fru Beate gabede, Ridder Gerhard speilte sig i Pladen paa sit Sværd, og foer op, som af en dyb Drøm, da Huushovmesteren efter fuldendt Maaltid traadte hen for Bordet med blottet Hoved, og udbad sig og sine Medtienere den Bevaagenhed at maatte antages til Haandkys.

Bønnen blev opfyldt; det samtlige Tienestetyende traadte ind i festlige Klæder og gik det høiadelige Par forbi, som fordum Dyreslægterne Ærkefaderen Adam i Paradis, da han gav dem Navne. Fru Beate rakte enhver den hvide Haand at kysse, og smilte til Enhver, og alle glædte sig over den huldsalige Huusfrue. De vare for enfoldige og troskyldige til at see andet end Velbehag i dette Smil. Imidlertid var der dog Skikkelser iblant dem, som kunde have været et forvænt Øje paafaldende. De fleste af Gerhards Tienestefolk vare fødte paa Slottet, vare blevne graa der, havde kun havt lidet at bestille i deres Liv med den øvrige Verden, bare endnu de Klæder som de havde havt paa til Gerhards Bedstefaders Wiso von Ravensbergs Bryllup; og talde endnu i den samme Tone, som dengang, Stof nok til Underholdning for mangen Lattermild. Men Beate var for søvnig, Gerhard for eftertænksom; og begge følte deres Værdig-

hed for meget, til at nedlade sig her til Kritik. Audiensen varede kun kort, og man lyste Slotsherren og hans Huusfrue tilsengs giennem mange snevre mørke Korsgange, giennem mange høie gienlydende Sale. Sovkammeret, der aabnedes dem, var fast bygget som en Kirke og forsynet med kæmpemæssigt Huusgeraad. Tapeter, der fordum havde været purpurfarvede, faldt i vide Folder ned fra den himmelhøie Hvælving, og endte sig i en breed Fryndse, der, som den ældste Tiener forsikkrede, eengang havde været gylden. Høie Stole, der lignede smaae Troner, stode i Rader langs Væggen; og midt under Loftet brændte en uhyre Lysekrone med syv Voxlys. De mærkværdigste Gienstande i hele Værelset var en Seng, bred og rummelig, beskygget af en høitidelig Tronhimmel; og en Ovn, den første og største, Tydskland saae. Dens Jernkiste der slugte hele Træer, hvilede paa fire sorte Marmorstøtter, disse dannede en Sal under den, hvor Kiærlighedsguderne som usynlige fulgte det unge Ægtepar, mageligt kunde holdet en liden Aftendands.

Fru Beate havde en besynderlig Følelse paa dette Sted. Hvad man kalder Gru og Rædsel kunde ikke virke paa hendes Siæl, da hun ingen Tro havde til alle slige usynlige Ting. Vel var Fritænkeriet dengang ikke synderlig udbredt, men

ligesom, efter Ordsproget, altid Fanden bygger sit Kapel nærved et Gudshuus, saa groede allerede den gang Vantroens Ukrudt nær ved St. Peders Stol; saa lidet som denne Vext ellers var bekiendt. Fru von Ravensberg var opdraget i Rom, havde tilbragt sine skionneste Dage i Neapel; og derfra skrev sig hendes Grundsætninger i denne Henseende, som hun ikke skriftede for Nogen, mindst fra hendes stærktroende Gemal.

Desuagtet havde hun maaskee dog spurgt hvorfor han havde valgt sig dette Sted til sit Natteleie; men Erindringen om den Forsikkring hun igaar havde givet sin Husbond, at enhver Krog vilde være hende et Eden med ham, qvalte det paa Læberne. Siden betog den snaksomme Borgfoged hende Uleiligheden; han var med i Følget, og traadte frem med en lang Fortegnelse paa de Herrer og Fruer, som havde sovet her, som vare fødte her og døde her; hvoraf da Beate vel kunde mærke, det maatte være Skik for Slotsejerne at sove i denne øde Hvælving; og hendes Indvendinger, meente hun, vilde da vel desuden ikke have formaaet at hæve den gamle Sædvane.

Man gik til Hvile, og den trætte Frue begyndte allerede at lukke sine lyse Øine, da Herr Gerhard vendte sig til hende med det sælsomme Spørgsmaal: Min Hustru, sig mig, paa hvilken

Dag og i hvilken Time er I bragt til Verden? Det har jeg hidtil forglemt at spørge Eder om.

Hvorledes? svarede hun leende; jeg troer I vil undersøge min Nativitet? Gud bevare mig og enhver god Christen for saadanne forbudne Kunster, sagde Ridderen, i det han slog et Kors for sig.

Eller, vedblev hun, I vil høre om jeg er et Søndagsbarn og kan see de Spøgelser, hvilke maaskee gaae igien i Eders Borg? Hvis saa er, da viid at jeg er født paa en Mandag, tre Timer efter Solens Opgang i Foraarsjevndøgn, og altsaa duer min Natur slet ikke for Spøgerie. Denne Fødselstid udelukker jo efter Sigende, aldeles fra alt Samqvem med Aandeverdenen; og Folk som have seet Lyset førstegang paa den Tid, er en Modbydelighed for de usynlige Hærskarer.

Hvad vil I sige med det? spurgte Ridder Gerhard, med et særegent Blik, sin spodskesmilende Hustru.

Ak, raabte hun, hvorledes falder I i Aften paa en saa fælsom Samtale. I Morgen, min Bedste, i Morgen meer om disse Ting. Lad os nu sove. Derpaa gabede den hulde Qvinde tre Gange i Træk, og sov ind.

Næste Dags Morgen vakte Ridderen sin Frue med lignende Spørgsmaal: om hvordan hun havde sovet, om intet havde forstyrret hende? Om hun

nu syntes bedre om Sovkammeret, end igaar? Fru Beates friske Rosenkinder vidnede om hendes uforstyrrede Ro, og hun besvarede Alting til Fornøielse, kun ikke det sidste. Hendes Afsky for den gammeldags Stadsestue var afgiort; og hun ønskede den byttet om med et andet Værelse.

Heel ugierne føiede Ridderen hende. Tienestefolkene udførte Flytningen med Murren, og forsikrede, det kunde ikke gaae an, dersom der ikke skulde vendes op og ned paa hele Slottet. Fruen forlangte, at man skulde løse hende denne synderlige Gaade. Ridder Gerhard trak paa Skuldrene og sagde ikke andet end: han havde ønsket, det var bleven ved det Gamle, og at han vilde anseet det som et Beviis paa hendes fuldkomne Kiærlighed for ham, hvis hun havde fundet sig i det, som hun maaskee ansaae for en Fordom, og ikke havde forsmaaet hans Forfædres Yndlingskammer.

Dette Angreb var for stærkt, Beate fandt sig deri, og forbeholdt sig kun at forandre det eventyrlige Huusgeraad lidt efter nyere Smag, for saaledes at svække Indtrykket lidet af de skrækkelige Gienstande, der sikkert vilde ængstet hende, hvis hun ikke havde været saa stærk en Aand, som hun var.

Nu blev da det Ravensbergske Familiekammer saa aldeles moderniseret, at der intet blev tilbage uden Ovnen, fordi den allene var istand til at var-

me den uhyre Hvælving; og Lysekronen, fordi dens syv store Arme allene formaaede at bortjage den her herskende gyselige Dunkelhed.

Reformationen som Fru Beate havde begyndt, udbredte sig nu fra Sovkammeret af lidt efter lidt til alle Slottets Dele, tog sin Vei ud i Haven, og tabte sig paa Grændsen af en tyk Lund som rundt omgav Borgen, hvis største Halvdeel blev fordømt til Baalet; deels fordi den fordærvede Udsigten hist, udklækkede Kryb og Insekter her, og hindrede Veien til en høi Terrasse, som Beate nylig havde ladet anlægge og hvori hun gierne dvælede, for at tilbagekalde sig de italienske Saligheder.

Hvem der især gik Fru von Ravensberg tilhaande ved disse Foretagender, var den brune Camilla, en italiensk Pige, hun havde taget med sig fra de Enge, hvor hun havde tilbragt sin Ungdoms Vaar, og som allene havde den Ære umiddelbar at opvarte Fruens Person.

Allerede dette Fortrin gjorde den sortebrune Italienerinde forhadt af den qvindlige Deel paa Slottet, ligesom hendes Mangel af Skiønhed og dog let flammende Hierte tildrog hende Mandfolkenes Foragt. Hendes ondskabsfulde Sind opbragte dem alle. Hertil kom at hun ikke var istand til at giøre sin fornærmelige Adfærd god igien med ven-

lige Ord, siden hun intet andet Sprog forstod end det romerske. Hvad Under at hun Dag og Nat søgte at formaae sin Herskerinde til at forlade det raae Tydskland og at boe under Hispaniens milde Himmel, hvor der vinkte hende Marmorpalladser istedet for gamle Borge, og hvor Orange-Løvhytter udbredte deres Arme mod hende, for at godtgjøre de graae, med Vedbend omsnoede Almetræer, som stode ved Borgmuren paa Ravensberg.

Camilla undlod ikke at forklage den gamle Borg; hun var den første der gav sin Frue Nys om, at det ikke havde sin Rigtighed med det ovennævnte Sovkammer. Saa lidet som Frue Beate frygtede for Spøgelser, saa brugte hun dog denne Frygt som et Paaskud for at komme bort. Men Gerhard var ubevægelig og Camilla maatte tie. Kun nu og da hørte man hende sukke i Løndom over Syn og Drømme, som Dag og Nat forurolige hende.

Neppe lønner det Umagen at have nævnt denne usalige Tærne, thi den Rolle hun spillede paa Ravensberg var saare kort; hun døde snart, og maatte bøde med sit Liv for sin Forvovenhed.

Efter hendes Forslag havde Frue von Ravensberg ladet anlægge et Bad i et af Slottets kjølige underjordiske Hvælvinger, i romersk Smag; men, da Camilla første Gang fulgte sin Frue derned,

snublede hun over noget Usynligt, som kom hende mellem Fødderne, og brak et Been. Og da hun engang i Slotshaven ville udrydde en vild Rosenhække med egen Haand, der stod i Veien, sank hun føleløs til Jorden; hendes Ansigt hovnede frygteligt, og hun døde niende Dag derefter, uden at kunne sige før sit Endeligt, hvad der var hændet hende.

De Yngre og Uerfarnere paa Slottet meente at det maatte have været en giftig Orm, der havde beaandet hende; men den gamle Borgfoged og hans Medaldrende rystede betænkeligt paa Hovedet og taug.

Imidlertid var Fru von Ravensberg blevet Moder til en Stamarving, men som døde i Vuggen; i hvis Sted hun siden fik en Datter, som de kaldte Helene. Det var om Morgenen, første Pindsedag, da Morgen og Nat rakte hinanden Haanden til Afsked, at hun saae Lyset; og i den Anledning lode Beates Qvindfolk sig forstaae med, at dette vilde have Indflydelse paa den Nyfødte; men det skeedte kun med Vink og halve Ord, hvilke ingen agtede mindre paa, end Moderen selv. Denne, der var alt for omhyggelig for sin Skiønhed til at amme Barnet selv, overgav det strax til en Kone, der kunde være det i Moders Sted. Gertrud udførte sin Pligt med saamegen Omhyggelighed og Flid, at hun

vandt sin Frues Fortrolighed. Men en ærlig Siæl er kun istand til at være en Andens Fortrolige saa længe som denne ingen forbudne Ting har at betroe. Saalænge Talen endnu kun var om smaae Ægtestandstvistigheder, gik det godt, og Gertrud søgte at jevne alt; men da hun fik meer at vide, fulgte Misbilligelse og Mishag, og Baandet var sønderrevet.

Fru von Ravensberg havde saa tidt fortalt sine fortroligste Venner, at intet uden Kiærlighed til Junker Gerhard og Frygt for Kongen af Neapels Elskovsefterstræbelse havde drevet hende bort fra Hofet, at hun tilsidst troede det selv. Dog forlød hun sig undertiden saaledes for Gertrud, at denne snart indsaae, intet uden trængende Nødvendighed havde bragt Fruen til at indgaae dette Ægteskab. Den gode Kone pleiede da at sige i sin Enfoldighed: Skeet er skeet! og Gud tilgive Enhver sine Synder. Men da Fru Beate lod sig mærke med, at Kiærligheden til hendes Ægteherre begyndte at slukkes; at hun endnu følte sig for skiøn til at afblomstre i Mørket, og at hendes Øine ikke vare lukkede for fremmede Ridderes Fortrin — da oprørte sig Gertruds Hierte, og hendes Biembede begyndte at falde hende besværligt. Hun trak sig tilbage fra Bentes Raade, og hengav sig ganske til den lille Helenes Opdra-

gelse, hvilken den efterladne Moder ogsaa aldeles overlod hende.

Ridder von Ravensberg var reist til det romerske Keiservalg i Frankfurt og Fru Beate kiedede sig. Nogle gamle Venner vare komne fra Italien til Tydskland; hvorledes kunde de undlade at besøge det Sted, hvor den skiønne Beatrix boede? Med de fremmede Riddere droge Liv og Munterhed ind i Ravensberg. Borgens Frue, der efter Landets Skik burde have oppebiet sin Husbonds Hiemkomst i klosterlig Eensomhed, kunde neppe for Velanstændighedens Skyld finde sig i, at de ikke længer toge deres Natteqvarteer i den nærmeste Bye; til Giengield var der daglig Banket og Dands hos hende, hvortil hun indbød Ridderne, samt Omegnens Fruer og Frøkener.

Hun havde giort sig det til en Regel, aldrig at holde Venskab med andre af sit Kiøn, end med dem, som i Aand og Skiønhed stode adskillige Trin under hende. Alting dreiede sig derfor om hende, som om Middelpunktet. De andre Damers Yndigheder tiente kun hendes egne til Folie; og de vare godhiertige nok til at finde sig deri, og til at skrive alt hvad der skede Fru von Ravensberg til Ære, paa hendes egen Regning.

Dette gav Anledning til mange sælsomme Forviklinger og Kiærlighedshandler. Alle Sale gienlød

af Glædestoi, i alle Kroge hviskedes der forelskede Hemmeligheder.

Gertrud, der allerede nu holdtes for en besværlig Bevogterinde af sin Frue, kunde ikke gjøre andet end trække sig tilbage i et afsides Værelse, med den lille Helene. Hun var for from til at nedkalde Himlens Hævn over Borgens Fredsforstyrrere, dog kunde hun ikke undlade ofte at sige sagte ved sig selv: Det kan aldrig gaae godt. — Og hun havde Ret. — Paa den sidste Tid løb aldrig nogen Fest paa Ravensberg lykkelig af. Snart kom der Ild i Kiskenskorstenen, af den evige Kogen og Syden; snart blev Festens Dronning eller Een af hendes Yndlinge overfaldet af et pludseligt Ildebefindende; snart opstod en panisk Skræk mellem Dandserne, saa de fore fra hinanden og skiltes ad. Naar de da kastede sig paa deres Heste og satte ned ad den steile Fieldvei, løb det sielden af uden Halsbrækken. Ogsaa var der bestandig en underlig Urolighed mellem Hestene. De vrinskede, sloge bad ud, beed og anfaldt hinanden; saa at der aldrig manglede Døde og Saarede paa Valpladsen.

Den største Deel af det lystelige Selskab blev paa denne Maade skræmmet bort, ved de gientagne Eventyr, og kun nogle Udvalgte lode sig holde tilbage af den almægtige Kiærlighed. Men da Een af disse, Junker Florian af Padua, faldt ned af en

Bagtrappe, der gik til den skiønne Beatrix Kammer, hvor han, (man vidste ikke hvordan) havde forvildet sig, og fik en Skade der nogle Dage derefter koste ham Livet, — saa toge alle de øvrige Glædesguder Afsked uden Forskiel, og Borgfruen faldt nu i sin Ensomhed paa bodfærdige Tanker. Hun lod Gertrud kalde, og denne viiste sig med al den Veltalenhed, som Troskab for den fraværende Herre indgav hende, og som Haabet om at forbedre sin Frue opmuntrede hende til.

Strenge Frue! sagde hun efterat Beate angrende havde giort sit Skriftemaal, — tillad at jeg taler frit; Noden kræver det; det kan maaskee koste min Hals, dog jeg sætter mit Liv i Fare, for at tiene Eder. — Om I giorde vel i at indbyde fremmede Knægte, paa en Tid da I meget mere som Enke burde hyllet Eders Skiønhed i et syvfoldt Slør og oppebiet Eders Husbond, tilkommer mig ikke at afgiøre. Men saameget er viist, at I aldrig kunde valgt et mere upassende Sted til Eders Lystighed, end Ravensborgen. Viid, disse Mure ere hellige; og trindt omkring os vaage tusinde Øine, som ingen Uretfærdighed taale. Paa den Tid da den Ravensbergske Æt opkom, og vor Husbonds Stammefædre byggede denne Borg, da forbandt sig med dem en Aandeslægt, hvilken strax i Begyndelsen tog Borgen i

Besiddelse tilligemed dem; og gav sig frivillig i Tieneste hos det ædle Huus, med hvilket den siden blev uadskillelig forbunden. Sagnet forsikrer, at de den gang synligen vandrede om i denne Borgs Enemærker, og levede i selskabelig Enighed med Husets Beboere, hvilke de viste tusinde Smaatienester, fra den Mindste til den Største. Lidt efter lidt, alt som Menneskene forværredes, indskrænkede sig deres Aabenbaring til visse Tider, for visse udvalgte Personer. Man begyndte at see dem med en lille Gysen, men man saae dem ikke ugierne; thi alle kiendte disse Smaaskabningers Elskværd og Uskadelighed. De vare glade Deeltagere i enhver uskyldig Glæde; og Eensomhedens venlige Stalbrødre. Man gav dem Navn af det stille Folk; thi i Mandsminde veed man ikke, at de har tilkiendegivet deres Nærværelse med fornærmelig Støien, eller med at stifte nogen Skade. Kun et ældgammelt Sagn melder noget Sligt om en Herr von Ravensberg, der altfor tidlig glemte sin afdøde Gemalinde; dengang skal der være skeet omtrent hvad der har tildraget sig nu, saa at der ikke blev Ro paa Borgen, før man havde bortfiernet det Anstødelige, og tilfredsstillet de Usynlige.

Nu maa I vide, at I af flere Aarsager allerede strax ikke var vore Huussinder velkommen; derfor skulde I mindst givet dem Anledning, til end større Misnøie. De havde tiltænkt vor Husbond en anden

Brud, end en halv Udlænding, der blot ved sin Fødselsdag og Fødselstime var dem imod. Ogsaa Eders første Indtrædelse paa Slottet mishagede dem. Det skeedte Sanct Gervasii Dag; og denne Dag var allerede fra de ældste Tider, da endnu de Ravensbergske Skytsaander vandrede synligt her, en Sorgens Dag; (af hvad Grund veed man ikke) der aldrig turde udmærkes ved nogen Glædesfest. Dømm derfor selv, om det kunde behage dem, at tusind Kærter lyste ved Eders Ankomst, og at Tienestefolkene hyldede Eder med lydelig Jubel! Disse usynlige Væsner betragte sig som Slottets ældste Ejermænd, betragter de Herrer von Ravensberg blot som deres Lehnsmænd, ville have alting efter deres Sind; intet forandret, intet nyt indført; og opbringes ofte ved de ringeste Smaating; saa at vi blot maa takke vor stille enfoldige Levemaade for den Ro vi nyde, og som det der holder dem i godt Lune.

Overlæg nu selv hvad der maatte følge paa de Forandringer, I giorde her. I forstyrrede de gyselige Kroge, i hvilke de helst opholdt sig; udrøddede Skoven, og Rosenlunden, deres kiæreste Spadseregang; trængte Eder endog ind i deres Helligdom, den underjordiske Hvælving; hvilken I, efter den ryggesløse Camillas Raad, lod indrette til et Bad. Ak, jeg indseer kun nu altfor tydeligt hvad det var, som fik

denne Roligheds-forstyrrerske til at snuble i den hemmelige Kielder, og hvilken Giftorm der beaandede hende fra Rosenhækken. Hun blev et Offer for sin Selvklogskab; og jeg maa tale, for at redde Eder, at ikke ogsaa I —

Gertrud! Spøgelseseerske! raabte Beate, der hidindtil havde hørt til med høit opspilede Øine; raser du?

Nei, ædle Frue, sagde Ammen; og naar jeg torde, kunde jeg vel endnu fortælle meer.

Tael, sagde Beate; jeg er just oplagt i Dag til at høre Eventyr.

Tilgiv, vedblev Gertrud, det er ikke af Frygt for Eder, at jeg ømmer mig ved at tale; jeg bliver beluret af andre Øren. Een af Eders Tærner, som yttrede hvad der nu svæver mig paa Læberne, maatte allerede betale med Livet. — — Dog, det skeer af Troskab til Eder; og jeg siger det endnu engang, for Eders Skyld vover jeg Alt.

Vid altsaa, da I kom ned med Eders første Junker, saae Een af vore Qvinder, den første Nat efter Eders Barsel, Kammergulvet aabne sig og Aandeslægtens Stammemoder stige op. Thi det stille Folk, der ikke er andet end en Slags aandelige Mennesker, fødes og døe ligesaavel som vi. Alfen nærmede sig det slumrende Barns Vugge, kyssede dets Øine tre Gange, og sagde: Gaae, smilend eDreng! søg

din Arvedeel blant Englene; af Herren von Ravensbergs Slægt maa du udslettes, thi til den hører du ikke.

Fordømte Sladderhank! raabte Fru Beate, som kun altfor godt forstod hvad Alfen havde meent med disse Ord; gaa bort fra mine Øine, og drist dig aldrig til uopfordret at træde for mit Aasyn igien.

Gertrud gik med et bedrøvet Hierte. Kiære Barn, sagde hun, i det hun sluttede den lille Helene i sine Arme, dersom din Moders Had til mig skulde skille mig fra dig, saa overlader jeg dig i de velgiørende Aanders Varetægt, hvilke kun seet af mig og Faae, vare tilstæde ved din Fødsel, indviede dig til deres Yndling, og vaagede saa mangen Nat ved din Vugge, naar jeg slumrede. Derpaa overgav hun Barnet til sin Medtienerindes den gode Mechtildes Omsorg.

Hvad hun havde frygtet for, skeete. Hun fik sin Afsked, og maatte begive sig til sin Mand, som var Foged paa en afsides Borg, der endnu tilhørte Gerhard. Her døde hun snart. Var det nu af Grædmelse, eller var det Aandernes Hevn, fordi hun havde opdaget deres Hemmelighed, med den sædvanlige Ammesnaksomhed?

Beate troede det første; men faldt hende ved Midnat det Modsatte ind, at Gertrud var død for hendes Skyld, saa blev hun forunderlig tilmode.

Det gamle Slot blev hende nu meer og meer forhadt. Ingen turde vove sig did at besøge hende. Hun havde ikke Mod til at indbyde Nogen. Men Ridder Gerhard ejede flere Slotte; og man behøvede jo blot at forandre Opholdstedet, for at undgaae alle Ubehageligheder. Der var allerede tænkt derpaa. De italienske Herrer vare endnu ikke bortreiste, et lille nydeligt Landhuus skulde just indrettes og flyttes hen til, uagtet Gerhard havde yttret det modsatte Ønske, — da pludselig den fatale Hændelse indtraf, at den forglemte Ægteherre uformodentlig kom hiem igien.

Fru Beate behøvede sin hele neapolitanske Hoftone, for at komme ud af det ved denne Leilighed. Hendes Herre undrede sig over den forestaaende Flotning; til Oplysning magtte han erfare, at hun ikke havde kunnet holde det ud for Længsel i hans Fraværelse; og at hun derfor vilde give sig Luft i den vide Verden, uden for de snevre Mure der adskilte dem. Paa Slottet kunde hun ikke blive længer, selv med ham. At sige Eder Aarsagen, sagde hun, forbyder Livsfaren mig. Aabenmundighed har allerede skaffet Flere Døden i denne Ulykkesborg. O at Gertrud kunde tale, men hendes Mund har Døden for evig lukt.

Gertrud død? Den troe Tærne! Hvordan er hun død?

Beate udbrød i en Strøm af Taarer. O sagde Ridderen, nu veed jeg Gertrud har talt for dristigt

om Borgens Hemmeligheder, hvilke evig burde været fortiet for Eder, da Eders Øine ere lukkede for Aandeverdenen. Giv Eder tilfreds, min Dyrebare; og opgiv den Beslutning at forlade Borgen. Vort Huses Lykke vil kun blomstre saalænge vi boe her; intet uden Nødvendigheden maa drive os herfra; det vil sige: Keiserens Bud, eller Sværdet.

En klog Qvinde er aldrig raadvild. Beate vidste nu hvorledes hun kunde skaffe Ridderen bort; hun stod endnu altid i en hemmelig Forbindelse med sine italienske Venner, og det var hende en let Sag ved Een af de Fornemste, at faae Keiser Rudolf til hvad hun ønskede.

Det varede ikke længe, saa kom der følgende store Brev, med keiserlig Haand og Seigl: Vor Gunst tilforn! Kiære trofaste Ridder von Ravensberg! Eder er vor Feide med Abbeden af Sanct Gallen ei uvitterlig. Naar vi altsaa til Sagens lykkelige Fremme trænge til vore kiære Undersaatters Hielp, saa ville I ikke vægre Eder ved at væbne Eder med Eders Tienere og Svende, og forene Eder med vor Hær. Eders gode Frue og Børn kunne I ydermere medtage, og for Sikkerheds Skyld overantvorde til vor Huusholdning paa Würzburg. Dermed skeer vor Villie. ꝛc.

Dette Brev fornøiede saavel Ridderen som hans Frue, og alt blev nu indrettet til Reisen. Natten

før denne var berammet kunde Gerhard ikke sove. Det begyndte at røre sig omkring ham i Sovkammeret, Løvefødderne hvorpaa Sengen hvilede bævede, og han reiste sig op fra sin slumrende Hustru fordi han anede Aabenbaringen, saaledes som han havde havt den, første Nat, de laae her sammen.

Gulvet aabnede sig som dengang; men istedet for en heel Alfeslægt der dengang høitideligholdt hans Formæling for hans Øine, saae han nu kun en eneste Skikkelse, der i det den hævede sig op fra Dybet, nærmede sig hans Leie, hævede sig derpaa med en let Svæven i Veiret, og stod for hans Øine paa hans Sengedække. Det var en lille Kone, en halv Aen høi, med Alderdommens dybe Rynker i Ansigtet, og i en Dragt fra Henrik Fuglefængers Tid.

Dværginden neiede syv Gange for Ridderen, der ærbødig blottede sit Hoved, og giengieldte hendes Hilsninger. Du kiender mig, sagde hun derpaa, med sømmelig Tale, jeg helligholdt din Bryllupsdag efter den hos os indførte Lov, der forbinder vor Skiæbne med Eders, ved at bortgifte en Datter af min Efterslægt; og jeg fremstillede hende for dig, den første Nat du laae her med din Ægtehustru. Lad mig ikke sige meer om hende. I Mennesker ere lykkelige i Eders Uvidenhed. Nu til mit Ærin-

de. Min Stammedatters Ægteskab blev velsignet med et Pigebarn paa din Helenes Alder. Begge saae Lyset paa eengang, og de maae ikke skilles ad. Du kan reise hvorhen du vil, men Helene bliver under min Opsigt.

Skal jeg rive Datteren af sin Moders Arme? spurgte Gerhard.

Alfinden betragtede snart ham snart den slummrende Fru von Ravensberg, med en ærbar Mine; derpaa opslog hun en høi Latter. — O de skiønne Moderfølelser, raabte hun, som Beate har for Helene. Hun vil lege med hende som en Geed med sit Kid, saalænge hun er liden; men naar hun voxer til, naar hendes Skiønhed fordunkler Moderens? Nok — Helene bliver her. Jeg giør ingen Forskiel mellem hende og hendes Tvillingsøster. Du kan tillidsfuld betroe hende til mig.

Men — sagde Gerhard, min Førstefødte — jeg har hørt noget mumle om det! Hvorledes kan jeg betroe dig mit Barn?

Jeg forstaaer dig, raabte Alfekonen med en Røst, som gienklang i Hvælvingen og som hverken forholdt sig til hendes Størrelse, eller til dette stille Folks Sæder. Jeg forstaaer dig! — Men viid: Du har aldrig havt en Søn! — Hold op at være mig imod, du nøder mig ellers til at opdage dig Ting, som — — —

Et dumpt Buldr, som om Bjælkerne i Sparværket knagede, og som om fierne Flammer gnistrede, slugte Alfeqvindens sidste Ord. Lysene slukkes, Synet forsvandt, og Gerhard sank tilbage paa sit Leie, i en Tilstand der var en Mellemting af Afmagt og Dodsøvn.

Morgenen frembrød; Hestene vrinskede i Slotsgaarden, et Signal til Afreisen. Svendene traadte ind for at vække deres Herre. De fandt Fru Beate i Natklæder med flagrende Haar, badet i Taarer, staae ved sin Husbonds Seng. Han var paa ingen Maade til at vække. Hun vred sine Hænder, ilte de Kommende imøde og bad dem om Hielp. Nu blev Gerhard snart munter, og lavede sig til at staae op.

Istedet for at bryde sig om den glade Støi, som hans Opstandelse foraarsagede, befalede han at man skulde tridse den store Lysekrone ned; og da han saae at Voxlysene ikke vare brændt længer ned, end der kunde brændes i en Time, sluttede han sig til at deres Slukning, og følgelig ogsaa det som skeedte forhen, ikke havde været en Drøm, og at altsaa Alfekonens Forlangende maatte opfyldes.

Der blev altsaa besluttet at Helene skulde blive tilbage, under Alfernes Beskyttelse. Moderen beklagede sig over den grusomme Fader, lod falde et Par Taarer paa sin Datters Kinder, og kastede

sig i Vognen med Jil. — Helene var nu under den tro Mechtildes Opsigt ene paa Borgen. Med hende glædte sig alle de øvrige Husets Folk, baade synlige og usynlige, og den Ældste Borgfogden Werner, som haabede at Roligheds forstyrrerske aldrig vilde komme meer, giorde Anstalter til at alt blev igien sat i sin forrige Stand. Det Ravensbergske Familievaaben, en hielmet Biergmandsling i blaa Grund, som Fru Beate aldrig havde kunnet lide, blev uden ny Forgyldning eller Opmaling sat under Gavlen af Huset igien over Hovedindgangen. Paa Pulterkammeret opsøgte man atter de gamle Tapeter, tilligemed det øvrige Huusgeraad, for at udsmykke den hellige Sovehvælving dermed. I Skovens udhuggede og udrøddede Egne blev plantet unge Naaletræer, og den fordum af hin brune Camilla forstyrrede Rosenhække blev bragt i Stand igien. Ogsaa den underjordiske Hvælving, som Italienerinden havde indrettet til Bad, skulde tilmures; men det blev opsat. Thi endskiønt det aldrig havde manglet paa Spøgerie og hemmelig Drillen naar Beate vilde betiene sig deraf, saa lod det dog til, at de godhiertige Væsener ikke misundte den unge Frøken deres Grottes Kislighed. De saae det gierne at hun blev badet her; og hialp ofte med at tvætte hende, naar Mechtilde var allene med sin Pleiedatter.

Førend endnu Fornuften vaagnede hos den lille Helene, vante sig alt hendes Øine til disse smaae Skabninger, der ikke lode sig see for andre, end for hende, Mechtilde og den gamle Werner. De øvrige Borgens Indvaanere troede med en hellig Taushed paa dens Tilværelse, uden at see dem.

De godhiertige Aander vaagede over den lille Helene, lærte hende stamme de første Ord, og hendes Stemme fik en Sødhed, som trængte dybt til Hiertet. Hendes Gang fik en ætherisk Svæven; hendes Legemsdannelse den høieste Fuldkommenhed, og hendes Ansigt, der vel ikke var blændende skiønt, fik de meest talende Træk af Uskyld og Hiertensgodhed.

Helene havde intet Begreb om at de yndige Væsner, som omgiøglede hende, var af et andet Slags Skabninger end hun. Hun holdt dem for en Art mindre Mennesker; og den forstandige Mechtilde lod hende blive i den Formening, indtil en uforsigtig Veninde af den unge Frøken forstyrrede det huldе Bedrag, og derved drog et Skillerum mellem hende og de selskabelige Aander. Helene kunde ikke omgaaes dem saa fortrolig, da hun nu i dem kiendte Skabninger af et høiere Slags. Alferne mærkede Forandringen, og straffede Aarsagen dertil med Døden. Ogsaa Helene maatte bøde derfor; de lode sig ikke see meer af hende, men nøiedes med usynlig at bevogte hendes Skridt.

Kun eengang, da hun alt var bleven en voxen Pige, havde hun efter lang Tid en lignende Aabenbaring. Naar hun nemlig gik ud i Haven for at spadsere, gik hun for det meeste giennem en lang mørk Gang, hvor der altid brændte en Lampe. I denne Gang stod et lille Steenbilled i Væggens Fordybning, hvilket hun, uagtet den høie Krave og den gothiske Hue altid havde taget for den hellige Jomfru, og bøiet sine Knæe derfor. En varm Sommerdag da Helene var faldet i Søvn i Haven, i Skyggen af den velbekiendte Rosenbusk, stod en lille Kone for hende i Drømme, just saaledes som hun kiendte hende fra Steenbilledet, og sagde: Jeg er ikke den Hellige, for hvem du i din fromme Enfoldighed har holdet mig. Men jeg er et Væsen som elsker dig, og som kan virke for dit Vel saavel som Himmelens Dronning. Jeg er Alfernes Stamme moder, som vaager for din Stamme. Steenbilledet i Gangen forestiller mig. Een af dine Forfædre lod mig saaledes udhugge, og sætte hen paa det Sted, hvor jeg havde aabenbaret mig for ham. Vær god og dydig. og forlad mig ikke uden ved Tvang, saa skal jeg aldrig forlade dig. — Helene lovede det; og da hun vaagnede duftede Rosen eengang saa sødt, som ellers, og Nattergalen slog i Rosenhækken.

Ridder Gerhard og Fru Beate tænkte imidlertid kun lidet paa deres forladte Datter. Den første var

i en bestandig Vaabentummel, den Anden i den store Verdens Adspredelser. Saalænge Fru Beate endnu var ung nok til at fængsle de kiære Riddere, vilde hendes yndige Datter kun været hende en Torn i Øiet; men alt som hun selv begyndte at blive en afbladet Rosenbusk med Torne uden Blomster, tænkte hun meer og mere paa at hidkalde sin Datter, for at skaffe sig Indflydelse og Opvartning ved hende. Det blev hende let, ved Keiseren, at befale Helene Reisen, eftersom hin, af synderlig Gunst for hendes Forældre, vilde sørge for hendes Lykke. Fru Beate havde allerede udtænkt sig en Svigersøn; en ung italiensk Greve, hvis skiønne Landgods i Nærheden af Neapel hun i Tankerne havde udkaaret til sit Enkesæde, for der at nyde Livets Aften, hvor hun nød dets rødmende Morgen.

Hvor ondt giorde det Helene at forlade sine elskede Løvhytter, sine Mure. Men Alferne forholdt sig under Indpakningen stille og rolige. Det glimrende Hof, de støiende Fornøielser havde intet Tillokkende for Helenes rolige blide Siæl, og fik det endnu mindre ved Nærværelsen af et Menneske, som man vilde bringe hende til at elske, og som hun foragtede. Junker Guasparo di Capua var at ligne ved de antike Mindesmærker i hans Fædreneland; En ruineret Bygning, Levning af en Skiønhed, som den vilde foregaaende Tid næsten havde udslettet.

Hvad Under, at den fortvivlede Pige forsøgte alt, for at undgaae ham; — og da der intet Haab om Frelse var, fik det fortvivlede Indfald, forklædt i Natten at flygte bort til et Nonnekloster? Hendes Øie havde ofte dvælet med Velbehag paa en fattig ung Ridder, der undertiden havde Vaabenvagt ved Slottets Port, som tankefuld og sørgmodig støttede sig til Muren naar hun gik ham forbi, og betragtede sit Sværd. Da rødmede han og foer op som af en Drøm. Da smilte han med et veemodigt Smiil, som Helene kun altfor vel forstod. — O kunde du betroe dig til ham, tænkte hun tit. — Men hendes fromme Siæl følte snart det Usømmelige i at kaste sig i en fremmed Ynglings Arme. Hun flygtede altsaa ene fra den haarde Moder; thi hendes Fader var reist til en prægtig Turnering hos en af Nabofyrsterne. — Hvor forundret blev hun da ikke, da hun vaagnede af sin Afmagt under et Træ i den tykke Skov, og fandt den unge Ridder Henrik og en sneehvid Olding med et langt Skiæg staae for sig. Skiønne Frøken, sagde den Første, frygt ikke! Eders Flugt er ikke opdaget. Tilgiv at jeg har bevogtet Eders Skridt. Kun Omhu for Eders Vel har bevæget mig dertil. Hos denne værdige Eremit kan I med Tillid, uden Frygt, tilbringe nogle Dage, indtil der gives Leilighed til hemmeligt at bringe Eder hen, hvor I ønsker det.

Hvad kunde være Helene kiærkommere? Hvad var fornuftigere end at modtage denne Hielp; hvad naturligere end at Helenes og Henriks unge Kiærlighed fra en Gnist blev til en Flamme, ved hans beskedne, korte men daglige Besøg? At han var fattig, og ikke eiede andet end sit Skiold og sit Sværd, gav ham en Yndighed mere i Helenes Øine; thi hun haabede at kunne giøre ham lykkelig. Men hendes Dyd og hendes Løvte til Alfernes Moder paalagde hende ogsaa, intet at vove, uden dennes Minde. — Drag tilbage, ædle Ridder, sagde hun en Dag til Henrik; vent min Fader, og tilstaae ham Eders Kiærlighed for mig. Den sølvgraa Valentin har lovet mig sin Beskyttelse, sit Leide. Forklædte som Pillegrimme ville vi vandre til min Fædreneborg igien. Der venter jeg Eder og min Fader. En venlig Aand vil give os Held til vort Forehavende. Henrik trykkede et Kys paa hendes hvide Haand og forlod hende. Hyllet i en bruun Kappe, med en bred Hat over de fulde Lokker og en Pillegrimstav i sin Haand, fortsatte hun Reisen Dag og Nat i Oldingens Selskab, indtil hun atter saae de kiære Borgspire kneise, indtil hun atter kunde kaste sig i sin gamle Venindes Arme. I Haven ved Rosenhækken forlod Eremitten hende med disse Ord: „Dine Skytsaander kunne paatage sig enhver Skikkelse," og forsvandt i Hækken.

Helene havde neppe udhvilet sig nogle Dage, efter Reisens Besværlighed, før en Flok Ryttere en Aften kom gallopperende op ad Borgveien. Helene skiælvede. Hun saae fra sit Vindue ned i den fliselagte Gaard, og blev Faderen og Henrik vaer blant en Flok Riddersvende. Af deres glade Miner spaaede hun sig sin Lykke. Hun mødte dem paa Vindetrappen, og neppe havde Gerhard omfavnet sin Datter, før han lagde hendes Haand i Henriks med disse Ord: Fattigdom skal ikke hindre den vakkre Krigers Lykke! Modtag her Eders Tapperheds og Troskabs Løn — Helene var henrykt, men hendes Glæde mindskedes, da hun hørte, at den opbragte Moder kom bag efter, kiørende i den store Vogn; og at hun aldeles ikke vilde give sit Minde. — Vi have en Kamp at bestaae, sagde Ridder Gerhard; men vi maae vinde Prisen. Jeg har mine Aarsager til at troe det med Vished. Gaa paa dit Kammer, mit Barn, og vent rolig til i Morgen.

Saasnart Fru Beate kom til Borgen forlangte hun at see sin Datter; man sagde hende, Helene var ikke vel og sov alt. Den mødige Frue forlangte derpaa et Bad. Da hun hørte man havde tilmuret Badkiælderen, blev hun end mere opbragt, lod paa Øieblikket Muren nedbryde, og Badet varme. Men den Ulykkelige kom aldrig ud deraf igien.

Man fandt hende druknet en Time derefter. Badet havde langt overſteget ſine Bredder; hvor den Mængde Vand var kommet fra, vidſte ingen. Men man ſaae at Sprækkerne i Steenvæggen vare vaade og dugfulde; man korſede ſig, bevarede hvad man vel anede i Hiertet og tang.

Borgfruens Død giorde ſaa ſtærkt et Indtryk, at man ei engang ændſede den Nyhed næſte Dag, at Junker Guasparo di Capua, der havde fulgt Fruen til ſidſte Herberge og nu vilde beſøge ſin tilkommende Brud — havde brudt Halſen, ved at ſtyrte af ſin Heſt paa Klippeveien. Saavel hans ſom Fru Beates Liig blev bragt til en Kirke, der laae uden for Ravensbergs Enemærker, og jordet i al Stilhed ved Alteret.

Helenes og Henriks Bryllup var en Glædesdag, ſom bragte den gamle Ridder Gerhard til at glemme alle Sorger. Man bragte det unge Ægtepar i det oftomtalte Ravensbergſke Sovkammer. Da alle Lys, paa de ſyv i den ſtore Meſſingkrone nær, vare ſlukkede, og rundt omkring Midnattens Stilhed herſkede, aabnede Gulvet ſig midt i Stuen, og en munter Vrimmel af ſmaae yndige Væſener trængte ſig op. Helene kiendte dem vel igien fra ſin Barndom. De omringede med tuſind Glædesytringer et ungt blomſterkrandſet Par, der lod til at ſpille her den ſamme Rolle, ſom Henrik og He-

lene havde spillet Dagen i Forveien. Efterat det lille Brudepar havde modtaget utallige Beviis paa Kiærlighed og Ærbødighed, stillede man sig endelig i en pyntelig Orden og begyndte paa et formeligt Bryllupstog, der efter at være gaaet det rummelige Værelse rundt, nærmede sig de forundrede Ægtefolks Seng, og stod med eet for dem, paa det guldstukne Sengedække.

See her — sagde den tiknævnte Stammemoder, til Helene, — see her dit udtrykte Billed i mit Barnebarn, hun som er født paa een Dag med Dig. Endelig er hun blevet sin Elskers Løn, saaledes som du din. Jeg helligholder din Forbindelse med deres; og lover dig al den Lykke, som jeg kan skiænke mine egne Bøen.

Da den gamle Moder havde sagt dette, traadte den rødmende Brud sædeligt frem ved sin Brudgoms Haand, neiede for Helene og hilste sin Syster. Helene betragtede den nydelige Skikkelse med Forundring; det yndigste Migniaturbilled af sine egne Yndigheder. Alfinden tog Krandsen af sit Hoved, den var af smaae hvide Circeer og Veronikasblomster, og satte den paa Helenes Finger. Derpaa fiernede sig det lille Selskab beskedent igien fra Silketæpper, der kun lidet var berørget af deres luftige Legemer, og satte dem til det Brudebord,

som var dækket under den store Kakkelovn, der dannede en rummelig Sal for dem med sine Piller. Her spiste de, loe, spøgte, og vendte sig ofte med fyldte Bægere for at drikke deres Skaal hen imod Sengen, hvor Henrik og hans hulde Hustru hvilede.

Da Helene næste Dag vaagnede havde hun en Guldring paa sin Finger med blaae og hvide Blomster af den fineste Smæltning. Hun bar den til sin Død; og var lykkelig.

Først flere Levealdre derefter forlode Alferne Ravensberg, fordi en Moder af Helenes Stamme uforsigtigviis lod sig overtale til at føde sit Barn i et andet Værelse end det Sædvanlige. Hun døde med Barnet; og Folkene paa Borgen paastode samme Nat at have seet en lille Jordefærd af Alferne, med smaae sorte Ligkister og Fakler, bryde op igiennem Gulvet, med Sørgesange gaae den store Ligkiste rundt, og begive sig ind i Badkielderen hvor de forsvandt.

Med Alferne forsvandt den Ravensbergske Families Lykke, og den uddøde. Man veed intet videre om dem, end at de omtrent paa de Tider skal have forbundet sig med en anden Familie i Oversaxen; og flyttet ind paa deres Stamhuus. Der viser man endnu et Værelse, hvor de især skal have drevet deres Spil, og den Ovn, under hvilken de pleiede at holde deres Giæstebud. Ogsaa her uddeelte de

deres Gaver: ved et Familiebryllup to Guldringe, og ved en Arvings Fødsel to smaae Brød af deres Bord, med den Advarsel at forvare begge vel. Men Ringen forkom med Tiden, og Hvedebrødene, hvilke den forsigtige Slotsherre havde ladet mure ind i et Taarn, for at være vis paa deres Besiddelse, blev i en stor Ildebrand, da Taarnet reves ned, fortærede af Luerne; hvorpaa ogsaa denne Slægt gradeviis aftog.

Galgemanden.

Richard, en ung tydsk Kiøbmand, en kiæk og munter Svend, inddrog en skiøn Sommeraften i Venezia, den vidt og bredt berømte Handelsstad. Paa den Tid udbredte Trediveaarskrigen stor Urolighed i de tydske Lande; den unge Handelsmand, der gierne giorde sig tilgode, var derfor meget glad ved at hans Forretninger en Tidlang kaldte ham til Welskland, hvor det ikke gik saa krigeriſk til, og hvor man, som han havde hørt, foruden den kosteligste Viin og de meest velsmagende Frugter tillige fandt saa mange deilige Qvinder, af hvilke han var en særdeles Elsker.

Der seilede han nu omkring paa et lidet Skib kaldet Gondol, i Kanalerne, hvoraf der i Venezia gives mange, istædet for ordentlige brolagte Gader, og havde sin Glæde af at see paa de skiønne Huse, og de endnu skiønnere Fruentimmer, som stode i Vinduerne. Da han endelig kom henimod en yderst prægtig Bygning, i hvis Vinduer han vel blev de tolv yndigste Damer vaer, sagde den gode Ungersvend til Een af de Gondolierer, som roede ham: Ak Gud! kunde jeg dog blive saa lykkelig i mit Liv kun en eneste Gang at tale et Ord med Een af disse deilige Frøkener? — Ei, sagde Roerkarlen,

ikke andet end det? Stig kun ud, og gaa driftig derop. Tiden vil vist ikke falde Eder lang der. Men den unge Richard sagde: Det morer dig nok at faae fremmede Folk til at løbe med Liimstangen? og troer at finde en saa ubehøvlet Svend i mig, der følger dit daarlige Raad, for at lade sig udlee deroppe paa Slottet, ja vel endog for at faae sig en banket Trøie? — Herre, sagde Roerkarlen, lær mig ikke at kiende Landets Sæder; giør som jeg siger, hvis I vil have det godt; og hvis de ikke tager imod Eder med aabne skiønne Arme, saa vil jeg have roet Eder for intet.

Den unge Karl tyktes det vel at være Forsøget værd, og Roerknægten havde heller ikke løiet. Den tillokkende Frøkenskare modtog ikke allene den Fremmede huldsaligt; men den Skiønneste blandt dem førte ham endogsaa ind i sit eget Værelse, hvor hun beværtede ham med de meest udsøgte Forfriskninger, gav ham mangt et Kys, og tilsidst alt hvad han ønskede. — Flereganger maatte den Tanke opstaae hos ham: Jeg er sandelig dog kommen i det allerbehageligste og forunderligste Land, der er til paa Guds grønne Jord. Men jeg maa dog tillige ogsaa takke Himlen for min Persons og min Aands Fortrin, der giør mig saa afholdt af de fremmede Damer.

Men da han nu vilde gaae forlangte Frokenen halvtredsindstyve Dukater, og da han forundrede sig derover, sagde hun: Ei unge Giæk! troer I da at have forlystet Eder med den smukkeste Courtisane i hele Venedig, for intet? — Betal kun uden Omstændigheder, thi den der ikke tinger i Forveien, maa finde sig i den Priis, der bliver forlangt. Vil I derimod komme tiere igien, saa bær Jer fornuftigere ad, og I kan da for saa stor en Sum om det i Dag har kostet Eder, leve en heel Uge herligen og i Glæde.

Ak hvor fortrædeligt maa det dog være for Een, som troer at have erobret en Prindsesse, naar han mærker at det ikke var andet end en offentlig Bolerske; og ovenikiøbet en saa klækkelig Sum lokkes ham ud af Lommen. Dog, den unge Svend blev ikke saa fortørnet, som maaskee mangen Anden var blevet; det var ham mere om sit Legems Pleie at giøre, end om at udmærke sit Liv med sieldne Bedrifter og Dyder; derfor lod han sig, efter at have betalt det Forlangte, roe hen til et Viinhuus, for at forslaae de Griller, der endnu giorde ham Hovedet kruset.

Da nu den lystige Broder bar sig saaledes ad, manglede der ham heller ikke talrigt og fornsieligt Selskab. Mangen Dag forsvandt i Suus og Duus, mellem lutter glade Ansigter, undtagen et Eneste, der

tilhørte en spansk Høvedsmand. Denne tog vel Deel i al det vilde Selskabs Spog, men for det meste uden at tale et Ord, og med et mærkeligt Udtryk af Urolighed i sine mørke Miner. Imidlertid var han vel lidt, thi han var en formuende og anseelig Mand, der ikke brød sig om, flere Aftener i Rad, at beværte det hele Selskab paa sin Bekostning. Desuagtet, og omendskiønt den unge Richard ikke satte saa mange Penge til, som den første Dag han kom til Venedig, gik dog Pengene med, og med stor Bedrøvelse maatte han nu tænke paa, at det fornsielige Liv snart maatte være forbi for ham; hvis han ikke aldeles vilde sætte alting til.

De Andre mærkede hans Bedrøvelse, og Aarsagen dertil, et Tilfælde som de da ofte oplevede i deres Kreds, og havde deres Spas med den udpungede Heldøre, der dog endnu ikke kunde lade være at forøde sine sidste Skillinger paa den søde Fluegift. Da tog Spanieren ham en Aften med sig i Eenrum, og førte ham med uventet Venlighed hen i en temmelig afsides Egn af Byen. Den gode Ungersvend var nær ved at blive angst og bange, men han tænkte tilsidst: At der ikke er meget meer at hente hos mig, end Fyren, og hvis han vil mig til Livs, saa maa han dog først vove sit eget Skind; og det holder han vel neppe Umagen værdt.

Imidlertid satte den spanske Høvedsmand sig paa Muurstykket af en gammel forfalden Bygning, bad den unge Kiøbmand giøre det samme, og begyndte sin Tale saaledes: Det forekommer mig fast, min kiære høist ungdommelige Ven, som om I manglede den Evne, der i høieste Grad er mig til Byrde, nemlig, hvad Øieblik jeg vil, at skaffe mig saamange Penge, mig lyster. Imidlertid vil jeg overlade Eder denne Gave med Tilbehør og andre Fordele, for Røverkiøb.

Hvad bryder I Eder om Penge, svarede Richard, i det Øieblik I ønsker at blive den Evne qvit at forskaffe Eder dem?

Det hænger saaledes sammen, svarede Høvedsmanden. Jeg veed ikke om I kiender slige smaae Kreature, som man kalder Galgemænd? Det er sorte Smaadiævle, indelukte i et lille Glas. Hvo der har saadan Een, kan faae af ham alt hvad han ønsker sig i Livet, Kosteligt og Godt, men især umaadelig mange Penge. Derimod betinger Galgemanden sig Ejerens Siæl, for sin Herre Lucifer, saafremt hin døer, uden at have overleveret sin Galgemand i andre Hænder. Men dette kan kun skee ved Salg, saaledes, at man altid modtager en ringere Sum, end den man har betalt for ham. Min har kostet mig ti Ducater; vil I nu give mig ni igien, saa hører han Eder til.

Medens Richard betænkte sig, blev Høvedsmanden saaledes ved: Jeg kunde gierne narre Nogen dermed, og sælge ham Galgemanden som et andet Spilleværk eller Legetøi, saaledes som en samvittighedsløs Handelsmand solgte ham til mig. Men jeg maa være betænkt paa, ikke at bebyrde min Samvittighed med flere Synder, og jeg foreslaaer Eder derfor Kiøbet aabenhiertigt og redeligt. I er endnu ung og livslystig, og kan vel finde hundrede Maader igien til at skille Jer af med denne Tingest, naar han begynder at blive Jer til Byrde, saaledes, som han nu er bleven mig det.

Kiære Herre, sagde Richard, dersom I ikke tog mig det ilde op, saa vilde jeg giøre Jer opmærksom paa, hvor ofte man alt i denne Stad Venezia har trykket mig ved Næsen.

Ei du unge daarlige Svend, raabte Spanieren harmfuld, du behøver jo blot at tænke paa mit Giæstebud i Aftes, for at overbevise dig om af hvad Vigtighed dine ni luvede Ducater kunne være mig.

Den som øder meget, bruger meget, svarede den unge Kiøbmand beskedent; og det er kun et Haandværk, ingen Pengepung, som aldrig udtømmes. Hvis I nu har givet Eders sidste Ducater ud i Aftes, kunde I med alt det dog have Lyst til mine næstsidste idag.

Tilgiv, at jeg ikke slaaer dig ihiel, sagde Spanieren. Det skeer blot, fordi jeg endnu haaber hos dig at skille mig ved Galgemanden; samt fordi jeg er sindet at gisre Poenitence, hvilken ved slig Fremfærd kun vilde blive større og vanskeligere.

Maatte det vel tillades mig, at gisre en Prøve med denne Ting? vedblev den unge Kisbmand, paa det forsigtigste.

Hvorledes skulde det gaae til? svarede Høvedsmanden. Han bliver jo ikke hos Nogen, og hielper ingen anden end Den, der rigtig har kisbt og betalt ham.

Den unge Richard var bange; det saae ud til allehaande paa den øde Plads hvor de sad sammen ved Nattetid, endskiønt Høvedsmanden forsikkrede, at han ikke tvang ham til noget, formedelst den forestaaende Bodfærdighed. Imidlertid forestilte Richard sig dog alle de Glæder, han kunde skaffe sig ved Galgemandens Besiddelse. Han besluttede altsaa at vove Hælvten af sine sidste Skillinger derpaa; men først vilde han dog prøve, om han ikke kunde afprutte noget af den høie Priis.

Du Nar, sagde Høvedsmanden med Latter, det er dit eget Bedste, at jeg kræve den høieste Sum, og til deres Bedste, som kisber ham af dig. Ellers vilde Een af Eder altfor tidlig faae ham for den laveste Mynt der er til i Verden, og altsaa uden Naa-

de fare Fanden i Vold, naar ingen meer kunde kiøbe Galgemanden for bedre Kiøb.

Aa det skal have gode Veie, sagde Richard venlig. Jeg sælger vel ikke den underlige Tingest saa snart igien. Dersom jeg altsaa kunde have ham for fem Ducater? —

For mig gierne! svarede Spanieren. Men Du arbeider i Satans Tieneste, og hielper ham, tidligere end han havde ventet, til den sidste fortabte Menneskesiæl.

Derpaa overleverede han ham, efter sluttet Kiøb, en lille tynd Flaske, hvori Richard ved Stiernelyset saae noget Sort bevæge sig vildtgiøglende op og ned.

Til en Prøve forlangte han strax i Tankerne de udlagte Penge fordoblede tilbage i sin høire Haand, og strax havde han ti Ducater deri. Derpaa gik han glad tilbage til Værtshuset igien, hvor de andre Svende endnu svirede, og forundrede sig høiligen over, at hine Tvende, der nylig havde forladt dem saa bedrøvet nedslaaede, nu traadte pludselig ind med største Munterhed. Spanieren sagde ellers snart Farvel, uden at tage Deel i den kostelige Glædesfest, som Richard havde ladet anrette, saa silde det end var. Den mistroiske Vært havde han betalt forud ved Galgemandens Hielp, som fyldte ham alle Lommerne med Ducater. De som nok

gad eje slig en Galgemand kunne let forestille sig hvilket Liv den lystige Ungersvend fra dette Øieblik af maatte føre; det maatte da være, at de vare altfor gierrige. Men selv et mere forsigtigt og fromt Sindelav kan nok tænke, at det ved slig Fristelse maatte gaae heel vildt og ødselt til. Det første Richard havde at giøre var ved uhyre Summer at vinde den skiønne Lucretia — saaledes kaldte hans forrige kostbare Boelskab sig til Spot. Han leiede hende allene for sig, kiøbte sig derpaa et Slot og to Lyststeder, og omgav sig med al Verdens Herlighed.

Engang sad han med den ugudelige Lucretia i een af sine Lysthaver, ved Randen af en dyb og hurtigflydende Bæk. Der blev spaset og leet meget, af de to daarlige unge Folk, indtil endelig Lucretia uformærkt fik snappet Galgemanden, som han i en Guldkiæde bar paa Brystet. Inden han endnu kunde hindre det, havde hun faaet Kiæden af ham, og holdt nu den lille Flaske legende imod Lyset. Først loe hun ved de underlige Krumspring, som den lille Sorte giorde deri, men derpaa raabte hun pludselig med Gysen: Fy, det er jo en Skruptudse! — og kastede Kiæde, Flaske og Galgemand i Bækken, der strax skiulte Alt for deres Øine, med sine flydende Bølger.

Den stakkels Ungkarl søgte at skiule sin Skræk, at hans Frille ikke skulde mærke det, og endnu ovenikiøbet anklage ham for Retten, som en Troldmand. Han udgav det Hele for en Spas, han vilde have med hende; og skyndte sig saa hurtig bort fra Lucretia som muligt, for i Stilhed at overveie, hvad han skulde foretage sig. Slottet havde han endnu, desligeste ogsaa Landstederne, og en skiønne Mængde Ducater maatte der være i hans Lommer. Men heel glædeligt blev han overrasket, da han greb med Haanden i Lommen efter Pengene og fik fat paa Galgemanden. Kiæden maatte formodentlig ligge paa Flodbunden, men Flasken med Galgemanden var vendt tilbage til sin Herre. — Ha! raabte han henrykt, saa besidder jeg jo en Skat, som ingen Magt paa Jorden skan røve mig. Med disse Ord havde han gierne kysset Flasken, dersom ikke den lille giøglende Sorte var forekommet ham altfor græsselig,

Var det hidtil gaaet vildt og lystigt til, saa gik det nu værre. Richard saae ned med Foragt og Medynk paa alle Jordens Potentater og Regentere, overbeviist om, at ingen af dem førte et halv saa fornøieligt Levnet som han. Man kunde næsten ikke mere skaffe alle de Sieldenheder tilveie i den store Handelsstad Venezia, som der daglig forbruges paa hans Taffel. Naar et godmodigt Menneske

mellemstunder satte ham til Rette derfor, eller formanede ham, pleiede han at sige: Richard er mit Navn; og Jernskrinet om min Rigdom er saa hardt, at ingen Udgifter sprænger det. Ganske umaadeligt pleiede han ogsaa at belee den spanske Hovedsmand, der havde bortgivet en saa kostelig Skat, og desuden, som man sagde, var gaaet i Kloster,

Men alting paa denne Jord varer kun til en Tid, det fik da vor Ungersvend ogsaa at føle, og det saa meget før, fordi han paa det umaadeligste hengav sig til alle sandselige Nydelser. En dødelig Mathed overfaldt hans svækkede Legem, hvilken Galgemanden ikke kunde hielpe ham for, uagtet han vel de ti Gange bad ham om Hielp, den første Dag, han var syg. Dog blev det ikke bedre; derimod havde han om Natten en forunderlig Drøm. Det forekom ham nemlig, som om een af de Medicinflasker der stod ved hans Seng, begyndte at dandse meget lystigt imellem de andre, hvorved den uophørlig klinkede dem paa Bugene og Hovederne. Da Richard saae ret derhen, kiendte han Flasken med Galgemanden i, og sagde: Ei Galgemandsling, Galgemandsling! vil du ikke hielpe mig dennegang? slaaer du endog mine Medicinflasker i Stykker? — Men Galgemanden sang høs ud af Flasken:

Nu Richardlil, nu Richardlil,
Nu find dig i din Skiæbne mild
Og vandre til den evige Ild.
Ei Sygdom frygter Diævleklo,
For Døden ingen Urter groe.
At min du est, det giør mig froe.

Og dermed giorde han sig ganske lang og tynd; og saa fast som Richard end holdt Flasken til, krøb han dog ud mellem Tommelfingeren og den forseglede Prop, og blev en stor sort Mand, som dandsede afskyeligt susende med store Flaggermuusvinger, og lagde endelig sit haarede Bryst paa Richards Bryst, sit grinende Ansigt paa Richards Ansigt, saa fast saa fast, at det kom hin for, som om han alt begyndte at ligne ham, og raabte: Giv mig et Speil, et Speil!

I den kolde Angstens Sveed vaagnede han op; det forekom ham, som om en stor sort Skrubtudse med megen Behændighed kravlede ham ned af Brystet i Lommen paa hans Nattrøie. Med Gysen greb han derhen — og fandt Flasken deri, hvori nu den lille Sorte laae, som afmattet og drømmende.

Ak hvor lang forekom den øvrige Deel af Natten den Syge! Han turde ikke sove, af Frygt for at drømme om den sorte Skikkelse; han turde ikke slaae Øinene op, fordi han indbildte sig at

Uhyret virkelig stod og lurede i een af Krogene. Lukkede han atter Øinene, saa tænkte han, at det nu vel havde sneget sig tæt ind paa Livet af ham, og sprang forskrækket i Veiret. Han ringede vel paa sine Folk, men de sov som Stene; og den skiønne Lucretia lod sig fra den Tid af, han var syg, ikke mere see i hans Kammer. Saaledes maatte han da nu ligge allene, i en Angest der hvert Øieblik tog til ved den Tanke: Ak Gud! er denne Nat saa lang, hvor lang maa da ikke den evige Nat være? Nu besluttede han, hvis Gud lod ham leve til i Morgen, at skille sig ved Galgemanden, paa hvad Maade det saa kunde være.

Da det nu endelig blev Morgen, overlagde han, atter noget styrket af det unge Solskinlys, om han ogsaa hidindtil havde benyttet sig tilbørligt af Galgemanden? Slottet, Landstederne og allehaande Pragtsager tyktes ham ikke være nok; han forlangte derfor paa Øieblikket endnu en stor Mængde Ducater under sin Hovedpude, og saasnart han fandt Pungen der, tænkte han med Rolighed paa hvorledes han bedst kunde blive af med Flasken. Han vidste at hans Læge var en Ven af allehaande sælsomme Kreature, som man bevarer i Spiritus, og som et Saadant haabede han ogsaa at sælge Galgemanden, da ellers Doktoren, som en from Mand, intet vilde have at giøre med dette Afskum. Rigtignok

begik han herved et Skarnstykke, men han tænkte som saa: Bedre at begaae en lille Synd, der kan afbødes i Skiærsilden, end uigienkaldeligt at tilhøre Lucifer for evig. Desuden er Enhver sig selv nærmest; og min Livsfare kaaler ingen Opsættelse. Derved blev det altsaa. Han bød Doctoren Galgemanden, der nu atter var bleven munter i Glasset, og gioglede ret lysteligt, saa at den lærde Mand, for at undersøge en saa stor Naturfieldenhed (hvorfor han holdt den) gierne tilbød sig at betale den, dersom den ikke var for dyr. For dog i det mindste i Noget at handle efter Samvittighed, fordrede Richard saameget han kunde, nemlig fire Ducater, to Rixdaler og tyve Groschen i tydske Penge. Men Doctoren vilde kun give tre Ducater, og sagde at han ellers maatte betænke sig nogle Dage. Da overfaldt Dødsangsten paa ny den syndige Ungersvend. Han gav Lægen Galgemanden, og lod sin Tiener uddele de tre Ducater blandt Fattige. Men Pengene under Hovedpuden giemte han som han kunde bedst, i den Mening at han nu paa dem maatte grunde sin hele tilkommende Lyksalighed.

Imidlertid tiltog Sygdommen voldsomt; den unge Kiøbmand laae i bestandig Febervanvid, og havde han endnu været plaget af Galgemandens Besiddelse, saa havde det været ude med ham. Nu

kom han sig dog lidt efter lidt, og det var kun Frygten for at have mistet Ducaterne under Hovedgierdet, der hindrede ham aldeles at faae sin Helbred igien. I sine sunde Øieblik havde han paa den senere Tid forgiæves søgt efter dem; og naar han spurgte derom, saa vidste intet Menneske noget deraf at sige. Han sendte Bud til den skiønne Lucretia, der skulde have været om ham, i hans Bevidstløsheds farligste Tid; hun lod ham svare, at han skulde lade hende være med Fred; han havde hverken talt til hende eller Nogen om Ducater. Dersom ingen vidste noget derom, saa maatte den Snak vel atter være en Febergalskab. Bedrøvet tænkte han nu paa, i det han stod op, hvorledes han vilde sælge Slot og Landstæder, og giøre alting i Penge. Da traadte Folk ind og viiste ham Beviis med hans Navn og Seigl for at de havde kiøbt og betalt alle hans Eiendomme. Thi i sin Overmods Dage, havde han givet den hæslig skiønne Lucretia Blanketter, for at hun af ham kunde tilegne sig hvad hun vilde. Nu maatte han altsaa, uagtet sin Afmagt, sanke den Smule sammen, der endnu tilhørte ham, og gaae ud af Huset som en Prakker.

Da kom endnu til syvende og sidst Lægen, med en meget alvorlig Mine. — Ak, Herr Doctor, raabte den unge fortrædelige Svend, vil I ovenikiøbet, efter

Eders Ordensbrødres Viis komme ansættende med store Regninger, saa giv mig kun endnu i Tilgivt et Giftpulver, dermed rækker I mig min sidste Næring; thi jeg har ikke en Hvid mere at kiøbe mig Nogen for.

Ikke saaledes! sagde Lægen alvorlig. Jeg skiænker Eder hele Kurens Omkostninger. Kun et høistsieldent Lægemiddel, som jeg allerede har henlagt hist i Eders Skuffe, og som I nødvendig bruger til Eders videre Styrkelse, skal I betale mig med to Ducater. Vil I det? — Ja hiertelig gierne, raabte den glade Kiøbmand, og betalte Doctoren, der paa Øieblikket forlod Værelset. Men da nu Richard tog med Haanden i Skuffen, fik han strax Flasken med Galgemanden mellem Fingrene. Omkring Flasken var der bundet en Seddel, med følgende Indskrift:

Jeg ærligt dig helbrede vilde;
Du vilde mig min Siæl forspilde.
Jeg indsaae snart den hele Sag,
Og dit elendige Bedrag.
Jeg sender dig din Skat tilbage.
Til Giengield atter du modtage
Til Skræk i sidste Øieblik
Din Galgemand, du Galgenstrik!

Vistnok blev den unge Richard meget forskrækket over at han nu atter havde kiøbt Galgeman-

den, og det allerede for saa godt Kiøb; men det giorde ham dog ogsaa fornøiet igien. Hvorledes han skulde blive af med Tingen igien, det satte ham ingen Griller i Hovedet; han besluttede endogsaa ved Hielp af den, at hævne sig paa den uforskammede Lukretia.

Og det giorde han paa følgende Maade: Først ønskte han sig i begge Lommer dobbelt saamange Dukater, som han havde havt liggende under sit Hovedgierde; hvilke ogsaa strax med deres Vægt næsten droge ham til Jorden. Den hele store Sum nedlagde han hos en Advokat, imod et lovformeligt Beviis, og beholdt kun endnu omtrent et hundrede og tyve Guldstykker tilbage, med hvilke han gik hen til den udsvævende Lucretias Bolig. Der blev nu atter drukket, spillet, giort Narrestreger ligesom tilforn, og Lucretia viiste sig ogsaa meget venlig imod den unge Kiøbmand, siden han havde Penge. Richard lod nu undertiden Galgemanden giøre allehaande morsomme Taskenspillerkunster, ligesom sidst med Flasken i Vandet. Som nu Qvindfolkene ere, vilde hun gierne eie saadan en Sieldenhed; og da den listige Skiælm, ligesom for Spøgs Skyld, forlangte en Dukat for sin Flaske; gav hun ham den uden Indvending. Handelen var sluttet, og Richard skyndte sig hiem saa hurtig som muligt, for hos Advokaten strax at hente endeel af de hin

betroede Penge. Men der var ingenting at hente! Advokaten giorde store Øine, og forsikkrede at han ikke kiendte og aldrig havde seet den unge Herre. Da nu Richard vilde tage Beviset af Lommen, fandt han kun et tomt, ubeskrevet Blad Papir Advokaten havde skrevet sit Beviis med saadant Blæk, som dunster bort efter nogen Tids Forløb, uden at efterlade mindste Spor. Det unge Menneske saae sig altsaa forarmet igien, kun havde han omtrent tredive Dukater, som endnu ikke vare bortædslede ved Lucretias Fester.

Den der har en altfor kort Seng maa ligge krum; den som ingen har maa behielpe sig med et Straaleie. Den som ingen Vogn har, maa ride, hvo ingen Hest har, gaae tilfods. Efter nogle Dages dovne Gadestrygen mærkede Richard vel, at paa denne Maade vilde hans Penge snart faae Ende, og han maatte altsaa jo før jo heller finde sig i, fra en Kiøbmand at blive til en Bissekræmmer.

Han saae sig altsaa om efter en Æske til denne Haandtering, og efter at have søgt noget fik han da endelig, for Resten af sine Penge, een, som han betalte med fire Groschen især for hver af Smaatingene. Ak hvor suurt blev det ham at bære sin Æske i Remmen, og at falbyde sine Varer paa Gaderne, hvor han endnu for faae Maaneder siden havde viist sig saa strunk og stolt. Imidlertid fik

han dog Mod, da Kiøberne ordentlig løbe ham imøde, og ofte bøde ham meer, end han havde vovet at fordre. — Det er dog en godhiertig By! tænkte han ved sig selv; og hvis det bliver saaledes ved, kan jeg efter en kort Mellemmelighed atter blive til en velhavende Mand. Saa reiser jeg tilbage til Tydskland, og nyder et saameget mere behageligt Liv, da jeg veed, at jeg eengang har været i den fordømte Galgemands Klør, og ene og allene har reddet mig ved min egen Forstand og Eftertanke.

Med lignende Tanker smigrede og vederqvægede han sig selv om Aftenen i Herberget, hvor han giemte sin Æske. Nogle nysgierrige Giæster omringede ham, af disse spurgte den Ene: Hvad er det for en underlig Tingest, I har der i Flasken min Ven, som giør saa sælsomme Bukkespring? — Forfærdet skuede Richard hen, og opdagede først nu at han med de andre Flasker ogsaa havde kiøbt den med Galgemanden. Hurtig bød han Spørgeren ham for tre Groschen; — (ham selv kostede den jo kun fire) og da hin ikke vilde, alle de andre Giæster for den samme Priis. Men de vømmedes ved den hæslige sorte Skabning, hvis Nytte han ikke bestemt kunde sige dem, — og da han ikke vilde holde op med at falbyde den, og i eet væk med sin Paatrængenhed afbrød Samtalen, saa

viiste man tilsidst den kiedsommelige Svend, med samt sin Kasse, Døren.

I den største Sieleangst skyndte han sig nu hen til den, der havde solgt ham Æsken, og vilde lokke ham til at kiøbe den lille Satan igien, for en lavere Priis. Men Manden var søvnig, indlod sig slet ikke i den hele Handel, og meente at naar dog den hæslige Flaske skulde til sin rette Ejermand, saa maatte han gaae til Bolerske Lucretia, hun havde solgt ham den Ting mellem andet Snurrepiberie. Ham skulde han lade sove i Ro.

Ak du gode Gud! sukkede Richard ret inderligt, hvem der dog kunde sove saa roligt som du! — Mens han løb over et stort Torv, for at komme hen til Lucretias Bolig, tyktes det ham, som om der Een i Mørket løb bag efter ham med raslende Lænker, og tog ham i Nakken. Forskrækket kom han giennem en ham vel bekiendt Bagdør i Lucretias Værelse. Den fæle Skiønhed sad endnu ved et muntert Aftengilde mellem to fremmede Bolere. Først udskiældte man den uforskammede Bissekræmmer. Derpaa afkiøbte Herrerne ham fast alle hans Varer til Skiøgen, som vel kiendte ham, og loe i et væk. Men Galgemanden vilde ingen kiøbe. Da han flere Gange bød ham til Salg, sagde Lucretia: Fy! herud med den hæslige Tingest. Jeg har allerede ejet den, og den har flere Dage i Rad

været mig til Ækkelhed. Derfor solgte jeg den ogsaa til ligesaadan en lurvet Prakker som Denne, der selv har narret mig den paa, for en Dukat. Ved din egen timelige Lykke, Lucretia, du opbragte skiønne Qvinde, — raabte den unge Kiøbmand angest, du veed ikke hvad du forkaster. Lad mig kun tale fem Minutter allene med dig, og du kiøber vist uden Indvendinger Flasken.

Hun gik et Øieblik afsides med ham, og han aabenbarede hende den hele sælsomme Hemmelighed om Galgemanden. Men da begyndte hun ret først at skiælde og støie. Vil du endnu ovenikiøbet holde mig for Nar, du liderlige Tigger? raabte hun. Hvis det var sandt, saa havde du vist ønsket dig noget bedre af Satan, end denne Æske og denne Rem. Pak dig bort! Og skiøndt du lyver, vil jeg dog angive dig som en Troldmand og Hexemester. Saa vil dine dumme Pralerier bringe dig til at brænde paa Baalet.

Med det samme overfaldt de tvende Bolere Ungersvenden, for at tækkes deres Frille, og stødte ham ned af Trappen. Forbittret over denne Skam, og af Frygt for at blive brændt, ilede han nu, alt hvad han kunde ud af Staden Venezia. Næste Middag var han alt over Grændsen, og nu gav han sig til at forbande den, som Aarsagen til al hans Ulykke.

Imidlertid kigede Galgemanden ud af Lommen, og da han ved sine heftige Gesticulationer fik

ham uforvarende i Haanden, raabte han: Nu vel, du uduelige Krabat! nu skal du dog gavne mig, og det blot for at jeg desto lettere kan blive af med dig.

Og nu ønskte han sig atter en uhyre Mængde Guld, meget meer end forrige Gang, og sneg sig saaledes, i det han med Møie slæbte de tunge Lommer, ind i den nærmeste Stad. Her kiøbte han en prægtig Vogn, tog Lakeier i sin Tieneste, og ilte nu i Pragt og Vellevnet hen til den store Hovedstad Roma, overbeviist om at han der let vilde blive af med sin Galgemand, i saa stor en Menneskesværm, med saa forskiellige Ønsker og Sæder. Saa ofte han imidlertid udgav Dukater, lod han strax Galgemanden skaffe ligesaamange igien, paa det han, naar Flasken var solgt, kunde have den hele Sum uformindsket. Dette forekom ham at være en billig Løn for den Angst, som han udstod; thi det var ikke nok med det, at han hver Nat havde de hæsligste Drømme, og at det kom ham for, som om den hæslige sorte Mand bestandig lagde sig paa hans Bryst; — men han saae ogsaa hvorledes Galgemanden hver Dag blev lystigere og gladere; hoppede med en afsindig Glæde i Flasken, og var overbeviist om sin nærforestaaende Forløsning.

Neppe havde nu Richard ved sin Rigdom og Ødselhed giort de fornemste Bekiendtskaber i Rom, før hans bestandig tiltagende Engstelighed, ikke gav ham Tid til at oppebie Leiligheden, naar han kunde,

sælge sin Galgemand. Uden Forskiel, bød han den til Enhver han mødte, for tre Groschen i tydske Penge, og snart blev han som et halvtosset Menneske en Spot for alle Folk. Penge giver vel Mod og skaffer Venner; han blev ogsaa overalt vel modtaget for sin Rigdoms Skyld, men saasnart han begyndte at tale om Flasken og de tre Groschen i tydske Penge, saa nikkede man venligt til ham og søgte strax derpaa at slippe fra ham; hvorfor han ogsaa mangengang pleiede at sige: Man kunde blive Diævels derover, hvis man desværre ikke næsten allerede var det.

Endelig blev han saa fortvivlet, at han ikke mere kunde holde det ud i den skiønne Stad Roma, hvorfor han besluttede engang til Forandring at forsøge sit Held i Krigen, om han ikke der kunde blive af med Galgemanden. Han hørte at to smaae italienske Fyrster laae i Krig med hinanden, og belavede sig alvorligt paa at gaae i Tieneste hos Een af disse. Forsynet med et deiligt forgyldt Pandser, en prægtig Fiederhat, to udsøgte lette Jagtbøsser, et fortræffeligt speilglat Sværd og tvende skiønne Daggerter, reed han ud af Porten, paa en spansk Hingst, fulgt af tre velvæbnede Tienere paa dygtige Gangere.

Hvad var naturligere end at en saa vel udrustet Krigsmand, der tilbød sig at tiene uden

Løn, gierne blev modtaget af den første den bedste Rytterhøvedsmand? Den raske Richard fandt sig pludselig forenet med en rask Skare, og levede en tidlang saa fornøiet i Leiren, ved Spil og Drik, som hans store indvortes Angst for Galgemanden tillod ham det; og de fæle Drømme som idelig plagede ham. Da Skaden i Rom havde giort ham klog, saa tog han sig nu vel vare for altfor paafaldende at falbyde sine slette Vare. Han havde tvertimod ikke talt til en Eeneste af sine Kamerater derom, for pludselig engang, som i Spøg, at blive af med den.

Da knaldede det en skiøn Morgen pludselig fra de nære Bierge. Krigerne, som just i det Samme spillede Tærninger med Richard, spidsede Ørerne. Strax klang ogsaa Trompeterne for at kalde Hæren sammen i Leiren. Nu gik det rask til Hest, rask i ordnede Rækker travede man afsted over Dalen hen til Foden af Bierget. Deroppe saae man allerede begge Magters Fodfolk i Røg og Damp. I Marken saae man fiendtlige Ryttere. Richard var ganske vel tilmode; hans spanske Hingst vrinskede og sprang med ham, hans Vaaben raslede, Førerne raabte, Trompeterne blæste. En fiendtlig Rytterflok drog dem imøde, for, som det lod, at hindre deres Fart; men den veeg for Overmagten, og Richard og hans troe Tienere vare ikke

de Sidste som joge efter dem, heel glade i Følelsen af at være de Forfølgende og de Frygtede. Da peeb det paa eengang underligt hen i Luften over deres Hoveder. Hestene studsede. Det peeb anden Gang, og en Rytter stærkt saaret af en Falkonetkugvæltede sig, med sin Ganger i Blodet. Nu tænkte Richard: I den store Hob er det bedre; og vilde ride derhen, da til hans Forbauselse den store Hær var lige bag ved ham, og i Begreb med at ride Falkonetkuglerne nærmere. En tidlang travede den gode Ungersvend endnu med; men da mange Kugler tilsidst baade til høire og venstre sloge ned i Fælleden ved Siderne af ham, og tillige de fiendtlige Ryttere alt komme nærmere med blanke Klinger, da tænkte han: Ha, hvor har jeg dog handlet daarligt i at begive mig herhid. Paa denne Maade er jeg jo Døden endnu meget nærmere, end paa Sygeleiet; og rammer mig et af disse fordømte pibende Bæster, saa er jeg for evig Galgemandens og Lucifers Bytte. Og neppe havde han tænkt dette, før han vendte med sin spanske Hingst, og jog alt hvad Tviet kunde holde hen imod en ikke langt fraværende Skov.

Vild i Hu sporede han saalænge sin Hest under de høie Træer, indtil den endelig stod stille af Mathed. Da stod han ogsaa mat af, afspændte sig selv sit Pandser og sin Sabelrem, af Hesten tog

han Sadel og Bidsel, og sagde, i det han strakte sig langs hen i Græsset: »Ei hvor lidet duer jeg dog til Soldat, især med Galgemanden i Lommen. — Han vilde nu overlægge hvad der videre var for ham at gjøre, og under disse Betragtninger faldt han i en dyb Søvn.

Efter nogle Timers rolige Slummer forekom det ham, som han hørte en Hvisken af Menneskestemmer, og en Trampen af Menneskefødder; men Hvilen var ham saa kiær at han atter trykte Øinene i og gav sig til at sove igien, indtil en tordnende Stemme raabte til ham: „Er du allerede død, Kiæltring? Siig det ligesaa godt strax, at man ikke behøver at øde sit Skud Krudt paa dig. — Han slog Øinene op, og blev en Bøsse vaer, med spændt Hane, som sigtede mod hans Bryst. Det var en skummel Fodkarl som holdt den. De Andre stode rundt omkring, og havde allerede bemægtiget sig hans Vaaben, hans Hest og hans Tværsæk. I den største Sikleangst bad han om Naade, og skreeg: Naar man absolut vilde skyde ham ihiel, saa maatte man i det mindste først afkiøbe ham den Flaske han havde i sin høire Vestlomme. — Dumme Karl, loe Een af Fodfolket, afkiøbe dig den vil jeg ikke, men tage den fra dig, det vil jeg vist. Og dermed havde han allerede faaet fat paa Galgemanden, og puttet ham i Lommen. I Guds Navn, sagde

Richard, behold den, dersom det Bæst vil blive hos dig. Men det gisr han ikke, uden du kiøber ham. Fodfolket loe og drog bort med Hest og Sager, uden at bekymre sig meer om den Halvtosse, som de holdt ham for. — Han derimod søgte i sin Lomme, og fandt ganske rigtig Galgemanden deri igien. Da kaldte han paa dem og viiste dem Flasken. Forundret greb den som havde faaet den i Barmen, og fandt den ikke; hvorfor han atter løb hen at hente den. — Jeg siger dig jo, sagde Richard bedrøvet, den bliver ikke hos dig. Kan du ikke sagtens spendere et Par Groschen paa den. Ha Taskenspiller, raabte den leende Soldat, paa den Maade skal du ikke skille mig ved min velerhvervede Ejendom. Og i det han løb efter de Andre, beholdt han agtpaagivende Flasken i Haanden. Men pludselig stod han stille, og raabte — For en Ulykke — der er den dog snuppet mig bort alligevel. Mens han nu søgte efter den i Græsset, raabte Richard: Kom dog hid! Jeg har den allerede i Lommen. Da nu Krigskarlen saae at det var sandt, fik han først ret Lyst til den naragtige Tingest, der — som sædvanlig naar den blev solgt — viiste sig heel lystig og venlig, fordi dens Forløsning, ved ethvert saadant Salg, nærmede sig mere sin Ende. Men tre Groschen forekom Soldaten at være for meget, derfor sagde Richard utaalmodig: Nu du Nit-

tengryn, hvis du endelig vil, mig kan det være det samme; giv mig da en Groschen, og tag dit kiøbte Gods. Nu blev Handelen sluttet, Pengene betalte, og den lille Satan udleveret. — Da nu Richard i det samme overlagde hvad han skulde tage sig for, og i det samme den Tanke faldt ham ind, at han kunde blive opdaget og henrettet som Deserteur, besluttede han, i sin nærværende trængende Tilstand, at gaae med de fremmede Krigsfolk til den fiendtlige Hær, og tage Tieneste.

Høvedsmanden tog ikke i Betænkning at hverve en rank, velvoxen Karl som Richard var, og nu levede han saaledes en tidlang som Soldat. Men det giorde ham ofte bedrøvet tilmode. Siden den sidste Fægtning stode Hærene uvirksomt lige over for hinanden; thi der blev underhandlet. Nu var der vel ingen Dødsfare, men der var heller intet Bytte at giøre. Man maatte leve stille og fredeligt i Leiren, af den lille Lønning og den ligesaa knapt tilmaalte Kost. Dertil kom endnu det, at de Fleste af hans Lige havde i Krigen beriget sig ved at plyndre; og han, den forhen saa forvænte Kiøbmand, var nu den Eneste saa at sige, der maatte hielpe sig som en Tigger, medens det gik flot til overalt. Naturligviis maatte dette Levnet snart kiede ham; og da han eengang veiede sin ringe Maanedsløn i

Haanden — for lidet til at leve fornøieligt for, og for meget til at der slet intet skulde foretages dermed — besluttede han at gaae ind i Marketentertelten, for at prøve om Tærningerne vilde være ham gunstigere, end hidindtil Handelen og Krigen havde været.

Spillet gik sin sædvanlige brogede Gang, snart vundet snart tabt, og varede til langt ud paa Natten, i hvilken Tid der ogsaa blev drukket svarligen. Men endelig var Lykken den halvberusede Richard reent ugunstig. Hans Lønning var forspildt, og Ingen vilde give ham en Skillings Kredit. Nu søgte han i alle sine Lommer, men fandt intet, uden tilsidst Patronerne i sin Patrontaske. Disse tog han nu frem, og satte dem paa et Kort; det blev antaget, og just ligesom Tærningerne rullede, saae først den berusede Richard at det var den samme Soldat han spillede med, som han havde solgt Galgemanden til, og som altsaa udentvivl vilde vinde. Han var lige ved at raabe: Holdt! Men Tærningerne vare alt kastede, og viiste sig til hans Modstanders Fordeel. Bandende gik han bort fra Selskabet i den mørke Nat, hen i sin Telt. En Kammerat, som ogsaa havde tabt sine Penge, men var ædru, tog ham under Armen. Denne spurgte ham underveis, om han da havde Patroner tilovers i sin Telt? Nei, raabte Richard, havde jeg havt dem, saa havde jeg hentet det Kram, til et Slag endnu.

Ja, sagde Kammeraten, saa maa du see at kiøbe dig nogle, thi hvis Commissaren kommer til Monstring, og slet ingen Patroner finder hos en hvervet Soldat, saa lader han ham skyde. — Satan — raabte Richard, det er dumt. Jeg har hverken Patroner eller Penge. — Nu, svarede Kammeraten, førend i næste Maaned kommer Commissaren vel heller ikke. O saa er det godt, tænkte Richard, saa faaer jeg atter Lønning, og kiøber mig saa mange Patroner, jeg vil. Dermed sagde han Karlen god Nat, og gik ind for at sove Rusen ud.

Han havde ikke sovet længe, førend Corporalen raabte udenfor Telten: Hei! I Morgen holdes Monstring; naar Solen staaer op vil Commissaren være her i Leiren. — Da blev Richard pludselig aarvaagen. Patronerne stode ham i det halvberusede Hoved. Engstelig spurgte han sine Teltkammerater, om Ingen vilde laane eller borge ham nogle? Men de kaldte ham en natteværmende Drukkenbolt; og viiste ham tilbage paa sit Straa. I den største Angest for at blive skudt i Dagbrækningen, giennemsøgte han alle sine Klæder efter Penge, men fandt kun fem al vskillinger. Med dem løb han tumlende fra Telt til Telt, og vilde kiøbe Patroner. Nogle loe, andre skiældte, Ingen gav ham Svar paa hans Begiæring. Endelig kom han til

en Telt, hvorfra den Soldats Stemme tordnede ham imøde, som havde vundet hans Patroner. Kammerat — raabte Richard rørt — du, eller ingen maa hielpe mig. Finder Commissaren ingen Patroner hos mig i Morgen, saa lader han mig skyde. Da er du Skyld i al min Elendighed. Giv mig derfor nogle, eller laan mig dem, eller sælg mig dem. At give og at laane noget bort, har jeg forsvoret, sagde Krigsmanden; men for at faae Ro for dig, saa vil jeg sælge dig nogle Patroner. Hvor mange Penge har du endnu? Fem Halvskillinger kun — svarede Richard bedrøvet. — Nu, sagde Soldaten, for at du dog skal see at jeg er en skikkelig Kammerat — der har du fem Patroner, een for hver af dine Halvskillinger. Læg dig nu paa dit grønne Øre, og lad mig sove. Han rakte ham Patronerne ud af Telten, Richard rakte ham Pengene, og sov efter den udstandne Angst roligt, til om Morgenen.

Mønstringen blev holdet, Richard slap med sine fem Patroner; henimod Middag kiørte Kommissaren bort, og Folkene gik atter i Leiren. Men Solen brændte ganske utaalelig stærkt giennem Teltelærredet, Richards Kammerater gik i Marketentertelten, han selv blev siddende allene, med tomme Lommer og med sit Stykke Kommisbrød, endnu mat og syg af Rusen igaar og Anstrængelsen i Dag. — Ak, sukkede han, havde jeg dog kun en

eeneste af alle de Ducater, som jeg tilforn saa taabeligt ødslede bort. — Og neppe havde han ønsket det, før han havde en deilig blank Ducat i sin venstre Haand. Tanken om Galgemanden foer ham pludselig giennem Hovedet, og forbittrede ham al den Glæde han følte, ved at eie det vægtige Guldstykke. Da traadte i det samme Kammeraten, der om Natten havde overladt ham Patronerne, urolig ind i Telten. Ven! sagde han — Flasken med den lille sorte Giøgler, du veed jo nok, som du forleden fulgte mig i Skoven — er kommen mig bort. Har jeg maaskee af Vanvare givet dig den med, istedet for en Patron? Jeg havde viklet Flasken i et Papir, og den laae mellem Patronerne. — Richard søgte ængstelig i sin Patrontaske, og saasnart han havde viklet Papiret op om Een, havde han det smalle Glas i Haanden, med den lille frygtelige Tiener. Nu, det er godt, sagde Soldaten. Jeg vilde nødig miste den Tingest, saa modbydelig den end seer ud; det kommer mig stadigt for, som om den skaffede mig Lykken med mig i Spil. Der Kammerat, tag din Halvskilling tilbage, og giv mig det Creatur. — Hurtig opfyldte Richard denne Begiæring, og Soldaten ilede fornøiet til Marketentertelten.

Men den stakkels Richard var afskyelig tilmode, fra det Øieblik han havde seet Galgemanden

igien, ja selv havt den i Hænderne. Fra enhver Fold i hans Telt meente han, at see ham grine sig imsde, og true ham med at qvæle ham i Søvne. Den Ducat han havde ønsket sig, kastede han bange fra sig, saameget han endogsaa trængte til en Hiertestyrkning; ja, Frygten for at muligt Galgemanden, naar den var saa nær, kunde stiæle sig til ham igien, drev ham endogsaa til, da Tusmørket kom, at forlade Leiren, og at løbe hen til Skoven i de tykkeste Skygger, hvor han, udmattet af Skræk og Træthed, sank ned paa et øde Sted. — O vee mig, sukkede han smægtende, kun en Flaske Vand! at jeg ikke døer af Tørst. — Og i det Samme stod der en Flaske Vand ved Siden af ham. Først efter at han begiærlig havde drukket et Par Drag deraf, forskede han efter, hvor den kunde være kommet fra? Da tænkte han atter paa Galgemanden, forfærdet følte han efter i sin Lomme, og da han fik fat paa Flasken, sank han tilintetgiort af Forfærdelsen i Afmagtens Søvn.

Medens denne varede havde han den sædvanlige græsselige Drøm om hvorledes Galgemanden trak sig ud af Flasken, lang og altid længere, og lagde sig grinende ved hans Bryst. Han vilde vel være derimod, og sagde, at nu hørte han ham ikke længer til; men Galgemanden sagde med et fælt Smiil: Du har jo kiøbt mig for en Halvskilling; nu maa du altsaa sælge mig for ringere Priis, ellers gielder Handelen ikke.

Da foer han i Veiret med kold Forfærdelse, og troede endnu at see hin Skygge, der sammendrog sig og forsvandt i hans Lommeflaske. — Halv rasende kylede han Flasken ned i Afgrunden fra Klippen, men han havde den strax i Lommen igien. O vee, o vee! raabte han høit giennem den tykke Skov; eengang var det min Lyst, min Skat, at den altid kom tilbage til mig igien, fra Bølgerne, fra Afgrunden; nu er det min Jammer, min evige Jammer. Og nu begyndte han at løbe giennem det tykke sorte Krat, rendte i Mørket imod Træer og Stene, og hørte ved ethvert Skridt han giorde, Flasken klinge i sin Lomme.

Da Dagen frembrød stod han i en lystig veldyrket Dal. Han blev ganske vemodig i den skionne Morgen og begyndte at haabe, at det kun alt havde været en fæl Drøm, og at det var en ganske sædvanlig Flaske, han havde i Lommen. I disse Tanker tog han den frem, og holdt den i Morgensolen. Ak Gud! der dandsede den lille sorte Diævel mellem ham og det venlige Lys, og udstrakte ordentlig de smaae hæslige Arme ligesom Tænger efter ham. Med et Skrig lod han Flasken falde; og strax havde han den i Lommen igien. — Nu var hans eneste Higen og Tragten at opspørge en Mynt der gieldte mindre end en Halvskilling, for om muligt at sælge det afskyelige Dyr. Bede det om flere Tienester vilde han ikke;

han tiggede sig frem giennem Italien. Da han nu saae ganske forstyrret ud, og altid spurgte efter en halv Halvskilling, saa blev han snart vidt og bredt bekiendt under dette Navn. Saaledes havde han nu tilbragt flere Maaneder, da han een Dag forvildede sig i en vild Biergegn, og sad stille og bedrøvet ved et lidet Vandfald. Da hørtes der en stærk Hestetrampen, og paa en høi sort Ganger nærmede sig ham en meget stor, yderst hæslig Mand, i ganske blodrøde, prægtige Klæder. Hvi est du saa bedrøvet, Svend? sagde han. Du seer ud til at være Kiøbmand. Har du kiøbt Noget for dyrt?

Ak nei, tvertimod for alt for godt Kiøb! svarede Richard med sagte skiælvende Stemme.

Har du maaskee en Galgemand at sælge, sagde Rytteren leende. Tager jeg ikke feil, saa er du den gale Halve-Halvskilling.

Neppe havde den stakkels Ungersvend besvaret dette med et sagte Ja, før Rytterens Kaabe udbredte sig til store bloddryppende Vinger, og hans Hest blev en ildsprudende Drage, der hævede sig, som for at bringe den Ulykkelige til sin evige Qval.

Men Rytteren sagde med en mildere Stemme: Jeg mærker nok hvem du holder mig for; men vær rolig! du tager feil. Jeg har tvertimod isinde at redde dig, og har opsøgt dig flere Dage i Rad, for at afkiøbe dig din Galgemand. Hvad

det nu angaaer at faae en lavere Mynt, saa hør og lyd mig: Paa hiin Side Bierget boer en Fyrste, en ung feiendes Svend. Ham sender jeg i Morgen naar han er paa Jagt, et fælt Uhyre paa Halsen. Du angriber dette uden Frygt, redder ham, og til Giengield lader du ham slaae dig et Par halve Halvskillinger; dem bytter jeg mig til af dig og giver dig den ene for Galgemanden.

Da Rytteren havde sagt dette, forsvandt han; og saa gyselig denne Aabenbaring havde været, gisd den dog Haab i den fortvivlede Richards Hierte; som jo dog uden dette Løvte havde tabt alt. I sørgelige Tanker vaklende mellem Haab og Frygt tilbragte han Natten med at gaae giennem Skoven over Bierget. Næste Morgen var han paa hin Side; men just ligesom han vilde hvile sig og vederqvæge sig i de friske Morgenstraaler, ved Synet af det skionne blaa Hav, som laae frit for hans Øie — hørte han et ængsteligt Skrig. Han vendte sig om, og saae et græsseligt Uhyre, der havde en ung Mand i en prægtig Jægerdragt under sig. Det var et Monstrum af en Abe, med forfærdelig store Hiortetakker paa Hovedet. Richard studsede i Forstningen, men erindrende sig Rytterens Løvte og Aftale, løb hen behiertet ind paa Uhyret med sin Knortekiæp. Hint saae aldrig saasnart Richard, før

det slap sit Bytte, tog hylende Flugten mod Havet, styrtede sig i Bølgerne, og forsvandt.

Hvor taknemmelig den unge Fyrste var stemt mod sin Redningsmand kan man tænke sig. Han trykkede hans Haand, kaldte ham sin Skytsengel og bad ham forlange hvad han vilde af ham, hvis det stod i hans Magt, skulde han give ham det.

Nu da, raabte Richard hæftig, saa lad da i Guds Navn slaae et Par Halve-Halvskillinger gangbar Mynt til mig, om det ogsaa ikke var meer end to.

Da begyndte Fyrsten at le. Han mærkede at det var den gale Halvehalvskilling der havde reddet ham; thi ogsaa til hans Ører havde Richards Rygte udbredt sig. Men denne omfavnede hans Knæe, og svor paa, at det var ude med ham, uden de halve Halvskillinger.

Fyrsten svarede endnu altid leende: Staa kun op, min Ven, du har mit fyrstelige Ord, og hvis du holder dig til det, saa lader jeg dig slaae saamange halve Halvskillinger, som du forlanger. Men, skulde du have Lyst til Trediedeelsskillinger, saa behøves der ingen Mynten dertil: thi mine Naboer paastaae, at mine Skillinger her i Landet ere saa lette, at man behøver tre deraf uden for mine Grændser, hvis det skal gielde for en ordentlig Skilling.

Hvis det kun er vist! sagde Richard tvivlende.

Nu, svarede Fyrsten, du vilde da være den Eneste, som holdt dem for at være for gode. Men skulde det være Tilfældet, saa giver jeg dig her mit høitidelige Ord paa, at jeg skal lade dem slaae endnu slettere.

Og dermed lod han en Tiener give Richard en heel Pose fuld af Kobberskillinger. Denne løb som han var pidsket til Grændsen dermed, og blev gladere end han i lang Tid havde været, da man i det første Værtshuus paa fremmed Grund ugierne og langsomt byttede ham tre af Fyrstens Skillinger for en rigtig Skilling.

Nu ilede han ud i Skoven igien, til det Sted hvor den sælsomme Rytter havde sat ham Stevne, ved en Hule bag to visne Cypresser. Hverken Skovens Eensomhed eller de synderligt dannede Steenmasser i Hulen, der langtfra saae ud som truende Ansigter, kunde skræmme ham, ikke heller at Galgemanden blev ham saa tung i Lommen som den var fyldt med Bly. Han ansaae det meget mere for et lykkeligt Forvarsel, og tænkte: Hvad han ikke vil, maa jeg ville. Paa Pladsen fandt han sin Kiøbers frygteligstore sorte Hest staae ubunden med opstrakt Hoved, uden at røre sig, som en Billedstøtte. I Kilden saae han den fiirskaarne Rytter vaske sig Ansigt og Hænder. Men de bleve

saa sorte deraf, som om han havde dyppet dem ned i Blæk, hvilket paa en skrækkelig Maade afstak til de blodrøde Skarlagens Klæder.

Lad alle disse Ceremonier ikke forfærde dig, sagde Rytteren. Hver Fredag maa jeg vaske mig sort i denne Bæk, og dryppe syv Draaber af mit eget Blod paa denne Kiortel, til Trods for ham, som I kalder Eders kiære Skaber. Jeg har forskrevet mig til den Onde med Liv og Siæl. For mig er ingen Redning. Og veed du hvad den Gnier giver mig derfor? Hundredtusind Gyldstykker om Aaret, og den Magt at kunne giøre adskillige Kunster. Det kan jeg nu slet ikke komme ud med, og derfor vil jeg nu ogsaa kiøbe din Galgemand, hvorved jeg desuden spiller den gamle Rittengryn et Puds. Thi seer du, min Siæl har han alt! Og paa den Maade kommer den lille Diævel i Flasken tilbage til Helved, uden al Løn for sin lange Tieneste. Da vil den arrige Drage ret bande. Og nu begyndte Rytteren at lee saa stærkt, saa at det gienlød i Fieldene, og den sorte livløse Hest ordentlig gyste derved.

Derpaa spurgte han atter, i det han vendte sig til Richard, har du Halve-Halvskillinger Kammerat?

Jeg er ikke Eders Kammerat, svarede Richard halv forsagt halv trodsig, i det han aabnede sin Pose.

Nu nu, ikke saa fornem, raabte den kiæmpestore Handelsmand. Hvem var det, som hidsede Uhyret paa Fyrsten, at Du kunde seire?

Alt det Spøgerie var unødvendigt, sagde Richard, og fortalte at Fyrsten, uden Opfordring, paa egen Haand vel ikke havde ladet slaae halve Halvskillinger, men dog Trediedeelsskillinger!

Den røde Mand lod til at blive fortrydelig herover, fordi han havde giort sig den overflødige Uleilighed at forvandle sig til Uhyre. Imidlertid tilbyttede han sig tre slette Skillinger for een god, gav derpaa Richard den Ene igien, og fik Galgemanden, som meget nødig vilde ud af Lommen og laae bedrøvet og fortrydelig sammenknuget paa Bunden af Flasken. Da loe Kiøberen igien græsseligt, og raabte: Det hielper dig altsammen ikke, Satan! Skaf kun Guld! og det saameget, som min sorte Ganger kan slæbe med mig. — Aldrig saasnart havde han sagt det, før det uhyre Dyr sukkede under en overordentlig Guldbyrde. Dog tog det endnu ogsaa Herren paa Ryggen; og gik derpaa som en Flue lige op ad den lodrette Klippevæg, men dog med saa fæle Bevægelser og Fordreielser, at Richard jo før jo heller skyndte sig ud af Hulen, for at undgaae det slemme Syn.

Først da han var kommet over paa den anden Side af Bierget, og var løbet et langt Stykke,

opsvulmede den hele glade Befrielsesfølelse i hans Hierte. Han følte at han i sin ulykkelige Forfatning havde afbødet sine forrige Feil, og at fra nu af ingen Galgemand meer kunde tilhøre ham. Han lagde sig glad i det høie Græs, klappede Blomsterne og kyste paa Fingeren ad Solen. Han havde sit hele forrige muntre Mod igien, men den frække Letsindighed og Samvittighedsløshed var forsvunden. Skiøndt han med Rette kunde rose sig af, at have spillet Fanden et Puds, giorde han det dog aldrig. Han anstrængte meget mere sin hele Kraft paa herefter at føre et fromt, ærligt og driftigt Levnet. Dette lykkedes ham og saa vel, at han efter nogle Aars dygtige Arbeide vendte tilbage til sit elskte Fædreland, som en velhavende Kiøbmand. Her tog han sig en Hustru, og i en velsignet Oldingsalder fortalte han tit sine Børn og Børnebørn Historien om den fordømte Galgemand, til en nyttig Advarsel!

Velents Saga.

Første Capitel.

Kong Vilkin i Vilkinaland var en mægtig Stridsmand. Det hændte sig engang, at han drog med sin Hær i Austurveg, og da han vilde fare hiem igien, og lagde sig ind under Rusland, da var der et Sted, hvor Kongen selv gik i Land op fra sine Skibe, uden at nogen af hans Mænd vare med ham, ind i en Skov; og der i Skoven fandt han en fager Qvinde. Kongens Hu vendte sig derfor strax til Elskov, og han gik til hende. Men det var en Havfru, der i Søen er et Uhyre, men paa Landet lader som Qvinde. Da nu Kongens Mænd vaagnede og savnede ham, fore de afsted at lede efter ham i Skoven, og kom da Kongen til sine Mænd og Skibe. Og saasnart de finge god Vør seilede de ud paa Havet; og da de komme langt ud fra Land, see da kom en Qvinde op ved Bagstavnen af Kongens Skib og klyngre sig saa tungt til Roret, at Skibet stod. Da kom det Kongen i Hu at han monne finde denne samme Kone i Skoven ved Havsbredden; og sagde til hende: Lad os drage vor Vei; hvis du haver noget at tale med os om, da kom i mit Land, og skal jeg der vel favne dig, og vær saa siden hos mig i gode Dage. Nu lod hun Skibet løs og dukkede ned i Søen; men Kongen

foer hiem til sit Rige med sine Mænd. Da han nu havde været et halvt Aar hiemme, da kom en Kone til ham og sagde at hun var med hans Barn. Denne Kone kiendte han fuldvel, og lod hende give et Huus nær sig, og da hun havde været der en kort Tid, fødte hun et Svendbarn, som blev kaldet Vade. Og nu vilde hun ikke blive der længer, men forsvandt, og ingen Mand vidste hvor hun siden blev af. Da Svenden opvoxte, blev han en Rise, slægtede sin Moder paa, og var ikke som andre Mennesker. Han var vredladen af Sind, og for den Sags Skyld ilde lidt; hans Fader elskede ham ei meget, dog gav han ham tolv Gaarde i Sielland inden han døde. Og ikke er det bekiendt at han har været en Stridsmand, men han har været tilfreds med hvad Faderen gav ham. Vade Rise aatte en Søn, heed Velent, som blev en velartet Mand. Da han var ni Vintre gammel, vilde Vade at han skulde bestemme sig til hvilkensomhelst Idræt. Vade Rise spurgte hvor der boede tvende Dverge i et Bierg som kaldtes Kallova. Disse Dverge kunde bedre smedde end alle andre Dverger og Mennesker. Af Jern giorde de alskens Sværd, Brynier og Hielme; af Guld og Sølv alleslags Klenodier, og af alt Malm som lod sig hamre monne de lave hvadsomhelst de vilde. Nu tog Vade Rise sin Søn, og kom til Grønsund; og da han der intet Skib fandt, biede han en

Stund. Derpaa tog han sin Søn paa Skuldrene og vadede med ham over Sundet, som var ni Alen dybt. Og ikke veed man om deres Færd at sige andet, end at de komme til Bierget. Vade Rise fandt der Dvergene og sagde, at han havde her med sin Søn Velent, og ønskede de skulde tage ham til sig i tolv Maaneder, og lære ham Smeddearbeide, derfor vilde han give dem saa meget Guld, de kunde blive enige om. Dvergene sagde at de vilde tage imod Svenden, og lære ham deres Kunster, hvis Vade Rise gav dem en Mark Guld; og det giorde han. Nu fastsatte de en Stevnedag om tolv Maaneder, paa hvilken han skulde komme efter Svenden, dermed var Kiøbet sluttet. Vade Rise foer hiem til Siælland; men Velent blev tilbage, og lærte at smedde; og saa stort var hans Nemme, at han giorde efter alt hvad de viste ham; og saa vel tiente han Dvergene, at da Vade Rise kom efter ham, da vilde de ikke lade ham fare. De bade Vade Rise om, at Svenden maatte blive hos dem endnu tolv Maaneder, og heller end han skulde fare bort, vilde de give den Mark Guld tilbage, som de toge for ham, og vilde lære ham en halvgang saa mange Kunster til, som han allerede havde nævnet. Dette Tilbud modtog Vade Rise, og fastsattes da atter en Stevnedag. Men siden for-

trød det Dvergene, at de saa dyrt skulde kiøbe hans Tieneste; sagde derfor til Vade Rise, at hvis han ikke kom paa den rette Stevnedag efter sin Søn, da skulde de have Lov til at hugge Hovedet af denne. Hertil gav Vade sit Minde, og lovede sig derpaa til at drage hiem. Nu kaldte han Sønnen til sig i Eenrum, og bød ham følge sig ud af Bierget. Der taldes de meget ved. Vade Rise havde et Sværd, dette Sværd stak han ned i et Riiskiær, saa at intet syntes; derpaa sagde han til Velent: Hvis jeg ikke kommer til rette Tid, og der brøster dig noget, og Dvergene ville have Livet af dig, da tag dette Sværd, og værg dig vel og mandeligt; det er bedre, end at blive myrdet af tvende Dverge. Og det vil jeg at mine Frænder skal sige, jeg har opdraget en Søn og ingen Datter. Men ikke tvivler jeg ellers om, at jeg jo kommer til den bestemte Dag. Saaledes adskildtes Frænderne; og drog Vade Rise hiem til sine Gaarde. Men Velent gik ind i Bierget til Dvergene, og lærte en halv Gang saa meget som før. Det varede ikke længe førend Velent kunde alle Dvergenes Kunster, dog tiente han dem vel, og de tyktes godt om hans Tieneste; men de misundte ham at han var saa kløgtig, og tænkte ved dem selv, at han ikke længe skulde nyde Frugter af sin Kunst, da hans Liv var sat dem i Pant. Da det nu lakkede

hen imod de tolv Maaneders Ende, da vilde Vade Rise fare efter sin Søn, heller for tidlig end for silde, da Veien var lang. Han drog da hiemme fra, og reiste baade Dag og Nat, indtil han kom til det Sted, hvor Stevnet var sat; og der kom han tre Dage før Aftale var; hvorfor Bierget var lukt for ham, og kom han ikke ind. Thi lagde han sig ned paa et Sted ved Bierget og besluttede at blive der, i hvad der end hændtes, indtil man lukkede op for ham. Men af den hurtige Reise og lange Vei var han bleven heel mødig, og for den Sags Skyld sov han ind fast og længe. Heller ikke havde han giort sig det mageligt, men sov hvor han først havde lagt sig, og snorkede saa man kunde høre det langt borte. I det samme kom der en Regn saa stærk, at det var at undre paa; samt et stort Jordskielv, som foraarsagede et Fieldskred med meget Vand, Skov, Steen og Jord. Dette styrtede over Risen, og maatte Vade paa den Maade miste sit Liv. Da nu Stevnedagen var, lukkede Dvergene Bierget op, og ginge ud for at see om Vade Rise kom efter sin Søn? Velent gik ogsaa ud af Bierget paa Bakken ved Fieldet og ledte efter Faderen, men fandt ham ikke. Og som han nu gik ned af Fieldet, og saae et Skrid, som nylig var nedstyrtet, bares det ham for at det havde

dræbt hans Fader, og at han vilde have ondt ved at finde ham. Men hvad hans Fader havde raadet ham, før de skildtes ad, mindte han sig. Nu ledte han efter Sværdet; og gik han først at lede langs med Fieldskridet; men siden mindte han sig hvor Riiskiæret var, hvor Vade havde stukket Sværdet ned, og fandt Kiæret oversvømmet overalt. Nu tyktes Velent sig være stødt i stor Nød: hans Fader var død, og han selv forraadt til Døden. Som han nu saae sig om, blev han vaer, Sværdfæstet ragede ud af Jorden. Da gik Velent derhen, drog Sværdet, saae paa det og sagde: Hvi skulde jeg nu vælge det som værst er? Han saae i det samme Dvergene stode paa Bierget og saae sig om. Løb da Velent op paa Bierget, med Sværdet under Kiortelfligen, og lod dem intet mærke, men gik dem tæt ind paa Livet, og gav dem Banesaar. Derpaa forføiede han sig i Bierget og tog alt deres Værktøi, og saa meget Guld og Sølv som han kunde overkomme. Derpaa giordede han en Hest som Dværgene havde eiet, belæssede den med Guld og dyrebare Sager, og tog sig selv en Byrde, saa stor som han kunde bære den. Derpaa vendte han Nord mod Danmark. Da Velent havde reist tre Dage, kom han til et stort Vand kaldet Visara, hvor han ikke kunde komme over; men en stor Skov var der ved Strandbreden; der dvælede han en Stund, og hvor Aaen havde sit Udløb læssede Velent af. Da han nu

engang gik paa Aabakken og saae et stort Træ, fældte han det, frahug Grenene, hulede det ud; og i den Ende som var snevrest og vendte hen hvor Toppen havde været, lagde han sit Værktøi og Klenodier; men der hvor Træet var videst og rummeligst, lagde han sin Mad og Drikke og sig selv, og lukkede saa tæt efter sig, at intet Vand kunde trænge igiennem. Men for Hullerne paa Træet satte han Glar, saa kunstig giort, at han kunde tage det fra naar han vilde. Da nu Glaret var skudt for, kom der ikke mere Vand ind, end om Træet havde været heelt. Nu laae Bullen ved Aaen, og inden i den Velent med alt sit Gods og Værktøi; dreiede han sig da saalænge omkring med Stokken, indtil den rullede ned i Aaen, hvorpaa den svømmede ud i Søen og saa paa Dybet, og svømmede atten Dage; og kom den da omsider til Land.

Andet Capit'el.

En Konge hedde Nidungur, han raadte i Jutland over den Deel som Thiodi kaldes. Nu var det en Dag at Kongens Mænd roede i Søen med et Næt, for at fange Fisk til Kongens Bord; thi kastede de ud Garnet, men da de vilde drage det i Land, var Nættet saa tungt at de knapt orkede Draget; og funde de en meget stor Træbul deri. Denne Bul slæbte de i

Land, og overveiede hvad Ting vel dette monne være? De funde Træet underligen tilhugget, og formodede der maatte være Liggendefæ deri, da det var saa tungt og vel tættet. Sendte de da Bud til Kongen og bade ham komme og see Træet. Da Kongen kom derhen, og saae Bullen, bød han de skulle randsage hvad der var i. Nu huggede de altsaa i Stokken, men der Velent mærkte hvad de giorde, raabte han, bad dem standse, og sagde: der var Mand i Bullen. Men da de hørte Røsten troede de at Fanden selv var i Træet, og løbe alle bort, hver sin Vei. Da lukkede Velent op, og gik frem for Kongen og sagde: Jeg er Mand, Herre! og ingen Trold, og vil jeg ydmygen bede Eder, at I giver mig Sikkerhed paa mit Liv og Gods, saa vil jeg til Eder fare, og tiene Eder. Kongen saae at dette var en udlændsker Mand; fager, fast han var did kommen paa en underlig Maade; gav ham altsaa Sikkerhed og alt hans Gods. Nu tog Velent sit Værktøi og Gods, og grov det altsammen ned i Jorden, tilligemed Bullen; og dette saae een af Kongens Riddere, som Reigin heed. Fra nu af var Velent hos Kong Nidungur, holdtes i Ære og var en høvisk Svend. Og var det hans Tieneste: han skulde bevare tre Knive, som maatte ligge for selve Konningen, naar han var tilbords. Da han nu havde været der henimod tolv Maaneders Tid, da hændte det sig en Dag, at

Velent gik til Søen, og vil toe Kongens Knive; da faldt ud af hans Hænder hin bedste Kniv Kongen aatte, ned i Søen, hvor der var saa dybt, at intet Haab var om at finde den. Nu gik Velent hiem og tænkte, Kongen monne ilde lide, at Kniven var tabt, da han dog havde saa lidet at passe paa; og sagde han derfor ved sig selv: Vist maa jeg være en stor Vanslægtning, og lidt hielper det mig, at jeg er kommen af god Æt. Nu havde jeg faaet Tieneste hos en god Konge; og gav han mig kun lidet at bestille for at forsøge mig; havde jeg passet det Smaa, havde han vel sat mig over mere, men da jeg skulde passe paa det Mindre, glemte jeg det. Og maa nu hver Mand kalde mig en Daare. Der var en Smed ved Kong Nidungurs Hof, som hedde Amilias; han hamrede Kongen alt hvad der af Jern kunde gisres. Velent gik til Amilias Esse, men han var ikke selv i Essen; thi han var gaaet tilbords, og alle hans Svende med hannem. Velent satte sig altsaa til at smedde i hans Esse, og giorde en Kniv, som lignede den der var tabt; og siden hamrede han en Spig med tre Rygge, og lagde den paa Ambolten. Da nu Amilias kom i Essen med sine Svende, og fandt Spigen, spurgte han hvo denne monne hamret have? Ingen kiender sig ved den, og saae de ikke en slig Spig hverken før eller siden. Velent kom til Kongen, og stod ved hans

Bord som forhen, tiente ham, og lod sig ikke mærke med noget. Da nu Kongen sad tilbords, gav Velent ham sine Knive. Kongen tog den som laae for ham, og skar et Brød sønder imod Bordet. Men Kniven giennemskar ikke allene Brødet, men saa meget af Bordet, som den vedkom. Kongen fandt det underligt, at dette Jern monne være saa hvast, og sagde til Velent: Hvo har giort denne Kniv? Velent svarede: Hvo skulde vel have giort den, uden Eders Smed Amilias, som gior alle Eders Knive, og alt andet hvad I lader smedde. Amilias hørte deres Samtale, og sagde: Herre! Jeg har giort denne Kniv saavel som alle de andre; og ingen Smed haver I jo, uden mig ene, som gior alt hvad I ønsker og behøver. Da svarede Kongen: Aldrig saae jeg saa godt Jern komme ud af dine Hænder, som dette; og hvo endogsaa denne Kniv haver giort, saa giorde du den aldrig. Derpaa vendte Kong Nidungur sig til Velent og sagde: Har du ikke giort denne Kniv? Han svarede: Saa maa være Herre, som Amilias siger, han har giort den. Kongen sagde: Du siger ikke sandt, og lyver for mig; men hvis du ikke vedgaaer det, da skal du have min Vrede. Velent svarede: Eders Vrede vil jeg ikke have, hvis jeg selv maa raade; og fortalte han derpaa hvordan han tabte Kniven, og giorde en anden istedet. Da sagde Kongen:

Det vidste jeg vel at ikke Amilias havde giort et saa godt Arbeid. Amilias kunde nu ikke længer tie, men meldte: Herre, det kan være at Velent har giort denne Kniv, og at den er saa god som du siger; endda kan det ogsaa være, at jeg kunde gisre ikke mindre godt Arbeid end dette, og at jeg kan hærde andet Jern ligesaa hvast, naar jeg lægger Vind derpaa; og aldrig vil jeg lade mig det sige, at hans Værk er bedre end mit; vil jeg derfor kappes med Velent i Kløgtighed, førend jeg vil kaldes mindre kløgtig end han. Velent svarede: Liden er kun min Kløgt, men med det lidet jeg veed, vil jeg dog ikke unddrage mig fra at prøve, hvilken af os er kunstigst. Gisr du eet Arbeid, saa vil jeg gisre et Andet, og kommer det da an paa, hvis der er bedst. Amilias meldte: Derom vil jeg vedde! Velent svarede: Ikke haver jeg meget Gods, og dog vil jeg sætte Noget imod hvad dig synes. Amilias sagde: Hvis du ikke haver meget Gods, saa sæt dit Hoved paa Spil, saa sætter jeg mit derimod; og hugger da den sin Vederparts Hoved af, som kløgtigst er. Velent svarede: Sæt saa meget paa Spil som du vil, og gisr hvad du kan bedst; endda hvad vil du smedde? og hvo skal være vor Voldgift? Amilias sagde: Gisr du et Sværd, jeg vil gisre Hielm, Brynie og Brynhoser. Hvis det nu hænder sig, at dit Sværd bider i disse Vaa-

ben, saa at det skiæmmer mig noget, da skal du afhugge mit Hoved; men hvis ikke da skal jeg afhugge dit, og alt dette maa være smeddet inden tolv Maaneder fra nu. Velent svarede: Ja ja! det vil jeg gierne. Tag kun ikke dine Ord tilbage, og hold hvad du siger. Og paa denne Maade stadfæstedes deres Handel, at Kong Nidungur gik i Borgen for Velent, og tvende Riddere for Amilias. Og den samme Dag gik Amilias til sin Esse, og alle hans Svende med ham, og smeddede, og blev saaledes ved hver Dag, alle de tolv Maaneder igiennem. Men Velent tiente hver Dag ved Kongens Bord, og lod som han ikke vidste det, og saaledes gik et halvt Aar hen.

Tredie Capitel.

Nu var det en Dag, at Kongen spurgte: hvordan Velent vil løse sit Veddemaal, og naar han vil begynde at smedde? Velent svarede: Herre eftersom I raader mig dertil, saa vil jeg nu begynde; men jeg vilde ønske o Konge, at I lod mig giøre en Esse hvor jeg kunde smedde i. Og det skedte som han bad. Nu da Essen var bygt, gik Velent hen, hvor han havde giemt sit Værktøi og Liggendefæ. Da fandt han Bullen opbrudt, og bort

var taget Værktøiet og alt Godset. Dette tyktes han ilde om; og kom ham nu i Hu, at en Mand havde seet, hvor han giemte sit Tøi. Denne maatte have taget det; men han vidste ikke hans Navn. Da gik Velent til Kongen og sagde ham hele Sagen. Kongen synes herom saare ilde, og sagde der skulde ledes efter Manden, og spurgte Velent: om han kiendte ham? Han svarede: Herre, kiende ham gior jeg, men ikke veed jeg hans Navn. Da lod Kongen stevne Thing, og bød hver Mand komme, som var i hans Rige. Nu var Thinget sat; da gik Velent frem for hver Mand, og huskte sig om, om han kiendte den, som havde taget hans Tøi og Guld. Men Velent fandt ham ikke, og ingen ham liig. Kongen tyktes nu ilde herom, og sagde: Meget mindre duer du til, end jeg troede; og var det billigt at jeg lod lægge tunge Bøjer om dine Fødder, du som har mig saa skammeligen spottet. Har jeg nu stevnet Thing sammen for din Skyld, og er her kommen hver Mand, som i mit Rige er, maatte da vel ogsaa Den være her, som dit Tøi haver taget, men du kiender ham ikke. Og vist est du en Daare; og var det ogsaa daarligt af mig, at jeg gik i Borgen for dig. Gik saa Kongen fra Thinget og alt det øvrige Folk med ham. Men Velent tyktes det ilde være, at han baade havde mistet sit Guld og Værktøi og ovenikiøbet Kongens

Gunst. Og nogen Tid derefter da begyndte han at smedde saa ingen mærkte det; det var et Billed i Mands Lignelse, med Haar paa Hovedet. Dette malede han, og giorde Klæder til det, og dannede det i alting som en staaende Mand. Derpaa gik Velent en Aften hen i Kongens Sal, og satte Billedet i en Krog, hvor Kongen skulde forbi til sit Kammer. Men siden gik Velent ind i Hallen og tiente som andre Svende. Nu vilde Kongen gaae ud, og alle hans Mænd, og da bar Velent en Kerte for Kongen. Da nu Kongen kom i Salen, skottede han til høire Haand, og talde til Billedet, og sagde: Hil dig og velkommen! min gode Ven Reigin! hvi sidder du der saa ene? Naar kom du? hvordan har du forrettet det Ærinde jeg sendte dig i til Svithiod? Men Manden som der stod, taug stille. Da meldte Velent: Herre! saare hoffærdig maa denne Mand være, og neppe vil han svare Eder; thi jeg giorde dette Billed efter min Hukommelse; og saa hedder Manden, Herre! som tog mit Smeddeværktøi og Guld. Da loe Kongen og sagde: Ikke var der Haab om, at du skulde finde ham her; jeg sendte ham til Svithiod i et vigtigt Ærinde. Og vist est du en klog Mand, og listig; og en god Mand est du! Nu faaer jeg vel tilbage dit Liggendefæ og Tøi, som han haver taget; og godt skal jeg giøre de onde Ord igien, jeg

sagde dig. Da nu Reigin kom hiem, sendte Kongen Bud at han skulde komme, og spurgte om han havde taget Velents Eiendomme? Han nægtede det ikke, og sagde han havde giort det for Spøg. Da bød Kongen ham bringe frem Tøiet, og nu fik Velent atter sit Gods. Og endnu stod han hver Dag ved Kongens Bord og tiente ham, og lod som intet var, og lakkede saaledes atter fire Maaneder hen.

Fierde Capitel.

Velent gik nu hen til Essen og satte sig til at smedde, og giorde et Sværd i syv Dage. Paa den syvende Dag kom Kongen selv til ham, og var da et Sværd færdigt, hvis Lige Kongen aldrig havde seet. Nu gik Velent med Kongen til en Aa; der tog han et Toug, een Fod tykt, kastede det i Aaen, lod det drive med Strømmen, satte Sværdsæggen i Aaen, og vendte den mod Strømmen. Drev da Touget mod Sværdet, og Eggen skar Touget sønder. Da sagde Kongen: Dette er et godt Sværd! og vilde han selv bære det; thi aldrig saae han saa godt Sværd; kun var det saa stort og tungt, at man neppe kunde løfte det. Da sagde Velent: Dette Sværd er ikke meget godt, bedre skal det vorde inden jeg slipper det. Nu vandrede de hiem.

Kongen gik ind i sin Hal, og var tilfreds. Velent skyndte sig til Essen, tog en Fiil, og filede Sværdet i lutter Spaaner; og nu tog han Spaanerne og kom dem i Melk, blandte det med Meel, og rørte det sammen. Derpaa tog han Gisdningsfugle, som havde sultet i tre Dage, tog saa Melet og gav Fuglene det at æde. Derefter kom han Fuglenes Skarn i Essen; og rensede paa den Maade det fine Jern fra Slakkerne, og giorde et Sværd. Dette var mindre end det første; og varede det tretten Dage. Da det nu var færdigt, kom Kongen og tog Sværdet, og syntes ham det være det væneste han havde seet, og vil tage det hiem med. Da mældte Velent: Herre! dette er et godt Sværd, og dog skal det bedre vorde. Ginge de da ud til Aaen, og Velent kastede et Toug for Sværdet, som var to Fødder tykt, og skar Sværdet dette Toug sønder, som det forrige. Nu syntes Kongen fuldkommen vel derom. Men skiønt det var mindre end det første, var det dog næsten endnu for stort. Velent sagde: det var intet godt Sværd; det skulde blive Halvparten bedre, inden han slap det. Kongen gik hiem til sin Hal og var glad. Velent gik til sin Esse, og filede ogsaa dette Sværd smaa, og bar sig ad med det ligesom han før havde giort. Da tre Uger vare forgangne, havde han giort et Sværd, blankt og indlagt med Guld, og Hialtet fagert.

Nu kom Kongen og saae Sværdet, og tykkes han aldrig at have seet bedre Sværd eller skarpere end dette var; og skiønt det var stort, var det dog passeligt, thi de andre havde været for store. Nu ginge de til Aaen, og havde Velent ihænde et Toug, som var trende Fod tykt og ligesaa langt, og kastede det i Vandet. Drev da Touget mod Sværdsæggen, og skar denne Touget sønder jevnt igiennem, som var den gaaet giennem Vandet selv. Da sagde Konning Nidungur: Om man søgte hele Verden rundt, fandt man ikke jevntgodt Sværd, og er dets Lige ikke seet. Dette Sværd vil jeg have med mig hvor jeg er, og stride med det imod mine Fiender. Velent svarede: Dette Sværd under jeg ingen Anden at nyde, end Eder, Herre! dersom det ellers duer noget. Men jeg vil giøre først en Balg og en Giord dertil, og siden slye Eder det. Kongen var tilfreds, og gik hiem til sin Hal; men Velent gik i Essen, satte sig til at smedde, og giorde et Sværd, saa ligt hiint, at ingen Mand kunde skille dem ad. Derpaa skiød han det gode Sværd under Smedebælgen og sagde: Lig du der Mimmungur! Hvo veed hvortil du kan bruges, inden alt er endt. Velent havde nu holdt op at smedde, og stod hver Dag for Kongens Bord, og tiente ham lige til Stevnedagen. Da nu Stevnedagen kom, da spændte Amilias sig aarle om Morgenen i sine Brynho-

ser og gik ud paa Torvet for at røre sig, og for at lade sig see. Da sagde alle Mænd som ham saae, at aldrig havde nogen havt jevngode Jernklæder, som disse. Det var alt tvegiort, og særdeles vel smeddet. Og da det lakkede høiere op ad Dag, da spændte han sig i sin Brynnie, som var rummelig og slid, og alting tvegiort. Derpaa gik han til Kongens Bord, og tyktes ingen Mand at have seet bedre Vaaben. Og var Amilias munter og glad, og roste sig og sine Vaaben meget. Da nu Amilias kom for Kongens Bord, satte han sin Hielm paa Hovedet, som var blank, stor og tyk. Og Kongen syntes vel om disse Vaaben. Da nu Kongen var mæt, og Bordene borttagne, gik Amilias ud paa en Plads, hvor der stod en Stol, og satte sig. Nu gik Kongen ud med alle sine Mænd, og med dem Velent; og sagde da Amilias sig at være færdig til at løse Veddemaalet. Da gik Velent til sin Esse, hentede Sværdet Mimmung, og traadte atter frem for Kongen med draget Sværd. Derpaa gik han bag om Stolen, hvor Amilias sad, hug Sværdsæggen i Hielmen, og spurgte Amilias, om han mærkede det? Denne svarede: Hug til af al Magt; hvis det skal nytte. Da krystede Velent Sværdet, og hug til, saa at sønder gik Hielmen, Hovedet, Brynien og Bugen lige til Beltestedet; og spurgte derpaa: om han mærkede,

det beed? Amilias svarede: det kom ham for, som om koldt Vand var faret ham i Bugen. Velent sagde: Ryst dig! saa kan du bedre mærke det. Nu rystede han sig, og faldt da hver Halvdeel ned af Stolen til sin Side; og endte Amilias saaledes sit Liv. Da meldte mange Mænd: at naar et Menneske hovmoder sig allermest, kan han allersnarest synke. Kongen bød derpaa Velent give sig Sværdet; men denne svarede: jeg maa først hente Giorderemmen Herre, som ligger i Smedeessen, og aftørre Sværdet; saa vil jeg give Eder det. Dermed var Kongen fornøiet. Nu gik Velent til Essen, kastede Mimmung under Smeddebælgen, tog det andet Sværd, skiød det i Giorderemmen, og gik saa og gav Kongen det. Kongen meente der var det samme Sværd, med hvilket Velent havde udrettet sit berømmelige Værk, og troede han have et Klenodie, hvis Mage aldrig fandtes paa den hele Jord. Saaledes gik nu en Tid hen, og Velent giorde sig for sin Kunst berømmelig i al Norden, ja selv hos Væringerne i Myklegaard.

Femte Capitel.

Een Dag da Kong Nidungur sad tilbords, da trene Mænd for Kongen og sagde, at en stor Hær var falden i hans Rige. Nidungur samlede nu Hær allevegne fra, for at møde den fremmede Konge. Da han havde faaet Hæren samlet, bestod den ikke af mindre end trediveetusinde Ryttere. Med denne Magt drog han i fem Dage, inden begge Hære fandtes, saa at der kun var en Dagreise mellem dem. Da troede man vel at et Slag skulde holdes Dagen efter. Men om Qvelden, der Kongen havde opslaaet sin Telt, kom ham i Hu, at hiemme laae hans Seiersteen. Thi var det paa den Tid saa, at somme Konger eiede en Steen, der gav den Seier, som havde den hos sig. Men det er uvist, om det var selve Stenens Natur der hialp dem, eller den store Troe de havde til Stenen. Nu syntes Kongen meget ilde om, at hiemme laa Seiersteenen. Kong Nidungurs Hær var den mindste, og frygtede han derfor, at han kun vilde begynde paa et maadeligt Arbeid, hvis han ikke fik sin Steen. Derfor lod han kalde til sig sine Raadgivere og bedste Venner, og spurgte saa, om Nogen var saa flink at fare efter Seiersteenen og bringe ham den inden næste Dag frembrød? Hvo som kunde det, vilde han give Halvparten af sit Rige og sin Dat-

ter til Ægte. Men Ingen trøstede sig til at prøve denne Færd i saa kort Tid. Da kaldte Kongen paa Velent og sagde: Du min gode Ven Velent! Vil du fare i denne Færd? Han svarede: Herre, hvis det saa tykkes eder, vil jeg fare, om I vil holde det, I haver lovet. Da meldte Kongen: Vel skulle vi alt det gjøre, som vi have sagt. Da tog Velent den Hest som bedst var af alle, saavidt man veed; den hedde Skemming; han havde faaet den Sønden ifra det gode Stod, som Studas hin Gamle havde ejet. Denne Hest var snar, som en flyvende Fugl, og tillige stor og fager. Velent reed bort om Natten, og var een Dag om den Vei, som Kongen havde brugt fem Dage til at drage med sin Hær, og som kun Faae kunde ride i tre. Han kom ved Midienat for Borgen, og fik Seierstenen, reed samme Vei tilbage, og kom til Kongens Telt inden Sol var i Øst. Men da Velent vilde stige af Hesten og lade den græsse, mødte ham syv Mænd, der kom fra Kongens Telt, at vande deres Heste. De vare Kong Nidungs Mænd, færdige at reise hiem, da de havde holdet Nattevagt. Deres Høfding var Kongens Drost, med ham reed tre Riddere og tre Svende imod Velent, og spurgte ham venlig hvordan det var løbet af? Velent sagde, det var løbet vel af, og at han havde med sig

Kong Nidungurs Seiersteen. Da meldte Drosten: Min gode Ven: har du her Seierstenen? Sandelig, du est fortrinlig frem for alle Mænd i alle Sager, hvis du haver udrettet dette Ærinde i saa kort Tid. Velent svarede: Det veed jeg at jeg har Stenen, og tykkes mig, at jeg haver teet mig i denne Færd, som jeg kunde bedst. Da meldte Drosten: Giv mig nu Seierstenen, saa vil jeg bringe den til Kongen og sige, at jeg har søgt, men dig vil jeg give saa meget Guld og Sølv derfor, som du forlanger, og desuden mit Venskab. Velent svarede: Det stod til dig saa vel som mig at prøve denne Færd; jeg slipper ikke Stenen af mine Hænder; og ikke er det høvisk at bede om sligt, naar en Anden er reist efter Stenen, sær da slig Belønning er udsat derfor. Har jeg selv hentet den, vil jeg ogsaa selv bringe Kongen den. Da sagde Drosten: Taabelig est du, at du bilder dig ind at faae Kongens Dotttr, uselig Smed, som du est, da dog de som ere af høi Byrd her i Landet, ikke have faaet hende. Hertil svarede Velent: Fast jeg aldrig faaer hans Datter, vil det dog rygtes over alle Land, at Velent har hentet Seierstenen til Konning Nidungur. Drosten sagde, vil du ikke give mig den med det Gode, naar jeg byder dig mit Venskab og Liggendefæ, da skal du slippe den med Skam, og faae hvad du mindre er tilfreds med. Drager nu Eders

Sværd, mine Mænd, nu skal han lade Seierstenen, med sit Liv. Da trængte de ind paa ham, men Velent drog sit Sværd Mimmungur, og hug saa hardt mod Drostens Hielm, at Hovedet brast, og han styrtede død til Jorden. Da flygtede de andre Sex. Velent gik nu ind for Kongen, og gav ham Seierstenen, og Kongen favnede ham vel. Da fortalte Velent Kongen sin hele Færd, hvordan han havde været nødt til at dræbe Drosten. Kongen sagde: Hav derfor megen Utak! Du har nu dræbt min bedste Ven og kiereste Tienestemand; skynd dig bort og kom aldrig tiere for mine Øine; og gaaer du ikke strax, da lader jeg dig hænge som hin værste Tyv. Velent gik nu bort fra Kongen, men sagde først: Slig Aarsag til Misnøie søger du nu imod mig o Konge, paa det du kan slette vort Mellemværende, hvilket vist ikke hver Mand vil billige, fast det ikke er mig selv saa meget om at giøre. Gik da Velent saaledes fra Kongen med Vanhæder. Og paa den samme Dag mødte Konning Nidungur Vikingerne, slog dem, og drog tilbage med Seier.

Siette Capitel.

Velent som ikke var tilfreds med Kongens Vrede og sin Fredløshed, tænkte nu paa at hevne sig. Thi drog han eengang hemmeligt til Kongens Gaard, begav sig ukiendt lige til Stegerset, gav sig ud for en Kiøgemester, og lavede sig strax til at stege og syde med de andre Kokke. Men da Maden blev baaret ind for Kongen og Jomfruen, tog hun en Kniv og skar i et Stykke Kiød som stod for hende. Og saa var Knivens Natur, at naar der var noget Usundt i Maden, klang det i Knivskaftet. Nu mærkede Jomfruen Svig i Maden, og sagde det til sin Fader. Han blev derover meget forbittret, lod lede efter Gierningsmanden, men de fandt ham ikke den Gang. Da Velent fik at vide hvad Egenskab Kniven havde, sneg han sig hemmelig til Bordet, snappede den bort; og giorde en anden lige derefter. Derpaa tog han en lækker Ret som skulde sættes for Kongens Datter, og blandte slige Ting deri, at hvis hun aad deraf, da vilde hun ikke kunne leve meget længe, hvis hun ikke fik Velent til Mand. Da nu denne Ret atter stod for hende, da bares det hende atter for, at det var giort med Svig; thi skar hun med sin Kniv; men Kniven sang ikke som sædvanligt. Det tyktes hende underligt. Hun lod sig nu bringe et Stykke raat Kiød, skar hvor

det blodigst var; men da Kniven ikke sang, sagde hun til sin Fader: nu mærker jeg Svigen; min gode Kniv er borte, og den giort derefter som jeg nu har. Kongen sagde: Kniv som denne kan ingen gisre uden Velent; og det bekræftede Enhver som var tilstæde. Lod da Kongen lede efter Velent, og da man havde fundet ham i Stegersæt, blev han ledet frem for Kongen. Da sagde Nidungur: Du vilde svige min Datter, det skal du selv undgielde. Dog skal du ikke miste dit Liv for din Dueligheds Skyld, fast du haver ilde giort. Og blev han nu sat for Kongen. Derpaa lod Kongen skiære sønder Senerne paa begge hans Fødder, saavel dem der ligge fremmest paa Benet op imod Knæet, som dem ved Vristen og over Benet ved Haserne; og vare nu begge hans Been unyttige til at gaae paa. Saaledes laae Velent i Kongens Gaard, ilde holden. Da sagde han eengang til Kongen: Herre jeg skal vide at paaskiønne, at J kun lod mine Sener overskiære, skiøndt jeg havde tilføiet Eder saa meget Ondt. Nu skal jeg aldrig skilles fra Eder, saalænge jeg lever, og ikke vilde jeg det, om jeg maatte. Hertil svarede Kongen: Vist skal jeg dette lønne dig og giengielde dig, og vil jeg give dig Guld og Sølv saameget du forlanger. Lod nu Kongen gisre en Smedde, og ind i den blev Velent baaret. Der

sad han og smeddede hver Dag for Kongen, Guld og Sølv og alt Malm som hamres kunde. Paa den Tid kom hin unge Eigil, Velents Broder ogsaa til Nidungurs Gaard; thi Velent havde Bud efter ham. Eigil var fager frem for alle Mænd; og een Kunst besad han: han skød bedre med Bue end nogen Mand.

Syvende Capitel.

Nu hændte det sig engang da Kongens Datter var gaaet ud i sin Urtegaard med sine Møer, at hun sønderbrød sin bedste Guldring, og torde hverken sige Fader eller Moder det; thi spurgte hun een af Møerne hvad hun skulde gjøre, da det var gaaet saa ilde? Møen sagde: Velent vil snart raade Bod herpaa. Derpaa gik hun til Velent, og sagde hendes Jomfru havde sendt hende hid med denne Ring, som han skulde bedre. Velent svarede, at han ikke turde gjøre noget Arbeid uden Kongens Bud. Møen sagde: Ikke vil det Kongen ilde tykkes at du smedder det som Jomfruen byder; og sagtens kan du gjøre hende den Villighed; hun tør ikke lade Ringen see af hendes Fader og Moder, før den er istand. Du vil faae megen Tak derfor, og Kongen vil giengielde dig det,

naar han faaer det at vide. Velent sagde: Ikke nøies jeg, hvad dette angaaer, med din Noes; men hvis hun kommer selv herhen, saa gior jeg hvad mig tykkes. Møen gik nu bort og sagde Kongens Dotter, at Velent ikke vil smedde førend hun kom selv til ham. Hun sagde at dette ikke skulde være nogen Hindring, hun gik hen i Smeddeessen og bad Velent at bøde paa Ringen. Men han sagde: at først vilde han Andet smedde. Slog han da Døren haardt i Laas, og favnede Kongens Datter; og da det var giort, bødte han paa Ringen, inden de skiltes ad, som blev meget bedre end før den var brudt. Men hvad som skedte nu, dermed taug de begge en Tidlang.

Ottende Capitel.

Det var een Dag at Nidungurs tvende yngste Sønner ginge til Velents Esse med deres Buer, og bade ham smedde dem Pile. Velent sagde at han havde ikke Tid dertil; og endskiønt, siger han, at I ere Konningens Børn, tør jeg dog intet Arbeid giøre for Eder, uden Eders Faders Villie og Bud. Men hvis I ønske jeg skal smedde noget for Eder, da maa I først opfylde min Begiering. De spurgte hvad det var? Velent svarede, De skulde gaae baglænds til Smedeessen, naar Sneen var nyfal-

den. Svendene brøde sig lidet om, enten de ginge forlænds eller baglænds; og var da dette om Vinteren, og Natten derefter faldt Snee. Morgenen derpaa kom Kongens Sønner til Essen før Solens Opgang, de havde giort som Velent vilde; og bade ham smedde. Velent tøvede nu heller ikke længe; han slog Døren i Laas, og derpaa dræbte han begge Svendene, og kastede dem under sine Smedebælge i en dyb Grav. Op ad Dagen savnedes Kongens Sønner. Ingen vidste hvor de vare gangne hen. Kongen formodede de vare i Skoven at skyde Fugle og vilde Dyr, eller ved Stranden at fiske. Da det nu var Tid at gaae tilbords, blev der ledet efter dem, men de fandtes ei. Nu blev der sendt Bud til Velent, og spurgt om de havde været der? Velent svarede de havde været der, men vare gangne strax igien; han havde seet dem paa Veien hiem til Kongshallen, men de havde deres Buer og Pile med sig, og rimeligst syntes det ham, at de vare gangne ud i Skoven. Da Budene gik bort, saae de Svendenes Fodspor vise hiemad; og havde Ingen Velent mistænkt. Kongen lod lede efter sine Sønner i mange Dage, men de fandtes ikke; og troede han da at vilde Dyr havde sønderrevet dem, eller at de vare druknede i Havet. Velent tænkte ved sig selv, at han nu saaledes havde hevnet den Vanære og Skam ham var tilføiet;

da han ikke manglede Grumhed, som han ogsaa herved nokſom beviiſte; og tyktes det ham, at han dog nu havde faaet ſkiellig Hevn, om det end ſkulde blive derved. Da tog Velent Svendene, ſkilte alt Kiødet fra Benene, fattede deres Hovedſkaller i Guld og Sølv, og giorde tvende ſtore Drikkekar deraf. Af Skulderbladene ſkar han ſmaae Ølbægere, ligeſaa af Hofteſkaalerne, og fattede det alt i Guld og Sølv. Af nogle af deres Been lavede han Knivſkafter, af andre Fløiter, af andre Nøgler, af andre Lyſeſtager til at ſtaae paa Kongens Bord. Kort, han giorde et Bordredſkab af hvert af deres Been, hvilket virkelig havde været ſtore Klenodier, hvis de ikke havde været giorte med ſaa ſtor Svig og Liſt, ſom de vare. Og havde Kongen diſſe Klenodier fremme, naar rige og velbyrdige Mænd beſøgte ham.

Riende Capitel.

Nu havde Velent hevnet ſin Vanære, da han havde ladet Konning Nidungur miſte ſine Sønner med Skam og Skiændſel, ſaa at han nu ſelv maatte æde af deres Been; og dertil var Konning Nidungurs Dotter frugtſommelig, og dulgte for ſin Fader og hver Mand, hvo Barnefaderen monne være. Heraf mær-

kede Velent, at det var hans Barn; men han vidste ogsaa at naar dette blev opdaget, da lod Kongen ham dræbe. Thi kaldte han sin Broder Eigil til sig, og bad ham formaae Jomfruen at komme og tale med ham. Nu fundes de, og talede sammen om mangehaande Ting. Blev da blandt andet sagt, at Velent vil ikke have anden Hustru end Kongens Datter, og at hun ingen anden Husbond vilde eie end Velent. Dermed vare de begge tilfreds. Da sagde Velent: I vor Sammenkomst have vi saa maget det, at jeg formoder Du vil føde et Barn, og troer jeg vist det bliver en Søn. Men det skal du sige ham, hvis jeg finder ham ikke, at jeg har giort ham Vaaben, og giemt dem der, hvor Vandet gaaer ind, men Vinden ud. Og det var der hvor han hærdede sit Jern. Dermed skiltes de ad. Nogen Tid derefter bad han Eigil skaffe sig allehaande Fiær baade store og smaae, thi han vilde giøre sig en Fiæderham. Eigil gik i Skoven, skiød alskens Fugle, og bragte dem. Nu giorde Velent en Fiæderham, og da den var færdig, saae den ud som Hammen af en Grif, eller Gam, eller af den Fugl Struds. Velent bad Eigil drage sig i den og forsøge om den duede noget. Da spurgte Eigil: Hvordan skal jeg hæve mig i Veiret? hvordan skal jeg flyve? Og hvordan sætte mig ned igien? Velent svarede: Du skal hæve dig mod Vinden, flyve skal

du baade høit og langt; og sætte skal du dig med Vinden. Da foer Eigil i Fiæderhammen op i Lufften, saa let som den færmeste Fugl; men da han vilde sætte sig, da styrtede han med Hovedet ned til Jorden, saa hastigt, at han ikke vidste af sig selv at sige, saadan hvinte det i hans Ører og Tindinger. Da sagde Velent: Siig mig Broder Eigil, duer denne Ham noget? Eigil svarede: Var det saa godt at sætte sig med den, som at flyve, da var jeg nu i andre Lande, og aldrig havde du faaet den igien. Velent sagde: Jeg skal bøde det derpaa som skorter. Derpaa steeg han i Fiæderhammen, ved sin Broders Hielp, og floi paa et Huus, og derfra op i Luften og raabte saa: Urigtigt sagde jeg dig, at du skulde dale med Vinden; thi jeg troede dig ikke, at du vilde lade mig faae den igien, naar du vidste den var saa god, som den er. Men det maa du vide, at alle Fugle sætte sig mod Vinden; saadan og naar de stige. Men nu vil jeg sige dig Broder min Beslutning: Jeg vil fare hiem; men hitte vil jeg først Konning Nidungur, og tale med ham. Og hvis nu saa er, at jeg taler noget, som Kongen ikke kan lide, og han nøder dig til at skyde efter mig, da sigt under min venstre Arm. Under den har jeg bundet en Blære, som er fyldt med Konning Nidungurs Sønners Blod. Nu veed jeg, at du kan saaledes skyde, at jeg ingen Skade faaer,

om du ellers agter vort Frændskab. Da Velent havde sagt dette, fløi han op paa det høieste Taarn i Nidungurs Gaard. Kongen gik just til sin Sal, med mange af sine Mænd, og da han saae Velent sagde han: Est du nu Fugl, Velent? Mange Undergierninger udretter du forviist. Velent svarede: Herre! Snart er jeg Fugl og snart er jeg Mand; og vil jeg nu flyve bort, saa at du aldrig mere skal faae mig i din Vold, om du end lever nok saa længe. Det var først afgiort mellem os, at du skulde give mig din Datter, og dertil Halvparten af dit Rige; thi stor Vaande var du dengang i, og Ufred var for Døren. Men du dømte mig udslæger og fredløs, fordi jeg giorde mine Hænder frie, og dræbte den, som mig først vilde dræbe. Fik du paa den Maade Aarsag til at skille dig ved mig, og belønnede min Tieneste saare ilde. Men det var ikke det Eneste, som bidrog til at sætte Fiendskab mellem os. Du togst ogsaa og skar Senerne sønder paa begge Fødderne mine; derfor dræbte jeg ogsaa dine Sønner begge to; og derom vidner dine Bordkar i hvilke deres Hovedskaller ere fattede. Thi til alt dit bedste Bordtøi brugte jeg deres Been. Og vil jeg her nu aldeles intet fordølge dig. Derfor: alt det Onde du tilføiede mig, som jeg før sagde, det undgialdt din Datter; og det mener jeg, at hun nu er frugtsommelig; og det voldte jeg, og saa-

ledes lykkedes vor Sammenkomst. Dermed fløi Velent høit op i Luften. Da sagde Nidungur: Du unge Eigil! skyd ham, Velent! Eigil svarede: ikke vil jeg gjøre det ved min Broder. Da sagde Nidungur, at Eigil skulde times Døden, hvis han ikke skjød. Eigil lagde nu Piil paa Stræng og skød ind under Velents venstre Arm, saa at Blodet faldt til Jorden. Da troede Kongen og alle hans Mænd, at dette monne vorde hans Bane. Men Velent fløi hiem til Siælland, og var nu der paa sine Gaarde, som hans Fader Vade Rise havde eiet. Konning Nidungur blev syg kort derpaa og døde. Folket tog hans Søn Otvin til Konge; han var vennesæl mod Alle, og god imod sin Syster.